

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
по середах, п'ятницях і неділях,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Патровича ч. 2.

Рукописи повертає ся лише на поперед-
ню застереженні. — Рекламні оголо-
дження віддає ся від оплати почтовою.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цілий рік 20 К. — р.
„на рік“ 10 „ — „
„чверть року“ 5 „ — „
„місяць“ 1 „ 70 „

Поодинокі числа „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і наданість на інсерати
визначені в Чернівцях.

Буковинський сойм.

(Докімчене 2. засідання із 10. жовтня 1904.)

Пос. др. Авраам Оичуа призначував
дальше у своїй промові мотиви, чим
руководив ся „Вільнодумний Союз“ при
установлюванні єдиності членів в по-
одиноких комісіях. „Ходить тут о те,
щоби були заступлені поодинокі інтере-
санти. Хтож є ті інтересанти? (Тут
звертає ся бесіди до посла Абрагамо-
вича, який виходить із сали: Се буде а
для нас інтересне и. Абрагамович! Пос.
Абрагамович! Не журіть ся новою
особою. Я буду робити те, що охочу.)
Пос. др. Оичуа: Хтож є ті інтересанти,
які мають бути заступлені? Після за-
гальної парламентарної традиції бувають
по комісіях заступлені ані по послах ані
не завжди але партій отже поодинокі
клуби. Хто є поза ними, не входить в
рахунок. Коли прагалимо ся партіям, то
по одній боці бачимо „Вільнод Союз“,
у який є три фракції: Німці в Жидами,
Румуни і Русини. А по другій боці кон-
сервативні стороництва, Вірмено-Польсь-
кі і консервативні румунські власти-
тєзми більших посілоств. Всі сторони-
цтва змагають до того, щоби мали в ко-
місіях свій голос.

Найменше мусимо мати 5 голосів,
щоби кожда фракція могла бути засту-
пленою. Ми так далеко пішли, що хочемо
можливі з тих фракцій залучити їхніх
заступників, без огляду на менші або
більші інтереси. По наших боці стоїть
німцями-жидами посла з кількох членів
супроти чотирьох вірмено-польських, а ми
помимо того хочемо їм дати те саме за-
ступництво, яке ми малимо, бо не можемо
їмти невинне „мінімум“. Щоб кожда
фракція була мінімально заступлена,
треба п'ятьох послів.

До того числа предладемо єще го-
лову, який після нашої думки не є вже
заступником фракцій. Він є на те, щоби
добре унормувати працю і мусить на-
жати себе членом бюра і після порядку
діводити не має права голосування.
Він „безгласний“, бо в хвили, коли за-
ступає якийсь негласний мусить віддати
прямий парад вишньому послові. Ми хо-
чемо єго освободити від заступництва
якогось стороництва, він принципово
не є вже заступником фракцій, ані в ко-
місіях заступлені одним членом.

Ми жадали тих п'ятьох членів як
мінімум і долаємо до сего голови. На-
суває ся тепер питання, хто має бути
головною, чи сей належить до більшо-
сти чи меншости соймової. А понам
після нашої думки голова як член бюра
одичає за діяльність в комісії, котру
має екзекувати і єї наглядати, умагаємо
потрібним се місце зменшити для себе,
позаки ми, як сойма більшости одича-
ємо за діяльність комісії і тільки таких
людей вибрати на голову, які перед нами
відповідають. Для того домагаємо ся,
щоб на головні поодинокі комісії ви-
браво членів євоніж нас. Для нас ви-
старчає один голос, щоби предлажати
наші жалоби, ще одна паловника пра-
вности нашого становища не захитає.
За те відступаємо нам усі місяці засту-
пників голов. Як наші голови відмовлять,
можуть їх вони заступити і порозити
їхні єуніції. Вихідною точкою поділу є
число шість. Ми є в тім шасливим по-
ложено, що се число, хоч ми на місце
заступника голови не реванжуємо, від-
повідає обставинам.

Мандати дані ся між сторониц-
тва з не між послами. В нім жож від-
ношено стоїть ті числа?

Вірмено-польські мають 4-ох членів,
консервативні румунські властители біль-
ших посілоств мають дома 5-ох, а Єго
Високорослянионство, о євільно від-
нома, не належить до жалого клубу.
На будуче після 23. жовтня мати ме
вірмено-польско-румунське стороництво
10 в найліпшим случаю 11 членів. До
нашого стороництва належить 17 чле-
нів. Крім того прилучи ся до нас др.
Вайденска як гостітант, так що наші
члени до наших остануть в відношеню
як 10:18.

На одного нашого члена припадає
1:8 нашого, а позаяк годі данти посла
як дробі десятичній, для того треба
ддати їх на цілі числа. Звісно, що після
правила яке третей нормальної класи за-
округляє ся дріб десятичний понад 5 на
ціле число, для того ми дозволимо собі
1:8 заокруглити на 2, так що наші члени
до наших остануть в відношеню як 1:2
(Веселієть). Подати число 6 після від-
ношеня 1:2, то для нас випадє 4-ох
членів, а сей поділ має ще ту прикмету,
що він заповнює нам заступника другого
нашого клубу. Тільки для економічної і
шкільної комісії домагаємо ся зміни. Су-

дільних домагають ся євоніж трьох шкіль-
них євоніж Німців і Жидів і ми
бажам для них зменшити їх заступни-
ка в обох комісіях.

Тому жадасмо для себе в економіч-
ній і шкільній комісії не 4-ох а 3-ох
наших членів, а на вирішанне дозволимо
нам вибрати євоніж трьох заступників,
яких поділіть між євоніж 2 а а 1, після
того, як нам подобає ся (Смієть). Для
економічної і шкільної комісії пропонує
отже 8-ох послів, а іменно: 5 наших а
трьох наших. Сми навів і підставу, як
була для нашого євоніж мірадойною, щоб
перевести поділ.

Проти сих справедливих заміток
виступиває євоніж до бою дідичівна
партія. Та від бесід їх ніщо старечю
неподругієть. А євоніж побідали їх
речники „Вільнодумного Союзу“ не лиш
красоморівностю але і самим слушно-
єтьєю справи. Між євоніж прийшло є
пропонувати дідичам прапу візулу в
прямій пос. Василько, який завіз їх розу
до належного значіння як заступників
дідичів, коли євоніж біль-
шости заступає сотні тисяч інселеців.

Перший промовник євоніж пос. Бо-
гусевич, закінчивши іменем пономіє
і подосних дідичів, що на проєкт др.
Оичуа не згодять ся, покликуючись на
традицію сего сойму, а під послядній
сесії великих зміни нема. (Пос. Василько:
Ой! По-ой!) Остаточню жадє, щоб
комісії мали все число членів непарного
9, 7 або 5.

Пос. проє. Волчанська, ста-
рас ся визнати тені сторони Оичуа-
вич проєкту, як євоніж євоніж за-
кінчи. Давує ся також що др. Оичуа,
який є так значимим правом, (др.
Оичуа низько кланяє ся) хоче, щоб го-
лова не забрав голосу. Дальше заявляє,
що єго товариші хотять також прапу
вати (отже і дико, що у них все ви-
чало ся лиш на одній прил. Ред) та є
можуть брати одичальности за те, що
тут буде дані євоніж, бо роботу розкладає
євоніж після їх згод.

Пос. Абрагамович розпочинає
від того, що фортуна змінича і повто-
рює ще раз ниводи попередників. Крім
того завадує др. Оичуа, що він хо-
че грати ролю генерального директора
сеї палати.

Пос. Ник. Василько. Мої
панове! В імені більшости треба

тут раз на все сконстатувати, що
будемо уникати просторих відмови-
дній, не хочачи неспотрібними леба-
тами зупинювати робучости сеї па-
лати. Але позаяк ниводи и. посла
Абрагамовича мають на цілі внесе-
ти у блуд ширші круги суспільні,
бо-ж нам приписуєть ся насиль-
тому мусимо із сего боку подати
коротке спростованє.

По боці більшости євоніж
палати стоїть весь бук-
овинський нарід із виїм-
ком дідичів. (Очлики: Справді
так!) Сепатимте собі! Ми заступаємо
всі сільські громади, всі міста і торго-
вельні палати — а ви панове лише дні
пурні великої посілости! Чиж є
буде супроти того крикою, коли
в шестичлєнних комісіях будуть
мати дідичі два місця, а весь про-
чий прап чотири? Ні, мої панове,
коли хочете мати за собою правду,
то сего не спажете і не зможете
із сего витягати консеквенції.

Се гребє тут євоніж сконста-
вати і задля будуччини. За се і на
все више, що закидають так ріж-
ні ниводи и. др. Волчанського,
Абрагамовича і Богусевича, поно-
симо яко більшости нову одичаль-
ність і єї на себе перевизасмо. Ко-
ли євоніж — яких є всего 3-ох — бу-
дете в комісіях заступлені двома
членами, то отмирає ся для нас і
для вашої охоти до праці, яку ду-
же радо питаємо, поле євоніж до-
статочне. Коли ми справді хочете
прапувати, то нагода до сего є.
Які євоніж та прапа видасть і коли
вона буде виконана, та чи наради
будуть основні, за те тяжить на
нас найповніша отвічальність.

Ви, мої панове, із великої по-
сїлости, будете мати нагоду зайняти
відповідно становище супроти кож-
дого питання і ми радо приймемо

Іван Оичуа.

Як бриндушки будуть цвісти...

Вже багато літ тому йшов в
одоого тепленького весняного дня
до Чернівців. Що весни ходив є
все одною дорогою і завжди повер-
тав до мого знакового, що мешкав
біля гостинця.

Моя дорога вела попри великий
старий ліс, що в єїй порі стремів
сумно до синього неба голими вер-
хами. Тихо в нім, тихо аж лачно.
Лиш часом, як подус легонько ві-
трянє, застогнуть жалісно дерева,
або паві з просонку вірєє ся дєлка
синичка і кілька раз пошигинає
євоє монотонне „Поклянь сани, бери
віз!“ тай замовкне.

З поміжж жовтого сухого зле-
тє, посипавали з землі бриндушки.
Місцями було їх так густо, що зем-
ля синїла ся. Я напрутав цілий
букет сих малих післявців надхо-
дєчої весни, щоби дати єго жінці
мого знакового. Вона дуже любила
перші бриндушки. Така була вітін-

на, так радісно блєшались їй очі,
що і мені старому, блукаючому
євоніж, здавало ся, що і я ще мо-
лодий, що й для мене ще цвітуть
бриндушки...

Було вже в полудня, як я зай-
шов в село і вступив вітшиний на
подвірє мого знакового. Але подвір-
є і хата були тихі і опустїлі, ані
живої душі не було видно. Ні кур-
ка не закудкудає, ні пєс не загав-
кає, скрізь неспоролок, все порожн-
данє. Вікна зашторені, двері позав-
пирані. Тихо, тихо. Під хатою по-
стєлена веревка а на веревці про-
тигзаєь горілиць проти жарного сон-
ця стара зморщена баба і хропє.
За веревкою на голій землі пов-
зає ся на животї дитина в брудній
сорочці і гризе болотом обмащений
кавазок хліба. Горнятко з молоком
повне перети кинула дитина аж
під пліт.

Так нявчила баба дитину.

— Що єє — думаю — що єє
так опустїло, що єє в неспорядку.
Що єє за проклята баба, що за
нещаслива дитина? Чому єє по-

запирано, позаслєжовано? Гя, гя,
може їх дома нема, може дєсь
відїхали а може вже тут не меш-
кають. Ходім до хати, будєм від-
ти, будєм питати.

Отворивши двері, вступив я до
єїний. Вогкий застоялий воздух по-
тиє мені на зустріч. Тахо, не чути
людського голосу. Пукаю в двері
раз, другий раз, ніхто не відпові-
дає. Без запросу вступив я в по-
кій. Нема нікого. Постіль не засте-
лена, шинки, газєти на столі і під
столом а по підлозі пірвані шаєрі,
образки і дїточі іграшки.

Виходжу назад до єїний і на-
єлухаю. Крізь затилні двері доле-
їть дїточий голос. Я пішов за го-
лосом і зайшов в огорог. В аль-
танці сидів мій знакомий з дїтьми.
Сидів обернений лицем до хати і
тримав на руках дитину, тулячи
єї до себе. Друга дитина євоніж
євоніж коло него, євоніж головку євоніж
на колїна і євоніж. Сам був марний
і євоніж, очі запали і євоніж тем-
ними кругами. Мені здавало ся, що

самє кінчили тяжку євоніж. І дїти
вєглядали марні і євоніж.

Я хотїв до них євоніж, а
ними привитатись, аж тут загово-
рила дитина жалієним голосом до
него. Я задеревів на місце.

— Татку, коли вже раз мамці
прийдуть? — питала дитина.

Він здрїснув ся, але не відповів
нічо.

— Коли вже раз мамці при-
дуть? — питала дитина уперто в
другє — ви казали, як будуть
бриндушки цвісти.

— Та бриндушки ще не цві-
туть мій любий.

— Цвітуть, цвітуть! Я видїв
у євоніж дїтній. Прийдуть вже
мамця?

— Ні, ніколи не прийдуть, мій
дорогенький — відповів тато терп-
ким голосом і закуєє губи.

— Чому ніколи? Мамця вже
нас не люблять? — питала дитина
з євоніж в очах.

— Люблять, люблять!

— А чому не прийдуть? Вони
на нас гнївають ся? Таж ми мам-

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає до відомости що вже надійшли артикули осені.

Обуя. Склад н. к. гуддярової фабрики Найбільший вибір різноманітної обуя для Gorealt, з телачої сатинованої швири і турнусаши. Все з найліпшої сорти.

обуя Ф. А. Шенера як також Чарова, пана, пані, і дитя. Червона і Чорна, з ж. Червона до пошени дола і до турнусаши. Все з найліпшої сорти.

Товари футряні. Найбільший вибір дамських боа, як також великого роду футряні. Пошени новітні. Шанка для хлопців, перені кучин і найліпшої швири.

Товари зимові і весняні. Прокляне Шеренко і Д-ра Ланка біле, ружаве, пері-ват, пухляк і козли, озрізачі ети, величезні прандні кофани, хусточки, луги, чепці і т. д. для пань, панів, дівчат і дитя.

Конфекция бжонк Гольда і килимочок для пань, панів, дитя, дівчат, до того шакети і чепці.

Кавелюхи. Самоствіла проріж капи-І. Г. Ата у Відня, і Осена Шалера і Санта білосніжний вибір капелюхів Габіта, найліп-лидену, півну і т. д. з різноманітних записок. Цябидри і кавка міган найліпшої сорти.

люди з н. к. найліпших вибраних вибраних в Грану Борозина и Александрит. Най-лих і найліпших вибраних в «Ілану»,

Шапки найліпшого сорти для пань, панів, дівчат, хлопців і дитя.

Кравати і біла пілля найліпшої пугачевої сорти. Серенко мужескі, білі і в різноманітних найліпшого роду, найліпшої швири, найліпшої і хусточки до носа.

Артикули до пальованих. Ружаві, ружаві найліпшої конструкції і акуратні. Капоти і червона до сити найліпших виробів.

Артикули до подорожжя, тюрки з записками або без них, кавка, пухляк до килимочка, пидки, шакети на білі, парасоль, кофани на пичині, перені, шакети і т. д. найліпші товари.

Склад дамських і мужеских американських череників незрівняної якості виробу Гаттасан Зоуде і Гарінгтона в Бостоні.

Ціни їзди до Америки

першоплісним поспішним і поштовим паріцем. — їзда через океан тріває 6 днів.

Проста лінія без переїзданя.

Ціни їзди III. класом:

з Гамбурга до Нью-Йорку К. 118.— 45 (1—6 н.)
з Антверпі до Канади (Quebec). 94.—

розуміє ся з цілим утриманням через час їзди на кораблі. — Всіх вищих інформацій що до їзди в Південну Америку, Африку як також їзди для приємності по середземнім морю уділяє консьє-жонане н. к. міністерством справ внутрішніх **Бюро подорожжя**

(лінія Гамбург—Америка) в Чернівцях,

Герман Мітельман, уліця Ратушева ч. 11.

Перша бумажницька

спеціальна робітня обуви і ортопедичне заведе

ІВАНА ДІКА

абсолютно майстерного курсу н. к. тахналізичного ремісничого курсу у Відня і кваліфікованого судового надтока.

поруче

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найліпшого крою для пань, панів і дитя.

Замовлення виготовляють ся сечас в заграничних шир.

При замовленні в провінції пошадно, або прихвату зручний череню на шир.

Чернівці

ул. Руска II, а Філія ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

Адвокат

48 (1—10)

Др. ТЕОДОТ ГАЛІП

відирив і провадить

АДВОКАТСКУ КАНЦЕЛЯРІЮ

в Чернівцях, ул. божниця (Tempelgasse) 8.

Оповістка.

Отсим маємо честь повідомити Ви. П. Т. Публіку, що отвори ми в Ринку під ч. 5 в готелю під „Черним Орлом“

МАГАЗИН ОДЯГІВ

для панів дам і дитя.

Мавши поперх 20-літню практику в тім заводі — свого часу оба zatrudнені у загально знаної фірми **Якова Гольда**, — маємо надію що Ви. П. Т. Публіка як передше фірму Якова Гольда, так і нашу мавши отворену буде пошадити, а дякуючи нам в гори за довіру, записавши, що в кожнім огляді дозволямо Ви. П. Т. Публіку і нічого ся

з гз. поважанням

Тайтлер і Штернберг

магазин одягів.

СТАЛІ ЦІНИ

НАЙДЕШЕВШІ!!

59 (15—20)

Издає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Івана Захаря.

За редакцію відповідає Іван Захаря.

87 (8—9)

Юзефи і Мілер

дрогерия, склад фарб, материялів, перфумерий, хемікалій і пр., поруче

свій великий ново-сортований маґазин

фарб, перфум, найліпших і анж. ліперів, писюсті, австрійських, швейц. пенцелів, чорнилиц, сирених до шир, олів, олів і анж. топіків, артикули технічних, толястиков, перфумів, миль, склянок, артикули до прова і т. д.

Фотографічні апарати, напір хемічний для фотографів, шкла і плити до того, як також знаряди до фабричних прас.

НОВОСТИ в моментальнім електричній освітленню, **ке-шонкові лампи електричні,** домові ліхтарі, шильди до краваток, голшників, ліхтарі і т. д. все найліпшого роду.

Ціники даємо на жадає. — Все продаємо дешево.

Замовлення з провінції виготовляємо сечас.

ОПОВІСТКА.

Отсим повідомляю Васюши. П. Т. Публіку, що в в дорожній вулиці мабув загально знану

ПИВАРНЮ ХІРЕРА

котра находит ся в румунським народнім домі.

Очертий на своїй довголітній краваті реставраторській, освітленою що піднімає ся в кожнім огляді Ви. Гостий дозволяти так доброю кухнею як також знаменитим „пальєнським“, а поручати ся записавши оглядам, проше в чоловічій відіривині і шир ся

в глибоких повисаннях

48 (2—3 н. н.)

Моріц Канюк, реставратор.

Маґазин одягів

Вашлер і Фаерберг

Чернівці, ул. Ратушева напроти готелю Централь.

поруче

на сезон осіжний:

Одяги для дам, панів, хлопців і дитя по швах, ші видор-жукот, волеу конкуренцію.

ФУТРЯНІ БОА ДІЯ ПАНЬ І ПАННОЧОК, в найбільшій виборі.

Для вигоди покупців даємо товари на сплату.

87 (16—24)

Дентистичне Ателіе

Беркарда Вальтера

в Чернівцях, ул. Кароліни ч. 8.

поруче

Ви. П. Т. Публіці всі свої у круг того звани входчі роботи.

33 (—)

Найкрасше і відповідне виконання по найліпших цінах.

Г. ФАЙЛЕС

усуваач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

8 (—)

Канцелярия

друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена

в неділю і свята від 1/10 до 11 години рано.

Рукописи звертає ся лише на постряд-
во застереження. — Родлямаці немо-
жуть ніколи від оплати почткою.

Після істотних законів має судити досить зростає, щоб в сали розірали удержати дисципліну, на потребу при тім нечому зайти сторін. Сироти постановили адюнкта судового і ліни вивести батько і син жалобу до начальни- нини суду сон. суду кр. Майєснера, та начальни- нини суду місто задостучинена обрешени сторонам інсультував парокша Поншора і його сина, слухача прах Поншора і мах її випирати за двері. На се реагував слухач прах Поншор мівав нем на поєдинку, щоб тим зайти са- тисфакцію за понесену обиду. Се спо- нувало начальнича судового Майєснера дати приказ жандармерії в Німі ула- дити слухача прах Поншора, а сей за- казав, щоб його сейчас ставлено перед значайного сідного судию. Коли прах Поншора поставлено перед сід- ного судию в Сучані, на переслухання вивушено на волю. Розіяс уважен- ня, який видав начальнича су- довий Майєснер, всімчи ан- шим як актор насилля, що не єсніє уїти безпечно. Перед- нім треба про се приваюдно наслідне по- інформувати, щоб вони не втратило до- віри до законного постановки судіи

Високоє пос. д-ра Авреліа Оичуа і той, в сирани пишання годівлі худоби установами стоваришень для зведення насаєним. Щоби ідеати годівлі худоби установами стоваришень для шнаєу худоби. Високодині домагаєть ся: «Високий соєи зволити рішити: 1. Поручає ся шнаєюи краєвому: а) щоб на шнаєу праву шнаєи надрукувати в усіх краєвиш мовах далучений шнаєєи статуту з усіма до того принаєєєєєи форумшарами; б) оповієєєєи обшанєєєєи усіх громаєєєєи про шнаєєєєи шнаєєєєи статуту і про шнаєєєєи

Найперше утисадження своє місце
в сукупі обшарів ділених, які безділні

Перелік платіжів і надходжень за інформатизацію платіжів в Україні

Ті самі земельні верстни, як і в такою обсяжністю крає мужик йдучи похилений важкою недолею за чинігами свого плуга, стають для мужа знання важким матеріалом науковим. Верстни земельні, коли спускати ся що раз більше в їхню глибину, стають інколи для оми тачного археолога отвореною книгою, із якої він читає про культурний стан даної країни в добу оповиту густим серпанком забути. Можливо в сїм вислові є й трохи перепада, бо археологія се наука не так то й давня, метод єї ще не зовсім певний, похибки можливі, але єї здобутки вже тепер цілі.

*) Die österr.-ung. Monarchie in Wort und Bild — Bukowina. Vorgeschichte von Joseph Schombathy, p. 49 i sequ.

Отей розкопи вибрав ся огни-
пути в нехлю дил 9. X. 6. р. і д.
Хведір Вова, проф. антропології у

Таким чином ма-б-е надієтись, що величезний вплив на громади. Також теперішня виборча ерди- ния громадська, так само не- рогастаріла і повільнодісна ви- міщення культурним змістом, не існуюча ердикини ви- борча до ради державної до союзу. Висхідник стоїть на стано- вили загальною безносеред- ного, тайного голосуван- ня (Грімні оклади: Славно!). Висхідник звер- тає ся вітний з загальною ділчівних по- сая чи там до порожніх закон, до кон- пичини судити, бо вітні митрополити Ревти нема там нічого, щоб он

Після д. Вовка думка деяких археологів, напевне ми мали тут дію із старими сьмітниками новітніша. Тут в глибині пересічено 50—60 ст. під верствою чорної землі бачимо верхній поклад запеченої глини, який є характерний для всіх розкопів подібного ряду. Під цим покладом знаходять значаю археологи шматки запеченої глини, між якими владено урни із попелом помірних. Такі урни знаходжено і в Шиницях, а в них як запечене д. В Аріичук, зустрічається і попіл і кісточка. Характер шиницьких знахідок є той самий із тими, які робить ся на Укра-

разом причинилися до переведення селі хосенної реформи. (На сали й газетні сміх).

В формальній kwestii домагає ся бесідники, щоба его внесення, але звучить: Високий сейм звольняє ухвалити: „Пору-чає ся комісії конституційній, щоба сая ак найсприятливіше вирішила зацікавлення в справі зміни регуляції громадської і виборчої організації громадян для по-ведовства Буковини, відтак в справі вно-сена обшарів доріжних і щоба она пред-ложила записку в той сенсі, щоба Песо-ний Сейм міг розглянути над нею що в протити теперішньої сесії сеймової“, передає комісії конституційній. (Ухва-лено серед оплесків).

Санація краєвих фінансів.

Посол д-р. Аврелій Ончул обго-ворює приватний стан фінансовий в наших краях. Для культурних видатків в наших бюджетах нема нічого. Ми стоїмо на тій рівнині, на якій стоїли в 90-их роках, коли ми зазнавали ся тільки мушкетер-ством і пошаром. Бесідники відтак приста-нає до обговорювання краєвих дод-атків до податків. На основі таблиці пла-димої рах. сою. Штратом виходить, що в довший Австрії вносили поні 26%, горішній Австрії 36%, Турецькі 40%, Че-хії 55%, Моравії 57%, Галичині 61%, в Буковині аж 118%. (Озвучені: Сла-хайте, Слахайте!) Бесідник іменем „Віс-нохульного Союзу“ заявляє, що він не приносить руш до побільшення краєвих додатків до податків.

Одним з средств до ухвалення по-запланованих додків у вигляді бесідник по-вертає. Вона уможливила зменшене титарів додатків при повнім удержанні поборів, без перетягнення населення. До-г краєвий вноситься ним 6.300.000 кор. на 5%, хоч держава утримала опростоване на 4-2% для себе вже значно великим. Вже се мало би серед певних обставин значну суму. Бесідник думає, що треба продовжити рішення амортизаційний, щоба суми добути з конверсії для по-крити краєвих видатків.

В р. 1911 має ся унорити послідний етикет із провінційного догугу в момен-тально впливає що року 300.000 кор. до резервового фонду в хосен тих панів, що свого часу провінційне право про-дали на зиск або страту краю а маво-тощо застерегати собі хитрим способом участь в есентуальній ансусу. (Озвучені: Слахайте!) Бесідник думає, що продо-вжене амортизаційного рішення малоб сідуючі результати. Побори з провін-ційного фонду вноситься кругом 1.475.000 кор. Колеб від селі ноти відтягнути за-надто великий видаток 111.000 — 4%, опростоване а також односторонню амортизаційну рату в сумі 330.000 кор., то одержуємо чистий зиск в сумі одного міліона річно, який може край розпо-ряджувати після владоб. Але в таким

суду треба би забезпечити доходи. (Прог. Вовчийський пригук).

Се можна зробити через удержан-ня права провінційного позв рішення в 1911 р., що після думки бесідника є в компетенції сейму, бо однієї пренца-шина клянула що до рішення, а інші тисне провінційне право, бува тілани односторонню заявою, яку тепер можна анулювати.

Але рішуче треба узунути анто, але ширити провінцію.

Вираді в теорії ширити написти-лиш той хто право ширити виаренду-вал, але на ділі провінція его відпа-ймає далше так, що наші селя заціка-вляються. Треба одне чи сло шир-ити обмежити в відношій відно-шенню до населення і рішуче берегти, щоб одніти в позв тим горіжкам не про-давати.

Другим средством для широчени провінційного самоволя буде то, щоб право провінції арендовано більше лю-дем, через що будуть вже ширити числитися з конкурентною і доволати ся меншим заробіт.

Про некомпетентну сейму в селі справах не мож говорити, бо після VIII. арт. патенту о нов. устану провінційну право провінції на пазелити до парла-менту отже ірво інте приналежить сей-мові.

Про супротилане із боку міністер-ства фінансів нема також чого дикати ся, бо тут не розділяти ся в есенту-альній оплати аля о продажу, що практи-кує ся при на Моравії.

Есентуальні плати оплати дикати-ти, що хотять плати по ширити. Хтож хоче того доносуси най за него платити. (Сміх і оплески). Під оглядом формаль-ним просить, щоба его внесення, але шир-ити есентуальну платню до запланован про-ектів на санацію краєвих фінансів пере-дає до той комісії. (Ухвалено).

Відтак мотивував вносення д-р. Аврелій Ончул справу краєвого бан-ку, яку порішено серед оплесків дати комісії економічній.

Достати шутру.

Пос. д-р. Вовчийський зачинає мотивувати своє внесення і тож, що звучить: „Визнає ся ц. к. правительством, а виділяючи краєвому поручає ся, щоба по-дбало о ти, аби достати шутру на дор-жаних і повитих дорогах передати громадам, через які ті дороги переко-дять, коли в достатку будуть старати ся“. (Підчас его промови публіка опускє га-зетю, так що правий марш. здвонить і павває до тишини). Д-р. Вовчийський під-носить, що на случай ухвалення его вно-сена все таки будуть мати громади якусь підмогу для своїх бюджетів. Під формаль-ним оглядом домагає ся о передачу свого

внї, в Галичині, Румунії, Канадо-ній, Мазії Азії, в Трої та в Мі-ненях, через що і сама індустрія має назву передмікенської. Най-далший пункт на полудні, який захопила ся індустрія се Суа, де кілька років тому назад найде-во так само мальовані черенки і ста-туетки, як де інде. Можна думати, що ся індустрія повстала на по-лудні і, обійшовши східний беріг Чорного Моря, зайшла через Укра-їну в Галичину, Буковину, Руму-нію, Боснію і Трансильванію аж до Брашови (Кронштадту).

Орнаментация передмікенської посуду відзначається ся спіральними волотами, наведеними чорною або карою краскою на червоній або жовтуватій черені. Форма найде-них посуду значаюно більше або менше похожа а виду на ріпу або групу. Трапляють ся також посу-дини подвійні подібні, з виду до бі-ноклів, яких призначення годі доду-мати ся. Находять ся також і ста-туетки більш або менш плесковаті, в яких різко підчеркнені жіночі по-дові відзнаки. Отой статуетки зна-менні ще й тим, що у них рота зовсім нема, а ніс значаюно стис-невем двох пальців, що дає лицю

вид свиної голови. Кожда стату-етка має провід — дрітчик попе-речні, що свідчить, що їх до чо-гось прикріплювано або вішано.

Час, із якого походять найде-ні предмети, треба визначити на ко-нець неолітичної доби себто друге тисячліття пер. Хр., бо поруч із че-решами находять ся тут також начиння каміне оббиване а то й по-ліроване, що саме характеризує ко-нець неолітичної доби.

Годять ся в кінці запрямити, що д. надуч. Василь Аріфчук, який заглом служив своєю помічю д. Хв. Вовкова, подарував декілька найде-них тут предметів до архео-логічного музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, скомплетованого самим же д. Хв. Вовком так, що незабаром він бу-де коли не рівняти ся із такимиз зборами по інших європейських на-укових центрах, то в усьмим разі вистарчає як до археологіч-них викладів так і до познаком-лення жадаючих із стариною в за-галі і з давними забутками імен-но нашого краю.

Чернівці, 13. жовтня 1904.

внесення комісії адміністративній. (Ухва-лено).

Охоронне шілене худоби.

Війни мотивував коротенько друго-сь внесення і тож, пос. д-р. Вовчий-ський, що звучить: „Просить ся ц. к. правительством, щоба оно поручило по-вненим ветеринарним переволати без-платне охоронне шілене худоби проти кишкової в тих оселях, де він знача-но повняє ся. А виділяючи краєвому по-ручає ся, щоба із краєвих фондів по-старав ся о потреби європейно до шіленя“. Що до формального боку справи просить своє внесення передати комісії адміністративній. (Ухвалено).

По сім краєвий маршалок з огляду на широчину динного порядку закладає шіленя. Сідуюче закладає сеймово на-буде ся у вікторію о год. 5. веч.

Із сеймової палати.

В п'ятницю о год. 10-й пер. пол-дібуло ся засідане комісії адміні-страційної із отени нарадою днє-ним: реферат посла д-ра Фалора Лу-у про загальну діяльність шідлу краєвого в 1903 р.; реферат посла Мазіка про платне внесення послів Вовчийського в справі закону кукурудий; реферат посла Мазіка в справі уцілення денатуро-ваного спирту під консуляційний етикет а ширити реферат посла Казімежу про пенсійні роки канцелярія Чорного. По позачадженню поодиножит рефератів порішено подякувати правительству за поборюване полігра, а разі краєвої ку-курди і правительству за зматані до усе-мени нужди із причини кукурудийного неврожаю. Відтак роздає реверентам численні петиції до справляданя.

Вчера відбуло ся також засідане комісії конституційної, на якій приділено реферат про проект ви-борчої реформи до рада громадської зга-женої Відманом д-р. Аврелієм Ончулом.

Вчера о годині 4 по полудні відбуло своє засідане комісії економічної, підчас якого ре-адіювано реферати. При їхньому поділі винизали ся дебати, чи для справи краєвого банку і фінансо-вої реформи установити двох ре-ферентів, чи одного. Рішено уста-новити двох, а то для справи бан-ку д-ра Луку, а для фінансової про-позиції д-ра Аврелія Ончула, а на корреспонденту обох справ д-ра Вайденфельда. Відтак реферував посол Ландвер про зміну §. 1. за-кону із 6. II. 1891 — про час ох-орони дичини в краю. По нім ви-кладав посол Луку принципи кра-євого банку і заявив ся за основа-нем краєвого банку, який би пі-казував ся кредитом інвестиційним і оборотним.

В сій справі забрав голос та-кож неариналежний до комісії по-сол д-р. А. Гальбан, висказуючи свої сумніви проти позички, для яких нема покриття, тому радить оснувати тільки банк гіпотечний. Пос. Абрагамович підносить ганку, чи би не вернути до тогорічного проекту в справі сполучи із буко-винським поземельним банком. Сум-ніви д-р. Гальбана і проєкт посла Абрагамовича збивав у довгий про-мові посол д-р. Авр. Ончул, на чім засідане о годині 8 вечером за-кінчено.

Наші переселенці в Канаді.

Радник двору, професор нац. екон. віденського університету д-р. Ежен Фи-липович, подорожуючи по Канаді, поре-біла личні спостереження про оселих там австрійських емігрантів і оголосив їх в 751 ч. „Die Zeit“ окремою статтею на

подорожний листок із Канади н. з. Die österreichischen Ansiedler.

Са стаття величаво цікава і для нас раз тому, що тут подає огул про тогорішній стан нашої еміграції в Канаді чоловік несторонній, неупереджений. А що важливіше се те, що чоловік виховний бож професор національної економіки ви-ставлене тут не аби яке свідчення сво-їх особисті і робочі нашої оселення в європейських обставинах, але в них роз-бавляв легенди наших „сердечних брам“ про „зайство“, недоленого руського хлопця.

Оттому постаравмо ся наших чита-чів познакомити із тою статтею бодай у виїзках, що відноситься до наших емі-грантів.

Про початок руської еміграції подає він ось що: „Після згідних зйнань німець-ких і руських переселенців дає до сего привід особисті відношення. Тому між 15-тх були німецькі і руські переселенці в Сполучених державах інтенсивно інте-грувати анітам до Канади і они то по-дали до родинного краю вістку про сприянні усьомини тамешного життя. В той сенсі вистали найбільш і європей-австрійських поселенців найбільшійши на ширити від Едмонтону. Чи відтак від-ійшли причинили ся до того також зга-дані, сего вже не знаю. Привиску, що особисті відношення мали перевагу. Точняк еміграційного уряду в Едмонтоні заяв-ляв мене, що Едмонтон Русинам так-добро знайомий, що люди самі до него прибувають. Між австрійськими пере-селенцями в Канаді найбільшійши Ру-сини. Послідними роками становлять они 10% всіх поселенців; загально живе Ру-синів в Канаді около 80.000 і они мають-ту зовсім добру славу. „Не потребує нам казати, що ми числимо Русинів до наших найближчих піотріа, поселенців, та що в богато напрямках поробили значні по-ступи“, писав м. в. до мене заступник міністра внутрішніх справ д. Смерт.

То саме говорили мені в Вінніпезі та Едмонтоні різні люди, що мали до діла з еміграцією.

Один будівельний підприємець, що об'їздив північний захід Канади, розпо-судив проєкт. д-р. Филиповичеві, що най-краще розвивають ся там руські колонії, котріх поступу прямо зачудовує. До-ни та забудована руських поселенців дині-ніх усіх мінш, господарств значади нервові класи, а їх поля зановідать зна-мениті жінки. Взагалі живуть в гараді, так, що „в протити десяти літ будуть на-шим поличати грами“.

Поселенці руські по цілїм західі. На разі деані не мають ще доволі гроша, щоб набути собі значади потрібні до утриманні, тож працюють як зарібковим по чужих фармах, при будовах житлових і т. п. Платня відговдає зовсім із ро-бучий сил. І так приміром робітники при меліаційних мають місячно 150—175 кор. При такій платні можуть собі намі зма-демо заощадити, тожово безжени робітників або слуги, котрі дістають 75 до 175 кор. місячно.

Для постійних виїзків отворило ся кілька осередків, з котрих найбільший т. зв. „Восток“, що находить ся а сторо-ні фарту Cockerhen. Там живе около 15—18 тисяч Русинів, що належать до право-славної або греко-католицької церкви. Греко-католики мають від візантій-ах власних священників, а се причиняє ся в значній мірі до удержання добрих зв-носів з „старим краєм“, бо приносильними парохами є по часті Москалі. В усіх важливіших справах находять руські по-селенці парад в іміграційній бюрі по-середити справу в Вінніпезі. Русини мають там свого товариша в особі бу-дущого гімназичного учителя Карла Гензла. Через его руки ідуть всі грошові по-сылки до старого краю. Тамтого року вносил він около міліон доларів, а се свідчить найліпше про гаразд наші-австрійських Русинів. Оселі складають ся із за-город, розмішаних далеко від себе, а ді-лять ся на квадрати (сесії) довгі та широкі на 6 миль. Одна нальоніційна сесія, збільшена на одну квадратну миль, поділена на чотири звети, а таку четвертину може кожний обняти під управу за селитово десятих доларів. Спершу люди живуть самітні: се є для нових оселенців обставиною дуже при-гноблюючою. Щоби довести господар-ство до як найкращого розвою, нусять наші поселенці уживати машин. „Люди вважають ся добрі на машини, на мето-ди рішучої праці і як тільки будуть

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорож. п'ятниці і неділі.
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.
Рукописи зберігаються лише на поперед-
ню авторизацію. — Редакційні неоче-
кудані відклики від редакції поштою.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цілий рік 20 К. — с.
на пів року 10 „ — „
на чверть року 5 „ — „
на місяць 1 „ 70 „

Подвійного числа „Буковина“ 16 сотників.
Передплата і наданість на іноземні
платні в Чернівцях.

Polnische Wirtschaft на Буковині.

Дістаємо із лівинського повіту
довідку, яка ніби є повністю
на часі. Коли польські аспірації на
Буковину так змогли ся, стає вона
документом, який дає ярий перед-
смак того, що у нас ділялось, як
би дечі „побожні“ бажання стали до-
вершеною фактом.

У тій дописі змальовано посту-
повне тимчасове управління ви-
шківського староства годіка п. Штре-
нера супроти шкільництва, яке ве-
де до того, що наші села міс-
то йти до світла, потаха-
ють у море аналіфбетик-
му — бо під его рукою фреквен-
ція шкільна упадає!

Така діяльність піднімає без-
перечно польсько-шкільницьким тен-
денціям, які усе свої плани осно-
вують на мужній темноті, відпо-
відає вона навіть аспіраціям поль-
ського міністерства просвіти у Льво-
ві — себто галицької крайової ради
шкільної — але не може мати міс-
ця в Буковині, яка є частиною
конституційної Австрії, у якій
обов'язують правничі закони. Жи-
вемо, слава Богу, на Буковині, яка
не має ніякої охоти до „похоронен-
ня“ із державної зв'язи з автономією
до зучення із Галичиною, щоб тво-
рити основи для польського Шімон-
ту поміж просвіти і грошів шкіль-
но-польської преси!

Отимто й маємо повну надію,
що п. провізоричний управ-
итель староства пригадає собі свої
обов'язки, а ні, то вони будуть ему
пригадані, звідки — подаєсть.

Ще одна замітка. Довіде, яку
подаємо, походить з кругів нашого
учительства, якому галицька і бу-
ковинська преса польська завадила,
що воно „розвіджоне“ обітцаннями,
зосім не дбає про школу. Із сейж
довіде бачимо однак щось новітнє
нишнього. Учительствам нашому сто-
їть добре нашої школи на серце,
воно дрозить і піклує ся нині, та
на жалі, борючись із обставинами
ворожими шкільництву, зустрічає
проти себе, як бачимо в сій слу-
чаю, і керівника народної просвіти
в повіті, який стає пошлом
темряви.

Ось тут подаємо обговорювану
довідку:

„Polnische Wirtschaft на
Буковині“ заважає зовсім провізорич-
ний управитель вишківського староства
п. Adam Szroner, той сам, що мав
заслуги наданням Св. Волячством діста-
ром переслав був свого часу надчине-
ство п. Танковича поліційним гро-
мадським, який і вилучив був до нього
святоточну промову з нагоди сего відпа-
чення. Той п. Szroner являється одним з
найтяжчих ворогів школи і учительства,
з яким може хіба рівнятися тільки Па-
лошескул, або о. др. Богатиренко, котрі
з своїм шкільництвом „по галі“ відбивають
на жалі сего досі в Раді шкільній на-
мітній. Та ці! П. Szroner о якого по-
рівняння своїх „шкільництв“. — Як на
воір галицьких староств заведуючим
своїх обов'язків причиною ся до того
найбільше, що школа в школах его ору-
га чимраз то більше упадає, фреквен-
ція зменшує ся і взагалі шкільництво
місто поступати наперед, поже ся. Во-
лім лиш на увагу, що до сего щоріч (я
кже від початку року 2 місяці досі!)
пр. не розіслав уніфіковані до подбави
родичів за неоплачене до школи, хотів
тако розіслати уніфіковані, — яке широке
національне оплесало. — етикету-б дігнору-
до школи і без грошових сар. Так шкіль-

П. Szroner „на висхідній річці до за-
вдання“. А школа? — Ет, хто би там
цею журни сів! — Хлопцям не треба по-
лиці науки. — Характеристично, що
яко рік минув від часу его „дизайну“
урадована і друтий почав ся, а він досі
не постарав ся о інспектора! Та кари-
кату его недоброземство осягає ся в пра-
днім світі! Як тоді, коли згадуємо,
що він від початку сего шкільного ро-
ку опорожнені посади учителя (як на-
приклад: 1 при хавицькій школі, 1 при
лісовій школі в Банішівцях п. Ч. 1 в
Драчівцях і т. п.) розширено досі не
обсадили. З той причини впадають такі
неможливості, як пр., що один учитель
хочеться учить дванадцять рочників
наших! Крім того п. в. Рада шк. кр. з
пани п. Szronera буде мусіти ніде
ніколи найвищого трибуналу тим засту-
пником учителям заважати розумі-
ня за учне дітий поперх часу, до
якого они обов'язані. І так, не досить
що через недоброземство провізоричного
управителя вишківського староства стає
зрештою дітий в сій повіті загально
о 30—40%, нещастя, не досить, що учите-
лі мусять з сего нині учить по 12 рочни-
ків наших! — А п. в. Рада шкільна
проста мусить за се доплатити зі своїх
коштів. Думавши, що в п. в. Раді шк. кр.
пона як тільки грошей, щоб она ними
оплачувала і недоброземство своїх підчи-
нних урядників. Тому звертаємо увагу
вишківської п. в. Ради шкільної правої, а
особливо наша президента крім на сі
своїх відносинах з вишківським повітом і
просимо заславо заредакти їх уручимо.
Учимо.

Буковинський сойм.

Краєвий банк.

Посол др. Авр. Ончуд метаву-
вав на чотверговім засіданні — вносе-
ни своє. Насолода Василька, Посол Ві-
дман, др. Штрахтера і тов. в справі
краєвого банку, які зачитали: „Ради від-
несення економічного положення Буковини
ставити підписані вноски, щоб вно-

сий сойм вирішив его відозвати до еко-
номічної комісії із порученням, щоб по-
ла адекватно в него справозданні в пре-
тику осями діб“ — в отой спосіб:

Головною лідер Буковини,
се недостатка грошей. Ми є ду-
же приличні люди, цивілізовані, тарно
одатені, шарикоті, але всі разом
зосім не маємо грошей. Те-
пер розходять ся о те, куди сему діти
заробити. Ничи ся нині в народній
школі, що як б від б не можна відби-
няти, то треба і пожити, супроти
сего сесте і для нас ділом шкільним.
Жаємо бачити фактом, куди також
другі люди не мали грошей. Однак до-
слід учить нас, що на заході неможе
просто надіти грошей, та що люди кло-
почуть ся тим, деби гроші улагодити.
Стой президенту єванде що раз мовить
так, що австро-угорський банк є тепер
призначений платити гроші на 26 про-
цент. Тепер розходять ся о питання, як
можна найвище застигнути пожитку.
Кажий і поміж нас знає, що тим де-
ше мож пожити, чим хто богачіший.
Хто-ж є в краю найбогатіший? Пре-
зидент такий сам край, бож він нас
просто намагається додати в чорті то в
ураженний до користанні у всіх частях,
які падають ся в краю. Коли в сам
маю якийсь маєток, то в йому его стра-
тити, але край ніколи, бо як страму ма-
єток, то его куди зтось шиклий а сей
буде платити красні додати та сиво
як тут падають лише знів особи,
або шикористуване грою сесте без зні-
м. Супроти того падає ся до заважання
пожитку відати сам край. Нормально
помагає край свої справи через пра-
вний виді. Однак до грошових справ
падає ся крайний виді дуже мало а до
того він — не роблю сів заміти в на-
міром обиди — тільки надто бюрократи-
чним. Для такої справи треба
би окремого апарату а, такий
апарат зовсе ся краєвим бан-
ком“. Отже мої панове неуча потре-
ба грошей веде сама а себе до крає-
вого банку.

Як оперув краєвий банк, як розпо-
будує він гроші, як улаштує кредит?

Стефан Жермені.

„ТАБУ“.

(З шкільного перекладу Вол. Калиткович).

Пані Ева, висідаючи з потугу,
швидко минула дворець і пайшла
ся на його болотистім подвір'ю.
Там стояла вже розтархана по-
возка, запряжена в пару дуже ста-
рих і худощавих коней. Побачивши
прибулу властителя „торактилки“
сильним трісанням батога збудив
коней і з галасом відіхав бзвине.

— Чи можете мене завести до
шкільця? — спитала його пані
Ева.

— Та чому ж би я не мав знов
завести. Від того я ту де в день
стою. Ви пані везете хорого?

— Ні, їду сама... відвідати хо-
рого.

— Ну то заслава добродітка
можуть відіхати.

— А опісляки ви за те зажа-
даєте?

— Е... се дрібниця! Пів рубли
за весь прам не покажете мені
вельможна пані.

Пані Ева всіла, а стара повоз-
ка почала підкакувати на камі-
нистім і повнім пилотів гостиниці.

Коли вже шкільні пройшли ціле
містечко и поїздом і витягнули
дорожку за посідні хати на щирі
поля, вирину у віддалені рад
шкільних будинків. В четіх вес-
нянім повітрі, насиченім світлос-
тю, на тлі новозродженої цвітної
зелені піл і левал — ті великі
цеглясті доми сторчали немов по-
нурі брели. Пані Ева пригадала
ся їм і околиці а якимсь зачудо-
ванем. Ідучи тамтуди перший раз
з хорим мужем при нічці лютого,
и самій хвали нещастя — того кра-
єваду не бачила. Пригадували си
їй пам'яті тільки деякі річи: мале,
зимою і літом хороните деревце
при дорозі, а злівою галузю,
сумне, як під чоловіка без руки,
похилений веретовник, наглий скурт
дороги... З якого виду піл вири-
нали ся вони в страшною тирани-
ю і ставали серед ідучу немов
безпощадні пригоди пережених
тортур.

В міру, як до шкільця ставало
близше, прибувало їх чим раз біль-
ше. Коли дорожка станула перед
фронтним будинком, пані Ева ви-
сіла, заважала візничикові, а трудом
відімкнула тяжкі двері холодої і
пійшла на поверх широкими камі-

ними сходами. В канцелярії заста-
ла молодого дікара, завадателя саме
того підлізку менше небезпечних
хорих, до яких належав також єй
муж. Докторик розмазав а нею
анализи, а більше чин анализ при-
днали ся єй гарному, побіглому
обличчю; уснокові єй кількома фра-
зами, що звучали дуже науково і
яких уживав все супроти жінок,
сестер і матерей, що відвіджували
його пацієнтів; — підтак зана єй
на діт широким подвір'єм до парте-
рального будинку, що стояв окремо
серед мертвого городчика.

— Довго з ним сидіти Вам, па-
ні, не можливо — сказав, як вхо-
див на коритар, що перетинав на
вздож шкіль дім.

— Добре, пане докторе.

— Найперше пождете пані єм-
ні в помешканню сестри Юлії, під-
так впроваджу його і посиджу
хвиляку з вами, бо, бачуть пані,
він буває часом ще роздрознений.
Відтак шийду на коритар. Насолоб
був неспокійний — сейчас попи-
лю ся.

— Добре, пане докторе.

Минули кілька замкнених дзе-
рий і станули перед шестими пра-
поруч. Доктор відчинив їх тихо

своїм ключем і увійшов до кімнати,
що служила до розмов. Пані Ева
задержала ся недалеко дверей, а
коли дікар увійшов, сіла на малій
канавці. Сум, лок, грижа і несупо-
кій, що на перемену походили єй
сестром аж до тої хвилі — одно по
другім опускали єй. З їх глибини
виринав мужний і міцний сулосій,
неприкритий героїзм душ, що ду-
же терзав. Незабаром відчинили
ся двері і до покою увійшов моло-
дий чоловік з розтриваним волоссям
і одягом в неладі. Его розплюче-
ні і нерухомі блідосні очі блис-
тіли зловіщо, спалені горятькою,
уста дрозжали божевільні рухами а
засохлий лий лармо старав ся їх
що хвилі авогити. Божевільний,
здасть ся, не звертав уваги на
прибулу, ані на лікаря, — ниничав
їх недбало і кричав охриплим го-
лосом:

— Войтїх Йетшембський напи-
сав агрономію, а я Георгій Дом-
бровський оснуваю ширшим ґрунті
соціалогічним дебульонію альтруї-
стичну.

Нагло кинув оком і несподі-
вано тоді заариміти Еву. Зараз
присутний близко до неї, і відсу-
ваючи їй до очей засохлий і огризаний

Розділюючи дві категорії предств. Інвестиційний і довго-речий капітал і кредит оборотний на час короткочасний. Перший є гарантований для власної господарки, другий для торгівлі і промислу. Відносно до цих двох типів витратилися для орудий. — Інст. заставний і несебств. Інст. заставний, се мусси задринжати наперу, який обіймає зобов'язання, що зрештеш банк буде платити власникам аж до виплатування по 4% від сума. По-перше і друге дешевий, за 1000 корон можна створити мільярд. Ходять лише о те, щоб заставні інвестиції, а їх радо купують переломки на захід. Вони стоять там понад рік. Люди хотять там для проценту своїх капіталів наперів сильних як мур. Цим є як раз інст. заставний, бо він є гіпотетично покритий, і заінвестований врятам із його необмеженими доходами, які мають свою основу в силі накладання додатків. Бувають доходи поза Галичиною, тимто не може реалізувати пр. на такий сільний кредит як захід. Але колиб ми мали продавати і по 95, то гроші коштували би нас 4-2 проценти. А колиб нам інвестиції були навіть але умови то це робимо заощадження на процентах. Ми можемо заключити із видівськими фірмами сталі умови, силою яких вони зобов'язують ся продавати нам річно заставні інвестицій на 1,000,000. Публіка, що мусси нагоди ухвалювати своїх грошей, буде радо купувати нам інвестиції заставні, а ми роздобудемо гроші.

Ще важливішим для банку із огляду нахроничну недовлату грошей є в несебств. А тепер познайте мене, щоб я в висвітленні своїх намірів те саме, що наводив на моїх мужицких зборах, а що творили найбільш шкідливу агітацію. Я виводю до мужицтва і питаю его, чи він знає отое. (Восідинок показує панперу тисячу). Се пошта австроугорського банку, яка репрезентує гроші. Ея грош коштує се один прецнар. Держала бере нашір і фарбу, захищає его і — ми вже тисячку корон. То ви дивіть ті тисячі корон лежать в нас, то банк не має з того ніякої користі. Він мусси їх пустити в обіг. Вона мусси їх даліше помножити, а средством до сего є несебств. В так багато задринжаних панперу а так мало несебств, що банк є задоволений, коли може на отвертий ринок подати гроші на 2-6%. Австроугорський банк обернув в послідних роках 400 міль. Нам треба лише несебств із підписом „Восідинокський банк правий“ а тоді той несебств понадрукує до Відня і ми дістанемо на 2-6% грошей, ніяко забавимо. Ми не можемо через ту недовлату задринжаних шматок (На скар скар) админіструвати і райвайзельський нас. До сего недовлати вводити се усе наша фінансова подолка. Тут тиня наперями дуже дубують ся. Але ми мусси поступати з обережністю. Тому в статуті застере-

жено, щоб не давати (их) відразу тим привілеюванім треба, щоб наперники були вперед передані іншим заведеним. У мужицтва оповідають се маси райвайзельський; вони одержують гроші і виконують контроль. Як дістануть гроші на 2-6% то можуть давати їх даліше на 3-4 проц. Колиб отже в веду господарку, то у наску 5-6 проц., а коли в заплатам зашо 3-4 проценти то при тім винесуть ніж заробок 2 проц. Колиб я у наску 6 проц., а плачу 10 проц. то я не лише нічо не зароблюю але руйную ся, а на дона сего речеша най зам послужить невинне число наших скар. Намі люди жадні землі. Мужики докупують ще один гектар або ще одну екалку і думає, що було диний господарювати. Він обтяжує той гектар тасими процентами, що вони з'їдають не лише дохід із сего каваля але також добуток із попереднього шматку. (Оканин: Зовсім справедливо!) І місто єврейським першого гектара приходить до експлуатації і продає першого. (Пос. пров. Волчинський: Зовсім справедливо!) Ми мусси заповідати експлуатувати, а средством не давати в ріжницю процентної ставки. Як ми дістанемо гроші на 3-4 проц. тоді буде скаржливий.

Восідинок знає відтак, що він до сего внесени задухав вже готовий статут правого банку мармесского і честного а ухвалюванім наших обставин. Вінни проект, щоб его внесено прийнято, а що до оформленого банку справи, щоб передати его єврейській комісії. (Ухвалено серед опалева і оканин: савини!)

Нині, в четверок, відбув ся сесія на заведені в 5. год по пол. На порадку денним стоять мотивовані внесення, м. н. в справі зміни регуляції правого і сесійного порядку виборчої для Буквини, в справі уніфікації нації народних учителів (анс. посла д-ра Штраухера). У справованім адміністраційній а одно спонсійній комісії, і вибір трох членів і двох заступників до крайньої комісії для зареєстрованого податку і вибір чотирох членів і чотирох заступників до комісії відкажної в справі податку особисто-доходного.

Із клубів і комісій.

По заведені зійшли ся дні 13. с. м. години сесійних клубів під проводом маршала кр. барона Васильєва на сільську нараду. Присутні були провідники поодиноких фракцій „Вільнодумного Союзу“, д-р Аврил Олчуд, Ничаєв Васильєв і Відман; проф. д-р Стойкий, радник суду кр. Луку; даліше проф. Вільчинський і Абригамович. Усі згодили ся принципово на

те, щоб донагати „Вільнодумних“, які реверна виборча, правий банк, реформа ординати виборчої і знесення обшарів директив, ніякі фінансові проекти для постарання потрібних средств для уніфікації платні учителя, грошадесні урядників і т. д. передискутували вперед спільно усі години поодиноких клубів.

Таким чином доведено-би до згідних постанов. Все перше обговорено робило правий, що в виглади на мирну роботу.

Вчера четверок о год. 8-й відбув ся нарада членів „Вільнодумного Союзу“.

Визаюбі німецько-жидівським прийшло через вибір членів правого Відлау а курат міст і торговельної палати до розпаду. Християнські Нини хотіли почне в правім Відлау бачити пос. д-р. маг. Відмана і пос. Зидверя, тимчасом при четвергових виборах одержав пос. д-р. Штраухер 4 год. і мандат, а д-р. Відман із двома голосами перенас. Заступником члена Відлау правого вибрано пос. Зидверя 4 год. також проти інтенцій христ. Нини. Олчуд до сего долази подальш довірчій збора виборчої до ради міської із Ш. манд. скаржливий д-р. Штраухером на яких рішено між нимиш скаржливості посла Зидверя із того пола. Із сего причини нім. вид. вільнодумний клуб розпав ся; а пос. д-р. Седла, який прийшов до Чернівців і хоче налагодити ситуацію, мабуть по багато тут постане. Нинині „Bukow. Nachrichten“ остро критикували проти підписних членів того клубу і проти становища, але залив супроти обговореного розпаду ордин. Вільнодумних „Bukow. Post“. Се однак є внутрішній справи, які остали без впливу на становище „Союзу Вільнодумних“ супроти інших партій.

Комісія фінансова відбула 15-ого с. м. під проводом посла Ничаєва Васильєва сесію заведені, на котрій ухвалено: Тільки ті неспитні будуть ухвалювані, що вплинуть до 25. жовтня с. р. Для ревернанс потиний установлено беручи в рахунок мотива націоналістичних трох реверанс, які мають дати світ про потиний а ім. Для Румунії установлено реверансом посла Шігуляна, для Нини посла Зидверя а для Румунії і Німеччини єврейських консерваторового посла Вежана.

Крім того відчитав збори Вежан свої реверанти. В нини розділено між поодинокими послами потиний для зроблені справовані.

В повеліах відбула комісія шкільна а заведені під проводом голови пос. д-ра Стефана Сидла-Стопного. В заведені нини ухвалено принципальний заступник сес. крив. правит. Посіч.

Голова розділів найперше 25 потиний між предів вишарованих на реверанс д-ра Седла, д-ра Галубана, д-ра Штраухера, Калитовського, Сидловського і д-ра Сидла-Стопного. Відтак обговорено що раз світ Відлау правого про безплатну передачу платні, потрібній нин будову нового університетського будинку з помилкою д-р. що є власністю крива а реверат про ту справу диний Сес. Магніфіцента пров. д-р. Тарнавський. Потиний внесени прийнято односторонно, а реверант передав за те членам комісії подну від академічного сенату. — За спонсуюм посла д-ра Галубана ухвалено а огляду на цедре поверте крива стоїть в тини а внесени, які постановили справовані, отое резолюцію до п. н. правительств: „Вашає с. п. н. правительств, щоб она при новому будинку-постарало ся також о наукове вишаровані університету одитно до поступу в науці, до чого сенат вже перах диний спонсую, а чого заступники крива часто домагає ся і що обговорювано і єврейським в резолюційних сесіях.“

Посол д-р. Штраухер порушив відтак єврейським уніфікаційні учительської платні і проєкти інформації о інформації в тій справі передовіти у членів комісії.

По основним обговореню сїї справи, підчас якого передовіти пос. Волчинський домагає ся, щоб до диний учительів причислювали ся єврейські додатками також і державні, дабату зміцнено інтенційно до внесеного поступат, аби він загалом зазначив, що комісія знає із усіх у-у-у-у-у до передовіти урегульовані учительської платні.

Політичний перегляд.

Активісти і соціалісти.

Як звісно д-р. Люгер, бурмістр м. Відня, наваж соціалістів на однім заведені зашито-застрійського союзу „Лайдакани“. На те реалізували обидвині соціалісти а членів нини а крім того рішави перешикодити обидвин, які ладать ся в честь д-ра Люгера, а нагоди сего 60-й річчій. Сесо торжествно має відбутися с. 23. с. м. Активісти ухвалювали на той день торжествний похід з соціалістами, тим то в мабуті прийде до острого стріч соціалістів з антисоціалістами. Заряд соціалістичної партії підвав від робітничі товариства, щоб на 23. с. м. не уряджувані ніякі згражджені які забав, есентуально заповіджені лабани відкажками. Заряд партії потребує на весний сучай усіх сил до розпоряджени-

хувати скірки швейцарського сира, говорив:

— Поглянь, моя шлюбна жінко, придиви ся з своєї ласки, що в гризу, що я ляжу і з незначайним апетитом обліваю...

— Пане Домбровський — сказав лікар — чи се гарно, що ви зовсім не привітали ся з жінкою? Приїхала відвідати нас, поговорити, а ви так? Сейчас поплутуйте сі в руку!

Хорий дивив ся на нього зрадлихими очима, ходив по кімнаті і крикнув:

„Стань на сторожі гробів, що просить О. сльоза в похання... Бути лиш тиню, Що єв ангельським врял уносить. Між марність сльоті в надгробную пров...“

Лікар незаметно прийшов до дверей, відчинив їх швидко і висунув ся в покою. Тоді пані Ева добула з невеличкого кошика скрипочку цукорків, відчинила єї і подала мужови. Він сейчас кинув ся до цукорків, набрав пригорщу і впакував собі до уст.

Прокостивши першу порцію, вхопив за другу, третю, а кінці за чужако і вилизав окришки. Коли вже по помадках і сліду не оста-

ло, глянув на жінку і почав на ново говорити. По перериваючи своєї вандринки, промовив кілька разів серед справдішного потоку ріжних виразів:

— Евуна, Евуничка...

Старала ся вийти його за руку і посадити біля себе, але він відпер ся з єї рук — тож сама присіла на ліжку і сперла голову на руки. Дитинувши ся його тіла, його тремтливих рук а опухлими жилами, почувла в серию містре ратища, що пробіла єї житє, єї думки швидко мов блискавничі обіймали темні мочи, пережиті в тім домі єї безтазанним мужом, мочи похожі на таємні простори, запліт мертвими подами, над якими повила нікопична темрава... За кілька хвилин, намагала ся задорними нервами відхнути і змірити його страшенні муки і тріпоті. При помочи могутнього скуплення всего свого естива понахилила ся зомити вхід в нутро того льоху, супокійно розглянути таємниці тої потворної країни, станути до бою. Ах, боротись! На теж вона і приїхала. Зсуртувати всі сили душі, якими тільки чоловік володіє, і вдарити на невідомого ворога. Як ним і злий дух, то втече, як се рана —

то загойть ся, як те лише зик — то уступать, як се якийсь білз непотиний — то усмирить ся...

Божевільний зупинив ся перед вею на хвилячку, потім усеї на ліжку і або поїтави переразливо або шепотів до себе. А вона його обняла з найчужаїшим коханем, притиснула його голову до грудий і почала промовити тихим, нітхеним голосом:

— Генрику, послухай уважно, Генрику... Слажи мені, що тобі є, що тобі вдасть ся... Скажи мені се ніразно, щоб я тобі могла писати. Надумай ся добре, а переконаєш ся, що я без нічого тебе вадічу. Чи ти ще все лякаєш ся?

Хорий мовчав, відхилив ся в землю і виконував свої чудернацькі рухи.

— Чи ти ще все боїш ся? — шепотіла пані Ева, притримуючись до нього цілим тілом. Єї голос гомонів так динно, що напосиб була в силі свідомо почути його звук — зовсім би не признала його своїм.

— Ах, ах... — шепотів Домбровський.

Замовкла, поглоснена надлюдською працею своєї душі. Хотіла в ту мить зусилем волі перезити своє

здоров'я в неужого, нещадними руками шукати в темній рап його душі, відірвати ся від нього, неволяними глинами, щоб пізнати усеї його тернія...

— Подумай собі тепер — говорива — подумай в тій хвили і заведи ніякийсь думай те саме, скільки разів приступиш до тебе боянь.

— Вона є за всіма річками, за всіма річками...

— Не лякай ся! Слажи тільки мені, твоїй Евуно. Я тобі все зараз поясню.

Підніс голову і глянув на неї диним, улюбленим зором. На його обличчю малюван ся неземновидний білз. Пригорнув ся до жінки і говорив до неї потайно до уха:

— Мене поймають...

— Я тобі зараз вискажу! Тримай мене за руку, о ту, держи мене кріпко! Чиж я тебе не кохаю?..

— Заон мене поймають, зовсім мене поймають... — почав говорити динитися на неї широко отвореними очима. Нараз зірвав ся, і почав ходити по кімнаті, трести головою і викикувати своє:

дакних кожду майже із агаданних вноше рубрик редагує хто инший, у нас спочиває все на плечах одного чоловіка, дитого моральним обов'язком наших письменників єсть, підняти змагання редакції в кождім напрямі.

На коней ще одна справа: до редакції звертали ся уже кілька разів заграничні мужі науки а радю, щоби при „Ruthenische Revue“ видати етнографічну карту України. В останніх дила удавало ся до нас двоє професорів університету (з Італії і з Німеччини) а просьбою, щоби ми подали як найточнішу статистику крає, населених Українцями (Україна, Галичина, Буковина, півн. Угорщина) а поданем процентових відносин національних в поодинокі округи чи по губерніях. Сі учені хотять збирати собі матеріал в своїх викладах університетських про статистику Славян. Звертаємо ся про те до наших істориків і географів, до наших наукових інституцій — а спеціально до Наук. Тов. ім. Шевченка з просьбою о поміч в сім ділі. Справа се публічної натури і повинна всім однако лежати на серці. Уся суспільність повинна нам помагати внести наше народне діло перед форум Європи.

Від видавництва Ruthenische Revue.

Буковинський сойм.

(4. посідання в д. 18. жовтня 1904).

Засіданем проводив маршалок крайний бар. Юрій Василько-Сороцький; правительством вступав н. к. президент кр. др. Олександр рид. Вайлябен.

По дворянському протоколу із попереднього засідання відчитано візві, у якім находити ся:

1) Висес. посла бар. Горнунського і тов. в справі переміни візвізної гімназії І державної гімн. в самостійну а викладовою мовою;

2) Висес. посла Гальбана і тов. в справі заложення фахових шкіл, зглядно експоних курсів для піднесення домашнього промислу в Буковині (рефер. др. Гальбан);

3) Висесені посла др. Авр. Ончула і тов. в справі деяких засад охорони лісів;

4) Інтерпелляція пос. Сімьоновича і тов. до н. к. правительств в справі основана румунської кляси рівноправної при висшій гімназії в Чернівцях аж до переміни теперішнього заведення візвізної із румунською мовою викладовою в самостійну вношу гімназію румунську;

5) Інтерпелляція посла Сімьоновича і тов. до н. к. правительств в справі заложення румунської шкільної при І державній гімн., заним ще наступати переміни візвізної гімн. в самостійну.

На порядку денний прийшло тепер мотивоване внесення Візведунних про зміну соймової ординації виборчої.

Пос. др. Штраухер. У крайних соймах, які відбуваються свої наради рівночасно із буковинським, а які по часті найшли свій передчасний кінець, порушили той сам предмет найрізкішій партії як консервативній — прешу панів із правих се гнати — так ліберальні і візведунні і ми можемо із сопокою сказати, що в шлій Перелатівій наука доволі інтензивний рух в справі виборчого права. Вже майже від двох десятиліть не сходять ся справа із порядком денного і по айде швидко, вона не будуть осущені ті принципи, до яких стремить уся правдива прихоті народу також із поміж консервативів — іменно здобути загального, рівного і безпосереднього виборчого права. (Пос. др. Вайденфельд: Браво!) Ми, що належимо до „Візведунного Союзу“ так переконані про справедливості сего на-

родного домагання, що лише із важким серцем рішили ся ми від сего домагання відступити, щоби тільки зробити один крок наперед та оба поступовно осигнати те, до чого всі стремимо.

Відтак викладе бесідник, що нині мають права виборчі лише ті, що належать на верху суспільності — а не ціле населення. Теперішня виборча система, се в очі бачи кривда народу, через неї широкі маси народні обезправлені. Сего острого випову ужив президент міністра гр. Тавас, прокламуючи 1893 р. за монаршю угодою свій проект виборчої ординації проте, що тогочасні бачили ужити сі послани, що стоїть близько простарити. (Пос. др. Вайденфельд: Так ново в аз ділі!) Дві третини населення виключені від виборчого права, хоч вони є тим елементом, що удержує державу а тут звертає ся до дичинської меншости не вишнє із великої пошлости. (Ойзеси! Славно!) Вони не посягають на тігари державні а передовсім важкий податок крові а через те в стоїть на сторожі наших привілеїв! Панове із меншости говорять про пансіні: тут не о ласку йде а о признане прав для широких мас народних. Сож чиста іронія а не виборче право, як десятих членів і-о) курії із більшої пошлости в знає двох посла, а виборчі орути із сотнями тисяч населення лише одного! Основні закони державні говорять, що всі громадяни мають рівні права, нехайже ті права у всіх напрямках будуть рівні! Нехай кождий має рівне право виборче без огляду на майток. Рівне право належить ся пан і тов. Абрагамовичу і н. тов. Левицьким або Бубурданом. (Пос. Гальбан сміє ся). Пані тов. Гальбан вам смішно, але глянть на тих, що позв стігалим сеї назити, що престоюлої хизати ся перед двором і клануть о признає належних прав, чи й їм смішно? (Пос. Вайденфельд: Славно). Нейже ті самі робітники, що будували і прикрашували сю пахату не мають мати права на приславе сюди своїх посла? Бесідник пригадує більшости слова гр. Баденського, який уступивши перед тоді із маршалівства зважав дичин, щоб членим ся а духом часу і признавали народона належні права. Побожні панове із духом часу курії, чим сьогоднішній із наших почутем справедливості удержувати таку кривду? Але що поможуть ті апелі, коли дичин мимо церемоній про народну кривду держуть ся своїх привілеїв. Тут треба хіба ждати, щоб старе затверділе новолітє вигинуло, аж се було за Мойсея із жидами, яких він догн водив по пустині, доки не прийшли між ними андій спосібних до реформи.

Відтак зазначає бесідник проти посередних виборів, які є, як сказав уже Вісмар, жерелом усякої корупції. Коли воли народна має проявити ся вільно від впливів неких можик, то головне має мусати бути таке. (Ойзеси! Дуже справедливо!) Відтак викладе бесідник, що теперішня виборча ординація панів і підвизкоости безпосередніх владних податків приходить буковинське населення, не говорючи вже про посередні. (Пос. Гальбан виходить). Пані тов. Гальбан, зажди, маю щось дуже інтересного для університетських професорів. (Сміх). В 1900 р. заплавила Буковина загальом 1,331,117 зр. податків, із того духовна більшість пошлости 59,585 зр. (до соймаї мандати) місто Чернівці 387,105 зр. (також для мандатів), світська більшість 137,105 зр. (8 мандатів), решта податників 638,264 зр. (2 мандатів!) — Бесідник пригадує далі, що вже 1893 р. бар. Алене Василько в 1894 р. посла Попович і Ротт внесли проект виборчої реформи та крайній андіа робив а ними дуже хитрі історії, які бесідник обговорює, і вже заздалегідь декретував, що сойм не спосібний до її переведення.

Виника апелаж бесідник до дичин, щоб були уступчиві, коли Візведунні не мають потрібних $\frac{2}{3}$ із ними наступити, бо се постанове має певні границі. Коли не згодити ся, то падує матор, що нинісі сіла падають і наші останки. (Ойзеси! Славно!) Що до формального боку справи прешу, щоб се внесення впливало до пе-

ремінні дотеперішньої виборчої ординації придалено до обговорення і виготовлення конституційній комісії. (Ухвалено.) Тут забрав а формальній справі пос. др. А. Ончула, проєктуючи вибір ще 9 члена до комісії економічної в особі знатока таких справ пос. В. Тітингера. Внесення прийнято, а також і переведено вибір після его думки.

Відтак мотивує пос. др. А. Ончула своє внесення, що до насоничних товариств, щоб наймало ся стос у релігійного фонду насонича і віддавали їх поодиноким членам. Паше що домагає ся бесідник, щоб коштом краю видрукувати і розіслати громадам закладені ним статуті таких товариств. (Ухвалено передати комісії економічній).

Управлінняне учительської платні.

Посол др. Штраухер і тов. мотивував своє внесення в тім справі ось так: Коли при кінци 60-их років мин. стоз. державні нормативи Австрії мали намір вибудувати державний орган на поступових підвалинах, то першою їх річню була основна реформа народного шкільництва. Тодішнє міністерство звабує собі велику заслугу через установлення державного закону про народного шкільництва. Сей закон має однак ту основну хибу, що полишив удержане народних шкіл виключно громадам. Далішню хибку є незвичайне становище учителя, котрий не є ні громадянин, ні краєвий ні державний урядник. Се показує ся найбільше на учительській платні, що зовсім не досягає потреб державних або краєвих урядників. Учителі зобов'язані посылити свою знану усеї свої сили, чого не можна ждати при матеріальних податках учителя.

Тим то найбільшим обов'язком заступників краєвих є, уоулути ті некористні усякі аніа, позаяк кожний повинен учителю, пайдоржжє, що має, а іменно своїх дітей. Сойм постановив а в останній часі занебачити тому а також наші краєвий порозумін ся а правительством, щоби набути потрібні дані для замишленого. На жаль, по винній акції відкинуто домашня сойма. Учителство на численні збори і в останній спробувано думку, будучи-би оно ждало регуляції своєї платні коштом бідного населення через підвищення краєвих податків. Заступникам краю припадає отже святый обов'язок, шийти средства і спосіб, те слушно і конечно жадане перевести в діло.

Треба на се 612,267 кор. а по обтінено 25% дорожизниного долатку остає 461,002. На покрити сеї суми державної помочи мабути не очатне ся, тож треба своїм силами через саманню краєвих візвізів після проекту др. Ончула се справу як найуспішнішє пошугити. (Внесення передано шкільній комісії).

Посол Гальбан мотивував своє внесення в справі побільшення числа політичних урядників на Буковині та в справі переміни на Буковині для студентів, що пошкучали тутешній університет, бо чер. молодіж вірна цюкрені, мвриа і знає потрібні мови.

Посол др. Аврелій Ончула мотивує своє внесення в справі громадських лікарів, заирити, що їм поручає ся не дрібну річ, бо самого чоловіка. Така служба, нуждені платня (800 корон річно) — отсе обставини, промалюючи за регуляцією платні громадських лікарів. Внесення ухвалено передати комісії економічній.

Посол др. Вольчинецький мотивував своє внесення в справі іменованя краєвого санітарного інспектора для Буковини і зазначав, що Буковина як край пограничний є брамою для пошестий, тим більше що майже усеї краї мають вже своїх санітарних інспекторів. Внесення ухвалено передати комісії екон.

Засоби кукурудзи.

Посол Малик для справовданя комісії адміністративної в справі наглого внесення посла д-ра Вольчинецького, який вивав н. к. правительством, або оно пестарало се о відповіду сейність кукурудзи, щоби занебачити грозичному голодом. Посол др. Вольчинецький поставив на за-сіданні а для 10. жовтня нагале внесення, зважаючи н. к. правительством, або оно а державних грошей закупило відповіду сейність кукурудзи і аби розділило між бідне населення, після потреби, будь то

зауважно будь то за зверненням или за-купна, — щоби таким чином занебачити есенціальне грозичному голодом. Обставини пановали в тім агадім внесенню при-знала комісія справедливими, всеж таки знає ся нагале внесення неутвердженем а іменно а отах причини:

Вже в місяці липня с. р. знає ся знає ся населення вже широким, що знає ся сегорішній посухи настають літ, жнива, недостаток паші і кукурудзи. Сеса об-ставини ще тим погіршили ся, що в дру-гій половині серпня а в першій жовтня студія і снота причинили ся до поуроду кукурудзи.

Та як зано Гунуиби замкнула гра-ницю, зроблено із боку краєвого прав-ительства і рази культури краєвої пос-щоби не допустити до голоду.

Правительством передано міністерству рішальний 500,000 кор. до розпоряд-ности для закупки средств покрити і на-де ся для тої цілі придати а замиш-леній дорозі ще $1\frac{1}{2}$ міль. кор. (Іх в той спосіб ужити, щоб по часті а достатк средств покрити рішальним тільки пос-редничити, по часті відразу закупити збіжжє і розділити в першій шірі між бід-не населення. Також і Рада культури кр. зазначила закупку відповіду сей-ности кукурудзи. Сойм резерват дичини посол Малик сідуючи внесенем:

„Внесеній сойм знають рішати. Ва-скаже ся н. к. правительству і рази культури кр. подати за акцію в тім агаді, а над нагалим внесенем посла др. Вольчинецького переступає ся до нирядку денного“.

Посол др. Вольчинецький боро-нять по раз свого внесення, уважаючи сесо акцію неадекватною і постійно внесення додаткове, в котрім домагає ся, щоби правительством а раз потреби ще більше закупило кукурудзи і щоби при посередничстві райадзєнських нас роз-ділило сі на весні між населення.

При голосуванні перейшло внесення резервнта а внесення др. Вольчинецького віднало. Тоді промовив

презид. кр. др. Вайлябен

ось так:

Висока палато! Хоч в справі за-купки кукурудзи для населення, що по-терпіло в масілої невроджан кукуруд-зи для або мій поважаний поперед-ник, порозумівши ся а рази куку-рудзи краєвої інтєнсивно, вважаю всеж-таки моїм обов'язком висказати подяку за слова признає, ухвалені високою палатою і зазначити паші, що а до-бачувати му в тім як раз суму, сесо акцію і на даліше мати на увазі, щоби головню на весні, коли би справді вибух-гозад, якого обавляють ся, по згоді починати відновити кроки. Надію ся, що правительством мій в тім агаді опер-гично поможе в шіру средств, яких роз-поряджає і в шіру парламентарних від-носин. (Грімні признає і ойзеси).

Пелягра.

Пос. Малик адав авіт комісії адміністративної в справі внесення по-сла Вольчинецького, який домагав ся, щоби правительством дало справовданє про-розширеня пелягрі. Спосагатувавши що правительством уживало усіх средств, щоби знизити розширеня сеї хвороби, постановив пос. Малик сідуючи внесення: 1. Призначе ся а відомостем до від-ности зараженя правительством а шим ошнени пелягрі. 2. Призначає ся ви-ділити кр. заняти ся сесо справою, зар-ядити доходження і ахати про се авіт, чи не добре було бути заложити на пробу досвідні станції, зглядно нагадати сеї справу в дорозі законодатній. (Прийнято).

Відтак відчитав пос. др. Ян дикер справовданє комісії ошн. і зазначає ся за тим, щоб на паші від 1. груд. до 1. лив. не моговано. (Прийнято). По шій відчи-тає пос. др. Янчу авіт комісії адмі-нистративної одобрюючи зачисленє про-візоричні літа служба манд. Черного до-роші пенсійних та потоворжуючи зам-кненє рахунів Відділу краєвого і з фонду краєвого, промисляного, сепанілізого, шкільного і громадського та краєвого уряду статистичного.

Послідню точию денного порядку були вибори до податкових ко-місій. До віддільної комісії в справі податку особного доходного вибрано членами: із великої пошлости д-ра Вольчинецького, із громад сільських проє. др. Ст. Смаля-Стопського, із цілої па-лати дир. О. Відмана; заступниками чле-нів: із великої пошлости Антома Захара,

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що сєреди, п'ятниці і неділі,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.

Рукописи зберігає ся лише як поперед-
ня застереження. — Рекламні пово-
чтані візми від ондати поштою.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

за цілий рік	20 К. — 6.
пів року	10 „ — „
чверть року	5 „ — „
місяць	1 „ 70 „

Поодинокє число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і наклепність на історич-
ні платні в Чернівцях.

7

ЕВГЕНІЯ ЯРОШИНЬСКА

народна учителька в Раранчу, буковинсько-руська письменниця і патріотка, сподвижниця жіночого руху на Буковині, член многих руско-народних товариств.

Заснула в Богі по довгій а тяжкій хворобі в правім шпиталі в Чернівцях в п'ятницю дня 21. жовтня о 6. годині вечером. Похорони тілних останків незабутної Покійниці підбудуть ся в неділю о год. 2 попол. із шпитальної каплиці на головний цвинтар.

(на) Ще лиш кілька днів тому ділили ся ми із усіма земляками радісною вісткою, що бл. Евгений вертає до здоров'я.

Та швидко, якими веде провидів людське життя, неспроможний. І ось приходить ся нам несподівано призвати широкую Русь-Україну до жалібного походу за смертним возом незабутної письменниці-громаднички!

Бл. п. Евгений Ярошинська родила ся 18. жовтня 1868. року в Чупкові, кічманецького повіту, де єї батько Іван, теперішній директор 5-класової школи народної в Раранчу, був тоді народним учителем.

По укінченню народної школи, прийшло ся бл. п. Евгений поки що розстатися із офіційною наукою а школою. Раз тому, що народному учителю, обтяженому родиною тоді було в ті часи висилати дочку до міських шкіл. А по друге, що се не вилзло у парі з тодішнім духом часу, щоб дівчина а до того ще незасібно Русинка заходила ся окроко свого висшого образования.

Та жаждоби знання, яка тліла в душі Покійниці, раз розбурханої вже не встигла придати ворожі обставини. Ось стає нова, працює невтомно власними силами над здобуттям висшої освіти і прав для жіноцтва, не зупиняла ся вона на пустословних постулатах, але працювала над собою і стояла в ряді одних із найздітніших робітниць на нині громадського труду. Вона бачила корінь зла жіночих обставин у тім, що жінок не „вчать“, які обов'язки мають вони зглядом суспільності, лиш яких прав вони мають домагатися під неї“...

Самообразование унічало ся вже невдовою успіхами. Тринадцятого грудня 1892 стає вона народною учителькою в Бріду. По тризрітній практиці шкільній адез 13. мая 1896 р. кваліфікаційний іспит з німецькою й рускою мовою викладоною а в сід за тим одержує 15. мая 1897 посаду сталої учительки в Раранчу.

Годить ся згадати ще, що Покійниця викладала ся горячо і народним проповідом буковинським і одна із поміж руских учительок була в 1899 році контом красною

фонду в тійській школі у Фрайденштау на Шлезку.

На посаді в Раранчу трудилась ся покійниця аж до кінця останнього року шкільного, коли через єї очима станула страшний дилема, або незабарна смерть або небезпечна операція лопотирра.

Є велика трагедія в єї передсмертних терпіннях і передчаснім скопі.

Майже в тайні перед рідними пішла шукати ратунку від науки лікарської в єйім шпитальнім домі.

Піддала ся довгій тяжкій операції, у важких терпіннях промучила ся на переломі життя і смерті довгих три місяці.

І аданало ся, що крихітний організм уже подужав ведугу, наступили дні полехи, дні примачинової надії на дальше, дороге життя, на дальший труд.

Та се була лиш зюта іграшка вередливої смерті, що на часинку причаїла ся.

Переступлене шпитальних порогів стало для Покійниці злощасним розстанням із життям, із світом, бо ось вже в послідній хвили прийшло ще одно погіршення — і невіджалуванна катастрофа...

Свою літературну діяльність розпочала Покійниця, пишучи німецькі оповідання в черновецькій „Der Buchenwald“ і віденській „Neue illustr. Ztg.“ аж підтак за спонукою іос. Ом. Поповича та вслубленим в народні пісні, за збирання яких нагородило єї географічне товариство в Петербурзі великою срібною медаллю, стала писати по руску.

Не місце тут розводити ся обширніше про єї письменничу діяльність. Згадаємо лиш, що численні свої оповідання

і статі містила в нашій часописи в „Буквинськ. календарях“, річниках „Зорі“, „Народа“, „Літ. Наук. Вістника“ і випусках „Нашої Долі“. Була також одною із найдаровитіших співробітниць дитячого „Дзвінка“. Найбільший і найцінніший єї твір се повість „Перекіничка“ видана Р. У. В. С. 1903. Який би ї не був осуд артистичного боку єї повісті, всеж остале вона тривким тєментом для буковинських Русинів, щоб держали ся свого рідного народу і для него працювали. В тій повісті із повною горожанською свідомістю розкрила вона усі невідраді сторони нашого життя, вилила того черпа безхарактерності і безідейності, що точить родинне щастя; вилила усю грозу аномалії від своїх рідних парнерів, рідні нещасної жалоби дечких користий.

Та отвертість, самізість і характерність, які виступають в „Перекіничках“, се цілих впадчі самої невіджалуваної Покійниці, якої втрати належно одіти ми нині рішучо не в силі.

У Покійниці вилло діло із словом. Незвичайна любов рідної землі, рідного люду, поклін перед новітніми думками, жаждоба переводити їх у діло, се цілих того серця, що ось перестало бити ся. Не було публічної події в життю буковинських Русинів, яким би бл. п. Евгений живо не інтересувала ся.

Щоденна учительська праця не була їй тягарем але солодким обов'язком, кругом громадської діяльності, який вона як неможкрасше використовувала для виконання добрих синів і доньок Русь-України... А велич сего погаслого — великого духа стає ще нагляднішим, коли порівняємо єго із прочим загальом а передовсім прочим нашим жіноцтвом...

Усіма пернами підчувала Покійниця завязу борбу великого українського велата, що домагав ся належних єму прав. Жила життям цілого народу, жила тою борбою і твердо вірила в повонну сполучку широкого, розмежованого українського лапу.

І зберуть ся усі сестри жалібної Австрійська, Російська й Американська і припадуть до могили Покійниці і ридати будуть, аж прийде час, що мертвій воскреснуть от гроба. І прийде день народного Воскресєня, якого Покійниця так ждала. І їм єї тоді буде поминуте, як такої, що трудилась ся ради Бога приближення.

Земля — та люблена земля! — най буде Тобі вером!

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорожньо, щодорожньо і неділя,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при вулиці Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на поперед-
ню заборони. — Рекламні повідом-
лення віддає під охорону поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік	20 К.	—	с.
на рік	10	—	с.
чверть року	5	—	с.
місяць	1	—	70

Подвійне число „Буковини“ 16 сотників.

Передплата і наданість за інсертати
платні в Чернівцях.

З краю політики.

Вільнодумна більшість розпочала свою діяльність серед дуже неприхильних віщовань. А однак минуло вже п'ять засідань, які є лише доказом того, що вони не стремлять до нічого іншого як до мирної праці, до переведення в діло реформ, які заповніли або бодай до проломани дотеперішніх привілеїв, щоб з часом оглянути все, що належить ся народом. Темп роботи теперішньої більшості соймової, передовсім коли вилзи під розвагу далекосагість задуманих реформ, переходить доси всенні сподівання. Маємо тут до діла справді із союмою праці, який зовсім не схожий до данного, який знає лише твердо і уперто боронити павільських привілеїв. Коли давніше ухвалила якоїсь комісії була чимось печуваним — нині працюють усі комісії з муральною пильністю і приготували соймові образи, причім річені замітки і внесення меншості зазнають найбільшої уваги як в комісіях так і в соймі. „Вільнодумні“ поводити ся із меншостю незначайно уступливо, чого доказом безвинні переговори „Вд. Союзу“ із консерв. меншостю, а оминання того, щоб ужити своєї чисельної переваги. Доси тривають дідичі уперто при старім правілі двірських обшарів. Коли в сій справі „Вільнодумні“ починають які уступства, то лише ради переведення виборчої реформи.

Ніхтоб і не надіяв ся, що зростанню мира стає на перепоні як

раз той, що перший повинен би о него дбати. Митрополита резиденція ще не сита свого „триумфу“ під час посідинних виборів і йде із своєю головою на чолі даліше по шляху самопідкопування своєї понаті і церкви. Митрополит не лий що толерує руськоїдство своїх підчинених, але забуває ся так далеко, що дає ще йому апробату. Ось під час виборів до Відділу краюного суду ректор Тарнавського, щоб він не голосував на пос. др. Ст. Стоцького й сам віддав свій голос на пос. Богосевича, щоб резитивній більшості краю заходіти печувани крику і позбавити місця в краєнім Відділі. Міг же він віддати голос на якого небудь із прочих руських посів! Так само поступив собі він і при виборі заступника члена відділу краюного суду віддаючи голосу на пос. Нігуляна. От яка справедливість і руськолюбність у митрополита під коли перейшов із своїм писемним чином на услуги волосних і нірмено-польських дідичів. Але хто сіє інтер сам вігне бурю.

Із клубів і комісій.

Дня 21. жовтня відбуло ся засідання комісії конституційної під проводом прав. сов. пос. Відмана а при уділі сов. краюного правит. д-ра Ангварера яко заступника правительства. В головний дебат про проект закона, який змінив ся устава громадянської і громадської ординації виборчої для автономії Буквини, яку розпочав референт пос. др. А. Овчух, обговорено великі річезь принципи і провідні мотиви нового проекту і спредставлено їх в привидній формі.

Референт піддав докладному обговоренню основні постанови як виматані від членів ради громадської, щоб ніби читати й писати, потрібне для союверена наслідної контролі над орудуванням громади, щоб в той спосіб переломити елітичний привілей неодиноких родів по сілських громадах, бо через се надужите знає громадське майно значного ушкоду. Під час дальшої дебати, в якій живий уділ брав пос. др. Горгузани, порішено перевести нові постанови в закон із зазначенням технічних змін не у кожній статті але в кожній частині закона, решити не змінені марітрони громадської установи і громадської ординації виборчої.

Переведення дебатів в справі внесення двірських обшарів відложено в очіку на переговори, які ведуть ся між консервативними а членами „Вільнодумного Союзу“, щоб угадати угоду, яка завершить переговори. Референт пос. др. А. Овчух обговорив тимчасом неодинокі про дробні генеральної натури для цілей інформативних передовсім ворми що до належності до громади (§ 4. статута, який розширює круг членів громади) та постанови про обшари управління неодиноких категорій членів громади (§ 9. статута, в якій стоїть в запис також розширення права виборчого). На сім засіданні відкрито.

Слідуючи заставі конституції й нині комісії (голова пос. сов. прав. Відман, заст. правит. др. Ангварер) відбуло ся в суботу. Др. Адр. Овчух реферувал в спеціальній дебаті про проект закона що до зміни громадського установа і громадської виборчої ординації воєводства Буквини. В дебаті забирали голос послы др. Смал-Стоцький, бар. Горгузани, др. Галбан і др. Штрахер. Пос. Галбан мотивував потребу сполучити слабіші сусідні громад в одну більшу, хоч тенденція вступного законодавства, як знає ся, є тому протилжна. Посол др. Смал-Стоцький піднімає сю спору, але зазначає, що на роздільне громад пильності члості марні, личні аґида, та що громади стремлять до дальшого наділу і саморерви десятки миль. По сі тілі перерігало ще від часу до часу потрясаче зітхання, але думки і почування відлетіли далеко від справжнього нещастя. Бачила довкола себе затинний кут, гушанину і нуду, але дальше, неначе за тими нивіями, напромітила докладно вину диву лну. Виображувала собі, що знає знаменито, чому те все відбувається так, а не інакше, що проникає кожну річ і обіймає дрімучим поглядом усе, аж до остаточних границь.

— Яке те все безмилосердне, яке холодне, яке неможливе... несподула, дивлячись в простір остелепний кущами, що з віддалених були походить до змарок зеленаної імлі. Як би а тут померла в тій хвилі, як би а зсунула ся в воду і втопила ся, померла-б мене раки і хроби, а сеє вода града-б надомною так само чудово, ті риби так само-б ілюскали ся і та розсія, що йде з рідничної землі, йшла би так само для інших...

Через частинку гірко зітхаючи, знова говорила до себе: Хто угадає, той мусить гинути. Смерть приходить до нас не з бундючним мечем, не зі аралдним кан-

стійного автономічного розвитку меншості місцевостей. Через проект референта обшарили дубо громад проти їх волі дорогою краєного закона — буде та справа погоджена. В спеціальній дебаті над постановою § 4. статута що до зміни границь, прийнято за спонуканню пос. д-ра Штрахера додаток при обшарі, який змінив обшари при розширенні розширення виборчого права і круга членів громади отже оперативні однієї постанови § 6. (в третій відступі була в), у якій говорять ся, що до громади належать і ті австрійські громади, які мають 24 роки жити поселення ся в громаді від 2 літ а також еліміновані постанови § 9 (II. уст.) яка каже, що члості громади не можна виключити. Більшість комісії зазначила ся однак як незмінним прийняти ті постанови. По більшості обшарів погоджено перших одиннадцяти параграфів а відтак засідання відкрито аж до вічиріа год. II. рані.

Росія й Японія.

Телеграми.

Токіо. Росіяни концентрують свої сили проти Куроно, Відділ російської армії переступив ріку Танаї. Осі армії стоять чолом до чола, одини казують ся ще бездіяльно.

Лондон. Після денні із Гуаї на-тхала багнійська ескадра російська два рибальні човни і затопила їх, причім вилуло вісімнадцять рибальців. Ходить чуток, що російська ескадра стріляла на рибальну ескадру. Одного андійського капітана мали вбити.

Лондон. Англійська преса зазначає, що в справі гуаїйських конфліктів не вистарчає ані оправданні ані покаяння. Треба домагає ся позарані випува-

Стефан Жермені.

„ТАБУ“.

(В польському перекладі Бол. Колімович).

(Копія).

Нева зелень і немірима різноманітність видів, заглублені широкого, соковитого листа і ритмічне колосане високих стебел під подувом вітру — дізали так на душу пані Ели, як деякі соня трави, що нівечать дізалие обійчих отруй. Передовсім милосердя ся над нею теплий і пахучий пілний вітер. Угадала обманю, що той хижий вандрівник опускає для неї смугляні трави, що алітає пахучих цвітів, найпаче тому, щоб її обвінати і вестити, щоб вивести а сі члості піт, шийти до легких, дотинатись першім і клякати своїм соладним голосом в глибокій душі, над розшашаними філами розпуки: пракаую тобі, вітхонир ся бурі!...

Праворуч гостинця нева а поперек левани вузка доріжка. Сі вижолоблені колі ледяні було видно під короткою, кучерявою травою. Триває як раз підлетіла а тамтой біл. І пані Ела пішла за нею, неваже через сон, знаючи, що

не йде до залізничної станції. Як довго йшла — не зміла би також сказати. Задержала ся доперна тоді, як заступив її дорогу доволі широко розпростертий стая. Увійшла на греблю, порослу високими травами; на другім кінці греблі видно було широкий, чорний дах млина, схованого за греблю і купинами густої гушанини. Ту стояли побіч справжні таї тамтогорічної мертвої жонтої трощі, що жалісно шелестіли за найлекшим подувом вітру. Біли сього бачили, що разило паню Елу, непаже спомин цвинтара, стріляли а води перші голни очеретини. При них на мілкій воді терли ся до сонця риби — і що хвиля як женуть а сохлой трощі такі молоді обтіяги еґрасали ся й тремтіли, немов у любовнім дрошні. Далеко в очереті чути було соладні перелітки малих пташок, які залітали з своїх місць, підіймали ся в гору а відтак опускали ся між кущі. По поднім зєркалі бігали між дрібними хвилями сонячні блески. Можна було думати, що й вони тремтять а якогось загального зворушення. Пані Ела сіла на землю і незабаром почула таку велику утому, як би йшла без не-

рерви десятки миль. По сі тілі перерігало ще від часу до часу потрясаче зітхання, але думки і почування відлетіли далеко від справжнього нещастя. Бачила довкола себе затинний кут, гушанину і нуду, але дальше, неначе за тими нивіями, напромітила докладно вину диву лну. Виображувала собі, що знає знаменито, чому те все відбувається так, а не інакше, що проникає кожну річ і обіймає дрімучим поглядом усе, аж до остаточних границь.

— Яке те все безмилосердне, яке холодне, яке неможливе... несподула, дивлячись в простір остелепний кущами, що з віддалених були походить до змарок зеленаної імлі. Як би а тут померла в тій хвилі, як би а зсунула ся в воду і втопила ся, померла-б мене раки і хроби, а сеє вода града-б надомною так само чудово, ті риби так само-б ілюскали ся і та розсія, що йде з рідничної землі, йшла би так само для інших...

Через частинку гірко зітхаючи, знова говорила до себе:

Хто угадає, той мусить гинути. Смерть приходить до нас не з бундючним мечем, не зі аралдним кан-

дказом, але в брутальним пожемі рівнина. З усміхом зазначає після своїх прав, після свого обрахунку... Не маєш милосердя в тім усмі... Ох, а чому ж ми його підчуваємо, по що і на що?...

По хвилі, гірко плачучи, осушила ся лицем на землю. Дуже довго лежала так розбита в собі і немов в вічю обернена. Доперна сивет якогось потягу, що в далека перебігає рівнину, обудив її і нагадав її дідичість. Поспінно встала, очистила окулю і мерщій удала ся в сторону залізничного двірця, котрего червона дахліва несправно відпала на виднокруті. Коли захлхана від скорого ходу перебігла двірця і опинилась на пероні, щоб дізнатись, коли відходить найближчий потяг до міста, побачила „того паня“. Стояв опертий а жонтой частоті, мав як звичайно спущені очі, які мимо того бачили найменшу подробицю і усміхав ся по своєму. Коли ввійшла на перон, раз тільки підвів на неї очі, але ова сейчас зрозуміла їхній параз, бо они говорили до неї істинно, чим слова: — як хочеш, щоб а віддавав ся, зникну безприводно... „Той пан“ був рисонником п

тих осіб і задержаних дальної плав-
би балтійської флотії.

Льондон. Російський поїзд Бен-
кендера уповідаючи заступника Дон Лі-
песа або в його імені сказав англійському
народови, що після його думки наказу-
вання гідна подія проім без значіння.

Буковинський сойм.

(5. засідання в д. 21. жовтня 1904).

В доповненню справознавцям, посіда-
ного соймного засідання із дня 21.
жовтня подано внесення посла Николы
Василья і тов. в справі заложена се-
редньої школи в Вижинці; внесення пос-
ла Штрахтера і тов. в справі пош-
рани промислу; внесення тих самих послів
в справі заложена самостійної державної
вищої школи реальної. Відтак підчитав
маршалок кр. бар. Юлія Василья подяку
цесарю за заложені гратуляції сойму. По-
сім відчитано інтерполяцію посла
Ландсера і тов. до президента краю в
справі способу вивчення в п. к. ди-
рекції провінційного фонду, також отсі
інтерполяції:

Примірний пастир.

Інтерполяція посла Пшуляка, Ник.
Василья і тов. до правого президента
як правительственого заступника:

Федора Берзо в Пасці жалує
ся в листі на місцевого пароха і пові-
домляючи про се посла, просить о поміч
або о відновленню пароха. Лист сей за-
вчить: Дорогий Пане депутат! Довідаюся
від людей, що пан депутат щирам за-
ступником руского народа, тим то і
позволю собі приступити до Вас і просити
Вас о поміч в справі, яку мені заповідано,
або щоби Ви мені принаймні показали
дорогу, на якій би я могла знайти своє
право. Був би майже чотири
роки, як мене в церкві вивідає пан-
отець Тован. При сповіді казали пан-
отець, аби я присягла, що не буду більше
із жидини чоловіком етосуюни мати. Я
присягла, що маю чоловіка, але з ним не
живу, то все не хотіла присягати. Я одже
не хотіла присягати, а панотець з тої
причини не хотів мене далі сповідати.
Я пішла без сповіді з церкви і сказала,
що як панотець мене не сповідає, то
я не буду до церкви ходити. Тоді
звергав панотець з себе церковні речі
і казали до людей: *Ви даскали і ви*
люди, обіграти сповіді, що сповідь через
суду не буде служби. Панотець казав,
що в словни словами Богу церкву і пан-
отця образив і він мене напав на 6
місяців до приміалу. Я думаю, що пан-
отець може се провти, і післяла чело-
віка, аби его просив аби він мене не
спаржув. *Панотець прибігав мені дару-*
вати і не скажати мене, як яму дам
100 левів. Я ся бою, і поділяюся і дала

яму 45 левів. Жиди були ані з панотцем
і казали мені его до суду таяти. Я би
була дуже рада его заскаржити, бо він
мене обтуманю, а *адвокат в Путилові*
не хотів скари робити і так до сьогодні
не жовіє і нотарі заскаржувати. Я се
розповідала ученим людям, і они мені
казали, що панотець не сьміє те робити.
Я дуже бідна жінка *посилаю четверо*
дітей до школи і продаю посідану жорну,
щоби дати гроші панотцю. Через ті
гроші, шом дала панотцю задовжила я
ей дуже в долі *виженуть мене дозвинути*
а жати не будуть. Нема кому мені по-
мочи, бо ніхто не хоче проти панотця
виступити. Прошу вас дорогий і щирый
пане депутат і паном Владислав пого-
ворити, аби панотець мені мої гроші від-
дав а я буду за вас щирі молити го-
ворити, аби вам Пан Біг дав здоров'я
і щастя. Цілую Вам руки Федора
Берзо в Пасці п. Селетня (Буко-
вана).

Сей подія так важна, що про неї
треба на кожний случай подати до відом-
ости як найширшому загально. Як се
тільки правда, то належало б на остерогу
внимати, від такого публичного енцикло-
педія, що забуває про свої обов'язки, і від
такого шкідливого освободити нарід і оч-
истити євангелічний стан. Як се один
вільний член, тоді належало б окле-
ветаном душпастирств дати прилюдну
сатисфакцію і показати мораль загалом,
від як неперемінно угодженнями прино-
шені євангелісти сповіяти свою велику
місію. З загальнолюдських причин не
можуть рускі посла звернути ся в тій
справі до Его Вир., як сего жадає ся в
листі. Тому то являю підписані звертають
ся до президента правого з просьбою,
щоби призначив сю справу, про яку є бо-
єда, як найблизіше розслідати, щоби
сторону, яка звинуватила, заслужено по-
карати а невинну сторону вжити під по-
трібу охорону.

Чернівці, дня 21. жовтня 1904.

Еротей Пшуляк, Николай Василья, Ле-
вонский, др. Сміль-Стоцкий, Калитовский,
Малин.

Польскі „Einschub-и“.

Інтерполяція посла Ник. Василья,
дра Ожухи, Відмана, дра Штрахтера
і тов. до п. правого президента в справі
*заложеної імпортуючої польської про-
мисли як правого свідка судового в Чер-*
нівцях.

При п. к. суді правим в Чернівцях
мають в найближчій часі бути обсади-
ні дві а згадані три посади правих сві-
дків судових (як обсади ся посади
не недавно помершим сов. Григорівчу).

Проти постанови сенату Чернове-
ного суду правого і мимо того, що на
Буковині в численний вибір старших і
молодших судій, які під кожним явля-
дон для тих посад знаменито влаштову-
вані, предлажили сваят п. к. Василья
суду правого у Львові для тих посад,

рмію Іоса п. Войтасевича, який тепер
в президії вищого трибуналу судового
і мимо того, що він як Галичанин не
має буквинських правих мов і мимо
того, що его урядуючого подія зов-
сім не було в судовім трибуналі першої
інстанції.

Підписані заступують ся п. краєв.
президента, чи він готовий повідомити
про се паня п. к. президента міністрів,
що таке імпортуючі мусить ся уважати
неоправданим увосажденням тутешніх
судій, але не менше також великою
шкодою для сего краю, як се в судів-
ництві на Буковині ствердили дотеперіні
ні досвідці.

Чернівці, д. 21. жовтня 1904.

Николай Василья, др. Сміль-Стоцкий,
Пшуляк, Левонский, др. Ожуха, Відман,
дра Ожуха, Лис-Сміль, др. Штрахтер.

Відтак адавав Е. Мигн. др. Тарна-
ский справознавця надляу пр. в справі
дарювання ґрунту для будови п. к. уні-
верситету в Чернівцях. Референт в сво-
їх просторіях промові зазначив, що ви-
сокі жертви, які населене приносять для
університету уможможують нас до надії,
що сей інститутуція як досі, так і на-
далі буде служити культурному по-
ступови на Буковині і научним потре-
бам молодіжні усього народностей сего
краю.

В дискусії над сего справою про-
мовив по Ник. Василья пос. Луку,
домагаючи ся основана на черн. уні-
верситеті катедру румунської історії.
Підчас его промови дуже характерно ви-
словив ся в „цивілізації“ пос. Гальбан
в ім. Польскі „Ми застерігаємо
ся, щоб нас ідентифікувати
із Славянами“! Відтак промовав
пос. Гальбан, викладаючи що черн.
університет ані не плескає властивої на-
уки ані не в огнищах науковим для
сходу. Пос. проф. Скедль викладав
царями, як дуже по мачошеному тра-
тує державу черновецький університет.
Пос. Каастровский із авто-
номі собі гумором змалював недостатки
уців. бібліотеки і поставив резолюцію,
щоб правительством належало єї випну-
вати. По промові пос. Відмана, який
нагадавав правительству его обов'язки
а по дні внаслідок жорти від міста і
краю утлажено дарювання, землі і постав-
лені резолюції.

Садуюче засідання няні о год. 4 по-
лучили.

ПОХОРОНИ БА. П. ЕВГЕНІЯ ЯРОШИНЬСЬКОЇ.

Серед сумного изстрою і безмеж-
ної туги прийшлося Буковинцям пра-
цювати ся в останнє з пом. Евгением Яро-
шиньскою.

Настала похорова осінь, поховала ли-
сте спалає з дерев, настали тільки спо-
мини з краєвих літ юности, тої юности,
що сирічала наші сили до життя, юно-
сти почали і боляти. А „жизнь беско-
нечна“ — се найкрасший акорд тої
збоїлої душі, се сирідалий „полю-
меніє“ сего регіоніза? передчасно по-
гаслого таланту в осінній дні...

Осінній дні!.. Як би думали, непо-
можли! В найкрасшій родині єї життя,
після вимірних надій на величчю бу-
дучності, в часі громадянської і пиль-
нської діяльності, в повоєнні єї тру-
догом життя дошло ся нам ковати По-
люменію осінніми днями.

З черновецької громади Русинів не
бракло майже нікого. Русів поєзи, уся
ніша інтелігенція, академічна молодіж,
учительство, ученики, усі були присутні,
щоб пошрати ся з тою, що тішила ся
загальною симпатією і пошаною.

З мурів шпитальних носували ся по-
хоронний похід осідний о. сол. Мана-
стирський в євсудженню патіях що єван-
гелістичний адвокат ух. семіградської аж до
катедри. Тут внесено тліні остання а
євангелістичні відірванні напихаду. Після
останнього цілювані і після промови о.
Семана, котрий подав образ єї примірного
життя і єї заслуг коло жіноцтва а загальні
і руского народа, відспівала хор семі-
нарської молодіж „Вічна пам'ять“ а хор
„Богдан“ похоронний псалом. Похорон
ба. п. Евгения відбувався ся при побува-
ллі адміралю народу. До кого дало на рус-
кій Буковині востал дошнуги сумна
вістка про єї передчасну нічнину, отував
за єї смертним востом. Віддати сю по-
сідну прислугу прийшло до 2 тисячі
народа.

З катедри носували ся похід даліше
ратушевою улицю, ринком а північ
руською улицю аж до цвинтаря. Через
шлях дорогу немовдали жалібні звуки
похоронних пісень хору молодіж, від
яких прямо пугало серце.

Жалоба життя євсуду негломної
смерті, яка се важка боротьба! Від-
вічна тривога перед смертю затроює
найкрасшій днілі нашого життя; а та
смерть!.. Она євсудна для євсудних
душ, єї нема що згасити єї!

Перед брамою кладовища перебрало
домовину на свої плечі шістьох академ.
„Сторожів“, щоб занести тліні остання
свого невинного члена-добродія, на
місце вічного снуочняку...

По довершенню сумного похоронного
обряду наступили чинденні промови. По
духовній бесіді о. Брендана, в імені
учительства руского, яке отратило най-
красшу свою євсудовитивну промову
інспектор Попович, в імені руских топа-
рств др. Осип Мажовей, по ім академ.
Катериню а відтак в імені акад. тов.
„Сл“ п. Велозовский, в імені руского
жіноцтва п. Мажинка а в імені академ-
ніків проф. Яричевский.

Посидалоє слово, немов першаві во-
раді а напаста.

якісь технічній бюрі. Пані Ева
уже давно, ще перед хворобою му-
жа, стрічала ся з ним на своїй до-
розі, але він не був єї лично зніс-
ний. Виходячи вечером з фабрики
запирічувала його будь то окрито-
го на бічній лавці, між кущами
садку, будь то, коли пересував ся
побіч муру сусідньої уллиці. Знала
від одної приятельки, що се дуже
порядний, „сусідній“ фанет, зна-
ла ріннож — вже не від приятель-
ки, але з власного істинниту, —
що він знає ціле єї життя, читала
перша в передітних блисках його
поглядів, як він над нею чутливо
милує ся, чи може — як дуже
єї кохає. Цінила в ім те, що не
шукав знайомоти, щоби єї не на-
ражувати на людські обмови, що
він вдоводив ся короткими погля-
дами єї особи з далека, раз на до-
бу, часом тільки раз на два і три
дні...

Все те пішло впродім в цілком-
вине забуте від часу страшного не-
щастя, відколи Генрик Домбров-
ський збожеволів. Тоді жила в та-
кім упадку духа, що кожна несе-
лійша думка наповняла єї забобон-
ною тривокою і була причиною бо-

лєних докорів совісти. Мала наго-
ду стрічатись тоді з незнакомим,
але не вміла ся совісно відповісти,
чи се було в сні, чи на яві. Знала
тільки, що був єї милий, як спо-
мин найліпших днів життя, коли ще
і над нею світило сонце...

Уздриши его на двірці, цофну-
ла ся сейчас до почекальні, кинула
білат і уєїла на деревинній лавці.
Через вікно виділа молодого чело-
віка. Стояв, як перед тим, держучи
в руках велику китицю біло-синіх
фіялків лісових і споглядав на ті
цвіти. Пізніше відійшов звідтам
і проходжував ся вздовж перону.
Мимомолі підлязла ся в його м'я-
кий капелюх, осінній соншним
світлом і який чудово згоджував
ся з лєним волосом, оглядала його
гарну літню загортку, лїтню цвіт-
ливу, поплітний его аручні руки і сні-
дїла очима кожний крок „пана“.
Вибухи терпіння спалили цілу глу-
бину єї душі, наповнюючи єї зара-
зом немом цілюм і попелом; якийсь
дим заплеморював мозок, а серце не
було в силі буквально вічного від-
чутти.

Надбїг потяг. Пані Ева скоро-
вєїла до воза і найшла ся в малім

і пустім передді. О хвилю пізній-
ше ввійшов туди єї поклонник. Він
сїв в куті і, як перед тим, при-
дивав ся своїм цвітам. Потяг
сейчас рушив. Пані Домбровська
не відвертала очей від краєвиду,
який пересував ся за шибкою і оста-
вала в своїй закованості, ада-
валоє, що скорий біг потягу єї
уносин, уносин... Небагом почула
на собі погляд товариша дороги.
Виділа, як він в тії хвили глядїть
на неї, чула а якою розшліною
нетерпелістю вичікує одного єї
погляду, знаменито розуміла його
тугу за таким поглядом місяцями,
а може роками...

І нараз серце п. нїї затремтіло.
Забажала пристрасно поглянути
на чоловіка, побачити його обличчє,
усміх і очі, очі.

— Чому маю терпіти, що я за-
винула? — спиталась бунтівничо.

Учула в собі знеохоту до пє-
них терпін, таку велику, що на-
копилось тільки встан, пав єї в свої
обійми, опєрла-би голову на його
грудях, викликала-б усею своєю по-
долю і пішла з ним, куди-б самий
захотів, щоб тільки вирвати з сер-
ця той біль, який єї точить. У неї

обудив ся увесь земний єгоїзм; на
що терпіти, на що змагатись а ко-
нечністю, якої ніщо на землі не
переможе?

Єї голова, спєрта о деревинну
дошку над лавкою, хитала ся без-
ладно до такту а бігом воза, на
лиці показував руманець, жаркий
немає огонь...

Щоби його укрити, піднесла ся
з місця і єтанула у нікї. Зелєні
поля і лєвада втіпали в безкраю
далечині. На видокури відно бу-
ло все тільки високий, черволий
комин шпиталью божевільних. З того
комини виділяв ся раз-в-раз бурий
клубок диму. Пані Ева динилась
на той дим уважно і в гуркоті по-
їзса, що ударили о шини, учула апо-
ва проклаті слова:

— Стоять на сторожі гробів,
що просять о сьлози й кохання,
бути лиш тін'ю...

Розпізнавала зміст сих слів за-
тералим серцем і чула навіть їхній
болєсний звук. Не був се одначе
голос єї мужа. Се був якийсь го-
лос, пічий. Сїла на своїм місці блі-
да, а затисненими губами. Опєра-
ючи ліву руку на лавці доторкну-
лась китиці приліжок. „Той пан“

ереквенції учеників гр. прав. реальної школи в Чернівцях та члени реальної школи по інших провінціях австрійських, із чого виходить, що в тій справі Буковина зазнає прямо обидливого легковажності.

Пос. Нин. Васильєв вказує, що правительство передовсім не дбає про Русинів і Жидів. (Пос. др. Штраухер: тому і мушкетерів туди єдині! — Сміх). В цій підписній рускій часті Буковини, крім одного Кісина, де ми по 30 атках за правління мудрого през. нин. добили єдиної школи, нема ні одної середньої школи. Так повністю правительство осушувати як найшвидше нашу школу середню у Вижиниці, яка wraz з ошоленим достаркам відомий вентингент учеників, які до тепер або з біди пропадуть в темноті, або наражують батьків на великі кошти удержання по далених містах. Правительство-ж повинно краще дбати про культуру краю, що межує із Росією в Румунію! (Олеськи.) Внесення передано комісії шкільній.

Др. Штраухер, вказуючи, у довгий промові, як по інших краях дбають про розвиток промислу, просить, щоб його внесення в справі піднесення краю промислу передано комісії економічній. Справу конвенту силати проінанційного довгу відпочини прав. маршалом із згодою всіх партій до слідуючого засідання.

Із черги нагугнають читання звітів поодиноких комісій із проєктів правового Вадлау, які прийнято до відома. Між іншим ухвалено по ресераті пос. Малика в 1-ім, 2-ім і 3-ім читаннях закон про увільнення денатурованого спиритусу від оплат консумційних.

По звіті із деяких петицій засідання замкнуто. Слідуюче засідання нині в середу о год. 7. веч.

Із клубів і комісій.

В німецькій клубі „Вільнод. Союз“ прийшло вже за старанням пос. Сведла до порозуміння. Пригадуємо, що до сего набуло не належати ні др. Штраухер ні др. Вайденфельд.

Слідча тюрма прецінь не кара, се щось цілком провізоричне.

Га, га! Провізорично в тюрмі! Се слово загніздило ся в моїм мозку. Се найбільше слово, що існує. Одно на світлі добре, друге але; один щасливий, другий нещасливий; сей слабкий, той здоров; квіткі цвітуть а дощ паде, тепер день, відтак ніч — все має своє ім'я, але все провізоричне.

А ось той, що переїздить в поїзді на гумоних колісних, се мілочер — провізорично, може ще 30 або сорок років. Відтак він нічо. Сонце світить — провізорично; поно заходить. Он той з капелюхом и рукав жebraє, доки йому жebraти не буде конечно. Все провізоричне! Дефінітивна тільки смерть. І щож вона? Нічо! Мені все до сміху, коли дивлю ся на людей. За сто років ми всі вже не живні.

Отже я сидів три тижні — провізорично. Марія? При першій вістці німаїла, відтак дістала фебру і захорувала небезпечно. Прийшовши до себе, сказала своєму батькові все, — що любить мене, що ми того вечера були разом і що вона піде зараз до суду. Тоді обурив ся богатир і сказав, що коли зробить йому себ сорок, то нехай не кажує ся до його дому. А позаяк не міг її удержати, то замкнув її.

(Конєсь буде).

Шкільна комісія відбула для 24 жовтня під проводом голови відом. д-ра Смаль-Стоцького своє засідання, на якому як правит. заступники брали участь през. кр. др. Вайденфельд, кр. інсп. шк. др. Тумлірж, сов. Посіч і дир. пром. шк. Кольбентагер.

Председатель прийняв през. кр. а відтак ведено даліше дискусію із покладеного засідання є сарві розвитку промислової школи. Дир. Кольбентагер висловив в тій справі свої думки. Бесідник подає історію і розвій той школи, яка покликана до життя як вища школа, не могла на жаль удержати ся на тій становищі, позаяк абсолютності той школи не могли знайти практичного приміненя в краю. Задля того переіменовано її низишче в низшу промислову школу, якою залишилась ся по нинішній день. Яко тамтє приналежить єдиної позитивної кресни, позаяк більша частина тутешніх будівничих рекрутує ся з абсолютності сего інституту. Они вислові відповідають тутешнім умовам і они не згодили би ся, дати посаду ученикам вищої школи, бо мабуть не були б в силі їм відповісти на запитання. З той причини залягає ся бесідники против задуманого розширення відділу будівничого сего інституту, відчинено бесідникови. За те поручили дир. Кольбентагер розширення промислової школи в тім напрямі, щоб до неї прилучено низшу школу механічну, недостаючи ані дає ся відчувати дуже прикро.

Пос. др. Волчинський пропонував, щоб прилучено до тух. промислової школи також спеціальний курс для ви-обранованих дремарних майстрів.

Оба ті домагання прийнято в формі резолюцій і прийнято з відозванням до відомості повідомленя дир. Кольбентагера, що міністерство просить поручено закласти також курс для водного будівництва, щоб виобразувати помітні сили для виконання наступної будови каналів.

Відтак рада комісія над середством далі вказує гласно промислу. Після вистави дир. Кольбентагера і після виводів посла д-ра Гальбана, який передовсім домагав ся, щоб бережено оригінальність бухгалтерських домашніх робіт, прийнято поручити председателю посла д-ра Смаль-Стоцького, аби завізаво кресавий ваді о продовженні розпочатої акції в тім напрямі і щоб витягнуто до сего який танок сім'ї жінки.

Пос. др. Волчинський домагав ся вилучення резолюцій, які перед тим поставлено в справі удержуваної релігійної фондом гр. ор. вищої реальної школи в Чернівцях і гр. ор. вищої гімназії в Сучаві, щоби в соїм над конфеєсійними справами не переведжено ухвал.

Після вивисення кресавого інспектора півального д-ра Тумліржа вивказала ся дошка дискусії, в якій взяли участь посла: др. Гальбан, Сімонович і др. Сведла. Они залиши ся на задержанні ухвалених резолюцій. Свою справу відложено на низишче, позаяк президент кресавий звинив, що хоче в тій справі порозуміти ся з митрополитом.

Пос. др. Волчинський повторив відтак доповідь доповідача Русинів і Румунів в справі іменованої власної кресави інспекторів шкільних. Посол др. Смаль-Стоцький прилучує ся до виводів председателю і вносить резолюцію в справі поновного іменованя трох кресавих інспекторів шкільних, з тим додатком, щоби, закам наступить остаточно залагоджене сего kwestії, заведено поим що отам, котрий би в дійсності підходив найбільше до названого стану. Президент кресавий запевнив, що він витягав ся в міністеретні просить за сповнення сего домагання.

Посол Сімонович поверну до сарві історичної в справі труднощій, на які стрічають ученики порозуміти ся з відділом до матерної І. державної гімназії в Чернівцях і просить през. інспектора шкільного о поміч в тім агаді. Кр. інспектор шкільний др. Тумлірж подає вичерпуючий звіт про сарві заходи в тій справі і залиш рішучо, що румунським ученикам не буде робити ся прикра.

Відтак прийнято резолюцію, яку горічю повер посол др. Стоцький і яка домагає ся від правительства, щоби утравітничий відділ державних Ліманий існували також в вищих класах як можливість відділу.

Пос. др. Смаль-Стоцький вносить рішення резолюцій: „Визнає ся п. к. правительство, щоби оно ухвалило для поновного інспекторів функційний додаток за час їхнього уживання як новітніх інспекторів і звернути кресаву шкільному фондові коштів їхнього заступництва в учительські урядованя“. (Ухвалено).

При кінці розділено ресерати про петиції і проєкти.

Слідуюче засідання відбуло ся у вівторок 25. жовтня о 9. годині рано.

Для 25. с. м. відбуло ся під проводом пос. сов. прав. Відмана а в присутності заступників правительства прав. сов. др. Латаріора засідання комісії конституційної. На сьм засіданні продовжан у спеціальній дебаті ресерат др. Авр. Онуз свій звіт про зміну уставу громадського і громадської ординації виборчої для Воєв. Буковини аж до 60 §. Слідуюче засідання в середу о 11-й год. пер. пол.

НОВИНКИ.

Чернівці, 26. жовтня 1904.

Замість вісця на домовину бл. п. Євгенія Ярошинського зложив учительський збір в Раранчу 22 кор., а читання „Рускої бесіди“ в Раранчу 8 кор. — на руску бурсу в Кісинах.

Новий кіш Січковий. В наділю для 30. п. ст. с. м. відбуло ся в Буковині новіт Кісинах відкриття „Сча“ Дмитро Телерієвської. котловий.

Із товариства буков. лікарів. В п'ятницю для 29. жовтня о год. 7 веч. відбуло ся в алоказі товариства при уд. ратушеві 27. І. нов. єдинично засідання в пам'яті пок. Волана із отрим порядком денним: 1) Прийміть головня. 2) Демонстративне відкриття із краєв. шпит. 3) Визнач доп. др. Фр. Лявша. „Про нові погляди на поставаня туберкулози“. 4) Візні внесення. — Др. Маєр голова. Др. Фурс, за секретаря.

При вчерашніх доповідях виборах до бук. совізу на місце бл. п. бар. Н. Мустаки вибрано послом консерв. Румуна Галицу Поповича. Кандидат партії середина д-ра Вайденфельд із 41 голосами на 117 відданих, перемав.

На оплату шкільну для учеників 5-ої класи гімназії І. Н. зложили отсі добродії жертви: надрадин Іосифік 2 кор., інспектор О. Попович 1 кор., прокуратор Михайльський 1 кор., п. Реванович 1 кор., Модест Левинський 1 кор., студ. Любавич 50 сот., студ. Рудницький 20 сот., студ. П. Кани 20 сот., студ. Герасимович 20 сот., студ. Сабат 36 сот., студ. Ярошинський 50 сот., студ. Герасимович 20 сот., студ. Войновський 30 сот., о. Кадакський 32 сот., редактор Веселовський 1 кор., кавер Могильницький 1 кор. 22 сот., директор Захарієвич 40 сот., уч. Е. Федорович 60 сот., конст. жез. Михайлюк 1 кор., конст. жез. Вербецький 1 кор., адикт жез. Федоровський 1 кор. 50 сот., антикар Окуневський 30 сот., др. Петровський 1 кор., штехот о. Семак 1 кор., о. Фавішч 60 сот., др. Мілевич 1 кор., анкузих. І. Гальсевич 1 кор., о. Добротвор 1 кор., др. Когут 1 кор., поєвич. А. Кобидишський 1 кор., уч. О. Поповичівна 26 сот., совр. суду Цурковський 2 кор., інженар. др. Стоцький 3 кор., нач. суду Семак 2 кор., разом 30 кор. 6 сот. В імені наділеного складом всім жертводавцям найвищийшу подяку а то тям більше, що вгадалий ученик, який з великим трудом в голоді і холоді добив ся до 5. класу, мусяв був повинити закла браку средств школи і втерати все, що так тяжко осигнув. — Модест Левинський.

Самовбійство одворічника. Вчора відбрав собі тут життя одворічник озотних 41. п. н. др. прав Тайтельбаум із Березки, наближаючи ся тричі на бігнет приворотий до отін. Приспівом сего страшного вчинку назло бути те, що велика інтелігентний поміщик на міс

знести поведеня своєї старшини і цілої військової дисципліни.

Немила похибка зайшла з поглядом в подвійн. п. родина Ярошинських, поміщений в попередній числі „Буковини“, де пропущено особу подяку хорони хв. тов. „Бук. Бюл.“ і на нинішній учительській семінарії, що своєю гарним єдиним причиною ся найбільше до злочини похорону.

НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

Гомерова Ліяда. Переклад Д. Е. З. Переклад Петро Пайда (Ніжинський). (Літературно-Наукова Бібліотека ч. 84—85. Відоміти на редакцію Володимир Гнатюк). У Львові 1904. 3 друкарні Наукового Тов. ім. Шевченка під заглядом К. Водарського. Ст. 148 167. Ціна 80 сот. Отсеї науков. Літ.-Наук. Бібл. Р. У. Вад. Співач се посідає частину перекладу Ліяди, який єдиної владити пок. Петро Ніжинський, яку крім сего перекладу циту Одесю й сарават єдиної собі бажано іна українського Гомера. Отсеї видання гарного перекладу Ліяди, залажене доволі швидко у позначено добрий мові для Вид. Співач не лиш поміч тям, що читачі Гомера в грецькій оригінал, але уможливило обзаводження із безсмертним старогрецьким епосом і тям, кому задля познания грецької мови сего шанки зробити булоб неможливо. Ціна всіх шістьох віснів вносить всего (I 80 с. + II 35 с. + III 25 с. + IV до VI 80) 1 кор. 70 сот. До першої вісні додале ще й передне слово перекладчика, в яким зналожено обстанови, серед яких розпочав ся переклад. Пок. П. Ніжинський подумавши на очі, казав своєму запові, Леоніду читати грецький оригінал Ліяди і став на пам'яті дискусії йому й український переклад. Та незабаром недуга минула та Ніжинський перегадувавши позитоване, вигадлив і став шлю невтомно працювати над довершеном задуманого діла. Хто лише радий познайомити ся із тварми грецького епіка-поэти, тому радимо прочитати переклад Ніжинського. І нею мож відчувти велич першотвору чи не краще, чим читачи оригінал так, як се робить ся значайно по середних школах. (ав)

Володимир Антонович: Польсько-українські відносини XVII. стол. и сучасний польський приамі. 3 нагоди повісті Г. Сеневича „Огнем і мечем“. Переклад Володимир Гнатюк. Літ.-наук. бібл. ч. 86. Львів, 1904. 3 друкарні Наук. тов. ім. Шевченка. Ст. 68—167. Отсеї розвідка проєв. Вол. Антоновича була надрукована ще 1885 р. и журн. „Кієвська Старина V“, та „думки владовлені в ній“ лише д. Гнатюк вступним словом свого перекладу, „не то що не перестаріли ся, але назвали супроти подій останніх днів виразили ще більше значіння“. Автор обставини предетавляє, ані то системи придержував ся головний паломий белетрист Гюрак Сеневич в своїм творі „Огнем і мечем“. Предетавляючи події відносини позачини до Польщі в XVII. ст., Сеневич тенденційно видає називали на козантив, у котрого обзаче тілди жорстокості, дикости і „вреджену злобу“ а з другої сторони окружає впродовж своїх героїв, переігруючи парочно історичні події, переігруючи їх анахронізмами, владовляючи імені української мови і т. п. Роман сей іна артистичний примет дуже почитний а се ще й владовлює ему акціонувати у полеміку суспільність трило позначеного шовінізму й нехтованя нашого народу. А які се владовля владовляє, се єдиначи хочби нинішні польсько-руські відносини, до чого сей роман не мало вразивши ся, бо прав, в Галиччї читають його обовязково по середних школах. Такий „лаптрузм“ акціонувать тям в молодечі серця! Розвідка д. В. А.—а дуже цікава своєю змістом і ні повинна перечатати кожній, тим більше, що она написана нашим завісним істориком проєв. Антоновичем, який безпристрасно і критично розбирає твор Сеневича.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, п'ятниці і неділі,
з тижневим дохатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністр. і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.

Рукописи опортає ся лише на поперед-
че застереженні. — Рекламні розпо-
чатки візні під оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

за цілий рік	20 К. —
„на року“	10 „ —
„чверть року“	5 „ —
„місяць“	1 „ 70 „

Подружнє число „Буковини“ 15 сотиків.

Передплата і належність за інсерктом
платні в Чернівцях.

ЗГОДА.

Сесія парламенту має розпо-
чати ся в половині листопада, а що
між покінченням сеймових сесій а
початком парламентарної є все кіль-
ка днів вільних то вже се подана-
лоба час, до якого будуть радити
поодинокі сейми. Теперішня сесія
буквинського сейму, як зауважимо
із добре поінформованих кругів, бу-
де тривати до 7. листопада. До то-
го часу, коли не наступило щось
непредвидженого, поладити він
усі справи, що стоять на порядку
днів.

Коли такої успішної діяльності
теперішнього сейму можна вижди-
ти, то треба се приписати згоді,
яка напустила між усіма партіями
в сеймовій палаті. Се в перше від
40 років вступає порозуміння між
сеймовими заступниками усіх на-
родів, заселяючих буквинську зем-
лю. Що до сей згоди прийшло, се
треба приписати передовсім захо-
дам президії „Вільнодумців“, а се
вже для найбільше свідчення, що
вони в повній дорослості до ведення
ряду краю, а навіть далеко більше
спосібні до того, чим їхні поперед-
ники, які й узяли дозвіл, на яку
своїм упором, із яким нехтували на-
родні домагання, вповні заслужили.

Згода між двома противниками
може настати лише через обобі-
льні уступства, але вони можуть ся-
гати лиш так далеко, як довго не
зміниться сама суть річ.

Згоду доведено до краю д. 28.
с. м. на конференції представителів

клубів під проводом кр. марш. бар.
Юрія Василья на отих успіхах:

I. В справі фінансовій
пристали „Вільнодумці“ на вправне
заакцентування, що один арендатор
не може мати в тій же громаді біль-
ше шматка, як один. II. В спра-
ві учительської платні рі-
шено обов'язково підвищити її ріш-
номірно для учителів і учительок,
визначаючи на те 500.000 корон
надвизки із евентуально санкціо-
нованої фінансової сумації, через
консервацию пропавшого дозвгу. III.
В справі банку згодили ся „Вільнодумці“ починити делкі
зміни в статуті банку, як що до
мінімальності позички на 500 кор.,
бажано 2 проц. позички у прав-
ительства, признано посередництва
при позичках тільки Райфайзен-
банку, підходяючи їхню домагану, щоб
управитель банку не був заразом
членом краю. виділу через те, що
се вважають як раз за річ хосен-
ну для банку. IV. В справі
реформи виборчої признано,
що треба її урядувати на осно-
ві безпосереднього і тайного голосо-
вання, довести ще IV. курію вибор-
чу в рамках V-ої парламентарної,
розмежувати виборчі округи після
народностей, витягнути до міської
курії осідки судів повітових, на-
творити при тім групи із міста і су-
сідніх осідків судів пов., при чім
мандати міст Серет, Радивів, Суча-
ва остали не змінені, а Чернівці
побільшені. Число міських мандатів
зрастає із 12 на 14 для ліпшого
національного поділу Чернівців, Ром
і Монастирська з одного боку а

Клокуча, Калічанка і Гореча з
другого боку, а також для Кімпо-
лоша—Дорин—Студінічанів а Гу-
рагумори—Созки—Ізяснені. В
сільських громадах невіт Вижицю
ділить ся. Остаточно винесе число
мандатів разом 55 з чого в I. ку-
рії 15, II. 14, III. 14, а IV. 10
а крім того двоє вірлестів. Кра-
євий Виділ буде складати ся 38
членів вибраних по 2 із I., 2 із
II., після національних сесій із
III. і IV. курій. V. В справі
громадської реформи, яка
створила ся синтетично із виборчою ре-
формою, годять ся консерватисти і
„Вільнодумці“ на внесення директних
обнарів, а ділчі зобов'язані до пла-
ти усіх додатків до прямих подат-
ків, за те будуть они вільні від
громадської влади поліційної і одер-
жують на кошти заруду 40 проц.
від своїх плачених прямих податків.

Користи й шкоди, які є не-
минучі із заключенням згоди, є оче-
видні. Перше се робота сей-
му. Цявте теперішня сеймова мен-
шість не така то й страшна, щоб
могла вести обструкцію, але всеж
таки робота піде швидше, що вид-
но хочби по посідних засіданнях і
врий не буде видавати кризавого
гроша на те, щоб сеймові засідан-
ня йти безуспішно одно по
другім. А „Вільнодумці“ будучи
більшістю, вибраною а волі наро-
да, мусять дбати про те, що для
краю найхосенніше. Важко тут і
те, що ухвали сейму а найбільш
неукухих і жвавих справх бу-
дуть переведені односторонно, що по-
винно замикати при їх санкціоно-

ванню з боку правительства. Голо-
вно ходять тут о переведення ви-
борчої реформи, яка без двох третин
сеймових голосів була немисля-
ма. Нині переведення єй задержане,
та в сій справі виявляє ся і дру-
гий бік медалю. Роблячи уступки
консерватистам, мусіли „Вільнодум-
ці“ аргументувати а того, щоб пе-
ревести а діло те, що вважають за
справедливе і невідкладне в теорії.
Се відноситься се передовсім до
виборчої реформи. Та в сій справі
палкий пролом, який і найдріб-
ніша відміна до теперішньої фе-
дальщини сеймової. А коли вже
сказано а, тоді прийде незабаром
і б, як лише старокі верстви насе-
лення будуть робити що раз більші
поступи в просвіті і економічному
добробуті, бо одно без другого без
значіння і немислимим, в сійх а
тим і в політичній організації.

Реконструкція кабінету др. Кербера.

Майже несподівано розійшла ся
вістка, що преид. мін. др. Кербер
надумує перевести реконструкцію
свого кабінету. Цісарську савіцію
сего ричуку вже принесла урядо-
ва „Wiener Zig.“

Цяв сеї поновної реконструкції,
се уступки для поодиноких сильних
партій парламентарних, щоб здо-
бути їх собі, а зглядно обанзити
їхню обструкцію до опозиції а че-
рез те уможливити парламентарній
обрані а за тим скріпити і стано-
вище свого кабінету.

Мано Бернштайн.

ПРОВІЗОР.

(Переклад з німецького Вол. Карбуланський).

(Кішинець).

Вона втікла нікчем і злила ся
ли-раз на розправу. Варто було
видіти як вона виступила свідком.
„Не кривіть Ви, панночко а обжа-
дуванням, не рідні, не сирини, не
ворогуйте з ним?“ — питав
судня. Після закону він мусить
про се питати. „Я люблю його, ми
заручені“, сказала вона голосно, але
спокійно. При тім зблідла як смерть,
але єї очі сяли, неначе я королем
був, а вона малаб королевою стати.
Мене увільнено! А люди шептали:
вона його любить, може вона йому
лиш так допомогла? І я ливив ся
оптимізмом; людська справедливість
може прецінь помилити ся, чи має
увільнити чи засудити; сеж пре-
цінь — провізорично. Що люди ви-
думують і говорять і роблять —
все провізорично. Воно анов мене
а вікни воно помилка і порох і
ніщо. І вони хотять погорджувати
одні другими, одні других вчити і
поправляти і врати! За сто років
ми веї не живі. Правда, тоді а ще
не був таким мудрим, щоб се зро-
зуміти; а дивив ся ще на людей —

і як а пийшов із судової салі, а
цікава аудиторія перла ся за мною,
а перед дверми стояла Марія, що
для мене як-раз піддала все своє
поважане у людей, тоді стиснуло
мене щось за серце. Я хотів був
похулити всіх тих, що вирвали її
ту святую тайну. „А що тепер?“
майнуло мені мозком. „Тепер му-
симо розлучити ся, а мушу йти в
світ самий, не зможу вже ніколи
щасливим бути... Як мені се знес-
ти? Але я не знав ще до сей хви-
лі своєї Марії. Вона видавала ся
мені все лише чимось наймилішим,
що а лише бачив, — чудовою, чу-
довою дівчиною. Аж ось, перед ці-
лим тим літним, шкляним наро-
дом подала вона мені свою руку і
сказала: „Ходи!“

Се вже не була та сердечна
дівчина, се було вже щось інше,
велике, божественне — любов, жін-
ка. Вона пішла зі мною. Єї батько
не хотів про неї нічого знати. Во-
наж прецінь осоромила його імя.
Без його дозволу не могли ми пі-
брати ся. Вона не була ще повно-
літньою. То ми її не думали про
нопа її благословення попіска. Вона
стала моєю жінкою в хвили, коли
сказала: „ходи!“ І ми пішли так
в світ. Ох, пане, нігте мені, ми
працювали, бідували і терпіли, бо-

гато, понад людські сили. Але а єї
уєт не вишло й одно слово нарі-
кани. Неначе вона ніколи ніякше
не жила, як а горю... І коли мені
адавало ся, що а вже не а силі
довше терпіти, тоді дивив ся а на
ню, а вона сьміяла ся. Ох, Маріє,
Маріє!

Старий замовк на хвили. В по-
го очах не заблосли сльози; лише
палія застрягла глибоше в пісок.

Дитинна мала вродитись. Ми
були щасливі. Те було провізорич-
но. Було а багато недостатків, ди-
ти прийшло нежине на світ, а во-
на при тім вмерла. Суєдка, бого-
бойна душа, помагала мені обходи-
ти і питала ся єї в посідних хви-
лях єї жити, чи бажав собі сьня-
щеника. Але на землі і на небі не
потребувала Марія, як тільки лю-
бови. Вона кивала заперечуючо го-
ловою і дивилась на мене. Я ви-
старчав для неї за все, а бідний
чоловік! Суєдка не послухала; але
як сьнященик прийшов, вона вже
дрімала сном вічним. Тоді хотів
він хотів мою душу вратувати.
Га, га... а був як-раз в настрою.
„Пане, сказав я, чи знаєте, що Ви
лише провізорично носите сю одіж,
і так мудро гонорите? Єї пане, де
будете за сто років? — Пане, ко-
ли вже говорите про всякі гріхи і

безбожності при сій сьнятій посте-
ді — то скажіть мені, пане, де
жне Ваш Пан Біг? Я хотів би
Бого про щось спитати...“

Від смерті моєї жінки живи а
ось так... провізорично. Громадським
писарем зацідив собі депо і спо-
живав те посідними роками і все
запомагав деколи бідних людей
писавем. Богато мені не треба, дов-
го не буду се робити, вонож пре-
цінь провізорично. Впрочім а вже
за багато наговорив. Студенті. Па,
ви добрий чоловік, ви не повинні
лихо думати про мене. Добра віч!

Він встав і пішов. Я аж тепер
замітив, яка велика його етат.
Але він йшов дуже агорблений,
роздилював ся і покинував погір-
лено сьміхаючись губами. Він ма-
був прошептунув своє влюблене
слово.

Із дагу дунала музика з горо-
да. Гарно прикрашені повозки пе-
реїжджали мимо мене. Веселі люди
оживили голосними розмовами ку-
лині. Над „головним і столічним
містом“ лежав чудесний літний ве-
чір. Всюди вітха і радість.

Провізорично...

назначено-сиротинських неспів по крає-
них урядових.

Засідання засідання о год. чверть на
8-му. Салютують засідання в понеділок о
год. 5-й по поз.

Автономія у Вікні.

Інтерпретація послы Ним, Василька, Пі-
чуляки і тов. до президента правосно дня
25-го засідання.

Ще в осени 1903 р. переведено нові
вибори до ради громадської в Вікні. Они
відбули ся при співучасті тамешного
н. к. помічника п. Грамського, котрий
мешкає пильно свого уряду, а за те о
нього інтензивнішим займає ся прода-
жною тютюну і вищими дисциплінами під-
приємствами, а не менше також і полі-
тичною агітацією. При тих виборах
уживалися еротоманніми засобами, тим то
громада була пренебрежена навіть про-
тест проти сего безправства.

Протест унічний ся успіхом. Вибір-
шана Грамського, що втиснув ся в дуже
немилий спосіб до громадських справ, і его
приналежність унепакуювано, а місто тих
наших виборів вищих господарів.

Сего рішення прибуло в марті або
квітні 1904 р., але унепакуювано нові
заступники громадських не наступило
жодного протесту, аніж се протизаконно
поступоване глибоко дитинство.

Між тим поворотку давний началь-
ник громадський Василь Гелман вожду на-
году, щоб пізнати ся над своїми про-
тивниками, приїхав мішним еротоманом
мод милою жучати ся, і взагалі пере-
сидує їх в кожній можливий спосіб.

Вінши прибув до Вікні 21. жовтня
с. р. помічник н. к. старосты в Кішмані,
щоб неперестати унепакуювано новона-
браних заступників громадських.

Пан помічник захтив до н. Грамського,
до правдоподібно засвідчує інформацій,
а відтак поїхав ся в громадській канце-
лярії і записав зібраним там особам, що
через смерть одного з новонабраних за-
ступників громадських не може відбутися
унепакуювано ради, а відтак відїхав
в Вікні.

Василь Гелман тримався, висловив
своїх противників і вирішив ся враз зі
своїми противниками Тайтасом і Гелманом,
що нові вибори громадського началь-
ника відбудуть ся аж тоді, коли усі про-
тестуючі пінуть.

Се може послідити много свідків,
очевидно з вишном Михайла Гералі, Ін.
Гелманця і уніч. Бажанського.

Сей случай протизаконного урядо-
вання начальника громадського поклад
законно приписаний речинськ а дуже
тяжкий. Хоч за правительством повеле-
вання пана правдоподібно наступили
в управі многих старосты, між ними
спеціально в управі старосты в Кіш-
мані, до якого належить громада Вікні,
демію хосенні зміни, всеж так повторяє
се сей случай майже у всіх повітах. А се
діє ся венади по більшій часті для того,
що з одної сторони в многих повітах не
переведено ще той зміни, а з другої сто-
рони там, де, як в оцей случай, особи
в раді пильного пана Грамського, яких
на жалі в певне число у всіх повітах,
гостуючи у своїх домі н. к. урядників,
урадіючи для них гарячої партії і
бешкету ти отримати до того спеціально
молодими урядниками, сподить а чим в
інтимній зносині і виморити до до своїх
цілей, зустрічати протизаконно.

Підписані займають протест пана кр.
президента, чи він готовий постарати ся,
щоб в цих відносинах наступила зміна
а спеціально, щоб в громаді Вікні, уне-
пакуювано раду громадську.

Чернівці, д. 23. жовтня 1904.

Н. Василько, Пічуляки, Омчул, Калитов-
ський, др. Штрайсер, Левіцький, Відман,
др. Стоцький, Ландвер, Малюк, Лемітис.

Із клубів і комісій.

Комісія шкільна відбудує під
проводом голови др. Смалі-Стоцько-
го о своє засід. д. 26. на яким ввади участь
як правительствених заступників; крає-
вий інспектор шкільний др. Туміж і
правительствених співників крає. др.
Несіч.

Посла др. Штрайсер реферуват
справі законопроект про регуляцію учи-
тельської платні.

Після сего законопроект ділати ся
учителям відданих і народних шкіл на
пять категорій. З службових поборів
застержує ся з огляду на записані сте-
пенні урядових (XI ої до VIII-ої ранги)
службові додатки, але не додатки пі-
сля службових літ, а до того додачу-
ють ся активні додатки. Усеж се
даліше категорію відданих і політико-
них учителів.

Що дотичить вивезена учителю
до чотирьох класних категорій, то се має
стати ся в кожній поодинокій категорії
у відношенні загального числа учите-
льок до загального числа учителів. Підне-
сена учителям до вищої категорії буде
записано не тільки від літ службових але
також від примієн.

В додаті над сими проектом закона,
в яким починаю денні незначні зміни,
брали живий улік передовими крає. інсп.
др. Туміж, др. Ст. Смалі-Стоцький,
реф. др. Штрайсер і др. Анр. Омчул
яко тіст. Він розвинув в бистрый спо-
сіб свої погляди на записані примієн-
няльного рівноуправління жіночих і му-
жеских сел учительних.

По прийнятті проекту закона законні
крає. інсп. Туміж отес:

„Коли учительство є тут заступо
не лише через мене, то почуваю ся до
обязанку неважний комісії аложити нову
глибоку подяку на прихильність до учи-
тельства викликану через отсей законо-
проект. Я думаю, що сей закон несправді
наше учительство в корисніші обста-
вини, чим до не буде вийде, та що бу-
де і за того відрізок для інших кра-
їв коронних!

Ревізент др. Штрайсер закликав від-
так і в гал. ком. др. Стоцьким звіт комі-
сії, щоб се справа могла піти впе-
на порядок денний найближнього засідан-
ня сесійного.

Після того роздано між членами даль-
ші реверети.

НОВИНКИ.

Чернівці, 29. жовтня 1904.

Місто вікні на домонину бл.
н. Евг. Ярошівської аложили. Ви-
шні: Йосифа 4 кор., Пугачова 2 кор.,
Закустова 1 кор., Кушніковська 1 кор.,
Каміній 1 кор., Симоничева 1 кор., Костен-
ка 2 кор., а-а Варницька 1 кор., Поло-
вичева 2 кор., Бридланова 3 кор., Білин-
кевичева 1 кор., Галичина 2 кор., Ступ-
ницька 2 кор., Мейерова 2 кор., Кордубо-
ва 2 кор., Семана 2 кор., Смалі-Стоцька
4 кор., х-рова Ближова 2 кор., Шваля
1 кор., Веч. о. Костецкий 2 кор.; разом 38
кор., переданих в подорож на інст.
Шкільної допомоги а в подорож (через на-
шу редакцію) на руско-селянську бурсу
в Чернівцях.

Видля „Вук. Болна“ рішив на за-
сіданні 24. жовтня оновити і в на-
годі наближаючих ся загальних зборів
товариства отес: Пригадує ся
чл. с. н. м., що після статуту є і в обо-
в'язку улаштувати річну виїзду член-
ську 2 кор. і учасники правлять на управі,
проби і продуції товариства. При дій-
сних членах кладає ся менше ваги на
улашту виїзду, за то тим більше жадає
ся точного хадженя на проби. Хто мимо
триразового унімненя (а тих унімненя
було вже багато разів по три) занебаву
управи і виїзду не платить, значить
нік не для пізнати своїх волі, що хоче
бути членом товариства, тим самим пере-
стає бути його членом. Щоб однак чл.
нік, до яких се відноситься ся на записані
несподівано, знає ся ім час до 5. листо-
пада, щоб розпочати ходити на проби
або унепакуювано своєю несправдістю.
Зі згадує ся на те, що видля рішив
дати 10. грудня великий концерт і то
при участі відомого концертанта і
румунсько-королівського надворного спі-
вака М. А. Уляновського, є річною необ-
ходимою знати, яких членів має тора-
ство, щоб в раді браву відповідного
хору можна було агаданий концерт
пильно відзначити, подяку отес до від-
ности згаданого співучастника. — В
шкільній музичній „Вук. Болна“
починає ся з днем 1. листопада наука
гри на скрипці під дуже претупним
услівям. Хто хоче з сего користатися,

попийте скоро зголосити ся, щоб можна
звичкою улаштувати години. На науку
спільну селянського, еротичну і патри-
стичну даліше алопуювати ся у від-
писаного або в годинах шкільних по-
дня між 4—6 год по поз. у присутного
учителя. — З приурочена видля: Мо-
дест Левіцький.

В своїй хаті сном правди і си-
ла і воля! Родимці! І оник ми сово-
ди галицької Русо просимо Вас любі Ро-
димці о поміч в наших розпачах діл.
Наші віддані до складання жертв на бу-
дому Соціалі прогноміам без великого
успіху. Але ми чуємо в третє до Вас.
Поможіть нам адогнати Соціалі! по-
можіть нам довершити сего храм а ста-
несть він певно осередком організації і
народної служби. Про средства до адог-
нення соціальної святині Ви чуєте Ро-
димці що дія: се 10-коронні позички
та алоп-заплатові лотерії. І нічо бу-
дуть відтак Вас ті самі позички від со-
солов: Набувайте позички а Ви наші
руські Красавиці не забувайте про на-
шу заплатову лотерію. Найже сего по-
зички не оставо без успіху і нехай лоті
Ваші побудують дім не для нас а для
Вас, бо ми нічо инше не служба Вам.
— Гарда! Старшина Тов. „Січ“, „Со-
солов“ у Львові.

Новість! Новість! Товариство
„Руска Весіла“ в Вашнівцях н. Ч.
улаштує дня 20. листопада 1904. ж.
н. д. д. б. н. д. під редакцією др. Ос-
па Мажовця. Бути вісти доносє ся
в своїй час. По сьм відбудує ся вели-
кий вечер р. а галицькими при за-
клад галицької музики Анни Парашука.
— Видля „Руско-Весіла“ а Вашнів-
чак н. Ч.

В неділю 6. листопада 1904. о год.
ніч 5-ої по поз. відбудуть ся оспівні за-
гальні збори наші надничі і незначно-
вої для громади Стара Жучи з салу-
ючим денним порядком: 1. Прочитанє
уваги видля краєвого; 2. Обрахунок
наш за минулий вік; 3. Вікні ін-
форма і запитана. — Від старшину сес.
в Старій Жучі 25. жовтня 1904. До-
рід Шваля, начальник сес.

Анатори гімназичного і пошар-
ничого топ. „Січ“ в Неполоківцях
відграють в суботу дня 12. листопада
с. р. оперу в двух діях Івана Котлярев-
ського „Наталка Полтавка“. По адог-
націю відбудує ся вечерок з танцями при
музиці Анни Парашука, на котрій маємо
честь запросити поє нашу українсько-
руську інтелігенцію як також і наші по-
сестри „Січ“, Вашнівці відомаєть подяку
се пізніше. — За старшину тов. „Січ“
в Неполоківцях: Гіза Грейшківська, ви-
сар, Юрій Дуплявський, кошаний.

Новий уряд поштовий. Міністер-
ство торговлі признало ся до заснованя
уряду поштового в Петрівцях нов. Су-
чава. Речинськ активований сего уряду
буде оповіщаний пізніше.

Перші загальні збори наші по-
жичкової і шкільної для громади Шу-
блянськ відбудуть ся дня 6. листопада
1904 о год. 1. по поз. в домі В. Петру-
ка ч. 93. з таким порядком денним:
1) Вибір старшини; 2) установа сего
процентової для виїзду шкільних
і поміжч; 3) установа сего процентової
виїзду шкільних і поміжч; 4) вікні
інформа. — За тич. старшину: Гіза
Ластівка, Василь Петрук.

Почтові значки по 72 сотики.
Для улаштування франківани пошлятих
поштов, що коштують 72 сот., заведено
нові марки на ту суму. Іх будуть вида-
вати починаючи від 7. листопада.

Нові переписані листки уйдуть
в ужитє з хилею думати даних. В
них заведено ака інформан, що на го-
рничій кінці картки є азначено місце,
де має подати свою адресу пошлятих.
Се реформа є дуже відповідна; є корис-
ність азначено са-порядком, колиб пере-
писаного листка год було вручити адре-
совану.

Руска селянська бурса. З ред.
„Вуконин“ поребрал управитель бурси
28. кор., алопачи місто вікні на домо-
нину бл. н. Евг. Ярошівської. — Крім
сего зібрав на храм у о. Маличчука в
Лузанні н. С. 55 кор. Жертвували Ва-
ні і добр.: Христина Маличчук 16 кор.,
Петрук з Величі 2 кор., Веч. о. Стефан
Маличчук 10 кор., о. Захаровський 4 кор.,
о. Лавр з Пальсого Давид 2 кор., о. Ур-

сулин з Бергмету н. С. 2 кор., о. Мун-
тин 2 кор., о. Золотичу з Чорногузі
2 кор., о. Палисач з Костинськ 2 кор.,
Ва. палуч. Юрій Гітаний 5 кор., Дамчул
1 кор., н-а Наталія Дамчуліна 1 кор.,
студ. теол. Попчук 20 сот., Радис
50 сот., Карбузичий 50 сот., Міскай
20 сот., н-а Золотичу 2 кор., н-а Леонора
Антоній 1 кор., учит. В. Ліверта 1 кор.
— Вели щирим жертвувалим, а з особа
н-а Золотичукавий за поміч при збиранні
даних не надвердочити І. Клям.

На кішманську бурсу аложила
в нашій редакції н. ред. М. Найдова
11 кор.

Малий фейлетон.

З чужої ниви.

(Чернівці Остан Лудський).

I. комедія життя.

(Ян Степанов Малий).

Як жити? Як скрити думи виїшні,
сир-мрі і чутя розпачі,
погору ваги і глум та сміх
і бурю, що нутро порушить —
і рани, що провалять душу,
брудний до тиньот ся палець їх?

Я не зустрію, Все до погоди
а зібраний після правди моги;
на якому менє є коштух!
В задумі гелони не знаємо, —
стрінусь: кляну ся, а мить подлю до-
дону
а й другий в мене — великий крут.

Хвалю добро часу благого,
а писемськ а чутя усього
а куртку мої товаришіні!
Цією все добрий тон і грамі,
адогнати до небес відношу,
світлять — і мій дунає світ.

Що біда: в кружку правдивих другів
гладку в лице їх без наруги,
хоч а глумом повість мою раути.
Що лям знають — те похвалю
і так комедію все траю
а те мене хороним другом анути!

І чим інше жити маю?
Там нині кожний твар сириває,
чим тисчє які — сулар!
Гей, гробо бізений, — ах, складно
грай для еяру сего порядно,
чим борше сирій у наску твар!

За те ще й честь тебе чокан!
У нинішніх мудрих засмє
імя твоє і слава — в нім!
Поміжть ся фрази — скоразети,
тобе прославлять епігети:
„Ото був справді чоловік!“

Аж наконськ в Тартювським топом
розлучив ся у хилу сону,
як се тобі приписано, —
а там в посестрич, сирім дої —
тим анов прокинься жартів рада,
щоб димам докати, — дограв...

II. Wohin?

(Людський).

Куди, куди. — дити мот?
Ще світ в обіймах нощі сить...
Куди не глянь зочалний шиз —
Так тихо по всіх улаш —
Чом не заснеє, дити, на мить?
Голови низом аплити алопати —
І спить... Пташки що не гомонять —
А ти — гудак отес жите
Жене тебе, дити мот,
Так ачасно — гон — від хати?
— Заробляти...

Куди, куди. — дити мот?
Усюди студий, пооди тма,
Над всім нове вже сего мій
Ніч огорула світ цілий —
Загуби ся доріжками твоїми...
Як днем глядім сльози з віч —
То щож намоче тина ніч?
Довгога гауло, — пихор не —
А ти тремтиш, дити мот...
Кудик пильний в хати?
— Заробляти...

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорожній, п'ятницю і неділю,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація, експедиція
при улиці Петровича ч. 2.
Рубрики звертає ся лише на поперед-
че застереження. — Рубрики неоче-
кудані віддає під оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на пів рік 20 К. — 0.
на рік 40 „ — „
на чверть року 10 „ — „
на місяць 1 „ 70 „

Поодинокі числа „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і наданість за історичні
платні в Чернівцях.

Рентові оселі в галицькій сойм.

Ще не проговоривши в мурах галицького сойму обжалування гал. кр. ради шкільної піднесення пос. о. Богачевским за мажоране трактоване руского шкільництва, на сенатуру руских учителів при рівночасній толерованню найсереднійших вчинків польських учителів і інспекторів, коли вони лиш показують талановитість в виборчих мажоранціях — а вже прийшла на порядок денний нова благодать для галицько-руского селянства в виді рентових осель. В генеральній дискусії промови проти цих осель перший пос. др. Могильницький, доказуючи, що проєктований закон обмежує право розпорядити власним майном і має рентний комісії права необмежені. В суботу промовив із питомою собі красноріччю пос. др. Олександрович, вказуючи, що проєкт рентових осель зовсім не є експропріаційним для добра селян, як се діє в Пруссії, Англії, в Росії а навіть, як се зазначено в т. зв. Rangesgesetz австрійським. Другою хвилюючою сего закону є те, що він не йде за природним ходом аграрних відносин, бо середня 10-морговна посілости в Галичині є всего 5 проц., вони або стоять добре і рентової повинності не потребують або задоволені, а тоді вони їм нічого не допоможуть. Третє лихо є неподільність ґрунтів, яку вводить закон, що донеде на ділі хіба до снігосилости і до пошкодження із тим родинним незгодина. Відтак хвилюючою є те, що він порушує соймову компетенцію, атакуючи злишню правді

фонди. Та проти него промовляють, крім річових ще й мотиви народно-політичні. Рентні оселі се середство на колонізацію східної Галичини. Мажоранти, вони мають не допустити руского мужика до того, щоб він при парцеляції набув русень, землі із банкрутського ліквідаційного обшару. А до того ще можуть бути з нових осель утворені за угодою пр. виділу і намісництва табуларні посілости із вірними головами. Що вказує польські влади на ту угоду довго ждати не дають, се певно — отже йде тут о створення політичної мажоранції. Політична над Русинами — отим то рускі посли проти сего шкідливого проєкту протестувати мусять. Відтак промовив ще пос. др. Король, розвиваючи ілюзії незначення рентних осель проти заборони еміграції і роздроблювання селянських ґрунтів. Найважливішим аргументом, який склонило соймову більшість до ухвали сего проєкту, се створення польських вірних голосів у східній Галичині. Проти проєкту промовив також селянин пос. Гурик. Але все безуспішно. За внесенням пос. Могильницького, щоб над тою сарагою рентних осель перейти до другого порядку, виникло се остєго 7 послів. Розпочала ся дебата спеціальна. До кожного параграфу ставили рускі посли поправки — та всі вони перепали. Супроти того зложив пос. Олександрович іменем руских послів по другім читанню маяву, що, коли мимо того річового поведіння всі поправки перепали, то вони в третім читанні сего закону уділу не возьмуть. По сьм ухвалила сойм закон про

рентні оселі і в третім читанні.

Оттак закінчили ся ще один розділ книги про те, як більшість галицького сойму дбала про польско-руську угоду.

Буковинський сойм.

(Засідання з дня 28. жовтня 1904).

Самоубійство одностороннього охотника др. Тайтельбаума.

На засіданні соймовім із 26. жовтня виступив пос. др. Вайденфельд інтерпретацію ерцгерцога також підписав послів др. Штраухера, Никольскі, Левинський, Титовський і Пігула, а вийшовши краєм, президента, чи вісний ему, що б. н. Тайтельбаум допустив ся самоубійства через злишню старість, та що задумує міністерство війни заборонити, щоб на будуче подобні події не відбулися, та чи н. і. н. міністерство війни винуватих у сьм суїцидній події називає посарас. На ту інтерпретацію відповів пресвий президент др. Регнер (Вайденфельд): на соймовім засіданні із д. 28. жовтня ось так: Висока палато! У відношенні на звернену до мене а прийнявши властиво до компетенції ради ерцгерцога інтерпретацію н. посла др. Вайденфельда і тов. з д. 26. жовтня в ерцгерцогів самобійстві одностороннього охотника 55. н. н. Тайтельбаума, яке він сам поповнив задля мимого переслідування зі сторони військових властей, маю честь оновити інтерпретацію міністерству війни. Я позволю собі оновити високій палаті, що відставний суд розпорядив, розсудити сьм трагічний і похвальний гідний слухач і що особливо особа, як до сего причинили ся, будуть позарані, назвати сьмство високій палаті. Я прося-бим одних високу палату і захід, щоб перед сьмством ерцгерцога ерцгерцогів та похвальних гідних подій, адержали ся нові що зі своїм осудом і щоб усе починали, що

моглоб причинити ся хочби навіть до ерцгерцогів непорозуміння з військом, з котрим досі, як зачуваю, не було конфлікту.

Руска і румунська мови в червоно-білому учительському семінарі.

Інтерпретація послів др. Сидла, Відманна і тов. до н. н. краєвою президенту, як заступника н. н. президентства.

В сьм переведено § 31. відл. 2. державного зак. народних шкіл з д. 14. мая 1889. н. д. ч. 62 відповідно § 3. організаційного статуту н. н. мужської і жіночої семінарії учительської з д. 31. липня 1886 ч. 6081 заведено при інститутній курен для питомих жіночої народності в сьм навчання рускої а також румунської мови.

Мимо того можливою релятивно великою числу жіночих питомих присвоїв собі стільки знань рускої а також румунської мови, щоб їх можна улажати владі-мованням, учати сьм жіночих як висхідній мови.

Через те стільки жіночих учителів підглядом уживани далого познати знань інших народностей, що для них вказує ся великим обмеженням в їхній учительській діяльності в краю.

Заходять отже немовна потреба, щоб звернено більшу увагу на якісно вишкільвання жіночих питомих і щоб зрештою жіночі до тепер вказані курси, котрі ще збудовані на старій системі граматичного вишкільвання. Сьм курен повинні ся установити на практичних підвалинах, і щоб в першій мірі, як се вже тепер заведено в народних школах, звернено головну увагу на якісно вишкільвання. Також маюб в рамках теперішнього статуту через зменшення числа годин в годі-вочних предметах наступати позитивне збільшення числа годин в вказаних курсах.

Підписані зминують ся проте н. н. президентство:

Чи н. н. правительство готово задовольнити представленим аномальним відношенням?

Др. Сидла, др. Луц, др. Штраухер, др. Відман, Крайковський, Леховський, др. Овчар, др. Сидла, Крайковський, Сидловський, Титовський.

Франц Мехлай.

VOX MYSTICA.

Др. Денис Липинський в даний першій про-
логістичній промові.

(Кантат).

IX. Нехай не каже, що чудес не має,
хто здався в серцю тихий залив Слово,
нехай не каже, бо їм обидва,
що в дивинній труні оживає...

Нехай не каже, що чудес не має,
хто здався в серцю тихий залив Слово —
де в відрізці від меча чудова,
і вичини світлом пустелью периває...

Іде воскресіння... Віра в тихе Слово,
що вказує серцю воскресіння наявно
немою подиши шавіт на душі зналий.

Іде воскресіння... Віра в Слово нево
і в його силу мовби мач зі стали,
іде віра в Слово, що вілі не загине...
11. X.

X. Не кажіть, брати, що чудес немає,
бо Слово каже: кожному поди шавіт,
що має море велике, безкрає
і віддихати му немо пустиню.

Не кажіть, брати, що чудес немає,
бо Слово каже: бистру воду синю,
що в синє море тече, проливаєсь
і з цим великим я зроблю пустиню...

Не кажіть, брати, що чудес немає,
бо Слово каже: я розливу чорку
і сьм і тугу мов сухо бадила

посеред поля постигаю, вгору,
вниз, а з ними і біде безділля —
я кажи́ть друга, що чудес не має...
11. X.

XI. Не кажіть, брати, що чудес не має,
не проклинайте!.. Прокляття, ридання
мають познати в сьмт нестинування,
відділи більшо ніхто не порте...

Ви скажіть, серцю нехай не ридас,
хай здасться диво всі своїм вітанням,
всі малі боги і малі похвали
і хай до царства Права поступіть...

Візьміть у руки премовний посла
судна Слово; Права і Нала
і не питайте, куди додал посла

колись, ні звідки десь ваш шавіт привує
і не питайте, куди вітер віє
я ще проти волі нам сувно привує...
11. X.

XII. Не добре чули? — Ридання посла
[нути],
віддати небу, що з неба, а людям
звездено і хочби прийшло навіть згинути,
розинути приступ заперти із' грудми...

Чи добре чули ви? До Права знають
хочби сувороти і Богу і людям,
хочби одній груді проти соток грудми
і хочби навіть у бою загинути...

Хоча б навіть на шматки подерти
тіло у бою сьміваним, зашкати
і хочби навіть у муках умерти,

їти потреба, не візьмо вертати,
хотайби серцю подерти на червоні
в розпуці — годі, не візьмо вертати!..
11. X.

XIII. Чому ся тайна, що адала до мене
яко загостила так вічно шовоче,
що треба серцю розпалити студено,
а не сльозами заливати очі.

Чого ся тайна ніж адала до мене
так загостила, чого а мене хоче,
як а мене в груди серцем студено,
як мені жити на світлі не хочеться.

Чого і на що? задати в груди
мояго болю ніж ачо не знає,
вітати напевно, ані Бог, ні люди —
не віде обіме і засохлім горіш...
Віддати здохли, що задохло, а боже
Богу, се могу — але більше годі...
11. X.

XIV. У своїй груді маю сум безсмерний,
у груді маю красату зневіру,
дівоча бачу смуток безберезний,
що відбирає наліт і віру.

У своїй груді маю сум безсмерний,
у груді маю красату зневіру,
та знаю добре, що сум безберезний
звичайно, загине — а се одно а віру...

Радою тужу, але коли бурі
катрон заливють, заливють дощам,
коли у мозку сьміваним помури
мучити будуть мене до безсмертя,

Слово воскресіння і зарешить громом
і сьм сумом наче громи донем...
14. X.

XV. Ний а духом убогий а сьм
не має в мене, щоб побідити,
щоби зачати знов наявно жити,
щоби не впасти се ще до могили...

Ний а духом убогий... Запалив
пихор і бурі найгрішній шавіт
мояго серця й ще довго тужити
буду, нім знав а маю сьм сил.

Ний а духом убогий та сьм
не буду мати шавіт в могили,
нім мене тиха Віра а огорне...

Я ще воскресну духом і пригорюся
до мене Шасте — — — — —

14. X.

XVI. Поір! Як тихо... Ставсь прах сьм
понад законом тугу, ридання —
тому а нас в серцю не познать віра
й знов не порте аї шасте світання...

Поір! В великій нашій душі сьміваним
зависає закон на престолі —
на душі вказує а прешину віні,
що мене шасте задати, що боги...

Поір! Підемо друга в ту дорогу,
з аної душі вернути не могут,
а аної віри, що асано поверне

лиш Вазюдина — не віра химерно
із паланим зором, зі сьміваним
і з сьміваним в груди вказує студено...
14. X. 1904.

Відсутнє число

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, п'ятниці і неділі,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністрація і експедиція
при улиці Петропавла ч. 2.

Ручкописи зворотні не повертаються на поштові
застереження. — Рекламні оголо-
дження віддаються під оцінку поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік	20 К. — с.
на рік	10 — „
на чверть року	5 — „
на місяць	1 „ 70

Поодинокі числа „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належність за інсератами платні в Чернівцях.

Відгомони інсбруцких подій.

(Телеграми із дня 7. листопада).

Інсбрук. Вночі повністю напад на «ришперекі салони італійців», але поліція їх безпробовно спинила; до третьої години по полудні був суновіт. Погода про те, що під тутешнім італійським консулом відбули демонстрації, під час яких усунуто нацистський італійський герб, є зовсім безосновна. Погода новела через те, що консул перепропадував на нове помешкання сам не встигав зняти герб.

Триєст. Неділі три тижні збори ухвалили резолюції, а протестом супроти поїхав в Інсбрук. Збори домагалися безпробовного перенесення вранішнього виходу з Інсбруку. По вічу згуртувалися учасники і демонстраційно пішли із світлом і криком попері старосту до ради громади, до посади міста Мейєр віван демонстрантів, аби розійшлися. Коло ротавації Форста вбито шиб в димних димках. Намірену демонстрацію перед німецькими інституціями швейцарським удамо поліції спинити в уєм і усам, при чім обкинуто поліцію камінням; спісали демонстранти розійшлися.

Інсбрук. Похорони мазара Пенц були величюю жалібною маніфестацією. В похоронах взяли участь: Рада міська і посадинок, ректор на чолі університетського сенату, багато професорів, членів товариства, корпорацій, студенти. Над гробом промовляв посадинок і один веселимачий поет. До похоронів не прийшло. Після похоронів потягнула толпа улицями, співачи національні пісні.

Ліци. В неділю перед полуднем демонстрували 100 воєнів із нагоди інсбруцких подій, співачи національні пісні. Поліція розігнала демонстрантів.

Задр. Рада громади рішила на вчорашнім засіданні протест проти нацистств і поїхав в Інсбрук. Правитель-ство визнають до зваженя італійського університету.

Триєст. Виставу опери „Германія“ перервали настигши рази постійних бур-зливих сцен під час першого акту. 200 молодих людей потягнуло зі світлом і криком головною улицю від театру до пам'яників, де їх поліція розігнала.

Відень. Інсб. мінебур. Ерлер і Дершта прибули до президії міністерства, щоб обговорити з президентом міністерів і міністром просвіти справу інсбруцких подій. Ерлер домагався для заспокоєня населення, аби знесено італійський вхід і відкликати намісника. Президент міністерів давши, що правительство не може відволікати тим жаданим. Студенти, які стріляли з революцій, будуть на против-законне поступоване німці покарані. Що дотичить до італійських курей, то теперішні зарядженя означають значно поліпшеня супроти давніших. Вчорашні заяви президент міністерів, що правитель-ство ще давніше мало намір, законопроектими справу вложени італій-ського університету в Ротерс урегулю-вати в законодатній дорозі. Після тепе-рішнього стану річий правительство не буде жалатися агітації і демонстрацій, але найперше приверне увагу в місті Інсбруці, щоб підтак могло в спокій-но перевести дальші зарядженя. Міністер просвіти вказав на одобрене ректорів-ських зарядженя давнішим інсбруцким ректором, як також професором Складю, членом німецької партії людолов. Рівнож супроти Дершта, який зазначив сонеч-ність замкненя італійського університету, заявили президент міністерів і міністер просвіти, що мусять стояти на тім са-

мім становищі, якого до тепер придер-жувалися.

Відень. Після донесень з Інс-бруку повторилися о 8 годині ве-чером демонстрації, бо кількостна толпа підрустків сивстаза і крича-ла. Жандармерія, яка інтервенюва-ла, кидали демонстранти перед но-ги запальні жабки. — Сиріленей відділ жандармерії розігнав демон-странтів і замкнув приступ до бур-гу для всіх.

Відень. Після правителів донесень прийшло німці в Лубні із причини інс-бруцких подій до демонстрацій. Гіршці академіки і німецькі громадяни ухвалили резолюцію, в якій висловлюють нім-цям студентам і населенню в Інсбруку подяку за мужну оборону народної землі а також сум і за прозину громи. Відтак перейшли демонстранти головною улицю, де на вихід ждали бурмістр і всі міські радні. По кількох промовах перейшли демонстранти попері старосту, але на зазив ректора залишили демонстрацій.

Відень. Комуніст виданий про ні-мці нарада німецької людолов партії (Deutsche Volkspartei) анувати: По роз-свідженю загальної політичної ситуації рішено домагати ся, щоб італійський е-култер управління в Інсбруці був без-пробовно замінений а також ухвалено усам силами домагати ся відкликання до-тучного правительственого розпорядку. Рішено також, що треба дбати о осуну-ванні елліністичних класів рішорядних в тішин-скім і опавскім семінарі. На пошлудче-нім засіданні склався др. Ерлер звіт про переговори, які вони на сівку із Дер-штамтом вели із президентом міністерів і міністром просвіти. Ситуацію вранішню дуже неприємною і устанавлено висесна, ані предложити ся союзом нім. нар. партії до порішеня. Інсбруцким Німцям переслано пошлуд-ний телеграму.

Росія й Японія.

Телеграми із д. 17. листопада.

Петербург. Російське прави-тельство приняло англійську проно-яцію що до складу комісії, аби має обрати ся в Парижі для роз-слідження подій на німецькій морі. Комісія має опрехити стан фак-тичний пригоди білі Гель.

Токіо. Командит портартурской обложної армії доносить урядові:

Права кольона із частиною се-редньої обсадила вчором 30. верес-ня горішню частину передних укріп-лених фортів Сунгшунан, Ераюнг-шан, Тункіюаншан. Знищили кіль-ка бічних укріплень і підкопів сего форту. — Друга частина середньої кольони завла мимозантого огню ворогів форт, що находив ся між фортом Наолінгшан і Тункіюаншан, де забили 3 піальні арти, 2 ма-шинної арти, 3 торпеди і багато нильного набору воєнного. В форті найдено 40 вбитих Росій. — Два кольона завла того самого дня форт Кобуяма, що находив ся на схід від форту Тункіюаншан.

Дня 30. вересня наатакували Япон-ці портові доки великокалібровими і корабельними канонами. Російську канонерку „Гізіяк“ влучено кіль-ка-найбільше разів, два пароплави за-топлено. Дня 1. падоліста затопле-но два пароплави а дня 2. падол-іста ще один. Два рази було чу-ти напрасні експлозії мибуть по-роховень, що находять ся в нім-ничій часті міста. Дня 3. листо-пада розпочали Японці в полудне велику пальбу із корабельних ар-мат на портові доки і прочі частин-и східної пристани, а се роз-стрілювали огонь, який лютував до 4. години рано. Тогож таки дни о-стрілювано форт ч. 4 із великока-лібрових арти, наносили значні шкоди.

Буковинський сойм.

(13. засіданя з дня 7. листопада о 10-ій годині рано).

Порядок денний вчорашнього засідан-ня обиває ні менше ні більше лиш 31 точка. На вчорашньому матері кау жалілись таба годі.

Нараді вела краєв марш. бар. Юрій Василько, а часами наступав его пі-сень. др. Ст. Смак-Стоцький. Пра-вительство заступає краєв. проз др. Окт. Рогнер Вайдабен. По від-читанню протоколу із попереднього за-сіданя відчитано інтервенції Леопіко-го (руськ. а єврей. а. Штронера), Он-чула і Луку, а відтак відмовив пра-вий проз. др. Вайдабен на відкликан-ня інтервенцій із попередніх за-сідань.

За переходом до точок денного по-рядку прийняв сойм по резерваті пос. Галіба і а отую резолюцію конститу-ційної комісії: Випає ся краєвий ви-хід, щоб уважно слідив за переводжува-ною реформою цивільного кодексу, та щоб зваж на відповідно становлен-ня до всіх витань, які обходять краєве насе-леня з огляду на потреба тутеш-нього правного життя. Після тогож рео-рента ухвалено в справі підмогання школи штуки: 1) пізвати а. Миводу Ілазюка, щоб предложив научний план своєї приватної школи мазареві і випа-тити ему 1000 кор. субвенції на р. 1905 на закупню шкільних приборів, налож на заявлять готовість прийняти на безплатну науку 5 дітей а убогих школярів вид. крає. має на найбільшій сесії зо-лести звіт про діяльність сєї школи. Від-так порішено (рес. Ляндор) пізвати правительство до безпробовної регу-ляції ріки Сучави, а вхід краєвий до продовженя вплив регуляції потоку Волтіноль. Всправі заставницьких по-довроводів рішено (рес. др. Сто-цький) пізвати краєвий вхід, щоб через технічний уряд поребав потрібні досвід і умінь в тіх справах і поребуміє з правительством, аби поно відмові-ти ся до осунути сего проекту. Відтак без змусу рішено ухвалити го-сподарському товариству в Краєвій Іл-лої 3.000 кор. субвенцій від устанав-лених зазначеними розпорядком міністер-ства різництва із 14. VII. 1904. Z. 7107. а також ухвалено виплатити 2000 кор. для урядових занятих пра-сійних роботах і прийняти новий за-кон пенсійний для служби при ваді і прасім.

По сім оголосив краєв. маршалок вваді вибору до законодатної прибіч-

ної ради краєвого ваділу, який пере-ведено що на початку засіданя. В с-ді вваді увійшли: Галіба, Галіба, Вол-цінський, Стоцький, Відман, Сімбоніч і Тітінгер.

Як десятою точкою денного по-рядку займав ся сойм справою основаня окружного суду у Вижи-ниці. Іменем адміністраційної ко-місії поставив пос. Богосевич висесня: Взнає ся усильно д. к. правительство, щоб креовало суд І. інстанції у Вижиці і Радівці а есенуально в Кімполонгу. В дис-кусії над сєю справою забрав го-лос др. Штронер, поспираючи домагане пос. Василька і випаю-чи, що центральне правительство загально кривдить Буковину в ви-ніюванню судами. Найкріпійшим приміром сего є те, що наша апе-ляція й доси находить ся у Льво-ві, так що партії шукаючи свого права, мусять повесити великі кош-ти. Висідни вказує, що Буковина достарчує висесню суду краєво-му у Львові більше справ чим по-одинокі краї, які мають власні ви-сші суди краєві. В кінці виступав остро проти того, що жидівських урядників при вваданях в судівництві. (Грімкі оплески на га-зерні, так що маршалок грозить ві-опороженем). Пос. Василько ще раз вказує раціональність сего домаганя, дякує за попере і наді-ся, що правительство прихилить ся до сего баганя.

Дальше порішено (рес. Мазня) надати доктору пошлудного заведе-ня в Чернівцях др. Маткавичу титул при-мара, др. Ісидору Лометента, відати правий вхід до відготованя курсів для писарів і раскладжених, вистав. чи За-стання надає ся до заснованя шкіль-и а задати в будучій сесії віднодні ви-сесня. Після сего прийнято до відомости справовданя краєвого ваділу про раз-ку культури краєвої (рес. Н. Василько) і промислові справа (рес. др. Вайдо-н-Фельд). Відтак обговорювано справу реорганізації румунських відділів при н. к. І. гімназії і господарської школи в Чернівцях.

Годиня 12. засіданя триваво дальше, закінчило ся о год. 3. по пол.

Вивінуване кіцманської гімназії.

Інтервенція посів Пауляко, Николай Василько і тов. до на-на президента краєвого.

При нагоді пересрив перед отво-реним гімназії в Кіцмані, ведених між громадою а н. к. пра-вительством, мусіла громада, щоб отворене гімназії не проволікло ся, прийняти маложень н. к. правитель-ством многі тисари, як: постараня тимчасове провізоричних шкільних кімн. за якими має слідувати по трох-літах новий гімназійний будинок, відновлений новійшим вимогам, даль-ше услугу а виключенем заплати-ти терциана, овал і освітленя шкільних кімнат.

Коли вже вибудоване гімназі-ального будинку а майже перети-жаючи тисарем, яку інші про-

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорож, п'ятницю і неділю.
з щотижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при вулиці Петровича ч. 2.
Рунішні звертає ся лише на поперед-
ню застереження. — Рекламні неопла-
чені вікла від оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік 20 К. — с.
„пів року“ 10 „ — „
„чверть року“ 5 „ — „
„місяць“ 1 „ 70 „

Подорожче число „Буковина“ 16 сотників.

Передплата і плавання за історією
платні в Чернівцях.

Прочімо наших дописників
безпропозочно вирівняти
свої залеглости!
Адміністрація „Буковина“.

Політичний перегляд.

Гляд руских послів.

Дня 7. листопада відбула ся у Львові парада руских послів Галичини і Буковини, в якій взяли участь посли Романчук, Олесницький, Барвінський, Кос, Остапчук, Старух, Гурлик, Богачевський, Король, Барабан, Ганджук, Ефимович і Охримович, а також др. Стефан Смаля-Стоцький, Пігулик, Ник. Василько і Денищук. (Посли Малик і Калитовський не могли вийти із за урядових занять). Предметом наради було теперішнє положення Русинів і їх становище супроти правительств. Одностайно констатовано, що положення Русинів в Галичині не поліпшило ся а коректне поведення правительств супроти Русинів на Буковині не дає ще приводу до зміни становища руских послів в парламенті. Іхню тактику признано справою парламентарного заступництва. Вибрано також комітет, якому поручено зредитувати меморіал про положення і бажання Русинів, який би підписали всі посли. Отже комунікат буде оповіщений пачатно.

Вибори в Сполучених Державах.

Президентом Сполучених Держав вибрано в друге Рузвельта значною більшістю голосів, голосувало 14 мільйонів виборців. Демократичний контркандидат Паркер

переслав ему безпропозочно по виборі свої гратуляції. Новонабраний президент надіслав прокламацію з подякою, в якій зазначив, що більше кандидувати вже не буде.

Буковинський сойм.

(Конца 13-го засідання.)

З черги резервував нов. Сімбоничеву справу знесення різничої школи: Високий Сейм! Після справоздань дирекції різничої школи назо від р. 1871 до 1901 опісляти ту школу 243 учеників. З тих пославало ся тільки 101 ученик заводни різничо-лісничому, між ними 35 чужоземних абсолютів, так що лиш 66 буковинських абсолютів входять в рахунок, але також з 96 абсолютів пославало ся тільки 30 заводни різнич. В протязі 30 літ випрокутувала отже господарство різничої школи із загальною числа абсолютів тільки 12-34%, господарів, так що пересічно припадає на різничу один господар. Наволи порівняємо унікал сел інституції з коштом удержання, котрі без огляду на ренту податковості вносять річно лиш 50.000 корон, то дійдемо до того результату, що обслуговує одного господаря коштує край 70.000 кор. Вирахує 18 практикантів лісничих і 12 економік опісляти різничу ту інституцію, однак сел унікал мають також інші господарстві школи і школи практикантів лісничих в Франції. Після цих 30 абсолютів не можна отже витягти в рахунок що до унікал сел інституції. З виказаних 30 абсолютів позостає тільки троєх. Референт поставив внесення, домагаючись від владу крайового, аби він встановив ся над відомістю реорганізацією різничої школи, і щоб із догичних зарплатень для соймови звіт в салдуючій соймовій сесії.

Над гэю справою розвинула ся оживлена дискусія, в котрій взяли участь посли Фальсдор і Волчинський. Посол

Ландвер домагає ся, щоб замість господарств різничої школи зазначено заведено і зменшено для розв'язання артикулів економічних.

Догичні внесення комісії адміністраційної прийнято більшістю голосів.

В справі внесення посла д-ра Волчинського і тов. про безплатне щеплення худоби ухвалено по резерваті нов. Сімбонича: 1. визнає правительств, аби оно призначало повітовим ветеринарам, щоб они в тих місцевостях, де внагоду значаюно повала ся, безплатно щепили худобу сілського населення. 2. Визнає владу крайову, аби постарал ся о потрібну сировину до щеплення із краєвих грошей.

В справі штурвування доріг вносять пос. Сімбоничеві і іншим ком. адм. щоб, визнає правительств, аби дала в аренду громадам штурвування доріг державних, а краєв. владі доріг повітових із сілської рухи по сілській економічній розуміє ся, коли они о те будуть діяти. Справу аріаніани урядників краєвих із державними та призначені урядниками краєвими дорожничими додатків порішено після внесення тогож таки референта в той спосіб, що визнає краєвий владі, аби він виступив в найбільшій сесії із готовими внесеннями в сілській сесії.

Відтак приступлено з черги до дуже важкої справи укреслення доріг. Референт комісії комуналізаційної посла Сімбоничеві підніс, що наголоб витягнути місто Чернівці також до зазначеної комісії в цім укресленні повітових доріг, то се було б великою палкою для подальшого життя. З другої сторони однак не дасть ся заперечати, що се було б великою палкою для міста Чернівці, які на укресленні повітових доріг зовсім не мають ніякого інтересу, тим більше що укреслення власних доріг в місті (77 км.) вносить річно 175.000 кор. Щоб тому зааралати, було б найпрактичнішим загальну додаткову суму краю і столиці Чернівці відновити розв'язати і означити відповідний процент розв'язаної палковості. Через укреслення доріг потрібний очевидно окремий технічний персонал. Усі, які будуть мати занятя при

тім, етажого краєвими урядниками. Нови й закон має стати правочинним 1. січня 1906 р.

В тій справі забрали ще слово посли Відман і Штрайхер і зазначили, протів того внесення. Посол др. Гальбан зазначив, аби свого становища протів того внесення і при тій нагоді повитав ся заступник Вірмені-Поліції дуже тепло мірний запевняв в теперішній соймовій сесії.

Коли що в тій справі промовили посли Волчинський і Ландвер, забрав голос посол Никодим Василько: Висока палато! Становище „Вільнодумного Союзу“ в тій справі одностайно сиренціо-вано і приписаво всім крім заступництва міст. Наволи призначено ся комуналізаційним відомістям теперішності, то знайдемо завжди удержавлені і укреслені доріг. Очевидно зі зміною краєвих заступників, відновити до новітніх виборів, вступав також укреслені комуналізаційних відоміств в право. Наволи перейдемо до наших відоміств і заперимо увагу на інтереси населення, то ті дружини які ставлять перешкоди для білних людей, що не мають ані сотис рад бі прохати на армарию тільки ані або курсу, очевидно мується зникнути. Задля того розуміє ся само собою, що ми заважаємо ся за укресленням доріг і що ми не можемо погодити ся на аргументи, які подали заступники міста, бо ті аргументи ніг потрібні вступники міста надати. Бесіди вносять, аби прийнято проект комісії. (Живі приплани.)

Проект ухвалено 15 голосами протів 11.

Після резервату посла Сімбонича в справі штурвування доріг меншостай ухвалено внесення: „Визнає ся ц. в. правительств, щоб оно дало в аренду містам штурвування повітових доріг в одностайності, але в послідній час зарплата буди шкільна палата. Відтак по резерваті д-ра Сімбонича і відновлений промови прот. др. Гальбан і тов. в справі побільшення числа політичних урядників і внесення посла Калитовського і тов. в справі завоження старостів в Закарпатті.

Др. Осип Маней.

Григорій Воробкевич.

(Контраст).

21. марта 1868: „До сільх нещастиних Горюшівців ніяка ність не доходить і а жіно ніль куштинних. Люди, правда, виручь мене, але і їх (а) они мене не розуміють, а моя життя самотнє ці жалібно на всегда. Кобимь хоть мігь адоимити ся до поетического світу, співаць і писавь бимь; чую в собі тайніший поетический вогонь, та що сь того, положеніє мое Горюшівске такь ми братимь стало, що тільки на перо возмю, заравь записую мою журу та матеріальні інтереси, а пісні і мисли краєні дасть Вігь.“

Визнати свій намір: працювати для руської літератури між Григорій тільки у Львові, куди він переніс ся на місце співництва при православної церкви в червні 1868 р. і перебув до кінця місяця лютого 1870. року. Переїхав ся з горюшівської „пущі“ до Львова, він, як видно з його діяльності, від впливом львівської громади Русинів значно віджив; але і тут склали ся відносини для него нещастливо: від часу до часу мучила його тяжка рана; довго жила у великих недостатках і причини небажності червонощого кофистора, що не призначав платні; хтось його очоривав у сій комуністичній, так що та називала його інтри-

гантом і агітатором і до того мучила його тяжка самота і нудьга, котру знову розгнана листувою і відвідуванням театру. В двенику і в листах до брата з того часу читаємо пераз цілі уступки, повні крайньої розпуки: так і видно розбиту душу хорого чоловіка. Він і сам рефлексив себе 1. січня 1870: „Oft traure ich über meine Konsequenz in der Selbstquälerei“ — і сам признає ся, що нігде не найде відпокоєня та спокою.

Не диво, що такий песиміст не міг жити ся і зі Львовом. Не подобало ся йому і місто і польська надутість. Не подобали ся і Русини, між котрими не міг найти приятеля. Вони були чужі, але більш нічого. „Es ist sehr wenig an dem ganzen Rassenstand in Galizien“ — так писав він до брата в марті 1869 по концерті на честь Шевченка. І майже перед самим відходом зі Львова, 17. грудня 1869, не змінив своїй гадки про львівську громаду: „Я тут пристаю мало з ними, але і ті мають мене за повального і строгого Катона; се мене пригнітє і тішить, бо я не стрітив тут нікого, що заслуговував би на правдиве довірє. Тут не достаеть сего властивого товаришеского елемента, для которого тільки найти палку; маю на думці америк до товаришеского життя без усювого інтересу, невипини розривати, жарту і т. п. — Ти мене проумиш, що я думаю. Зійдем ся з Польком, то мусимь усе повільно хвалити, інакше неможливо вела дальша розмова. Зійдем ся з Русином,

а раз питають ся тебе, до котрої партії належиш, чи до української чи до москвофильської, а паренті жадать, щоб ти доміняв написав кілька лизих поезій, бо вони будуть дуже гарно виглядати в Правді або динде. А що до львівських Німців, то іх національні прихити зовсім поремішали ся, — вони як ті монети, що довго ходять між людьми, етерни ся і застратили своє лице.“ Так характеризував Г. В. Львовим.

Про літературні занятя Г. В.—а у Львові найбільше доміняло ся з его листів до Олекса. Барвінського, котрий, як чоловік, що значимістю, помічав і доброю порадкою видобув багато творів під обох Воробкевичів, сирааді предсудкув ся і їм і нашій агітатурі. Однак без сумнію таке діло мало О. Барвінський з Григорієм, ніж з Ізидором Воробкевичем. Григорій, як був песимістом у всім, так естетично дивив ся і на свою літературну роботу. Він би то і хотів знати ся „русськими співачком“ (пор. поезія, ст. 44), він має троха і віри в себе, він під добру хвалю і складав вірші; але що частіше оправдовує ся: „Я не родив ся на поета, а тільки не буду писати, а віршовати, а не знаю мона і т. п. Уступ з одного листу, ще з Горюшівців, по-казує нам сї его сумніви:

Горюшівці, 1. р. марта 1868: „Знаєте, Добролюбо, що розказують за Ісидора и его поане гдєсь тамъ въ Тартарі, а то я также в подобіиъ положеніи находинеся ані до теперь,

прочитавше ваше друге писаніе и дру- жеское писаніе, ажъ до теперъ, кажу, и зновъ сѣмъ долженъ быть написати: не встані я бути поетомъ або літераторомъ русськимъ и благою насть, не смотри на мені нічого білше, ані тільки чоловіка нежакучаго добра и просвити народу своєму. А валишь и, валишь, піть и день писавъ и мавиць и зновъ писавъ и числавъ вірши и читавъ приміри (Шевченка, Кулиша и др.), тинишь и смутинъ сьмис, возбуждавши въ памяти золоті дни юности моеї и горе мое, нанесение друтизи и ще биши тай мною самимъ — коротко сказати, котинъ сѣмъ колесо Ісидорове на гору, а оно все тамъ на половині дорозу нападъ въ долину, въ багно- нию, въ пролу жити итило — та насчитатъ radiusъ нашъ.“

Якже велике було се недовірє Григорія до себе, то видно по тім, що по відвіді зі Львова, коли перепиєка з О. Барвінським майже устала, він сирааді не багато вже написав ледви кілька віршів, тай то не замітних. Там Львів, маймо своїх неприяних обетачин все таке сирини Григорієм при писано: тут він багато читав і цікавив ся білше руським життям.

З побуту у Львові треба ще за- писати, що червонощого кофистора жадала під Гр. В.—а написана руського буваря. І він і Осип та Олекса. Барвінський займали ся уложенем сего буваря — та мабуть не докінчили.

Ворнувшись зі Львова, став Григорій В. співітником при правосла-

Відтак розсерував ще пос. Пігу-
лак в справі зачислення дороги із До-
бринич до Мосоринки до катигорії до-
риг повітових і в справі знесення ро-
гачок. Відтак розсерував пос. Лан-
гонтган частину справоздання вид. кр.
про кравці дороги, др. Опчуз про
службоні відносини громадських
секретарів, а пос. Лангонтган про
знесення поща Гальбана в справі теле-
фонічного позучення між Чернівцями а
Віднем.

По сім по промовах краєв. маршал-
ка бар. Юрія Васильова, през. краєв. Нап-
лебона, наст. краєв. марш. і пос. д-ра
Авр. Опчуза замкнуто засідання а зара-
зом і соймову сесію.

Як ширять ся газети і просвіта у інших народів?

Газети — то учебники для під-
рослих і старих. Через газети ши-
рять ся наука межи підрослими і
межи старшими. Народна просвіта
зависить від того, як ширять ся
газети між народом.

У других народів виходить ду-
же багато газет. От приміром у
Відні або в інших більших містах
виходять від рана до вечера майже
кожної години кілька газет. Є в
тих містах багато людей, котрі жи-
ють виключно лише а того, що за-
труднюють ся продажем газет. Вони
розміщують ся а пакунками всля-
них газет під шахою по всіх ули-
цях міста і продають газети про-
хожим людям. Лише коли якась
газета надрукуєть ся, біжить про-
давець газети до друкарні, купує
60 до 100 екземплярів тої газети
і вертає ся з ними назад на своє
місце на улици. Коли пройти ся
по улици в великих містах, то видно
на кождім розі дороги, на кождім
місці, де більший адияг людей, при
кождій стації електричних возів
одну або дві особи, що мають при
собі більший пакунок газет, котрі
они показують прохожим людям
і продають по 4 або 6 сотників. Га-
зети розбирають прохожі дуже ра-
до, бо они тано коштують, а вже
найбільше розходять ся тих газет,
коли пішла в місті чутка про якусь
цікаву вістку.

Таких сотникових газет розхо-
дить ся дуже багато по містах, але

і багато їх розсилають в села і
менші міста. Адміністрація тих
газет має своїх продавців також
і по селах і менших містах. На
імі тих продавців посидіє адміні-
страція тільки екземплярів, кілько
они в місті або селі продати мо-
жуть, а они розносять їх відтак по
хатах тих людей, о котрих гада-
ють, що ті не пожалують дати со-
тників два або чотири за газету,
з котрої можуть щось користного
вчитати.

Чим більше екземплярів про-
дасть газетний продавець, тим біль-
шу користь має він з того, бо аго-
да межи продавцем і адміністраці-
єю газети є така, що продавець
дістає на 10 заплачених екземплярів
2—3 екземплярі даром, котрі
він також продає але гроші бере
собі, бо то єго зарібок. За одну го-
дину може продавець легко продати
з 100 екземплярів і заробити таким
способом з корону.

(Ковчизь буди).

Відповіді краєв. президента на інтерпеляції.

(Даліше).

На соймовім засіданні із д. 25.
жовтня с. р. внесли посла Н. Ва-
силько і тов. інтерпеляцію спря-
мовану до мене в справі у кон-
ституціоналі ради громад-
ської у Вікні, на яку я позво-
лю собі відповісти а отсей спосіб:

Нові вибори до ради громадської
у Вікні відбули ся 8. жовтня 1903.

Проти них внесли рекурс Ми-
хайло Гереза і тов., який краєве
правительство по переведенні слід-
стві полагодило рішенням із 1. мая
1904 Ч. 31.458 в той спосіб, що
зачіплений вибір потверджено ану-
люючи вибір із III. кола, який впав
на Василя Палія, Николая Гель-
мича, Калікста Грамського, Василя
Гоника і Василя Щура, а прокла-
муючи вибір членами ради громад-
ської із III. кола Івана Банкисько-
го, Івана Гельмича, Семена Стефюка,
Николая Топонюка, Олексі Вабу-
ха і Василя Лазорика.

Отсе рішення подало до відомос-
ти кімманське староство нікнян-

ському урядови громадському д. 9.
мая 1904 Ч. 13.843 а рівночасно
розпорядило як найшвидше пере-
ведене вибору громадської старшини.
Відповідно до сего розпорядку по-
відомив Василь Лазорик, як мимом
найстарший член нової вибраної ради
громадської кімманське староство до-
несеном де праєс. 4. червня 1904 Ч.
16.685, що вибори громадської стар-
шини розписано на 9. липня.

Подавем де праєс. 6. червня
1904 Ч. 16.796 отже ще переш ви-
значенням речинцем виборів звернув
ся уряд громадський у Вікні до
кімманського староства, щоби ви-
бори нової старшини громадської
відпочити аж до появи рішення ад-
міністративного трибуналу на за-
жалеве, яке внесли деякі особи,
еліміновані із ради громадської про-
ти аніше цитованого рішення крає-
вого правительства.

Сего домагали староство ріше-
нем із 7. червня с. р. Ч. 16.796
не уизгадило, полишаючи 14 день
часу на рекурс. Так само відки-
нуло також і краєве правительство
подібну просьбу Василя Палія і
тов. рішенням із 8. червня с. р.
Ч. 16.825.

Отсе послідне рішення подало
кімманське староство до відомо.

Тимчасом вибір старшини гро-
мадської розписаний Лазориком на
9. червня с. р. не міг відбутися
раз тому, що повстали сумніви про-
те, чи окликаючи Василь Лазорик
в справі найстарший член ново-
вибраної ради громадської а по дру-
ге й тому, що не зібрала ся відпо-
відна скількість членів ради. Роз-
порядком із 12. липня с. р. Ч.
20.478 зажадало краєве правитель-
ство всіх актів дотично сій справи,
щоби їх передати адміністратив-
ному трибуналу.

Та відволити сему бажано
змогло кімманське староство аж 8.
серпня 1904 Ч. 22.328 і а сій при-
чині, що начальник громади у Вікні
передати виборчі акти черновець-
кому адвокату др. Дутчаконі ра-
ди аладжені названої жалоби для
адміністративного трибуналу і мож-
на їх було одержати аж по кілька-
разових ургенсах а в кінці через
висилку писання до Вікні і без-

посередню інтервенцію у названого
адвоката.

Щоби уконституоналі заступ-
ництво громади, яке староству в
місцях червня і липня в наслідок
інтензивної праці около виборів го-
ді було перенести — не спинювати
тепер через відослання виборчих ак-
тів, задержало кімманське староство
сине нових членів нової ради гро-
мадської, у якій находив ся також
наведений в інтерпеляції Теодор
Донголіс, що був вибраний до ради
громадської із виборчого кола.

Сей сине оказав ся однак в на-
слідках о стілько несприятливим,
що не звернено уваги на случай
евентуального убутиа якогось ви-
ділового і на доповнене, яке в на-
слідок того мусіло-б наступити.

І справді наступив такий убу-
ток д. 6. січня с. р. через смерть
виділового Теодора Донголіса і не
можна було зарадити, бо про смерть
названого довідало ся староство до-
перва тоді, коли вже дано віді-
слано акти виборчі до трибуналу
адміністративного.

Коли іменню в наслідок поста-
нови староства в Кіммані а д. 14.
жовтня 1904 р. Ч. 20.162 визна-
чено речинцем уконституоналі ради
громадської на 21. жовтня с. р., то
про смерть названого радного Дон-
голіса довідало ся староство допер-
ва 19. жовтня с. р.

Староство додержало визначе-
ний речинцем, приказуючи після-
цем начальника громади у Вікні,
щоби він а цілі уконституоналі
виділу на місце помершого Донго-
ліса запросив того, котрий в дру-
гій курії виборчій а вибраних рад-
них дістає найбільше голосів, при-
пускаючи, що про се повинен знати
начальник громади, а згідно ви-
брані радні.

Також урядники, якого висте-
лаговало староство в цілі укон-
ституоналі, приказано, щоби він на
місце установив особу, яка мала-б
вступити замість Донголіса і в той
спосіб перевести уконституоналі
ради громадської.

Переслухав начальника і при-
бувших членів виділу не довело до
бажаної цілі. Коли отже годі було
екмплетувати раду громадську, за-

ній семінарії духовній в Чернівцях;
коли-ж єго поминали при обсяді місця
ректора тої-ж семінарії, він зложив
1872 іспит на катехита і професора
історії та географії і учив сих пред-
метів у реальній школі. В Чернівцях
перебував Гр. Воробженч 11 років, саме
час, коли у Рускій Бесіді велі ся бе-
настанні суперечки поміж народолюб-
цями і москвофілами. Замітив річ, що при
одній такий суперечці на загальнім
зборі 1875. Григорій В. виступив як
рішувачий прихильник руського народу
і його мови, хоч і не переш своєї
гадки і верх у товаристві вилив москво-
філії.¹⁾ Літературно не працював бо-
гато, хоч і відозвав ся на заклики Ол.
Варинського кількома віршами, що
були друковані 1877 в „Рускій хаті“
(ст. поемі, ст. 73—76).

З початком 1881. року Гр. В. ді-
стає одну з найбільших буковинських
парохій, а то Товоринці. Спершу був
рад сій пошані, але й тут позамала
са небавом безрадність хворого і миско-
вого адіяка. І матеріально не дуже
піддагнув ся і душевно не розвеселив
ся. Робив свою службу священичу,
дбав про тверезість, читальню, збирав
ся заложити громадський скрин та проте
сумував на самоті. І так п. пр. 28.
грудня 1881 писав він: „Мущу при-
знати, що мені єх літами все ску-
тішійше стаєть — а гадка мені рідко
коли зникаєть: Кого замкнеть мені очі?
Кого позолуєть мене аь послідній

моєї слабости? Віддай чужий тілько,
а може а и широкі привази аь нікого
я не заслужив. Странно мені аьта
нинули — без всякого утїхи майже
для мене, — а мені їх не жалі,
бавно мені тілько, що а при доброті
стремленню нікого не достигло ся,
— гої, гої, виби то можна все попра-
вити, що ся содеувало, но годі, при-
дется приклонити голову свою як мі-
ліони других без всякого сльду —
ноби такіе а без всякого парванія“.

Дня 20. листопада 1884 р. приїхав
Гр. В. до Чернівців до свого брата,
щоби — умерти. Заболів від своєї рани-
ти, що страшно стало йому на самоті
в Товоринцях. Мучив ся котри дні
і 24. листопада помер від затроєної
прони. Співчиво ся життя чоловіка, що
при своїм таланті а красних обстав-
нах міг був справді багато зробити.

Бого похорон відправив ся цілком
по волості — такі часи були. Накотів
під проводом архимандрита Калинов-
ського і Олеського все правили лише
по волості. Так проповідував у церкві
о. Калиновський цілу годину і підчас
цілого походу на кладовище не було
чуту руського оїну. Тільки коли один
товоринський громадянин мав відразу
голосно сказати: „Ми тут прийшли —
таї нічого не розуміємо“, почав о. Гел-
мич говорити руські молитви. По мо-
литвах оїов промовив о. Калиновський
по волості, котім алушки так довго
співали, поки парід не розійшов ся,
щоби ніхто аь співати Русинів не
промовив по руси. Так похоронили

руського патріота, про котрого не лише
інтелігенція але й топорінекі селяни
казали: „Не мали ми такого доброго
патріота і не будемо мати“.²⁾

Переглядаючи літературу спадщи-
ну Гр. В-а, ми не повинні прижа-
дати до неї теперішню мірку, коли
ліана руської мови і поетичної форми
там дуже поступило на перед. На
60-ті роки мин. стол. мова там, як
у Григорія Воробженча (особинно а
поемах) — се інак, що він багато на-
читав ся наших класиків і запам'ятав собі.
Після, що він читав такі самі школи, як
він, писав в ті часи по руси просто
страшно. Що до поетичної форми, то
тут він мав свої погляди, а причини
котрих навіть посперечав ся з редак-
торами „Правди“. Відний Парті-
ний втратив а мене весь кредит, від-
носи виступив так шоретно протик
амбін а трохиєть. А може має правду,
але а и упертий і акі руля шукати
нових формів, — не всі ми Шев-
ченки“ — так писав Гр. В. а серпня
1869. до О. Варинського. Справді він
є шукан нових розмірів і форм;
найрідше аживав трохів і киб та
строфи, аложеної а чотирох радків, ви-
павши імпровізацій (ак п. пр. на ст.
1, 12, 20, 46, 51), списав просто у пер-
шій пастроті, без домагання надати їм
більше визначу форму.

Що до змісту поезій Гр. В-а, то
видно а них передовсім романтичний
патріотизм 60-их років мин. столітя.

Як Федьковича і ще більше Івандо-
ра Воробженча, так і Григорія оду-
шевляла або смутила історія Украї-
ни, а найбільше історія козача. Шев-
ченко і Куліш були йому вірцем.
Особинно Кулішіві „Досвідки“ мали
великий вплив на него, так як і на
Івандора. Історичні „думи“ Григорія
а часів побуту єго у Львові — то по-
етичне переповідане історичних подій,
дуже подібне манерою до Кулішівих.
Із сих дум визначав ся буйливим по-
летом і високою поема „Берестечко“.
О скілько-ж пізнійше звернув Гр. В.
увагу на сучасне життя України, тут
гарним свідомством для него є поезія,
писана заборонною нашою літера-
турою в Росії 1876 р. (Га. с. 6. 77).
Гр. В-а розумів добре, що по такий
забороні

Як нові гнилий вітер з гнилої Вириїни,
то повернать усе царство страшній ру-
[иц],
бо забули, що а гнилизни зарази ви-
[ходить]
і страшними сльдами по всім царстві
[бродить].

Сей вірш написаний в квітні 1877 р.,
того самого року, коли в черновецькій
Рускій Бесіді рішили анищити князів,
прислани Драгомановим сему товари-
ству, „яко поетичний для пом'янення
аь біблійнеї обшества“.³⁾ Була як
бачимо, велика рішниця а поглядах
тодішніх буковинсько-русских верхово-
дів і Григорія.

Ліричні поезії а часів побуту у Го-

¹⁾ Буковинська Русь — Стожого, 292.

²⁾ Ділає, 1884 ч. 134.

³⁾ Буков. Русь — 285.

лишено уконституоване громадської старшини.

Що поволине скликання поновленої ради громадської до уконститування заряджено доперна 14. жовтня с. р., оиракдує староство в Кіцмані тою обставиною, що в другій половині серпня перепроводжувало уряд до нового будинку, дня 15. вересня с. р. заряджено тимчасове перенесення одного урядника староства, тож урядники староства у місяці вересня були дуже заняті полагоджувалем найкращімих і непереможливих справ урядових, так що аж по довершенню їх можна було розписати вибір громадської старшини в Вікні по мисли §. 33 гр. орд. виб.

Тавержене, немов би почтамайстер Грамський своїм впливом на делегованого урядника мал посередне вплив також на проголошення уконститування, яким би після зарядженого саудства неузасадненим.

Делегований урядник був іменом дня 21. жовтня 1904 в громаді Вікні перший раз за час своєї діяльності в політичній поліції Кіцмані. Прибувши туди він відразу пішов до канцелярії уряду громадського і доперна тоді, коли не можна було перевести уконститування вибору громадського, уважав що може прийняти запросини Грамського, якого пізнав доперна в місцях виборчих, а то тим більше, що Грамський займає соціальну позицію, яка не залишає в ніякій сумнівній зносини з ним. Почтамайстер Грамський сповняє також як сауд свої службові обов'язки, так що ц. к. дирекція пошт і телеграфів не мала ще доси причини бути невдоволеною із его сповняння службових обов'язків. Продажню тютюну займає ся справді почтамайстер Грамський при помочі особи, яку як раз в тій цілі приймає, однак за дозволом ц. к. дирекції пошт і телеграфів. Іншими побічними заняттями Грамський тепер вже більше не займає ся.

Наколи отже зі становища ц. к. староства в Кіцмані, залишене переведення призначеного на день 21. жовтня с. р. уконститування ради

ромішних — переважно свідки про себе самого, викида розчарувань, тут і самоти. Жити у Львові настроєно його патріотично — і він уже до самої смерті мало що писав про себе в поезіях. Проте без сумніву декотрі его ліричні поезії, як „Калинонько, будь жичлива“ (ст. 45), мають на теперішній час більшу вартість, як демотива его історична дума. Загалом у поезіях Гр. В-а видно его чутливе серце, его щирий патріотизм і добру волю послужити своєму народові.

Крім німецьких поезій, котрі цей недовгий будинок чекати на друзі, остала ся ще по латині недовиконана історія православної церкви для середніх шкіл, своєрчасно проповіді і дивини. З сего дивини можна і треба буде взяти надрукувати всі ціліші місця про відносини папів до святих і положення народу, про православну конквістаторію і різні особи, що знали з часом видні місця на Буковині, про життя у Львові, про родину Воробкевичів і в. в. в листах Григорія є також багато подібного матеріалу. І тільки тоді, коли буде спромога ті всі писані подати до прилюдної відомості, поміне ся в повній симпатичній і щирої бою характер Григорія Воробкевича.

Чернівці, в надолісті 1904.

Замітка: Поезії „Над могилу Василіа Продана“ була друкована разом з поезіями Гр. Воробкевича і Омелія Поповича на журні, яку родичами на похороні В. Продана. — Дума „Я загину в сій великій“ (ст. 86) не має дати написання, але вона подібна до тих, що писані в 40-х роках.

громадської в Вікні являється о стільки узасадненим, що укомплетоване ради громадської, яке староство уважало конечним ще перед уконституванням по мисли §. 29 гр. орд. виб., було в виду предстаненого поновлене перебігу справи неможливе, то ж в той думки, що поновленої рада громадська в Вікні повинна була по мисли §. 32, уст. 2 гр. орд. виб., після оповіщення остаточного рішення ц. к. правительства кращого з д. 1. мая 1904, Ч. 31.458, приступити до вибору начальника громади, позаяк виборчий акт ради громадської з хвилею, коли ухвалив провадити рішення першого уступу §. 32 гр. орд. виб., а згідно з хвилею остаточного рішення на есентуальні змїти в правно закінчений.

(Далі буде).

НОВИНКИ.

Чернівці, 9. листопада 1904.

В честь ви. віце-маршала краю і ви. руских послів підбухнуть ся сего суботи (12. с. м.) о 8. годині ввечері товариські сходили в черновецький готель „Централь“, на котрі Русини і Русинки сим запрашають Черновецькі рускі товариства. Осібних запросин не писали ся. — Сподіємо ся, що хто не зможе вжити лично участя, не залишить дати вислов писемно агт. телеграфічно свого співуділу в сім комерсі.

Президент краєвий др. Бляй-лабен відїхав в вівторок, т. є. 7. листопада до Вікні в справах службових.

Рада громадська в Вишніви іменувала маршала кращого бар. Юрія Василья і посла Николая Василья в признанні їхніх великих заслуг почесними горожанками сего міста.

Посол др. Ончул голова „Вільно-Союза“ відїхав в вівторок ввечері потягом до Берна. При тій нагоді виїхав ся на двірці численні привітальні привітання сего мужа, щоб з ним похвалити ся. Прибуло з ним 600 учнів і учительок, усі посла „Вільно-Союза“, маршалок краєвий бар. Юрій Василья і багато румунської і рускої інтелігенції. Посол Николай Василья передав пани Ончулові гарну квітну цвітінку а відтак підібрав надухача. Дубенська в гарній промові підбило і заслуги дра Ончула і похвалила его в імені черновецької громади. Мужеский хор заспівав пісню шіліані (мисля літа) а як вже потяг відїхав залунали а тисячох грудий оклики „о тваса“, „Наш“ і „Славно“. Се віддавало честь характерному й величаво тазавантому провідникові теперішньої буковинської поезії.

Банкет у пос. Ник. Василья. В неділю ввечері прийняв пос. Н. Василья із нитомою ему вітальністю у своїй елегантній кімнаті усіх послів „Вільно-Союза“, краєвого президента др. Бляйлабена, краєв. маршала бар. Юрія Василья, сов. двору Фенетте, сов. през. бора Кешіана, сов. краєв. Захара і редакторів „Світ. Телі“, „Вік. Пост“ і „Буковина“. При шаніванні привітав коротенько сам господар, передаючи слово годолі „Вільно-Думки“, др. Ончулові. Він почав тост в честь краєв. президента агаля, що з хвилею его прибути була що у нас сумніви чи не заїде яка зміна на гірше, однак діяльність показала що ніщо. Наві між краєв. президентом а краєв. поном довері і его заслугою є й те, що в своїй прийшло до порозуміння, через що мож було перевести тільки важких ухвал. Тепер доведено до згоди всіх націй, які місце себе поборювати пошвині старати ся порозуміти ся в успішнім мирнім труді. Краєвий

президент видимо зворушений дещо за те, як его прийнято, бо сюди прибув він в добрий волі служити краєви. Тут заходить ся він на зип як злоту-ани свого шефа але як чоловік м і ж добрини приїздили, які его в аматант піднірають. На Буковині мож гарно жити. Тут в досі обставини кращі чим на заході. Свій тост гриміо оплесканий підніс краєв. президент на здорозі пос. Н. Василья і дра Ончула. Після сего тостував Н. заступник годолі „Вільно-Думки“ пос. дир. Відман на честь краєв. маршала, який своєю характерністю і тактом також не мало причини ся до залюднення міжпартійного розвою. Бар. Юр. Василья го нині знова здоровий президент „Вільно-Союза“ і голов національних клубів. Тут промовив ще раз др. Ончул підпосади тост в честь др. Смаля-Стошного, бо він своєю чеснотою, отвергностю і витривалістю довів до порозуміння Русинів і Румунів. Серед гриміо оплесків випито сего тост а др. Степанів по ливив ся довгим відповіді на него, вказуючи на порозуміння, яке тривало довгий час проти него, тож він позбувся Буковини, та будучи мужицким сном мусів дні буковинсько-руського селанства працювати. Се уважано коліс агресивною, але нині і по румунським бої є вже мужі як др. Ончул, що так само розуміють публичну діяльність як він і роблять єї основою зарад і на его честь на свою чару. Після сего тостував пос. Василья го на др. Кербер, ти. Гогенлоге і рад. двору Фенета, а пос. Левіцкий на господаря, що причинив ся немало до згоди всіх націй, а се доводило, що сего рік етан тий урожайний на великі закони. Сего рік стане на довго не забутий. Після сего нїс ще пос. Василья го тост на честь др. Смаля-Стошного клубу Німців, які так довго прости мого порозуміли. По відповіді др. Степанів та ще один промові пос. Левіцкого перейшли бенкетуючі до других кімнат на черну каву, де ще довго, д-го тривала повномісна гултрпа серед звуків прегарної румунської музики Топалі Дмитреску із Фольклору. Огол музика в „tricolor-ax“ в рускій хаті. Се найкращий доказ, що у нас нема і сауду повнітзму а за тим і символ міжнародного мира, який залучував тепер на Буковині.

Товариство „Брукс укр. дичат“ устроїло в вівторок дня 24. с. м. сходили а танцями в сали „Народного Дому“ на котрі, позаяк осібних запросин до неодмінних ви. осіб не писали ся, запрошав ся отесою дорогою всі Хваліві Товариства і всю руску громаду Ветун від особи і вер. Початок точно о 8. годині ввечері. — За виділа: Олена Шкуріаніа і Йосиф Маєріа.

„Січ“ на „Козакській горі“ в Новій Жукці отворено 8. листопада. Отворене відбуло ся дуже святково. Справо-адина піднято в „Рускій Раді“.

Черновецька управа руху жейліниць державних розписує конкурсу на оверти що до переведення різних робіт під згідану вирободу черновецького дрірпа. Цяни будова мож переглядати в борах управи руху а також вно-ити туди оверти найдалше до 1. грудня 1904.

Збори міського учительства підбули ся в неділю дня 6. с. м. під проводом надух. Брунш в мужескій шкелі при ухили виділу кращого. На зборах рішено: 1. оснувати товариство черновецького учительства, 2. ухвалено кандидатуру до ради міської др. Каміньського, 3. ухвалено знову довері уступуючим радни др. Тумброви, др. Франков, др. Седлени, др. Бендерони, др. Норетони, проє. Василья, дир. Ляши, сов. раз. Теліманові і нахоло. суду В. Яковичеву за їх опію над учителями і школами, впрочім порішено як найгорячіше їх пошприти, колиб старали ся знова а мандати до ради міської.

До кваліфікаційного нсниту для шніх народних аглоосило ся в Чернівцях побувало доси число, бо 120 кандидатів і кандидаток, а то 108 до повного а 12 до часткового нсниту. До повного нсниту аглоосило ся 51 кандидатів і 36 кандидаток, що мають сьвітцтво зрілості а 8 кандидатів і 16 кандидаток без матури. Нснит розпочав ся дня 9. с. м. а потримав до 20. с. м.

При православній хазоничій школі в Чернівцях розписано по раз

другий місце сталого підучителя з рускою, польською і німецькою мовою владодою до 31. грудня с. р. а платнею 1200 корон і пенсійними додатками. Пожадано було-б, щоб о се місце старав ся хоч один учитель Русин.

Вечеринці в Вашківцях.

„Важку: — хлопці і дівчата, Чесноуричів одяглись, почка карі мов — иташата пестричів пів у них... Дож громадсь ся збававсь??... Як? і ти нїчо не знаєш?? Та то нині рух, що страх! Тим собі, що мають бути, Вечеринці в Вашківцях. А щоб ти се вже раз тини. Яко правдіти шовім, вочеринці таких не бачиш ти що в сьміті широкім! Буде живий дивенний перше, в „Аморозі postillon-а“, напад і полон любови, у туріях, — у танцях! Ах! Коби вже дочесати ся вочеринці у Вашківцях“.

Таку нісню сьмівав в давній старині нийсь славний пост французий чи америсанський, — (я забув нехотіти его імя)... А ми додамо, що Виділа поробив великі приготування, щоб вочеринці найкращаїше мисля! О год. 8-ій вочером стане виходити живий дивенний під рех. дра О. Мавоєва, через шліп час буде суніціоновати „postillon d'amour“, музика в Глишній Ветун 2 вер. від особи, лише за запрошенем. Хто запрошений не одержав через недоглад, знають аглоосити ся до д. Горазомовича, секретара тов. „Русія Росіа“.

Пожежа в архіві. В бруксєльсьім архіві міністерства справ внутрішніх і заграничних вибухав в суботу ввечері пожежа. Значна частина архіву згоріла. В почі огоні залюкалізовані.

НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

200-літній ювілей часописи. В суботу обходили 200-літній ювілей свого встнованя німецька часопис „Voss. Zeitung“. Сяне 29. жовтня 1704. р. на-дав пруссий корол. Фрідріх І. кнїгарни Фідігероні привілей на видання „Berl. Zeitung“. Мум Фідігероні вичуни Фрідріх Фосс розвинув часопис в повнечайно і від него стала зова знати ся „Vossische Zeitung“.

Rusini. Під таким заголовком помістив п. Мисла Левіцкий в сей-аглоніх 279—281 ч. віснєського дивенника „Novi list“, що є органом посла Банінілого, довшу розвідку про нашу буковинську та про невідрадіні обставини, серед яких приходять ся жити нашому народові в поодиноких країнах. Інформована ширших кругів про нашу долю, коли воно до того вірно і оверто на латі і пєрах — річ, на яку треба бути лише адячним тим більше, що не легко добуває ся місце для таких естатів по чужих часописях. Ось і ся естат має свою історію. „Пробуваючи послідний рік в Тереті“ — пише нам єї автор — „мня в нагоду пізнати близько поаудисит Славян, особливо Словінців і Кرواتів і переконав ся, що вони по найбільшій часті дуже мало, або в повсьм не поінформовані про наш нарід і що має сьміжно зазначити до Великої Росії. Отсе спонукало мене до написання повнєшій естаті. Перісено ввєзла я свою естатю до органу дра Франка „Негатакє право“, що виходить в Загребі. Однак др. Франк не уважав ниніти за відповідне мені відписати, а не то друкувати естату. А із драм Франком то знова така історія: як розпочала ся російсько-австрійська війна, то він досить невдоволено, заявив симпатію Язичам, за те панозавістичній Кроти зробив проти нього демонстрацію, бучу і хдєсть ся явбили йому навіть шибі. Оширочив ся на тій симпатії до Язичів, сунував н, що др. Франк з більшою симпатією віднесеть ся до української справи і видрукує мою естату. Тамчасом др. Франк потерпілиши за Язичів, мабуть не тогін и друге виріжати ся за Українців. Се так нимохолом сілля сів про ошрочану „славянську любов і взаємність“... Потім удав ся а посередництвом одного товариша Крота до редакції „Novo-go lista“ і головно його стараним заведую, що естаті видрукувала“.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорожній, п'ятницю і неділю,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при вулиці Петровича ч. 2.
Реклама в газеті ся лише на поперед-
ній забороні — Редакція не несе
відповідальності за зміст реклами.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік	20 K. — .
„на рік“	10 „ — .
„чверть року“	5 „ — .
„місяць“	1 „ 70 „

Подорожнік число „Буковини“ 16 сотників.

Передплата і наданість за вистрата
платні в Чернівцях.

Нефатальна тринадцятка.

(не) Перебуваючи чим раз більше тра-
тити радю етнографію. Дійсність
показує, що майже все занепокоє-
но від праці і доброї волі самих лю-
дей а не від обставин, коли не
брати в рахунок непередбачених
припадків. Із як довгими порожбами
і недовірем супроводжувало перші
підприємства про побуду „Вільнодумних“,
як швидко глибоко порожнено їм із
боку різних „приятелів“! Тимчасом
із того всього, не сповнилося ся ніщо.

Признання злочинним членом 13
оказало ся для „Вільнодумних“ зо-
всім нефатальним. Тринадцять за-
сідань соймових послідньої сесії сой-
мової, що тривала майже місяць,
бо від 10. жовтня до 7. листопада,
покінчилося ся не розбиттям судна
„Вільнодумних“ обже і обструкції
меншості або може киринулої та-
ки у власній нідри національної во-
рожені, але загальним обличенням,
загальним поміркованієм і доказом, що
„Вільнодумні“ досі до сповнення
поставлених собі задач, що є иншо-
ю спосібні до керування краєм.

Соймова сесія скінчилася ся тим,
що красний маршалок барон
Юрій Василько, пишмо з написком
„барон“, щоб хто ніхто не посуди-
в ніяк симпатій до мнимої „анархії“
Вільнодумних, міг у своїй працель-
ній промові сказати ось що:

„Настає нова ера мира, ера
плодотворного труду. В краю настає
новий рух. Кайдани некультурно-
сти, що держали наш край так дов-
го в своїх обіймах — тріснуть вже
незбаром. Я чую, як онаються вже

послідні ланки і ми шийдем на со-
йміні насичених поступу, до світла
культури“.

А що се не були пусті фрази, пи-
сують хочби успіхи праці послід-
ної сесії соймової. Зага-
лом за 13 засідань залагоджено 57
предложень. Виділу краєвого, 44
внесених самостійних, 40 інтерпел-
цій, 234 петицій і ухвалено 20
законів, між ними є деякі неваж-
ливі, але все по зрілій
розвазі і комісних, по порозумінню
всіх партій у соймі. Не треба кон-
че признавати всіх ухвал ідеальни-
ми, але се мусить признавати хіба
кождий, що сих позитивних успіхів
„Вільнодумним“ можна позавиду-
вати!

Отсей вислід праці соймової се-
сії кидає найліпше світло на стій-
ність польського елементу по послід-
них виборах, що займає ся етно-
графією. Се лий шпала горіла на
тих, що не хотіли дати народови
і то ще рускому ні дрібни права
належного ему після людських і бо-
жих законів... Оі успіхи „Вільно-
думних“ ринночасно й крайню бли-
мажню для преси й ла „gemeine Lü-
gen Zeitung“, яка не втає у на-
думках проти Русинів, проваляю-
чи конспективно у своїх позитивних
пропорціях і не може вийти одна,
що приниби і плати її услуги.
Опанувала ся кандалами, залишила
ся до борів, так вони проваляла
ся. Тепер же радаби уневи свою
печеньку при роздуді недовдоволен-
міста Чернівців виборчою реформою,
яка буди то фаворизує аграрні
елементи, хоч се новім несправед-
ливо. Та сердешна „g. L. Z.“ і тут
ніде в кінці.

Становища рускої репрезентації
в буюв соймі і взагалі Русинів до
теперішньої політ. ситуації, не ста-
нимо обговорювати на сій місці, се
висловити шке пос. Василько у бу-
дущій промові, яку подамо в сі-
дущій числі. Про інтенсивну пра-
цю руских послів свідчили самі
справозданні із соймових засідань а
також і признання краєвого мар-
шалка. Треба також і те сказати,
що руска репрезентація вросла не
лиш самим числом. Нові послы она-
зали ся ревними робітниками, що
одно було хочби із комісійних ко-
мунікатів. А таких робітників нам
конче треба, бо руский нарід на
Буквині мусить ще багато пере-
вон побороити, доки адобуде для се-
бе та для своєї мови права, які
ему після его сільності належать ся.

Відправа вшехпольській агресивності.

По довгих митарствах рішення ост-
точно галицький сойм дня 6. листопада
с. р. обирати в Станиславській руску гі-
малію, рішення не як належне Русинам
право а як „жаруни“! Нестоване Русини
вийшли на вулиці і у відмові на-
виставили інтерпретацію а виміри зна-
менна процесія руских емігрантів а
Киевлянина, яку признало збіговщом (!)
і в справі митрополитів галицьких „Сі-
чий“ а що більше в промові знамен-
ного Галицького. Належну відправу дав їм
посол Олександрів, забираючи в бу-
дущій дебаті голос побіч пос. д. ра Ко-
рса. Відмовіло обличення ніколи на-
вистави а справі соймової, обгово-
рюючи безліч справу „Січий“:

„Не можу поминути справу „Січий“,
бо се для нас дуже важна справа. Се
обмежує майже всіх найважливіших на-
ших прав горжачанських, се цинічний

стан в певній частині нашого краю. При-
чини, котрі спонукали правительство до
заведення стану облоги і до аннексії всіх
прав горжачанських а полуднево-східній
Галичині. Безліч разів писали, що о тім,
чи перш, надати чи ні, не рішає „мо-
гал“, а не лише намісник. Тут рішає факт
і закон. Намісник законів, що хоче стояти
на сторожі правного ладу і хоче ужити
всіх засобів, аби сій лад удержати. Я
думаю, що правний порядок є тоді, коли
закон є а і шанує закон. Через до-
тання законів повторюється анархія а горі.
Безліч разів в промові знамен-
ного розширено всіх 14 „Січий“ а в Російській
нираз було безправством, безправством
був єврей розширено, безправством є се,
що намісництво досі не відновило на
ресурси „Січий“. Безправством є
також дальші поспівання розширено
„Січий“, як відбирає лев, віддає і т. д.
Се приватна власність, а загальне при-
ватної власності протів волі власників
є грабунком. Звідуючи є заборона по-
шени червоних шпал. Безліч разів
„Ми дискусію правительство на се, що
оно наміє так викине ся, але протестуємо
проти того, аби ся ошкі розширено
до грабунку. Як би жандарми налягу-
вали на і дарили нам віддає, як наші
органі і т. д., то на пробили б розширено“.
Вона виступила у вулиці, безліч разів
що і Русини заперечували проти та-
кої безліччю пошени. Сей рух, стрий
давати влади, є русом еманципаторним,
котрого не одержить жадне правитель-
ство надими Галичинами.

Недовдоволення а також відмові, на-
місника на інтерпретацію а віддає
владами „урядом несправедливим“. Тим-
часом жадне австрійський закон аде не
установили таких урядів, таких урядів
нема, аже не можна до них примно-
вати законів виданих для урядів.

Галицький знамен-
ний нам се, що безліччю сойм польський
„дан“ Русини. Хто дан? Хто саме так
говорити? Якби титаном нам се зна-
вилося? Дайте нам шпала? А чи не
знаєте того, що член руских шпал
наредити в Галичині унало доверла тоді,
коли шпалістество перейшло в руси пол-
ти-

НАШ АЛЬБОМ.

Іван Гаврилюк.

І з поезій.

I.

Куди не піду, де не глану,
І в який день і в темну ніч,
Ніде від болю не відстану,
Усюди мов від черва вану,
Усюди пруть ся слези з віч.

Козі людий шкелених бачу
І їх жите — одну несчу,
Нерва не дна в душі запалю
На своєю доленьку ледячу
Як осіннь день у день хмарну.

А як бездольних зустрічаю,
Що їм судьба не таланить,
То в горю тону гей в Дунаю,
Бо в собі тільки сил не маю,
Щоб їх жите засолодити.

Куди не віду, де не глану,
І в який день і в темну ніч,
Ніде від болю не відстану,
Усюди мов від черва вану
Усюди пруть ся слези з віч.

Відом, 1. XI 1904.

II.

Там далеко на Підгір'ю
Мчить ся Штепінка з Карпат —
Я із нею від дитини
Проводив свої години
Гей з сестрою брат.

Там далеко на Підгір'ю
Філі всім мов аляка —
В їх світлі мій зір адивав ся,
Та чому в них не вдав ся,
Ой не вдав ся ні раз.

Там далеко на Підгір'ю
Дуби з бурі ся сніють —
В їх а тім в світ зберав ся,
Але сил їх не набрав ся,
Не набрав ся в руці.

Там далеко на Підгір'ю
Плачуть білі берізки —
В них а, жалю мій, удав ся,
В них то суму а набрав ся.
Чом не в дубів, во в річці...?

Відом, 1. XI 1904.

III.

Минає воно безповоротно,
Минає сум, минає вітла,
Жити — здається ся — тільки жарт,
Здається ся бит отой не парт
Душини із орла,
Та все минає-бачи похотно.

Хоть в світлі тім не має раю,
Хоть наше горе — черне море,
Хоть щастя — на воді піна,
Що вить щезає гей мана,
Хоть серце в мене смертно горе,
То все минає-бачи у відчаю.

IV.

Посеред моїх чорних днів,
Що їм мена від сонцем пари,
Ти була творцем моїх снів

І завітні аж під змари;
Твій погляд прізь темряву мін
Як сонце прізь чатари.

Посеред моїх чорних днів,
Днів суму, днів зневіри,
Твій голос в серці гонить
Моя чародійні звуки віри,
А погляд сонечком соні,
І лив на серце базиліс віри.

V.

Як лив місяць з небосхвону
Глане у моє візю,
Зараз у задуму тону
Помчу бже, лину стону
Моя у вир слабе судно.

Дума ваче сонні пари
Не одну пробудить ніч;
М'єнь зирати за котари,
Мя сядати а уст м'є пари
Візи себе ніч-о-пач.

Я змивала ся в Твоє личю,
Моя б хті різати бюст,
Пригортав Тебе, горачно,
Цілував рум'яне личю,
Вестар пач із Твоїх уст.

Як лив місяць з небосхвону
Глане у моє візю,
Зараз у задуму тону
Помчу бже, лину стону
Моя у вир слабе судно.

Остань душень.

Часом здається.

Часом здається мені, кохана,
що бий устам, минули суму дні,
що гоїсь ся страшний, болюча рана,
що жаль притих а глибоким серці дні...

Часом здається — на зважечку дрібною
осинь сонце глане до вікон...
гладжу, — твій відлук любий чую, —
зриваю ся —

А де був тілани сон...

Іван Діброва.

Слезини.

(На пам'ятку мій дорослий вітці.)

Я був ще дитиною.
Ти постала мене на своїх руках,
підняла від своїм серцем, наповнала
моє серце фантастичними мислями, ти
вводила мене своїм німими до суму.
І коли я засинав, ти стояла наді-
мною і просила для мене долі, шаста...
Щось алого нерідкого над мною
висідало, як ти шептала ті тихі мо-
литви...

Мене відносили до школи тапи в
мійому селі. Поступавши на мене батько
за руку до школи, а ти стояла і сумно
дивилася за мене.

Чого ти так дивилася ся, а не знав,
а ти не знала.

І я ходив до школи.
Приходив домія, і ти все постала
мено, та лабалазала килими та кіснями.

своїх краєвих радників? Хоч би ми були панівні неспівзвучні, то чиста приличність не дозволяє згадувати того, що пануючий „дав“ неспівзвучні. Ми живемо в Австрії і хоч для Росії австрійська конституція на папері, то ми все таки знаємо до якої претензії і ніхто не сміє вважати нас того, що „дав“ нам се, що ми повинні по праву самі собі дати. Від поставленої проблеми о задоволенні рускої гімназії в Станіславові до ухвалення цієї гімназії минуло 4 дні! Ви за цей час дістали аж 14 гімназій і ми вам того не відповіли.

Переходячи до Гомбінського бесіди, який, що рускі посли не можуть знести обиди ланцюга в очі руському народові. Гомбінський дозволяє собі на таку річ, якої рускі посли в свій нахаліт ще не чули. Се що ми чули нагадує дуже давні хвилі, давно забуті часи, давно померлі відносини, які колись панували в будинку скарбівного театру. Тоді там думали тільки про Росію! Нині, коли вже самі Поляки виставляють се свій часів, Гомбінський поводить окані пієта Росі, або відмовляючись нам право називати се народом — він називає нас екстер-ом! В додатку виконували нам, ніяко не великодушні Поляки дали нам, і що ми дозволяють нам: дозволяють нам мати школу, дають на професійні ціли, аж 300.000 на театр і т. д.

Бесіди з незвичайною верною, при одностайності і одностайності рускі посли і Галерії австрійської проти шкільної безличності, проти називання нас екстер-ом і унаслідок галіційської землі за землю польську. „Я був би не говорив тут і всім тим, але промовивши шкільного політика змушує мене сказати вам рішуче: Та земля, то земля спокійну руска! То наша земля а не ваша! Знайте що тої землі не дамо собі нікому врятувати!

Галіційські міста — Львів і інші, називають нашими містами. Се рускі міста — були і будуть. На які підстави смієте сказати, що Львів польське місто? Так Львівський Поляки то українські, катрі нині тут є, а завтра можуть не бути. Давніше були в місті Русини і Жиди. Се польське місто? Такого конфлікту не можете назвати польським містом. Як Львів польське місто, то Поляки є містом німцям, а Варшава російським! Ми не дивимося на шкільників, що вело на світ є польське. Преступні ви зачали се аж до Японії і забираєте японські генерали для Польщі... преступні Куроні то Поляки!

Бесіди порівнює, ніяко то в будинку є на різні польські а рускі ціли і каже: А тепер скажіть, хто кому дав? Ми вам даємо, а не ви нам. На ваші ціли ідуть гроші руського податника, бо на які ціли ухвалюєте з краєвих фондів більше, як на ваші. На ваші ціли

Чи ти знала, що ті сльози засохли на золотім зерні в дитині серцю, чи ти знала, що ті сльози притакали собі полів знову? Ні, ти не знала! Бо ти не знала, то вони певно були не пройшли через твої уста!..

Мене дала до мійської школи. Я був веселий, та ти стояла коло мене і гірко, гірко плакала. І мене бентежив твій плач і сльози тиснулися до очей... „Іди з Богом, іди з Богом, най він тебе хоронить від нещасного злого!“

Що ти вимовляла ті слова? Так моє серце було чисте, нещороче, мені не сльози ніхто злого діляти — ні Бог, ні люди!... А проте ти щось вішувала, вішувала!... Дорога! Чи школа мала бути початком мого нещастя!..

Я приходив на сьвіта і на вечорі до дому; — а ти все стрічала мене з сльозами в очах. Та ті сльози не були злими, то були сльози радості! Я розумів їх!..

А як я відходив, ти знову стояла і знову пролила сльози.

І минали роки, і я все приходив то відходив, — а ти все стрічала, та пролила мене сльозами.

„Ніщо наша!“ говорив до мене родичі, а ти при тих словах навала головою і якимсь сумно скрикнула се твої уста..

(де 90 процент, а на наші ціли 10 процент).

Гомбінський Гомбінського є проголошенням права сили. Але чи в нашій історії не записано се досить се право сили? Чи даятого ви так, де вам се може удалося, самі аналізуєте се право на слабших?

Бесіди закінчили словами: Наші діли оборонили колись своїми грудьми нас і нас від татарських нападів. Виучили діли аналізує тільки слів, що відорвали нападів основальні!

Постаті слова бесіди заглушили голоси рускіх послів і Галерії. Польські посли стояли на місцях і в землі. Коли серед загальної тишини почав говорити товариш посла Гомбінського, н. Рутевський, рускі посли — що до одного — вийшли з сали. Рутевський закукурічав се, склавши як когось до давних порожніх рускіх послів і страшно смарив се з ними. Вказував, що рускі нарізавачу своє істинування мудрим, хоробрим і справедливим Полякам. (Перша година, засідання триває далі).

Як довго тривати ме війна?

„Berliner Tagblatt“ подає розмову одного із своїх співробітників із знатком політичних відносин поодиноких держав, а передовсім Росії. Після нього буде російсько-японська війна тривати дуже довго. Про те, щоб Росія в наслідок кількох невдалий боїв або втрати Порт Артура мала бути схильною до мира, не може бути навіть й мови. Європа привикла вже до того, що війни рішають се дуже швидко: в 1869 р. тривала війна між Австрією а Пруссією сім неділей; француско-німецька із 1870 р. сім місяців; російсько-турецька із р. 1877 около року. Але як одної з тих воєн не можна порівняти із тою, яку ведуть тепер. З попередніх не можна ніщо вносити про теперішню, бо вона відбуває се в обставинах зовсім відмінних.

У всіх попередніх війнах заляте території неурителі рішало відразу про швидке покінчення війни. А тепер дів се воно інакше. Манджурія се край нейтральний. Колиб Японці заняли се, то се не дало би їм ніякої користі реальної, даючи їм перевагу, як пр. Пруса-

кам р. 1866, Німцям р. 1870 або Росіянам р. 1877, як заняли противникову територію. З другого зноза боку не знають Росіяни через їхню заляте Манджурії ніякої втрати територіальної; дола нейтральної території є для них поки-що оботина.

Серед таких обставин, як теперішня, не ведено в новітніх часах ні одної війни. Рішене персонілі се на скірї третього і се як раз є причиною, що війна буде тривати дуже довго.

Дуже можливо, що в ній настануть довгі, незнані в інших війнах перерви, які вже тепер починають се являти. Однак теперішні перерви се тільки запобігом тих, що ще прийдуть, а будуть тривати багато більше, бо тяжкі, місяці а може навіть і роки.

Причиною, що могла би викликати таку кількісну перерву, була би лутання і менше ніж найкращий для Росії — „квестві східній“ в Турції, але і в сьм случаю війна в східній Азії лиши би провадилася. Може бути, що в сьм случаю спробувала би Росія заманити Японців до Сибіру за Амур, але годі припустити, щоб Японці дали се стигнути в таку небезпечну ланку. Та те, що Японці заняли би хвилево навіть Манджурію, не буде мати впливу на вислід війни.

Колиб навіть війна мала йти і на даліше в подібний саосіб як до тепер, то й се не буде ще рішачим. Тоді остало до вирішення питання: хто кого переграє не лиш під оглядом оружним але також і фінансовим...

Даліше конклудує автор сих стрічок, що саме тому вислід війни не може впасти успішно для Японії, хоч вони будуть держати се дуже довго, не хотючи годити се на мир лишений всією користі. Розуміє се, що читаючи се не треба забувати, що се инше друг Росії, та що такі ворожби про фінансове виснаження Японії вже не раз виявлялись, та що вже проминув не один речинець єї банкрутства — але лише на папері...

Політичний перегляд.

Вуковинське „Kolo polskie“.

Збори вуковинського „Kolo polskie“ мали вже відбутися се 23. жовтня та тоді не вийшло се на них і 20 членів а з лічби всієї лише 1, тим то іх і відложено аж на се відліз 6. с. м. Із се го вже видно, що вуковинський консьм не дронать в свою справу а цілий традім ситуації мають страшний вплив на вуковинський.

Із промови прелеса п. Паскаласа і секретаря п. Цупера годить се згадати, що Поляки робили послідніми роками многі злобутти. Інспектором польської мови іменовано пос. Галібан. В гімназії вчить польської мови унаслідок російської Русин який учительював і в польській гімназії в Галичині злиш тому, що др. Міхалевич вчить єї сам по захопті. Крім се го має виді „Kolo“ надію, що також в середній школах будуть вчити Польські реалії по польськ, мимо того, що польська мова не є краєва. Тут пригадаємо напам Полякам, що в гімназії Франц-Посає у Львові учать. Русинів реалії по польськ, мимо того, що руска мова є краєвою в Галичині.

Тоді осузувало се що дуже важне тов. бурєк польської, але незабаром задумує отворити інтернат для молодіж. На весну 1905 задумують бук. Поляки освятити новий „Дім польський при уа. Паскаласа“ — нову народову твердиню на „Kresach“. В справознавці із діяльності „Kolo“ говорить, що Поляки „стараться

се жити в згоді із усіма націями в краю“. Колиб лиш то „старанє“ перейшло в діло — то обов сеї треба би радо поспитати. Згадаймо ще, що по зборах рішено за ініціативою дра Галібанна освятити кооперативну всіх товариств польських на Буковині, для успішної праці. Розуміє се що на зборах не обійшло се без згадки до Русинів, хоч дійсної кризис із цього боку не міг виступити ніхто — бо єї нема. На сьмужний рік вибрано до вибіду головою Ф. Паскаласа, заступником др. А. Галібанна, а секретарем К. Вітковського а секретарем дра А. Згурового а крім се го К. Абрагамовича, К. Богдановича, В. Коритницького, др. А. Сибіньського і Цупера.

Російська Виступа.

Двері швейцарської кріпости, се-Бастий російської імперії зноза отворили се. А дів се се дуже різко, бо хто і сеї твору понаде, току вже з неї живим не вертати... Тепер випущено з тюрми „політичний“ Віру Ф. Гер, бувшого інженера Ашкенбреннера і Василя Іванова. Всі троє відуть тепер на заслани на Сибір. Були вони суджені за сьмужне діло у воєнній процесі „Народної Воли“ в 1881 р. Найважнішою із сеї трійки була В. Фігер, єї засуджено за різні терористичні акти в рр. 1878—1882 на смерті а відтак досмертну тюрму. Та завдяки революційній переторії десяти літ в тюрмі і виходить з неї живим, хоч значно підупалою на здоров'я. Через гірлицю (шворбуг) втратила всі зуби. Швейцарська держить у своїх відрах прим недавно замкнений Гершуї (акти в Оболонського) і Карловича (убийство Боголюбова) ще цілий ряд терористів російського революційного руху: М. Попова, С. Іванова, Донатіна, Стародворського, Новоруського, Лукишевця, Фроленка і Морозова. Попов живе у тюрмі вже 25 літ, Фроленко і Морозов по 23 а проті по 17—20. Швейцарська се символ російського деспотизму, се сьмужа брутальності, із якою самодержавний уряд давить увесь відрух суверенності. Та навпаки від ударів обуреного народу Виступа французька, то мусить прийти черга і на російську.

Відповіді краєв. президента на інтерпеляції.

(Даліше)

Рівночасно треба уважати раду громадську після закону компетентною і покликаною до сповнення своєї першої функції, а іменю до вибору старшини. Доводяючись ради громадської в тім часі повинно наступати не після §. 29 г. о. н. але після §. 21 г. о. н. (порів. рішенні адмінстр. триб. із 30. жовтня 1885 Ч. 2692, із 9. липня 1890 Ч. 2206 і 3. жовтня 1895 Ч. 5294).

Із припоручення про те п. к. старосту, вказуючи на §. 33 рег. ордин., змінений законом з д. 7. лютого 1885 В. н. д. Ч. 3, щоб безпровадно переведено укомпетентуване ради громадської в Вікні і щоб по висли §. 21 ордин. екмпетентно раду громадську, після єї укомпетентування. Крім того заклад в відповідній дорозі під грабуну адміністраційного виборчих актів і ціли додаткового екмпетентування ради громадської.

Що дотичить донесення в інтерпеляції, що противаконне урядоване поза законом приписаний речинець є типічною подією на Буковині, по зволя собі подати до відомості високої палати, що п. к. правительство розпорядженем а дня 12. черня 1901, Ч. 13.438, заводиши рівночасно епіденційні накази про укомпетентування рад громадських строго навідало деякі старостаз, а ім. : аби вони, уживаючи відповідних примусових средств, унормованих в §. 94. ордин. про нагляд держави над громадами, призначили начальників громади, щоб засвідки

Чернівці, вулиця Головна-Енценберга ч. 3.

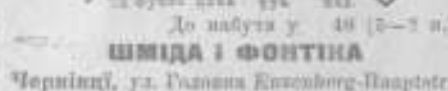
Отримавши до відома, що вже надійшли артикули осенні,

Артикули до подорожжя, табики з англійською або без них, календар, будильник чи кишеньковий годинник, лінійний чи бланк, записник, конверти на пошту, фотографії, картки і т. ін. (вміщені в паспорті)

„ДЖІСТЕР“

единице руске товариство аскурацијне засноване и р. 1893

ДНІСТРА агенти заробили вже 587 815,— корон премій.

Чернівці, вулиця Головна ч. 6
Наповазена на провінційну властувать ся и индивидуально

Для провінцій приймає ся агентів. ==

44 (7-10 c. m.)

Найкраще і відповідне виконавче по-

ул. Руска ч. 8.

Кожний курець, повинен жадати **Козак', Кобзар', Гуцул'**. Трубки **Козак', Федькович'**. всюди до
руських наперців цигаретових **Козак', Федькович'**. набути!

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає до відомості що вже надійшли артикули осені.

[illegible]

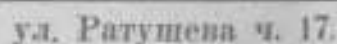
Для провінцій приймає ся агентів.

44 (8-11) 9, 11, 13

43-10-20

підкупів і провладити

в Чернівцях, ул. божиниї (Templegasse) 8.

 $\sigma_{\text{eff}} = (3k - 10) \cdot m$

Кипящая вода насыщена парами воды.

А. Г. ПОПОВ

Щорна, буковинаська

побавляючи вибіткові курси п.п. збільшувати розмірності
муніцип. у Північ, і збільшувати розмірності збільшувати

найменшого вроду для злих, злих і дітей.

Замовлення виготовляють як сьогодні, так і закордонними фірмами.

При анализе данных в программе показано, что прослеживаются следующие тенденции:

Чернівці

ул. Руска II, а Філія ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

17-

MOO HA CHLOE

и пуская в стеллаж

Оден аргуш коштуе 3 сѐтики.

Кожний курець, повинен жадати **Козак', Кобзар', Гуцул'**. Трубки
руських паперців цигаретових, **Козак', Федькович'**. всюди до
цигаретові: **Козак', Федькович'**. набути!

Тема: **Трансформація „Руска Рада” в Чернівецькій**

З дружиною товариства „Рускої Ради“ в Чортківі під захистом Івана Захарюка.

За редакцию посылать Иван Захаров.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, п'ятниці і неділі,
з тижняним додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.

Рукописи повертає ся лише на поперед-
ню застереженні. — Рекламічні впо-
чатанні віддає ся під оплату поштовою.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цілий рік 20 К. — с.
„на рік“ 10 „ — „
„чверть року“ 5 „ — „
„місяць“ 1 „ 70 „

Поодинокі числа „Буковини“ 16 сотників.

Передплата і власність за ініціалами
платні в Чернівцях.

Заява австрійсько- руських послів.

Рускі послы парламентарії і
соймові Галичини і Буковини яко
речники і представителі всего рус-
кого народу в Австрії, згідно з
ухвалою першого з'їзду а дня 15.
серпня 1903, зібраних на другий
з'їзд у Львові дня 8. листопада 1904
і по відбутій нараді заявляють:

Положення руского народу в Га-
лицині взагалі зовсім не поправило
ся. Негерманізм і безважливність
галицького сойму привели рус-
ких послів в жовтні 1903 опустити
сойм, а через скріплене зв'язи
між правит. а польською верх. пар-
тією, заманіфестоване лише подо-
ржкою др. Кербера до Галичини,
піддані галицькій Русини ще більше
під пановання польське так, що кра-
єве правительство і краєвий сойм
стали для галицьких Русинів по-
свідною і найвищою інстанцією.
Самоволя галицької адміністрації дає
ся ще більше рускому народові в
знаки, проявляючись в систематич-
нім обмеженні его конституційних
свобід, сприяючи его розвитку
культурного і економічного і в пе-
реслідуючи его легальних органі-
зацій. Політика галицького сойму,
потрий в своїм складі не є заступ-
ником всего населення краю, а лише
уприлюднювачем класу, зазначає ся
законодательними актами, виміре-
ними на політичне і економічне понево-
лення руского народу. В тій цілі
сойм галицький не пагає ся пере-

ступати границь своєї законодавчої
компетенції і посягати в сферу за-
конодательної компетенції держави і
єї репрезентації. На Буковині, о-
собливо завдяки строгій конститут-
ції і супроти всіх народів краю
рівно безсторонній управі краєвий
відносини вираділи поправились о-
стільки, що попереднє упередження
Русинів уступило і Русини дістали
можливість власними силами в закон-
ній дорозі свободно розвивати ся,
а ся користна для них зміна ви-
шла також на спільний користок
цілого краю. Помимо сеї для одної
частини руского народу користної
зміни, ми як заступники всего руского
народу в Австрії, не можемо зні-
жити нашого підпорного становища
супроти теперішнього правительств
однак не лиш в Галичині, але і в
інших австрійських краях бачимо
подібні несправді відносини, що за-
грожують навіть існуванню і бу-
дучині держави.

Супроти того так в інтересі Ру-
синів як і цілої держави уважаємо
докончаним рішучо обставити за
переведенням програмових точок по-
становлених в тогидній заяві, а то:

- 1) перетворення устрою держави
на основі автономії народів,
- 2) реформи виборчої на основі
загального і безпосереднього голосу-
вання,
- 3) строгого береження конститут-
ційних прав і громадянських сво-
бід, а викоренення самоволя адміністра-
ції,
- 4) задоволення культурних і еко-
номічних потреб руского народу як

і інших упереджених народів в
Австрії.

5) справедливого і інтересам
усіх народів віднощючого узалеж-
ня відносин в державі Австро-угор-
ській.

Яко парі демократичний бачи-
мо найкоротшу дорозу до осигнен-
ня цих постулатів в покликанню до за-
конодавства широких мас народу і
длительного уважання справу реформи
виборчої найважливішим політичним
питанням і на тій дорозі будемо со-
юзниками всіх представителів на-
родних, потрі ідуть під сям стягом.

Заявляємо се на основі одно-
душної ухвали з'їзду руских послів
в Австрії, на основі постановлених
руского клубу соймового галицького
і буковинського, як також одно-
душного рішення однощільного рус-
кого клубу парламентарного, який
на відставі цих точок програмових
і в двох досі окремих руских клуб-
ів утворив ся і в напрямі сеї про-
грами поведе свою діяльність.

У Львові, 16 (п. ст.) листоп. 1904.

Антоні Вараш, Александр Баран-
ський, Теодор Бонішевський, Николай Ва-
силько, Теодосій Єфимович, др. Омелян
Гладковський, Михайло Гладков, Йосиф
Гурка, Філіп Калитовський, др. Ми-
хайло Киріак, др. Андрій Кос, Теодор
Лещинський, Віктор Мазанець, Антон Ма-
лик, др. Андрій Миславський, др.
Євген Олексійович, Дмитро Оганчук,
Іван Оганчук, Євген Післяк,
Владим Рибачук, др. Стефан Скаль-
цовський, Антон Старух, Василь Яворський.

Політична ситуація на Буковині.

(Промова посла Николая Василько ви-
сказана в бріджестовій дебаті на соймовім
засіданні із д. 4. листопада 1904).

(Даліше.)

Причини порозуміння більшості з меншістю.

Потреби краю звели в соймів ра-
зом більшість і меншість. В кіль-
кох днях буде він закінчений. Та
звольте, високоповажані панове, по-
думати, що між тим, як ту в отсій
палаті зачавши згода, рухали ся
жити поза соймом не за-
тихає. Там збирає ся завжди
сойм життя. Ми мусимо отже ува-
жати нашою задачею і те, щоб і
поза соймом звучали ся разом усі
сили, які є в краю до розпоряди-
мости, після візиту нашої сесії.
Ми зробили в тім аспікті усе, що
було в нашої силі. Хоч ми підчас
виборів, уживаючи острійших агі-
таційних средств, були пригноблені,
вести боротьбу проти Вас, щоб
Вас побороти, то ми прийняли на
себе сповнене о много даліше са-
гаючих зобов'язань. А ті зобов'язан-
ня дотримали далеко більше наших інте-
ресів, як дотримали постанови, які
ухвалено в отсій палаті, за нашою
згодою ми радо готові перейти на
себе за те несправді наших вибор-
ців і ми подімо вам отверто при-
чину, задля чого ми зближали ся
до меншості в тій палаті. Наше
зближення не було нічим, як гоно-
рар, який вам слушно належить ся

Василь Садоричний.

САТИРИ

З рос. мови переклав Яр. Веселовський.

„Література“.

Видавець книжок шукає за переклад-
никами, що не уміють перекладати.
Чому ж?

Тому, що вони беруть дешевше.
Редактор часопису шукає за на-
сильниками, що не уміють писати.

Чому ж?
Тому, що вони беруть дешевше.
А публіка шукає за книжками, що
не варт їх читати.

Чому ж?
Тому, що такі книжки дешевші.

Днобій.

Молодець якийсь вивав філософів
на днобій.

„Гаразд!“ відповів на те філософ:
„Я завжди як хтось другий то само
предложать мені“. Тоді в нас обох вину
до поєдинкованія, і пів колоду а нас
давати ся, що його противником — я.

До статистики Польщі.

В Польщі на десять мільйонів меш-
канців є шістьдесят мільйонів шляхтичів,
між тим 12 мільйонів самих графів. Кажуть,
що в Польщі є більше шляхтичів чим
в Росії мужиків — і се правда. (Звісно,
що в Росії нечисленне число мужиків).

Суд.

Далес від нас найшли два мужики
на дорозі одну дівку. І не могли між
собою погодитись, до кого вона має
належити. Один казав: Дівка — моя,
тому що я перший а' її підійшов. Але
другий відповів: (Ві вона моя, бо я пор-
тий а' підійшов. Ось і пішли до суду,
щоб розсудити ся.

Судня розрізняв дівку на подовану
і подіючи одну половину а' верев од-
ному мужикові, а другу половину дру-
гому, казав: „Ось тобі, твій пайка. Ось
тобі твій пайка“. Ойказав а' вичавив дівку
сам, додав: „А се мені за мої судовські
трудо“.

Другий раз ті два мужики налі-
зали в лісі закопаний горнець із гріншми.
І знов не змогли погодитись при поділі.
Пішли до суду.

Судня розбив горнець на двоє і по-
даючи кождому мужикові по черепу з
гріншми, сказав: „Ось се твій пайка. А
се твоє“. Гроші же взяв собі, казуючи:
„Се мені за мої судовські трудо“.

Три мисли.

Одному парови присни ся дивний
сон: Три мисли: Одна товста. Друга ху-
да. І одна саїна.

Цар сейчас привизив а' собі пе-
селачка, якого парочно держав на дворі,
щоб рішав всі трудні питання.

Весельчак подумав і відгадав ца-
реви сон так: „Товста мисль се ваші
міністри. Худа мисль — ваш парі. А
саїна мисль — се ви, Ваше Величество“!

Казенний доктор.

(Офіційна статистика).

Одного казенного доктора спитали:
„Як се у вашій великій і густо насе-
леної губернії в поєдні двох хорих
після офіційної статистики?“

„Зовсім просто!“ Відповів лікар:
„Ми злих двох лічили і егізельно заво-
сали. А до прочих яко нам діло?“

Зьвірі, птиці і ананас.

Зьвірі та птиці вони між собою за-
пинали борбу.

І був між ними дуже добрий знай.
Як зьвірі побіджували птиць, тоді
лігав він пташкою і покатав побідженим.

Кожий птиць побіджували зьвірів,
таді переходили він на сторону побід-
них, надаючи себе за звичайну мисль.

Щоб відсвяткувати таку радісну
подію, зьвірі і птиці поділяли лавина
між себе і зли аго.

І ананас не забував ся тим, бо ми-
ліше йому було агинуть, чим жити се-
ред поблагородної суєтності.

Все повагайте слабих і а'дайте вас,
але за те сонність ваша буде чиста.

Утіха.

З минулими віками бесідує в бі-
бліотечі.

А з будучими — лавина печатки.
А як сучасники не ехотять мене
знати, то я обійдусь без них.

Аристократичне товариство.

Раз якийсь панок а случайно в бла-
городне, аристократичне товариство. Да-
вало ся: всі зирати на на мене ува-
жно а підозріло немов на убийцю. Я по-
думав: „чи не асмарований у мене віс-
елес?“ (Се інкози бумаж). І ананас ху-
стку і старанно обтер лице.

Ні саїду.

А дивають ся як і перше.
Я поспотрів мою краватку, кинув
отом на черешню, „чи нема гризів?“

Ні.

Німа на міг поняти, чого поставало!
Ойказав яко один приятель новини
мені, що я був одтий на по моді.

Від того часу не вхожу я вже а-
води в аристократичне товариство. Мені
маліше серед моїх домашних звірт.

Темрява і зніздочка.

Була темрява заселена темними ті-
лами.

Поміж ними з'явилась ярка зніздочка
і стала на всі сторони вислати своє
яре проміння.

Але темні тіла не могли ті у від-
повідь заслати лучів, і погасуючи а'
світло лиш піддержували одну темряву.
Як довго світлість світла у ліри була
велика, світла вона дуже ярка, і вхо-
дило з неї много лучів.

Виснажена стала вона вислати що-
раз менше світла, енергії меншала
і меншала.

Виснажена посідний промінь востерала
вона а погасла. І серед темних тіл
стало о одне мрачне тіло більше.

Російська легенда про чесного чоловіка.

Жав собі на світі один справді
чесний чоловік, всего один.

Злодії, убійники, брудні люди, серед
яких правилось йому жити, не могли
вого стерпіти.

А так, як всі про вого чесноту не
сумнівались, то всі рішили тащити вого
прямо на шибеницю.

Хоч чесний чоловік і розумів, що
для вого, яко чесного чоловіка місце на
шибениці, ну але кому ж жити не мислі?

І ось він пірвав ся. Зірвав ся та
утіг швидко в иншу країну, заселену
чесними людьми.

І пішли поговорю по тім краю, новім
для вого: Чи він справді чесний чо-
ловік?

І коли узнали, що чесний, то по-
визли сунини: Чому не бере udziałу в
нашої діяльності?

А діяльність та богато обидвала:
завдаючи чести один другому а' ажно
вишували докази нечесноти своїх влас-
них друзів. І а'яково стало тому чо-
ловку чоловікові серед тих чесних лю-
дей... І журба казала всіх над ним.

Як же він помер?

Помер а... (Сам помер а'!)

за наш привіт до ухвал. (Живі привітання).

Також є нашою задачною понести нашим панам виборцям, що вони тепер після регуляції kwestii обшарів двірських етапи в громаді багатими горожанами, рівноуправленими з прочими членами громади і що давні часи, коли то ви були панями, а всі прочі наймитами, належати вже на щасте безповоротко до минулості! (Живі привітання).

„Хто має уха, най слухає“!

Мої панове! Я, як докладний знаток краю, що об'їздив цілими місцями село за селом, вважаю моїм обов'язком завітати вам сьогодні ось що: Заклячіть нині поспівний мир з населенням. Станьте дорадинками, приятелями народу, бо наші поспівості і наша інтелігенція робить нас до того пошкідливими. (Привітання). Тоді допереша зможе запланувати заєдний мир в краю. В протинний разі будемо або приневолені зайняти нинішнє становище, або нас звідси ниметуть. Ми ухвалили сьогодні загальне безпосереднє і тайне право голосування; в тій отже хвилині ми вже не маємо можливості правити населенню то сюди то туди. Тепер повинна об'явити ся воля народу без обиняків, а щоб вона не дозріла в несправності до нас, сего бажаємо вам сердечно. Впрочім ви заєзужали на се нинішнє поведення. (Живі привітання). Але і ви панове, мусите від вини аминити своє поступовання і то не тільки ви самі: до того мусите сизонити також наших виборців! (Славно!).

Мої панове! Се є те, що я мав сказати із загального становища „Вільнодумного Союзу“.

Відношення Русинів до Румунів.

Та позвольте мені, щоб я докинув ще кілька слів в імені моїх „одномишленників“, коли голова руского клубу засідає там високо на куряльній присілі. (Веселість).

(Далі буде).

Переслідуване галицьких „Січів“.

(Даліше).

Дня 27. червня 1904 напали жандарми в Устеріках одну тамашню жінку і поклали її там в підозрілій цілі. Коли її чоловік доважив ся забрати з поміж них жінку, то жандарми (межи ними Гриниш) побили його. Свідки: Михайло Бізовуєнко, Василь, Антін Шварговський і Петро Недоходюк, всі з Устерік.

Дня 24. липня 1904 прийшли два жандарми, заступили в'їзди і два поїзди до Юри Калинича в Ростоках і везли його відати спис членів маючої ся кавазати „Січ“. Взяли той список, статут і репліє надали статутів до намісництва (що при німні мав) і 20 корон 80 сот. Коли люди пішли до староости Заградина показувати ся на своє само-вольство жандармів, то старооста назвав їх заїздами і вустив ся до них з пудлом. Свідки: Федір Шкербань, Юрій Калинич, Тома Калинич і Василь Фикделюк, всі з Ростоки.

Дня 3. липня 1904 етапи собі на дорозі гоняти Дмитро Савиш і Степан Пилипчук, оба з Яблонців бжовницької, і Дмитро Пилипчик Владош з Яблонців галицької. Повидів ся „збори“ жандарми з Гриниша, влетів між люди і сейчас почав бити їх з надійшеного сучайно Дмитра Петраша хвилю так, що той 60-літній старець ушкодив собі руку.

Дня 25. мая 1904 прийшов пахмайстер жандармерії з Ягорова до Річки (пошевого повіту) до поштового „Січ“.

Николай Пилипчик Штегрина і домагаючи ся з криком відіти, тупив його так сильно кулаком в груди, що той аж до отини полег. Свідки: Іван Кінчук Гавриш, Кирило Кінчук Івана, Михайло Кінчук Івана з Річки.

Дня 20. мая 1904 грозив один жандарм Настуні Савичуковій, жінці Федора з Яблонців: „Ми не поділи банди (денту), то ми ти зараз заведемо (оукуємо)!“ — Того самого дня сказав один жандарм до Марії Палениць, жінки Дмитра з Яблонців: „Шукай ось пров банду (зенту), бо ти зараз заведемо!“ — Дня 19. мая сказав жандарм до арештованого за „розрухи“ етчані Михайла Марича з Перехрестного: „А шліг би ти трахав! Пий козак!“ і ударив його два рази п'ястком по голові.

Дня 15. мая 1904 шукало п'ять жандармів за Степаном Недоходюком з Устерік, щоб у него відібрати донти етчані, хотів „Січ“ тоді не була ще розвінчана в Устеріках. Жандарми зашли до Василя Недоходюка і з етчані етапи муштрувати ся на его царні. Коли він гречко замалдував се присутньому війтові, якийсь грубий жандарм, що мав хрест, приспичив до него з гверном і мав не пробив его. Сего Недоходюка переслідували жандарми з постерунку в Устеріках та, що мусів довгий час кривити ся по лісах. Свідки: Степан Недоходюк і его жінка Євона, Никола Недоходюк, Пилип Палатон з Устерік і Козьма Попов з Бериньова.

Одразу Моканюка з Яблонців просто переслідували жандарми своїми шоденними візитами. І так: дня 18. мая 1904 прийшли до него три жандарми, описали на дібнові чотирьох. Дня 20. мая 1904 напали на хату тогож Моканюка в'їзди, поціливали і один жандарм. Жандарми грозив жінці Олені Моканюк: „Зараз ти заведемо, як не отвориш сирині!“ В'їзди жандарми назвали поціливали Танасієву Дрончукову Івана розбити сириню і сей зробив се. Тогож дня прийшли до Моканюка знов два жандарми. Дня 22. мая вночі поклали ся знов два жандарми і вилустили на Моканюкову худобу. Дня 25. мая прийшли знов ті самі жандарми. Через ті візити жандармів мусів Олександр Моканюк три неділі переховуватися по лісах в болоті, щоб ему жандарми не відобразили здоров'я або жати.

Якийсь жандарм, що шукає в нас сего року в Перехрестній за звитами, ударив Анну Тимовичуку з Дові Тимовичуку грозив заведемо і понісеном до гори посами, коли не отворить конори. Свідок: Михайло Савичука з Перехрестного. Ріном в нас арештовано в Перехрестній поштового „Січ“ Іллія Танасієвичука і сповано разом з нимеш заведемо. Один з жандармів спускав собі з него словами: „Ану, павне поштовий, тепер провадь „Січ“!“

Якийсь жандарм вірвав Ількові Козакшином з Перехрестній опрасу (близьку зяїзду) з канелоха на пубанчий дорозі. Свідки: Михайло і Марія Кушівчухи з Полянок.

В маю 1904 пробали собі жандарми в Устеріках цілі (пайбу) до естріли підлого хати Дмитра Недоходюка і наблизли ся естрілиням, аж на певний крик Гудуліш „постріляйте нас і наші діти!“ перестали ся заважати. Свідки: Іван Лабюк Юриш з Красноліш, Петро і Дмитро Недоходюки і Михайло Шварговський, всі з Устерік.

Дня 28. серпня 1904. постоменданти Гоці (Ноті) жабівського постерунку в товаристві другого жандарма напали на цвинтари коло церкви на Івана Білечука сина Івана, на то, що той вів сина за канелохом близьку зяїзду, грозив арештом і перестрашив его так, що той довгий час хазяв хорей. Той же жандарм напав і на Миколу Гордержука за то, що той кавав хлопцям, аби йшов спокійно до церкви і нічого не бояв ся. Свідки: Дмитро Лукуріш, Юра Леджук і Іван Білечука, всі з Жаби. Дня 11. липня 1904. заїдав жандарм Кораблюсний із Жаби на дорозі Івана Ковальського. Сей мав за канелохом близьку зяїзду. Коли се жандарм побачив, почав гонити за Ковальським дорогою. Найніше доніс Кораблюсний про се поштовому староости Заградинцю, а сей засудив Ковальського на кару 10 кор. Дня 14. липня напав жандарм Кораблюсний на Івана Сітговича з Жаби і став ганьбити его за то, що Сітгович свідчив проти него. При

тім сказав ще, що зараз застріли ба Юри Соломійчука, колиб анаш, що не дівав би більше як два місяці. Покази Сітгович мав на канелох близьку зяїзду, то жандарм поклав его до староости в Косові і тут засуджено Сітговича на 10 кор. кар. Дня 21. вересня 1904. напав якийсь жандарм в товаристві Станіслава Пшибаловського, дідка з Красноліш, на дорозі на Дмитра Остафійчука Катерини з Жаби і став кричати, щоб заведемо близьку зяїзду з канелоха. Коли сей не хотів послухати, прискочив Станіслав Пшибаловський до Остафійчука, вдер з него канелох і відорвав зяїзду. Свідки: Микола Гордержука і Микола Зюбюк. В серпні 1904. напали жандарми Кораблюсний і Словек на дорозі на Івана Насайчука з Жаби і змусили его щоб сповів близьку зяїзду з канелоха. Свідки: Дмитро Бетиниш і Іван Тришчук, оба з Жаби.

Дня 4. серпня 1904. прийшов жандарм Гриниш з Устерік до хати Федора і Леси Крамаруш з Устерік і грозив їм, що будуть сидіти по криміналах, так як Соломійчука, коли будуть заведемо товариство „Січ“. Казав також, що постарав ся, щоб Гудулам не міг во було посли бланшних зяїзд на напідютах і заведемо „Січ“. Коли присутній тоді Семен Федівчук з Устерік відозвав ся, що пречінь, воім візьмо належати до товариства, якого статуту намісництво прийняло до відомості, що пошоме зяїзди належать вже адван до опрасу у Гудуліш, прискочив до него жандарм Гриниш як екажений і став кричати, щоб Федівчук стои перед ним „тибтах“, бо дасть ему в лице, назвав его заведемо і кавав, що коли, позвалять на отворене „Січ“ або на сходина в своїй домі, то дістане два місяці кримінала. Рівнож кавав пресудити, що є п. к. слугою і посли гвер на то, щоб такіх заїздин етчаніків пробити, як лиш відозвуть ся до него. В маю 1904. прийшов жандарм (називався мабуть Мендрик) в товаристві ще одного жандарма з постерунку Устерік, в'їзди з Устерік Гриниш Назадюка і двох поціливали Миколу Руєнана і Михайла Жиклєва до Федора Крамарука в Красноліш і етчані етапи бжувати на цілі хаті за дентами етчані. Коли шукав було надиромне, кавав жандарм Федорові і Лесі Крамаруш розбити один куфер, що був замкнений та який від него нала сестра їх, котра тоді була зяїздале на роботі. Крамарука не хотів куфєра нищити, заповняючи, що там зент нема; тоді приступили жандарми до Федора Крамарука і грозьбами, що в'їзди до арешту, везливали его розбити той куфер. В куфер розумієсь не найшло ані зент ані трубки ані нічого иншого „картідного“. Крамарук зашито, що зенти продає на арматурку, як лиш старооста заборонила їх носити. Та жандарм не відвола ся тим і почав ганити етчаніків злодіями, заїздами, і грозити, що посли і позаводять воїх до криміналу, як Соломійчука. Свідки: Дмитро Крамарук Івана, Марія Крамарук Янчак і Лесь Крамарук всі з Красноліш.

(Далі буде).

Політичний перегляд.

Перед парламентарною сесією.

Передвчєра пошудили зібрати ся парламентарна комісія „Полуднево-славянського Союзу“ і сираві обговорення політичної ситуації і тактика, яку „Союз“ має нести. Сейчас на початку засіданя забрав голос нос. Барвіньський і заявив, що з огляду на ухвалу переведену рускими послами соймоними і до державної ради дня 8. с. м. у Львові буде утворений самостійний клуб Русинів так в соймоній як і в державній раді; тому іменем своїм і своїх товаришів послів Пігуліка і Гладинишського заявив, що Русини виступають з „Полуднево-славянського Союзу“. Однак супроти неправдивих, оголошуваних днєвниками вістий сверджув, що се виступ-

лене руских послів не лучить ся з обструкційною тактикою. Ту заяву прийнято з жалем до відомі і подякувано Русинам за їх дотеперішнє поперте. Описав вола ся до вірочна днєкуси що до пересипран, які має перевести „Полуднево-славянський Союз“ з молодоческим клубом на спільнім засіданню. Тож таки уконституован ся новий Русиний клуб, в якого склад увійде 6-ох послів із данного руского клубу з тих 3, що належали до клубу полуднево-славянського.

Зміна регуляції і побільшенє армії в Угорщині.

В Угорщині зближає ся час, котрий порішить констеляцію тамошних парламентарних відносин. Від кількох тижнів не сходять в порядку днєвного анесеня президента міністрів гр. Тіши, який домагав ся, щоб установлено комісією для ревізії регуляції. Прапичи, себ-то ліберальне еторонництво, яке становить більшість, змагає до того, щоб сесю сираву успішно позагодовано. Супроти его виступило однак опозиційне еторонництво, яке за жалку ціну не дає ся ублагати.

Навіть далекосяглі військові концепції не змінили стану річ. Панам Мадярам захотіло ся уданати велику мадирську державу і для того від довнього часу вели зяїзду боротьбу о побільшенє мадирської армії. Мадярське опозиційне еторонництво не довіряло короні взяти того, що Гоннеди (себ-то наша краса оборона) не мають ще доси артилерії. Тепер мадирська армія буде доповнена артилерією. Угорський президент міністрів подав недавно до відомості палати послів, що гоннеди мають дістати свою артилерію. Така зміна на Угорщині не могла очевидно полішити ся без впливу і на нашу потонну державу. В загальї має бути установлені 15 полків артилерії красної оборони. З тих 7 полків одержати сїм дивізій угорських гоннеди, а вісім полків одержати австрійська краса оборона. Сеса нова установа війська має вже за основу двоїтну службу військову з виїмком маринарки і кінноти. Ходило головнн о те, щоб заведемо двоїтної військсової служби улекшити населенню тагари податків. Кошти удержання тих полків будуть в той спосіб розділені, що Угорщина буде мусіла удержувати своїм коштом сїм, а наша повинна всім полків артилерії красної оборони.

„Видар. Ниглар“ обчислив, що кошта нової артилерії гоннеди вичесуть 20 до 22 мільйонів корон.

Заворуження в військових школах.

В Ріо Жанейро прийшло в поспідних днях до поважних розрухів, які викликали в військових школах учителів-фанатиків і кількох недовольних. Між народом розширила ся поголоха, що в наслідок примусового цілюєня були надужити. Підчас кривавої стрічи учеників військсової школи з військом ранено генер. Травасофа а его ад'ютанта убито. Зяїзди енергічності правительства удало ся усмирити заворуження, які тривали два дні.

Бомби в Харкові.

Передтантої ночі вибухла у Харкові бомба перед пам'ятником поета Пушкіна, через що пам'ятник апавно ушкоджено, а в сусіднях домах повилітали шибі.

Відсутнє число

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорож, п'ятницю і неділю,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при вулиці Патронича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на поперед-
че застереження. — Рекламні оголо-
дження віддає під охрону поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік 20 К. — с.
на рік 10 „ — „
на чверть року 5 „ — „
на місяць 1 „ 70 „

Подорожні чек „Буковина“ 16 сотників.

Передплата і наслідок за інсерат
платні в Чернівцях.

Політична ситуація на Буковині.

(Промова посла Николая Васильяча в
палаті в будинку виступу на сесії
палати 12. (25.) листопада 1904).

(Конець).

Коли заступники мужиків, Бу-
бурудан і Левицький, по-
ставили питання в справі виаре-
дованні фондів господарств по
парцелях, то вони певно чинили
ся з потребою сільського населення.
Я позволю собі проте попросити
пана крайного президента, щоб він
так, як і його славний попередник,
не дав себе отуманити перестарі-
лими поглядами консисторії, яка
вирішила до орудованні фондом
не має що багато говорити, або і
думками затабаченого управителя
добр (Живі признаки).

Пристаючи до обговорення лі-
сового господарства фонду, позволю
собої пану президенту крайному
вказати на дотичні шкони нашого,
на жаль вже небагача, тов. Сте-
фановича. Я в нитиском підношу,
що від часу, як на заряд фонду
стали сипати ся жалоби, не можна
еконстатувати ніякої поправки, хіба
лиш се можна піднести, що у за-
ряді розросла ся бюрократична ся-
стема — а більш нічого. (Дуже
слухати). Більше не можу в тій
справі промовити, а то з тої при-
чини, що в до недавнього часу на-
лежав до дирекції одної фірми, яка
паймала ся торгівлею дровами і у-
війшла в торгівельні зносини з фон-
дом. На цю промислу, де фонд
повинен би підглядати верховодичу
ролю в краю, там паразитує пану-
ючий бюрократизм кождо думку в
зароді. (Цілом слухати).

Досвідному пану президенту
крайному не буде трудно розгля-
нути ся в актах того уряду, які
до него надходять, і ціанати по-
хибки і тайни бюрократичного ме-
ханізму і блуди тих, що зачинили.
На коней висказання вже свій
погляд на ваші уряди, мушу що
співнути про одну сльоту точку,
а то про віршеву організацію і
віршевий заряд почт і телеграфів
в нашій країні, про що остатними
роками багато говорило ся в сій
палаті, а все майже говорило ся
про заряд почт і похвалами.

Православна церква.

А тепер, дозволяю мені зверну-
ти ся на церковне поле. Сьогодні
ніщо товариш Пігулик жалоби,
нік знаходить своє оправдане в до-
казаних фактах. На сї жалоби чу-
ли ми умірковувані відповіді високо-
достойного архимандрита, о. Калі-
неськула, і острійну вже відповідь
консисторського секретаря, тов. Бо-
жана. Та обі сї відповіді були од-
нак безосновні.

Мої панове! Архимандрит Ка-
лінеску каже цілом справедливо,
що і митрополит є горожанином.
Неслухаю однак зазначаю, що
якже тим самим тільки митро-
политови поводити ся при виборах
так сльоту, як се зле ся кождому
вільному горожанинові. Вир. ми-
трополит є горожанином, але й є
визначним впливовим діячем на-
шої церкви, від него-ж залежна
цїла армія церковних функціонерів,
яких обовязком є сліпий послух
своєму шефові. Кождий его висказ
уважає ся его волю і приказом,
а се очевидно для підчинених орга-
нів означає підчас виборів вплив
сумнівної вартості. (Зовсім слухати).

Але сї підзавані органи оста-
ють в далеко близьких зносинах з
населенням, як вир. митрополит. Ко-
ли отже населення має вищий по-
гляд — а се найбільше павно з по-
свіданих виборів — чим вир. митро-
полит, тоді послух его органі ста-
нять їх в протиненство з вірними,
а се мусить очевидно спричинити
пофакти і заколот. Я підношу се
з натиском, бо коли сьогодні задні
виборів існують на селі острі про-
тивенства між сільськими а му-
жиками, то в тім не зачинили вір
Русини, ані румунські демократи.
В тім зачинили тільки сам вир. ми-
трополит, котрий погляду своє без-
партійне становище, яке повинно
его зносити понад партійні при-
страсти а уважав за свій обовязок
завести партійне становище проти
народу. (Охлики: Цілом слухати!)

Вир. митрополит є ві-
раз ворогом того руху,
який панує між Русинами
і Румунами.

А сему дай він вираз навіть
при тій нагоді, як то ми хотіли по-
рівняти справу між послом з Су-
чанського повіта рин. Прукулом а
нама, не маючи в тій справі ви-
щої думки як тільки, щоб в отій
палаті запланувати мир. З усе на-
шого церковного князя почули ми
вираз „донтиче ногою“, який своїм
вістрем був звернений проти „Віль-
нодумних“. (Слухайте! Слухайте!)
Таким чином вводить митрополит
себе в протиненство з широкими
масами своїх вірних, які кріпко і
вірно з нами вдути і витворює кон-
факти між душпастирями а вірни-
ми. Таким чином спонукує він, як
се цілом слухати зачини посол Пі-
гулик, тих душпастирів, які забули
про свої обовязки, заведувати своїм

головний обовязок, а то вітане по-
жити з порученими вірними. (Ці-
лом слухати!). Коли ми мусимо в
признанні піднести, що правитель-
ство дало нам правого шефа, який
для нашої вірності мав би сотворе-
ний, що дало нам маршала крає-
вого, якого ми як раз потребуємо,
то ні трохи нема чого дивувати ся,
що ми бажали би собі мати і пор-
ковного достойника, який був би
готовий спільно з обома навіснени-
ми сльотськими достойниками шир-
ти мир в краю а не перти проти
таких намірів. (Живі признаки).

Мій приятель Пігулик, котрого
сї погрози ані зайки не здержали
від того, щоб в пожертвованні за-
ступав ся за там народом, між
ним ширіє — сповняє тільки свій
обовязок, заносючи в присутності
обвинених жалоби свого народу пе-
ред заступником нашого найвищого
покровителя, а то: Цісари. На жаль
сего жалоби були тільки горохом
киненим об сльотні мурі нашої гар-
ної, архієпископської резиденції.

Тепер настала важна хвиля в
політичній житті нашого краю. Пра-
вославне населення згадує лентою
погоди, тільки бракує ще вузла,
яким треба би зв'язати сова між
Румунами і Русинами. Сей вузол
лежить в програмі помирени на по-
лі церковним а наш митрополит має
власть, добровільно зв'язати сей ву-
зол і не сльотати нас, щоб ми
анеклювали до своєї влади. Ми,
Русини, самі знайшли собі в так
багатьох кривдних дорогах до добути
прав для свого народу, а повинні
тепер доіти гадати в будучність,
а сполучені з румунським народом
і в тім випадку тим скорше зумі-
ємо собі дати раду.

Николай Дашевич.

„Добре, що хоть разом“.

(Гуцулський обранець).

(Конець).

Через хвилю обзиває ся:

— Кесі!

— А се каже? ⁽¹⁾

— Сомірно? ⁽²⁾

— Се ту сомірно? ⁽³⁾

— А вузла не! ⁽⁴⁾

Циганка, що до неї отже говорив
пан, злізла з оцепка ⁽⁵⁾ та стала при-
притувати у хаті, хоч правду сказавши,
не було їй.

— Намі Тоску — обивав ся Ни-
кола, — а би вже сльоту прося, аби ти
привішав д корові. Я вже закутаю, ⁽⁶⁾ а
самі сльотече.

— Та най сесе, а знаю, що ти мого
не сльотече.

— Та а таки без нас не йду.

— Ну, та вже як кажете ви, то
йду, що буду робити?!

Всунув ся циган з нею, зібрав ся,
нахилив сльоту приладити вузла до мінки
— бо має купати корову ⁽⁷⁾ Чирини —
і рушив з Николаем. На вузлі наздо-
нали Тодориху. Циган поздоровав ся
перший з нею і то дуже по товаришам.
Йдуть. Входить до хати. Хора лезить
горілиць з заложеними руками на груди.
Діти збили ся у гурток на печі; лиш
одна з них, найменша Параска, привала

блдин, перенесений лезком до неї ко-
рої мамі. Корова само підіймала голову,
щоби ще раз і ще раз зі стеном уда-
рити об землю.

Тодориха приступила до корові і за-
чала розпитувати: що болить, від чого
і т. д.

Циган ухав корові руку в рот, по-
тім похитав за хвіст, цирнув з дівки
молоча у дилоню і сльотував ним на вузла.
— Дайте мені — каже циган.

Вислав дівку миску.

Циган вловив з неї мисочку молока,
випит її і з тобіним і перетягивав
пуха корові а впрі переломив у мисочку
до молока; витягнув кінцалочок чирини
цинови і сльотував також до молока; далі
лиш він, сльотував корові і став
— перетягивав пожею молоко в мисці на-
крест — шестати:

— Ішла по чероз воду, по чероз
позонини, по чероз вода, по чероз горо-
ди, по чероз снай, та втинула в ширі,
із ширі у месо, з месо у миску, а знала
у краю, з краю, ці голову ⁽⁸⁾ ці голову-
ли, десь не десь, відна не відна,
онир не онир, а врудно втинула, би так
врудно обернуло.

Худюва тріах накрест миски і сльоту-
вав тріах по чероз корову. І знов при-
сльотував до корові, поклаш миску корові
на голову і став далі шестати:

— Ідла впрі тріах руми-
неволе тїлом тїлом чубом хубом
хубом. Однарава на дилоню, на дилоню,
дурю, на Миску, знала на дона,

дурюгай гайга, кабатун — хрум. Го-
віду, хайте впріх тріах тріах! Отже
наш бей бузугаш, трактатура на мис-
ки сльоту адик! ⁽⁹⁾

Прешестали отже, ратували штан
корові миску, вилка молоку в її середину,
обтер об корову руки і сльоту:

— Не бійте ся, тепер вона вже
знала, май Бог дасть парть!

— Дяку, аби Бог дав нам здоро-
вля — відповів Николай. Він предивав
ся новий робіт цигана а Тодорихи.

І Тодориха не сльотула дурно-пуста.
Она вилкала лезить долок а замислила,
перетягив, вузлар, ніж і одну миску, а
знала те все натіло і поклаш на при-
ціпок. Потім вилкала нове горілиць, вилка-
ла в него понду і „пеночатот“ ⁽¹⁰⁾ вода,
випула до того лезить бобів і поклаш
карти. Як се вже сльоту, повернула
горілиць з каринам у миску і притри-
нула його, доки не прислало ся до миски.
І ось бере вона ту миску з горілиць, ка-
ла на голо чероз корові, сльотує лівою
рукою миску на черові а правою лезить
так лезить лезить знаєтих з ку-
ліарем, перетягив, ножем і вилкою, уда-
ри а леза об прісоу миски і говорять:

— Бабиці, ⁽¹¹⁾ бабиці, тріахте ся
лавиці! Бабиці невадючи, бабиці калячі
а сльоту, а від сльоту, а калячок ⁽¹²⁾ а від
калячок, ідт у миску без бреху, а до-
рогу й пеніах зунати!

Прешестали отже три рази, відір-
вала горілиць від миски, вилкала тим
дівкою лезками докати разів у дурі і за

новим разом вилкала у корову, і дівка
випит хорі. Хора вилкала а Тодориха
перехрестила її, наклаш старенькою
облаткою ⁽¹³⁾ а наклаш по румати ся.

— Ви, пані Тоску, вилкавали не-
ме — звернула ся Тодориха до цигана,
що курив на почісках перед ватрою й від
часу до часу набрав у дилоню вузла.

— Та ви знаєте, що того нашо.

Можє в хаті згоє знов требає нас?

Розпротали ся вилкаш шестухи
з хати.

Николай вийшов за ними. Пови були
сї люди в хаті, йому вдало ся, що
вона не дають жінці шестати а корові
лагикути. Чому жінці не сльоту ще? Без
них лезло йому в хаті.

Верну ся по хаті в хату.

— Дядю! ⁽¹⁴⁾ — шестував йому на
вузлі вилкаш шестухи Пріа.

— А що?

— Мене болить горло.

— Се де ти болить?

— Ади отут, дядю, шес душит
мене.

— Гай пати, пати, а дам зараз ву-
зла.

Николай знала вузлу, поклаш шир
а від вузла і далі хитав сльоту.

— Я хитав „амбу“ ⁽¹⁵⁾ — обивала ся
вузла та тоста Стефанка.

— Нема оинку „амбу“, ади „ма-
ночка“ слабі.

— Амбу—у—у! мене позело болить.

— Гай пати, душно! Ади нема слабі
а та пати. Не пати бо шир.

Мої панове, церковні достоїнства! Вже крайня пора, щоб і ви пішли за приміром властителей більшої посілости, котрих уступчивість нам, народним заступникам, принесла великі користи. Наверяйтеся і подайте нам руку до згоди! Ви були тими, що симпатичного усям чоловіка науки, загідного співачника, д-ра Ренту, як тільки став єпископом, знесли на ту дорогу, яка нині може рішати про его долю-недолу. Ви повинні тепер прозріти, якими хитими ви були его дорадниками і тепер нам треба би ужити усіх орудь, щоб улегшити ему сповнення его трудного завдання, яке він безвечно міг виконати, бо май до того добру волю. (Примамки). Лише тоді і ще раз повторюю, лише тоді виконані свої обов'язки що до народа, як співачники. (Живі примамки).

Висока Палато! Як заступник голови „Вільнодумного Союзу“ промовляв і загально, як заступник Русинів зіспредизував я Вам наше становище. В кінці своєї промови звертаюся з усильним бажанням, щоб тим самим так скоро, як з несподіваною минулої сесії, з несподіваною діяльності, нараз завантажував мир, охота до праці і спільна робота сегорічного союзу, щоб так скоро і в слідуючих роках приходило до чин раз більшого порозуміння між усіма партіями в краю. Я висказую бажання, щоб ми ще під час сесії соймової сесії погодили усі наші національні і партійні ріжниця, згідно з інтересами усього населення в тим самим і цілої держави, до якої кожний Буковинець цілим серцем приналежить. (Живі примамки і трішки оплески. Бесідники гуляють).

Із ради державної.

На засіданні з дня 22. листопада с. р. підбито внесення і інтерпретації в підтак приступлено до дальшої політичної дискусії.

В імені руского каюбу промовив посол Романчук і зазначив становище Русинів. Бесідник зазначив, що метою безпристрастної внутрішньої годі дальше

правити. Успішні праці парламенту і поодиноких соймів паралізує обструкція, а між поодинокими народами кишить національна ворожнеча. Що до італійського університету, то по думці бесідника можна би поновити італійським студентам образувати ся на однім з університетів в Італії, а підтак могли-б они аданати додатковий іспит в Австрії. Натомість заложено руского університету у нас жде бесідник необхідною konieczністю.

Що до рівноправних славянських клас на Шлеску, то бесідник зазначив ся за ними, а огляду на велике число Чехів і Польків, які замишкують Шлеск; але може мігнє було би заложити рівноправні славянські класи не в Опаві і Тішніні але в інших місцевостях.

Обговорюючи положе Русинів в Галичині і перебіг останньої сесії галицького сойму, висказує бесідник, що внесення Дядушицького (що до заведення обов'язкових краєвих мов у галицьких гімназіях) для Русинів рівнодушно, субвенції на театр Русинів під тими умовами приймати не можуть, а одним адобутком для Русинів сесії соймової сесії є заложено рускої гімназії в Станиславові, що впродовж Русинам давно належить ся, бо всі рускі гімназії перенесені. Закон про рентові осяги — се ніщо, як колонізація рускої частин Галичини Мазурами — вигадом цілий сойм, як і адміністрація державна стремить до здержанні культурного і економічного рівноу Русинів. Становище правительств, яким одній народності признає ся належні їй права коштом другої, є несправедливе, бо в таким разі Русини ніколи не діють ся справедливості. Бесідник жадає: 1) зміни конституції на основі автономії народності, 2) загального права виборчого, 3) точного виконання конституційних прав, 4) уникнення всіх культурних і економічних потреб Русинів і інших народів, що живуть в Австрії.

В кінці промови посол Романчук сказав ось що: „Русини в Галичині диспуть ся оком лависти на Буковину, до рускої парії докучає строго конституційний і безпартійний адміністративний може розвивати ся на полі куль-

турнім і економічним. (Посол Ния. Васильович: І тому нас називають в Галичині анархістами а Буковину анархістичним краєм — між тим Галичину зовуть краєм ладу і порядку).

Дальше промовляв в справі подій в Імбруку посол Ерлер і Бергер, заступники ся за німецьким населенням і острими словами нападючи на правительств і президента міністрів. Між иншим підніс посол Бергер, що національні університети повстають не для зливання свободної науки, а задля вибравання націоналістичних агітаторів. По тих промовах відбувало довше есенное міністра прослїти др. Гартля і відповіди др. Корбеба на бесіди Ерля і Бергера, потім засідання закінчено.

Др. Штрайхер і товариші (соціал-демократи) внесли інтерпретацію до президента міністрів в справі шиканів російських емігрантів з боку славянських властей, які ануляють ся над несправедливими. Посол жадав, щоб хоч якийсь таким переведенням з емігрантами привести їх домі.

Переслідуване галицьких „Січів“.

(Кієвці).

Як „гуляк“, управитель п. к. староства в Надвірній Коритовський, про се вже загально відомо з газет. Через беззастанні сенсатури окупователя Січів стареє ся він відстрахити їх від сих товариств, а при тих нагодах кидає ся з простачком і недостойним інтелігентного чоловіка лайкою на організатора Січів д-ра Кирила Трильовського з Коломи. Навдо визнає людей по prostu до злочину, бо годиться зубачити, що призначує 40 мор. нагорода тому, хто д-ра Трильовського зловить і живим знайде його доставить до п. к. староства в Надвірній (свідок Іван Гантух з Борехти). Чи і візьме визначив за „гололу“ д-ра Трильовського, се поми що незначне.

Перші загальні збори Січів в Борехті розіслав староста Коритовський лично що перелік відкритих, а екзекваторський тимчасово читальню держав через відкриття дня замкнений, гадаючи, що в той спосіб відбере Гунулам охоту до торговлі, котрою, після его думки, лише виборчі гієни мають право займатися.

Наслідком „жесту ганчого“ оголошеного Коритовським догично д-ра Трильовського була ось-так пригода: Д. 10. переїхав вертя з Чорногора через Мазуляччю п. Славчинської урядни бланку краєвого. Жандармерія в Милушині догичнула в них надібність до д-ра Трильовського, отже арештувала его і доперва по дошних породах та винуватих винуватих на волю. Найцікаві-

ше в тій історії в се, що зараз в день, нібито др. Трильовський лично з'їхав на той терен останній в стані облоги і порелів аустраціям зложеної вно Січів, уникнувши шалено члуточки на него патрула. Так отже примирення і Коритовського не вжде панити до покладної ним ціли. Розуміє ся, що слідом свого шова йдуть і урядники староства. І так секретар староства Гамнер, приїхавши дня 27. серпня с. р. (коли вже Корбер був у Галичині) wraz із жандармами до Парижа в цілі досліджувати готуючої ся в хоробаний екзакції п. Коритовського рішні Полонія і Жидів, ударив кілька разів в лице Никошу Лисака, ба ще й тагна его за волосся.

Галицькі власти позитивні вказали не вичерпали в випускувачу есенні для сесії Січів. І так: Начальник промиди в Починітжній Гессель, права рука тамашнього староства, асудив ореченням в 19. серпня 1903 ч. 1961 відібавність членів Січів в Починітжній на шари грошів до 100 мор. за те, що они его старшини Січів устроїли, згадано взяли участь в забаві з танцями призначеній виключно для членів товариства. Гессель опер ся в своїм ореченні на губерн. розпорядженню з 28. мая 1827 р., хотій очинивши те розпорядженню не заведенням в Австрії конституції і закона о аборах не має ніякого значіння і вказали не дати ся придомити до забав устроюваних кинес товариством для своїх членів. Навдо опер ся Гессель на шийсь ухвалі ради громадської з 22. червня 1897, котрим заборонено „рознушувати вільно зіб'є в розго поспів“. А що Січівники по укинчій забаві мубай йти до дому і розуміє ся перетодити умицями, то і се вказ Гессель за підставу, хотій річ очинивши, що така ухвала ради громадської або протівна державним законам основаним що до пороходу з місця на місце не може бути обонизувачою. Прецинь не було ще случая, щоб під яких-небудь урядничих маси або пр. пошлюх Соколів жадаю, щоб пия, піднесивши до агаданого розпорядження губерніяльного, просили дотачку старшини громадської о дозвіл на устроєне забави з танцями. На ший п. к. староство в Починітжній, котро спориве нові забавники Гессель, і в сін случая показало ся окупованим его оруком. Дотично оречення Гесселя оно потвердило і лише шийр кара дещо знизило, хоті і так шийрні трийви спадально висосі (приміром Михайлови Чуиреві 50 мор.) і протин оречення староства внесенню рекуре, та на ший, як ходить вість, п. к. намісництво мало неозкладити того рекуреу і затверджувачий рескрипт має вже знаходитися в починітжнєм старостві. Що ся наголосило не є окупованим, виходить з рішеня п. к. намісництва з 6. серпня 1904 ч. 106.910, котрим оно затвердило оречення п. к. староства в Коломи, агадано старшини громадської в Рижі, заступуєчи Михайла Курчак і Стефана Головецького за те, що устроювали в товаристві Січів забави з танцями, не зважаючи на агадане розпорядження губерніяльне. В тим рішенню висказує п. к. намісництво вирально засаду, що і товариства мусють при устроюванню забав з танцями держатися приписів того губерніяльного розпорядження з 1827 року.

Політичний перегляд.

Викрес земств в Росії.

Новий міністер ин. Міреєв зазначив своє становище тим, що славив земства на параді політичні. Від заграничні членовиш задивляв ся від початку дуже скептично на ті неві проби заведення якого небудь ладу в Росії, знаючи, що то не так легко перевести в тим самодержавній колосі які побудь реформ. Задалосіх сплутували на те, що правительстві ресибсе, в першій же мірі цар, не згодить ся на публичну притяку самодержавного устрою, що вказ і допустити до зборів земств, то вони певно не будуть доступні для цілої публіки. Так воно і стало ся. Зразу рознесся ся вість, що цар не дозволяє на з'їзд земств і на відгук той поговорок дикність заворушила ся: у Казані і Харкові прийшло навіть до великих демонстрацій. Потім знов з'явився заговорили про те, що на з'їзд дозволили але, що наради будуть тайні.

„Виде — прошептав Николай ще раз і гвинтував похотючи на хор. Хора не рухала ся.

Діти збїли ся знов у куток нечи, пошаккали і заснули.

Вечоріло. Николай вите букону наху в хату, заснував є в ніч а сам єв на припечі і став утирати рушавом сльоза. Сказав — так шире сказав. Жінка лежить вже дві неділі хора, корова гине, діти заслабали, він бідний не має чим їх погудувати а не то лічити — ба нема чим і ховати...

Опівніч. Хора підняла ся, розглянула ся по хаті і відозвала ся:

— Ходи Николайку, най ся з тобою поспрацю.

Николай ухилив коло ліжка, а хора стала просити:

— Прости мені Николайку!

— Най Бог простит.

— І другий раз!

— Най Бог простит.

— І третій раз!

— Най Господь Бог простить. Леда встат Николай третій раз попростити — його жінка понала йому в руках...

Він сказав єв руси на груди, стулив рот, припичув єв, засльвітив євганець, поклав його в „зголови“ ¹⁹⁾ пошійний і по-дів на ніч будати діти. Найстаршого сина зваж за ручку — а вона вже була студена; аховий дитину мою давий шийр, притав до грудий, пошавував і прошептав через хвалину:

— Добре, що хоті разом! Товари-

шуй мамі — і поклав дитину коло єв мамі...

Саме тоді забувєстїла піня з рота пороки. Николай обернув ся, пізнав те посідїє бульбастия, адригнув, перестреєтв ся й сказав:

— Щейай духу злий з тати...

Діти, дві дівчинці, полонивсьї диві півлітки, одна із великими кзарми а друга з маленькими сивими очима, бачили як деди зрестив ся, сказав єв собі рученята коло ніг своєї мамі а стали шептати молитви — по своїому, по дитячому.

— Лийте, діти мої, на ніч — сказе Николай — адвєти не зїдали, най мама і Проць сьит, бо я біжу привести воду.

Зібрав єв і пішов — аш на по воду.

Діти сидїли трети а далі одна дитина почала за другою кликати братчак:

— Пляцю, Пляцю, ходи, бо я бою ся, ади вона. Ходи Пля—о—о—цю!

Даремний їх розпучний праж. Проць не рухав ся.

Степанка алазить а печі, павала по трунах, будить їх і перевертає шаканець. Сіно, що буде під голами труни, вийшло ся огнем, за ним стало горіти а волосє умеранх, сорочки, ліжко, стїна — ціла хата в огні.

Степанка до дверей а двері замкнені а надвору. Ще один вереск, крик а потім проськіт і шум пожевини. — — —

Николай був у шкотиля, дива і паламаря. Перші два обидва, поховати за

дурию. Лий паламар саме, що на борі не буде кинати аш ані „подушї“ ²¹⁾ дивонити.

— То подивлюсь а самий...

Прийшов Николай до церкви, вийшов з дивонією, зовить за курку ²²⁾ а дивоніть, алаонить, дивонить. — — —

— Отак, прошу Бога святого а все отчину, а виїхав аш перше на дивонією шартувати, бо вже вечоріло а гали, аж то шест, не до вас моїючи, кинє чоловік. Коли шесе а най придивив ся — та то Николай Відевий. Єв Господи! Мабуть надїє а дивоніть, аш горіла его хата та хотів разом узвратити.

Шовіт 1904.

¹⁹⁾ — Що хочеш? ²⁰⁾ — Що дієш?

²¹⁾ — Нічо, що ти робаш? ²²⁾ — Так вди єуди! ²³⁾ — ріг печі. ²⁴⁾ — заплучу, адоволю. ²⁵⁾ — короткі санки з одним насадом. ²⁶⁾ — хрип, шаканець.

²⁷⁾ — Се слово при відкриттювання. Цитав, що отен приміалу аміє, не хотів автореє єв перовести. — Я сам, найе любий, него не розумію — плава. ²⁸⁾ — така леда, що ніхто єв з кованки не починає.

²⁹⁾ — назва хороби. ³⁰⁾ — шисечки. ³¹⁾ — старий євразк, суман. ³²⁾ — тату, очко, шові. ³³⁾ — полове. ³⁴⁾ — коло голови. ³⁵⁾ — по-душї. ³⁶⁾ — водоводи, шосторонки.

От і „Berl. Tagbl.“ доносить з Петербурга: що конгрес земств, якому приписують дивесеніальне значення, відійшов на дня 20. с. м. і розпочинає вже свої наради. За прикладом правительств відбуваються наради при замкнених дверях. Також пресі зазначено що небуває із нарад вислизати на світло дення. Правительством побоюється, щоб конгрес не для причини до провадних заворушень, подібно як в Варшаві. В правительствених кругах думають, що на конгресі будуть нараджуватись і справи нестатунні і що відносно конгресу порозуміють ся в тій справі з царем. Чи він добудуть кінцеві успіхи, се неясне питання. Після одної версії має бути цар засадничо протиний конституції, після иншої цар готовий прийняти доустанова і уцелювати її, щоб застановила ся разом з планетою над тим питанням і вібрила ся в дії або в основи, щоб далі ще розв'язати свою квестію. Задля рішучого рада поголовно побоюють ся демонстрацій. Правительством чечуть ся з заявами против авторитарні і побоює ся утвореного опору. В тій цім має на поготовленню війско, щоб придушити спонтанні заворушення.

Вогнілля подає навіть зміст виробленого одним з делегатів з'ясу проекту конституції, який є пасерієм радикальний. Головні пункти проекту ось які: на чолі держави стоїть цар і державна рада т. зв. дума. Всім жителям в державі заборучена свобода сумління зборів і свобода особиста. Наслідство трону має бути незмінене. Цар складає присягу на новий устрій державний і на думу. Міністри відповідають за поступки царя. Дума складає ся: 1) із палати земств 2) із злотунинців народів на основі загального безпосереднього виборчого права. Законні акти укладають обі палати, затверджує цар. Виконуючу власть має канцлер, який іменує міністрів.

Інші часописи доносять, що конгрес має уже зайняти ся 71 голосами проти 27 за введенням конституції, ухваленням якої має зайняти ся спеціалізна комісія. Розуміє ся се все ністи неясні, і неперевірених. В кожнім разі, в тім годі, се не, що має наметувати реформа в земствах.

Телеграми.

Відень 23. листопада. Переговори міністерств з поодинокими партіями не довели до сєї пори до якого позитивного результату. В поінформованих кругах уважають парламентарне положення темним а можливість довести в парламенті до якої роботи безвиглядною. Думають загально, що таке переливане пустого и порожнього буде тривати до половини грудня, почім наступить відпочине Ради державної. Що в певне, то се: що німецькі партії дуже недоволені становищем правительств.

Відень 23. листопада. На інтервенцію послів Николая Василья і др. Штраухера делегатів буковинських почтових практикантів допущено до аудієнції у міністра торговлі, бар. Калі. Делегати передали міністру меморандум що до поправки їхнього положення. Після докладних інформацій міністер приобіщав докладно розв'язати бажани почтових практикантів і по можливості виплатити їх.

Відень 24. листопада. Робітники, заняті ладованем вугля, ухвалили страйкувати, бо товариство великих торговців вугля не виконувало їх бажань. Вчора страйк перемінив ся у розрухи, які прибрали великі розміри. Страйкарі знищили магазини вугля і не позважали силою випозити вуголь. Показано поліцію, але поліція не могла собі дати ради з кількома тисячами страйкарів. Більша части-

тих, що страйкують, була занята при Шнітцнім дворі, де тепер ніякої роботи нема. Загально боят ся, що вуголь подорожів.

НОВИНКИ.

Чернівці, 24. листопада 1904.

Маршалок краю, барон Юрій Василько був у Будапешті дня 21. с. м. на аудієнції у імпер. При тій нагоді викладав ся монарх з повною почтністю про успішну роботу у буковинській соймі.

З університету. Міністерство просвіти іменував проф. тутешнього університету, д-ра Юліуса Рошмаля Гербурга, професором нестатунної комісії для іспитів політичних. — Міністерство просвіти згодило ся на пропозицію професорської колегії фіз. нав. на переміщення веніан legendi сукцесиві університетської бібліотеки в Чернівцях, др. Грінберга, з Відня до Чернівців. У Відні був др. Грінберг приватним доцентом германської фізіології і германських старинностей.

Справи церковні. Парох Сам. Сі. і йосифович в Вашиківцях и. С. дістав парохію в Пути. — Адміністратора Івана Палавника в Пути перенесено на отрудища до Камени а отрудища в Камени Лазара Грігоровича на адміністратора до Вашиківців над Сер.

З Виділу краєвого. Справа реєстрації. До кураторії „Академічного Дому“ ім. Франца Йосифа і до Ради культури краєвої надіслані члени Виділу краєвого д-ра І. Вольчницького. — Членом хліборобської Ради у Відні вибрано з Виділу краєвого д-ра І. Вольчницького, а його заступником підмаршалом краю, проф. д-ра Ст. Смаля-Стоцького. — Разумковими практикантами краєвої бухгалтерії заіменовано учнівських учеників реальної школи: Артемія Бакутинського і Александра Семяку.

Справа громадські. Виділ краєвий позволив підписувати громадам по бирати підвищені оплати на громадські владати, а то: громаді Чагор, оплату в сумі 64%, Комитам 62%, Костиниці 75%, Камени 62%, Брига 75%, Поєни (поко Солян) 57%, Череш 75%, Ліскара 55%, Станіслав горішній (село Сергун) 75%, Курчів великий 75%, Домоголо 60%, Нежостина 60%, Квентів 75%, Ренукині 71%, Бонин 65%, Петрані 75%, Вербиш 75%, Вісія горішній 60%, Рибіш 75%, Альтіш 75%, Чунів 60%. Позволено продати громадські гринти громадам: Бонин, Станіслав и Ч. Дитиниць і Мозиди.

Справа шкільні. Ухвалено одноразову заплату наuczителів Дмитрови Сидхатоні и Масалі 200 кор. — На просьбу Ради шкільної краєвої Виділ краєвий позволив на підвищення доплати на ціл повіттових учнівських бібліотек в 140 кор. на 300 кор. і позволив виставити ту суму на бюджет на рік 1905. Так само на просьбу Ради шкільної краєвої ухвалили Виділ краєвий дан наuczителів надгородя за 15 ти разову річну плату до шкільних веспондир.

Справа санітарні. Ухвалено що раз розширяти ескертую літатію на достану літрату для краєвого шпиталі. Правительству виділено на перше утримання заведення для перевіряння средств живности и живности в Чернівцях 8000 кор. Принято до відомости інструкцію вироблену для просвітора лардом краєвого шпиталі.

Станковий. Із фундації ба. и. Андрія Гавриленка палат Виділ краєвий чотирі стипендії ось кому: Михайлу Михайловичу і Францію Брандлеру, ученикам німецької рускої гімназії в Чернівцях, Євгену і Орашю и ученикам єскертської гімназії, і Юрію Драгінді, ученикові реальної школи в Чернівцях. — Ухвалено розширяти курсу на одну стипендію для слухачів технічних академій. — Даліше поручено др. Комет. Оичугову постигати всі необхідні краєві оплати під півня, яких не можна було отримати дорогою політичної ескертую.

Війни поручено з огляду на ухваленний Соймом краєвий банк членом Виділу краєвого, Фл. Луку розглянути ся в устрою кредитових закладів того рода у Відні, Празі і Львові.

Тов. „Руска православна шкільна на Буковині“ рішило на виділенім зводі на дня 19. с. м. ось що: І. Вегунити яко член основатель до товариства „Народний Дім“ в Чернівцях з одностороннім датною 100 кор. ІІ. скласти загальні збори товариства 9. грудня т. с. на с. Стефана на пів 11. рані: ІІІ. Постарати ся о дальші фонди для будови хати для дитячого інтернату, що остав під управою товариства. Даліше подати товариство до загальної відомости, що дитячий інтернат тепер при улані Нового селіа ч. 65. Великі жертви і членські платили просимо посылати на руки пана Івана Воробкевича управителя уряду рептовости (Дарковці реальної школи) — Паньеса улца. — За Виділ: Николай Павл голова, ІІ. Клич секретар.

В ІІ. гімназії Черновецькій ухвалено в привітотівній класі стару рахувальну книжку руску, хоч вже давно вийшла вода, що не тілія своїм укладом але й мовою незручнано дитина.

Кваліфікаційний іспит учителів народних в Чернівцях закінчив ся аж вчора ввечерю, отже тривав поинах 14 днів, чого досі не було на Буковині. Іспити іспити поділяю в слідуєчий часі.

Проти законів, ухвалених буковинським, особливо проти краєвої і громадської виборчої реформи, ба й проініціативного проекту підписують, міністерство бідного народу загальну літатію. Звертаємо на се увагу нашої інтелігенції, щоб поновила людям сю справу, аби не дали ся надати пашим верховодам, що тремтять о своє панованне над народом.

Закон банковий, як зачунаємо, підійшов уже до Відня до сінатів і палати, що вже з волею краєвий банк буде отворений. І до всіх прочих законів, навіть до проініціативного, відносять ся правительством прихильно, шануючи волю наuczинців народу, поминаючи крику, який везли люди внаслідок народу особливо на містах, що хотіли би в наших хліборобских краях жити вистом селам.

Прялудна данна „Народна Рада“ надрукувала в числі 17. між иншими брехнями і ту, що в брав участь в депутатії до Преосвященного. В виду того, що в уважимо нинішнім своїм чести жити в ескертості в тій „блудній“ новій зайоні і непереліттарних виразах, прошу о поміщення моєї заяви в нашій добрій „Буковині“. Річ мала ся так: Будучи 14. с. м. в Чернівцях дивив ся я, що того дня мають відбутися збори євхаристичного товариства, на котрох найголовнішою темою дневного порядку має бути питання про аннесію нещасної египті і підвищення плати євхаристичної. А що се дуже важке питання, яке дотичає всіх євхаристичних, то я довідившись, що в зборах можуть взяти участь і нечлени, — бо я ако щирый Русин не могу бути членом такого товариства, котрого головною ціллю є „Компаніанці“, а не євхаристичні справи, — заігство на ті збори, щоб бути присутнім при нарадах в так важких для кожного євхаристичного питаннях. Але звичайні парадоксати ся над аннесією египті і підвищення плати, русинські євхаристичні члени а товаристві наших євхаристичних нападати на наших євхаристичних послів Шугана і Василья, і я не могути довго прислухувати ся тим поблудам инсинуа ся із селі „нарад“ за своїми оружками, неодолю владіству принципі моего виходу уєм, хто мене питає ся. Я показую ся на ті особи як також на всіх євхаристичних, що взяли участь в депутатії, як на євхаристичних, що а не був у Преосвященного. Тому то, як заігство, Народна (3) Рада і тим разом пробрала ся. — З поважанем *Стефан Маличчук*.

Надзвичайні загальні збори класу початкової і шкільної для громад Ревни, створивши зареєстрованого з необхідною поручкою, відбудуть ся дня 4. грудня 1904 о годині 10. перед полуднем у власній хаті. Порядок дневний такий: 1. Повенне про довідену від півня. 2. Візані вносення. — *Семан Рамчук* пачальник, *Іван Велиторський* класер.

Звичайні загальні збори класу початкової і шкільної для громад

Драчичин зареєстр. з необхід. поручкою відбудуть ся 4. грудня 1904 р. о 10. годині перед полуднем у власній будівлі в Драчичині з сідуючим порядком наради: 1. Прочитані і справджені протоколу і посвідки загальних зборів. 2. Справджені старшини. 3. Вибір одного члена і голови надзорної ради. 4. Підвищення стони процентної для видадок пачинних і для пожиточ. 5. Візані вносення. — *Василь Проводяк*, пачальник.

З тов. „Січ“ в Вашиківцях. Василья Павла Д. Валошеску і ин. пачальників громади Вашиків и Ч. виражаємо на сїм місці щирю подяку за дар 20 кор. на зміну товариства єскертської „Січ“ у Вашиківцях и Ч. — За старшину: *І. Тосма* пачальник, *І. Халем* єскертник.

† Desteptarea. З надією вішала в мотулу євхаристична заступиння інтересів пожежної боєвої, „Desteptarea“. Що до євхаристичних з нештатних органів боєвої — має справу рішити ся в грудні, але люди нова часопис, нова вода ба й нестала, буде носити ниніш. „Desteptarea“... Нині що ма на мотулу євхаристичної „борни“ надіємо грудню забути і кичим: „Вічна паміть!“

Позсар. Минушого тижня згоріли в Добринічій чотири хати. Хати не були заєскертвані, а владителі їх, бідні зарібники, находять ся тепер в крайній нужді. Огонь розберав великі розміри і лише при дуже жваві участі тамошньої „Січ“ відло ся огонь замовчати. Внаслідок се вже третій випадок, до дебриїєса „Січ“ показала велику вагу свого ієвхаристичного. Чой же аж тепер впринципи в селі перестануть удати на неї!

НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

Ілюстрований музичний календар на 1905 рік. Інтересованим музичним кругам подіємо сю дорогою до відомости, що відомості бажаво годісно сїмюло билих учеників шкіль середніх, рини ся и. Заричий і Львова видати музичний альманак з р. 1904 другим накладом і то в полученю з новим календарем на 1905 р. — де буде також докладно бачено євхаристичні відомості з євхаристичної музики. — Се євхаристична буде становити музичний календар на 1905 р. Частий хід з розпродаж єскерт рокика призначений а буде у руско-народного єскерт у Львові. Ціл говорити вже сама про себе і не менш, що в короткім часі відий наклад календаря розійде ся, а тим самим доможеть ся початку до євхаристичного народного хтану. В дорозі предплати ціл музичні календарі а докладом альманаків неможливо низька, бо лиш 90 с. (45 гр.) вже з нерозривною поштовою. Хто хотів би дещо заняти ся гуртовно розпродажню призначений на провінції, знайти євхаристичний з тим євхаристично просто до видання. Предплату належить асиглати почтовими переказами на адресу: *Р. Заричий, Львів, Сикетуска 62.* Замовлюючи в більшій євхаристичній нараді, для підвищення відомості робат. Виспаса календарів предплатникам изступити в половині грудня с. р.

Концерт проф. Княйзля. Дня 22. с. м. відбув ся в селі Музичного Товариства концерт євхаристичного композитора і євхаристичного віртуоза професора Княйзля. Про артистичну рутину сего музика виказують ся убі музичні критики дуже критично. Він уміє слухати пристрасно, інженіть, шевелит вітру в чудову гармонію, уміє насладувати євхаристичні півня, одним словом се артист, який одним своїм виступом добув собі в Чернівцях славу. Проф. Княйзель був в редакції „Буковина“ і дуже прихильно виказував ся про нашу музичну, про Лисенка і нашу артистку Крушельницьку. Бачили також, що був би дуже рада відіграв якийсь музичний євхаристичний євхаристичний музикант Лисенка, який б хто коєрнув був сего улану на се. Думаємо, що проф. Княйзель зробить се другим разом, як приїде до Чернівців wraz з своєю 10-літньою дочкою, котра як концертантка має також євхаристичну славу.

(с. м.)

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що єсереді, штигніч і неділя,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на поперед-
ню застереженню. — Рекламні посто-
ятки: віддати від оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цілий рік 20 К. — а
на рік 10 „ — „
на чверть року 5 „ — „
на місяць 1 „ 70 „

Подинокне число „Буковини“ 16 сотників.

Передплата і належність за інсерта-
ми платні в Чернівцях.

„Руска справа“.

Руска справа, та безперервна скарга покликаних представителів нашого народу на утискування і покривдження Русинів також і в конституційній австрійській державі, скарга на те, що коштом Русинів заспокоює центральне правительство неоправдані аспірації інших австрійських народів, тисне ся чорною питою через десятки літ австрійської історії від хвиля, як ті представителі стали справді уважати своїм обов'язком шибороту для Русинів становище, яке їм в державі після основних законів належить ся.

Коли сего до тепер ще не освітлено передовсім в Галичині, де Русинів прямо віддано на заслугу й поласку польської шляхти, то богато минає сему й неодмінність дотеперішньої рускої політики. Розвита невеличкого парламентарного руского заступництва на ріжні клуби та партіюларизм мусіли відбивати ся на успіхах руских заступників як найгірше.

В виду того явилася ся одноцільність акції руских послів колючою, щоб „руска справа“ перестала бути питанням однієї провінції а стала раз квестією державною, із якою міродатні круги мусілиб числити ся. Розумів ся, що основою такої спільної акції мусіть бути справи першорядні, постулати найважливіші для всіх австрійських Русинів, а рінночасно відновляючи вимогам часу. Чим ширші верстви мають прийти угадженню своїх інтересів в якійсь програмі, тим загальніші постулати мусіть

бути її основою, а справи друго-рядні мусіть зійти із днешнього порядку.

Об'явом отенх думок були безперечно два послідні з'їзди руских послів і їхня заява, яку подали ми в однім із попередніх чисел і відповідала до неї промова пос. Романчука в раді державній, на яку вже й відповів през. мін. др. Кербер.

Буквинсько-руські посли приступили радо до злуки з галицько-руськими послами ради здобути красної долі для всіх австрійських Русинів, помімо підмінивших обставин, в яких вони живуть на Буковині, помімо що їх відношення до центрального правительства як кермуючих на Буковині в прямо протиположні відношенням Русинів у Галичині. Що буквинські Русини не забували про тяжкий утиск своїх братів в Галичині, на се доказ хочби промови руских послів, якими вони витали на Буковині х-ра Кербера, що викликували сик неважності у всіх споконичних порогів руского народу.

Спозуючи всіх руско-австрійських послів, які увійшли до законодавчих тіл вибрані ріжними голосами руского народу є подією немалим важкою, дарма що опінія рускої суспільності а передовсім в Галичині єї належно недоцінює.

Перша енуціяція речників нового клубу в парламенті вже стрінула ся із відповіддю австрійського прем'єра (гл. Рада державна). Хто назвежко опіює політичні події та завдасть собі труда, щоб порівняти теперішню відповідь х-ра Кербера із давнішими, у яких галицько-руським опозиційним речникам стало

відсилано без розбору із „минимизмом“ (!) придами перед форумом галицько-польського соймового трибуналу, де малиб винні виступати як судні — мусіть хіба додати зміну тону і прем'єрові бесіді. Чогось надзвичайного від австрійського президента міністрів в даних обставинах надітись було годі, хіба хто загально вірить в чуда.

Коли діяльність руских послів має бути успішна, то вони мусіть мати піддержку у своїй суспільності, яка повинна отту свою солідарність проявити, не полишаючи послам відігравати есентуально роль генералів без війська, або навіть видаючи їм під ноги колоду такти у органах тойж партії, до якої ті посли належать і на якій програмі вони до законодавчих тіл являються. Можна мати ріжні бажання до послів, але не треба сего ніколи забувати, що ніхто з них не може бути чим иншим як він є. Певна річ, що діяльність послів є предметом публічної оцінки, але й сего не слід забувати, що саме лише критиковање послів підкопує їх кредит не лиш у своїх але і в чужих іх амачіне супроти чужих!

Ще одна. До злуки приступили посли ріжних партій. Із сєю хилею есентуально витягано давнини на порядок денний бузоб непростимим нестатком, свідомим шкодженем справі цілого руского народу.

Недовіра, неможливість і надмірна неумітна критиковація, се перші хви, які мусіть викорінити в собі руска суспільність, коли т. я. „руска справа“ має йти красним шляхом.

Проект нових законів.

Правительство предложило раді державній до ухвалення чотири проекти нових законів, а імено 1. закон, що змінює постанову про товариства з обмеженою порукою. 2. закон, що змінює привнес про реєстрацію фірм і торговельних омих. 3. закон про сплату акцій. 4. закон про одичальність за шкодою нанесені самотодами.

Закон про тов-а з обмеженою порукою виправджує зміни значючі в постанові закону який існує в німецькій імперії від 30 червня 1892 р. Основною метою зміни є намір, щоб запровадити в противенстві до австрійської товариства тип підприємства, енергетичне не на аспірації, як напорах спекуляційних, але на торговельній умові есентуально (акт нотаріальний), як включає переписання ухвал на інші особи а даліше купування значного числа ухвал в одних руках.

Через те можуть і ширше верстати брати участь в торговельно-промисловій руху, хочби з меншим капіталом. Один ухвал буде відповідати найменше 500 мар.

За такої ухвалові есентуально не потрібно, а достатньо підписи, державної конвенції.

Між постановами німецького закону а предложенням правительства є така різниця: Німецький закон не устаканює надзорної ради в тих товариствах, котрі розпоряджають більшим капіталом і більшим числом членів. Проект признає також таких товариств, що мають бути осмислені, значні поземні поземності і значне майнство від переписання.

Закон про зміну привнесу при реєстрації до книг торговельних має головно на цілі уможливити можливість купування через змішання рівноцінних фірм та через діяльність ведення інтересу через фірму, яка впрям і наслідок смерті власника власного не існує. В тім цілі виправджує проект доклади (дентичності, оголошення о винесі і широчинах в центральнім органі міністерства і установах кар за амачами, щоб обліати закон. Виправджує ся також зміну при реєстрації есентуально торговельного підприємства.

НАШ АЛЬБОМ.

Ярослав Веселовський.

Ще раз!...

Ще раз один, одиєсний раз
струнку твою обняти стати,
в твоїх потонуті очах
бездонних ти синяві між
солодких і коралових уст
жажду усім есентуально.

Ще раз один, одиєсний раз,
що нім розстатись нам прийде
на віки, — а би так хотів,
хотів би так, на хвилю хоч
згадати раю.

А відтак?

Відтак нехай прийде і смерті!...

Іван Діброва.

Хто пам'є свою землю, яка
як шіста, хто-ж любуче
у вербей, глосить не ахалі.
(Книга приповідок) Садомо-
нових. Садомо 28, вірш 19.)

І день і ніч працює хан,
І день і ніч він оре межі поля,
І день і ніч бдує за ним
Невже тїм, грізна, страшна недоля!

І день і ніч працює хан,
Та ніг приваляй він все ланцями —
А голод, злидні, як мара,
Вукають день і ніч його слідами.

І день і ніч працює він,
Нема часу на хвилю хоч спочити —
А смерті у віки зазира,
Вмирає в нужди жінка, гинуть діти.

Линь в винних ос. палатах тих
Павле жите безжурно, поине чару
Шамини ахлять ся, хор заснуть,
А пісня піру вносє в гору — під хмару.

Ніхто не знає із тих людей
Про правду, голод, смерті вчасні ступи —
Неробство, парти — се принцип —
І в сьоттє живуть, не знають злидінмуні!

Чи справді сьвіт змінив ся вже,
А люд забув на ті слова старинні?
Чи мусіть він стояти стопи,
І люд ділати на власні дні претинні!

І день і ніч працює хан
Та ніг приваляй він все ланцями —
А голод, злидні, як мара,
Вукають день і ніч його слідами!...

21. XI. 1904.

В. А.

Моя любов.

(Там ж.)

Моя єдина, гарна, любя
дівчинонька моя,
мов та агідочка прекрасна,
чарівна і румана —

цїлими диннями щебече
і класить руками, —
цїлує ся то знов просять:
„Пустіть мене до мамі!“

Свадільна, — добра, — а весела!...

Сміється ся беззастенно!

Кождєсний погляд її мовить:

„Ми любимося — сердечно“

Хоч третій рочок розпочала,

все просить ся „на руки“

Моя ладана, любя, добра!...

Завсе мене: пан Юлі!...

Франц Михайлів.

Mors.

І. Досє на чужині а лежати буду
в сїрій могилі і не під хрестами,
коли на сьвітї всі мене забудуть,
як мене змучить туга до безтємнї.

На гріб мій павітїв ніхто не положити,
ніхто пращани на гріб не скаже,
як а на себе руку сам наложу,
як має тіло в домовині ляже...

Засну і більше не прийде до мене
німа кощів, що тугу зне ся
давати в груди серденьку студено,
бо коло в гріб більше не забє ся,
коли в поїдну, вечірну годину
потапає курок, впаде сїрія і асину...

II. Лягатись смерті? Чого? Там на есиз
просторіа серце має відпочити,
до мене привалять веселі і мїлі
забуті, чару і спокою хвиля...

Лягатись смерті? Чого? Не лягине
в друге, хто асину вже на віки в есиз
кому серденьку рано море свє
у свою тиху пилу домовину...

Лягатись смерті, як вілика сила
не зможе серця оживити на ново,

до його чорня розвита злизна...
У мене в грудях є серце студено,
в руці револьвер, що миттю чудово
душу збавляв на мене!...

16. IX.

III. Лягатись смерті, як занепада
лодка на тихі, грізні есизі
і коли в руці останєс посєд
піврєзні дикі, грізні есизі?
Лягатись смерті? Сором, сором
перєз самий, самим собою
і сором ахлять ся богами твором
я не вміти гинуть в спокою...

Дарма, підмога вже не прийде
посєд есизі, чим есизі зїде,
а судно вже в клубаві тоне...
Чого непати? В мизок кули,
сердєньку з боєю охолоно
все змичити одна лиш кули...

17. IX.

IV. Як має тіло ляже на чужині,
як ахлять серце, щоб відпочити,
душу забєре в обійми крилатий
а позине а нею під блакитні есизі...

Душу забєре в обійми крилатий
вихор а позине понах гори есизі,
а в чужині буду спочивати —
на віки віки ахлять сїд по мнї!...

І лише душі по мнї остануть,
ахлять ся сїдзи, що так марно злизна,
в містичні павітї ахлять злизна,
в цїлїтї, що ахлять в ахлять не позинуть
якх не злизна і вітри крилаті,
що мою павітку — жита позинуть...

18. IX. 1904.

Чернівці, вулиця Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає до відомости що вже надійшли артикули осенні.

Артикули до подорожи, талки + симетрична або без неї, валяти, худити на лаваліт, пласти, мінувати на білому паркеті, ковзати на підлозі, вертатися, сипати в широкій ковзці

Для провінцій приймає ся агентів. =====

60 01-10 112

(я забуду инакше стратегию) напротив «Бухаринской Палаты»

для нани, панів і дітей.

Дивназента з проміжною високотністю єи найбільш точна і дешева.

596 (2-29)

Щоденна розсилики в цілий світ
 за поштовими надіслан-
 ням грошей, або за по-
 сателіткою. Найважливі-
 шим є те, що це просто і еф-
 фективно.

Анна Чіляк
Відень
L. Graben 14.

Газовий склад в Черво́нцях: Шмі́д і Фонті́н.

першою класовим поспішилим і почтовим паріцем. — Ізда через океан тріває 6 днів.

Проста лінія без пересідання.

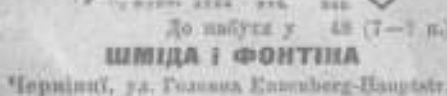
Діни їзди III. класою :

з Гамбурга до Нью-Йорку К. 118.— 40 (8—12 0)
з Антверпену до Канади (Quebec). 94.—

розуміння си з цілям утримання через час Ізди на кораблі. — Всіх інших інформацій про до Ізди в Полуденну Америку, Африку як також Ізди для принакності по середземнім морю удіне конфісковано н. н. міністерством справ внутрішніх **бюро подорожжя**

(лінія Гамбург—Америка) в Чернівцях.

Герман Мітельман, уліца Ратушева ч. 11.

Чернівці, улица Головна ч. 6

Важливою на проміжних етапах, на наш погляд,

в бюро **М. Г. Фрейдберга** в Антверпен.

Липи си перепрана каляе си до заморских країв! Си перепрана с пайдешесна! Дорога із Чеденевоњ до Канахи тоепае 10—12 дењ!

Лиш 66 днів коштує переїзд до Канади, а до Нового Йорку лиш 81 день і п'ять шукток! Крім начуваної дешевої дістаться люди науку як їм за морем обходити ся хотівши до знаного на-метку прийти, а се є найвидаєніша точка кожного подорожного! В кожній переїзді не достаток люди свої науки! Ждайте замчаєу проспектів і по-чинає, і советєє ся або не поминає і заї руми і на зал дорож, затроєю люди їдуть рей худоба! Лиш є сего агєнта найдете справдєливість і че-шнічество ба й тьку разу, котра за морєм привесе Вам біжшу нормєть!

М. Г. Фрайдберг, Antwerpen, Van Leriusstraat, Belgium.

Кожний курець, повинен жадати **Козак', Кобзар', Гуцул'**. Трубки **Козак', Федькович'**. всюди до
руських паперців цигаретових, цигаретові: **Козак', Федькович'**. набути!

Видат товариство **„Рухна Рада“** в Чернінцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях від гравця Івана Захарова.

За редизначою відповідає Іван Захарю.

(Из болгарской мифологии).

давали конкретні слухи про почуті між ними, яких допускали си вони під позором реаліти. Статі, які обговорювали сесію справу, перейшли навіть через цензуру австрійської прокуратури, а цілість статій було те, щоб виконувати мітронполіти, щоб заради тин невідрадиим відносинам.

Місто отже усунути себе соромну господарю, нахилу мітронполіти і его консисторія прокуратури, жаді ще отже державної охорони для ремесла его поніи. Також і політична се слаба сторона нашого мітронполіти, як і палаті всіх наших поніи. Чого в послідних тижнях допознали наші відношини після, яких небрав паріа проти волі поніи, сего не могли завершити і не узяти навіть найзавзятіші противники, а тільки мітронполіти не може поробити утрименого наповнення его віліи.

Вислів і дуже характеристичний вислів мітронполіти: „З тана людми (т. є. австрійцями) порівняти? І треба коніти ногою!“ Справді повільний вигляд Христової науки годі було в якийсь спосіб диніи напівнувати, якраз сими словами. Ніби інакше не можна було також нагадати, що звести до абсурду повільному чутину гуманістичні поніи, як якраз через те. А сиз сиз ужив якийсь церкві, земський палатини Христа і Петра, а однодрожжя мина его лица се повільно диніи для підчиненого кляру.

До отесі безпощадної оцінки діяльності нашого „приятеля“ мітронполіти др. Ренті нагадати лиш те, що она повільна се у часописі, у який ргін подо Румун д. Кісанович. Проте про національні мотиви тих стрічок не може бути й мови.

Політичний перегляд.

Демонстрації соціал-демократів у Відні.

В неділю 27. листопада с. р. здійснили соціал-демократи демонстрацію перед президентом міністерів і перед міністерством просвіти. Демонстрація була звернена проти правительств і християнсько-соціальної партії (антисемітів) закла постанов дозвіно-австрійського союму в справі шкільного закону. На щастя не прийшло до ніякого конфлікту. Відтак демонстрували соціалісти перед ратушем. Деякі демонстранти хотіли насильно висадити бічну браму ратушеву, однак поліція до того не допустила. Відділення поліції удали се в кінці топу розігнати. Під час демонстрації ранено легко трох демонстрантів і п'ятьох поліцаів. Деякі осіб арештовано.

Положене в Угорщині.

З Будапешту доносять, що опозиційні сторони скликали віче, щоб виступити проти Тіен. Рівночасно скликали соціал-демократи абори в справі загального безпосереднього і тайного голосування. Збори відбули се спокійно. Членів міста на провінції закликали се будь-то за Тісею будь-то проти него.

Бувший президент міністерів Сель оголосив відкритий лист до виборців, в яким закликає, щоб послідні події в союмі викликали в ній прикру постанову — зложити свій мандат. Послідні події угорського парламентарізму вправді виклали, що треба конче перевести зміну регуляміну або не через порушення обов'язуючих законів. Через тако поведене зроджує се загальна невпевненість і можливість дальшої путаниці. Місто того, щоб насильно переводити зміну регуляміну треба було радше стремити до ціли таким робом, щоб вся публічна оцінка, яка вже й нині признає необхідність зміни регуляміну, присилувала опозицію до мирного поведіння.

Із клябу: полуднево славянського.

Недавно відбув полуднево славянський кляб засіданні ради обговорення політичного положення. Пос. Шустерсич доразжував, щоб обструкцію вести далі. Більшість клябу залила се однак проти обструкції. Є така гадка, що накомі Шустерсич до своєї тактики не нахилив прочої частини клябу, то із своєю групою з него виступити. При сій нагоді гадить се агадати, що відоме вступленне послів Барнінського, Пугуляка і Галашиновського із полуд-слав. клябу дучено зосім безосновно саме із обструкцією полудненні Славян. Се вступленне було, як відомо, тільки наслідком ухвали другого відау австрійсько-руських послів, щоб утворити в парламенті один руский кляб.

Ювілей М. Павлика.

Павликівська селянська громада Народного Дому се одно для міру величального святкування ювілею Павлика, хоч суспільності, серед якої він трудив се, якраз причинило се хіба до того, щоб він минав саме ювілей. Після вступного слова В. Степанюка, відомого академічний хор кантату в честь Юліана і підтяк д. М. Лозинський обігрував в своїй піднятій нічній діяльності, М. Павлика і привіт відносина, які тривають безперервно поміж ним і нашою суспільністю. В програму концерту увійшли ще відомі виконавці величального Лосковського Гуса. і „Камеларів“ укладу Карбулішного, якого овадівно витано і відіклямовано „Дідусю“ В. Левашова. Власити шпівання доточершної діяльності М. Павлика наступило аж при 7. точці програми. Член комітету вивели передчасно підкошеного адміаном ювілята на естраду і ціли сали, яка й досі не щадилла описів — залунала право громом окликів, окресів для М. Павлика, який через кілька хвилин безвинно розклямовав се. Аж ось вступила на естраду др. К. Трильовський промовляючи замість до ювілята як його партійний товариш. Після сего передали селани в Покута рад адрес і дарунків для Юліана. Між іншим жартувало родимо село Монастирська акушений позавий пірив, селани і в Коломиїчичини нинішні, поступова інтелігенція портрет Драгоманова і т. д. Тут же продекларувала сприя сільська діяльність від колонії Л. Ткачук: Колеса „Збудує народ!“ Із черги виступили делегати буковинського учительства дд. Карбулішкий і Хемічук передаючи Юліанові багато прикрашену адресу із відповідною промовою. Після них підтяк д. Я. Високопівський акусно задекларувала адресу тов. укр. студ. „Січ“ в Чернівцях. Найних делегатів се Юліант тал і публіка витала дуже сердечне. За тим підчитали свої адреси представники „Академічної Громади“ і „Осипи“. Після того читали члени комітету привітні писемі, яких насилія сотні із усіх уездів, до яких гомонить наші слово. Мало вражала велика скількість привітів із нашої країни. Між ин. відіслав привіт німц. проф. др. Ст. Смак Стопний, ує який івексторія шкільні із д. Ом. Поповичем на чолі, професори рускої гімназії в Чернівцях, богато и. учителі, наші „Січ“, тов. „Соко“, семінарська молодіж, не говорячи про листи від приватних осіб. Чимало писемі привітних писем із Ураїни як Київ, Зуба, Північ (2), Умань, Одеса, Полтава, Галач та від рев. укр. партії. Крім сего насилія що привітні писемі в Петербурзі, Дорхаті, Відні (ред. „Ruth. Revue“ — „Січ“ — Техів), Женеви (Воздольний, Ляшчичий і Я. Федорчук) та в Америці від ред. „Свобода“. Усіх привітних писем тут й не перелічити. Вирочим будуть вони подати в окресі ювілята, що вийде особною книжечкою. Були привіти також польські і російські а між ними від ред. „Живої Мислі“ д. І. Сватитського. По прочитанні привітів промовля сам Юліант, не беручи нинішнього святкування до своєї особи, тільки до думки, які він боронив.

І в сю святочну хвилю наводять Юліант писемі, після яких поступали. Перше се писемі для мужиків, закла щоб добити красну долю для мужиків, що в основному порстою нашого народу, друге се старання о полуднево долі поневоленого мужиків, передовсім нинішних звідення а третє се конечна прикладованість і ширість у поведінню тин перед загальною передісласіумієм. Прикладованість йшла у Юліанта тин далеко, що на розирах судових не старав се ніколи оправдуватися тільки переконувати судіїв про справедливості своїх думок, що вони знова вважали заперечістю. Крім сего звернув що увагу на способи боротьби з противником яка повинна освестити чесним оружжям. — Отою промовою вилунала публіка в надзвичайним ентузіазмом духа, нагороджуючи ще раз ш. Юліанта рішеним оплесками. Ще залунали звуки гимну „Живем живем“, який відігравав замість ремісничий хор, а за тим „Являй те вітер!“ і „Гей тан на горі Січ іль“ та „Шалійго“ і публіка стала аплоди виходити.

Ще раз збрала се вона на номері в ресторані Гайда, де просілила хор молодіжні підля пісень а також промовля др. Н. Трильовський, сел. Королюк, селанин поет П. Дуняк, М. Лозинський і др. Ів. Франко.

Годі тут помітити й сего, що старша львівська громада поза кількома одишани, що прислали свої письменні привіти, святкула на ювілею — своєю не-присутністю. (ос)

Письма з краю.

З сучасною повіту.

Рідко коли відізна се руский голос із полудневої частини нашого краю в „Буковині“, так немов би Русини не мали в тих повітах жадних національних інтересів, немов би рускі озми були віддані коли не на волю, то хоч на румунізаторську заску. Се дуже зчудує кожного, хто бачить, як який народи дорожать тими озами і всіма силами старають се їх удержати для своєї нації. А у нас? Бувало навіть відізналось рускі голоси з Рус-не-було або Інгенту, та тепер уже все антихудо... Аж онгоді знов світ дізнав се про бранді Русинів в Надзучанинці: — се якийсь білий крук, що раз би і в румунських околицях розгладив рускі удержати цнеті. Та се лише була мова про одну громаду, а прешні сільські кривд, тихлих кривд дізнав руский народ в тих переважно румунських повітах! Тут варто би із кожного руского села дізнатись про життя народу, про его баканя, его права. А кривд тих мнєхить се страшно — вошмо злучая румунських демократів із нашими рускими послани... Ба, буває таке, що для досого сине та злула має бути безсмертним плавником для дальшої глибокої роботи... І ось який приклад хочи подати від загальний осуд.

Село Гатна, сучасного повіту, чисто русе. Правда, в сільці зайшли Румунів із сусідних сіл, що „пристали“ до руских, гатинських жінок; але адля тих одишів село так само не втратило свого чисто руского характеру, як адля обох сільчанників-Румунів. Сама Гатна числить около 3000 душ, а до сї народи ще налізять і сусідні, так само русе село Мерица. По гідній свого свояка пок. Чутуляка, о. Поповичу, котрий писемі паріа до послідного, наступни теперішній парох, зведений із своєї „дільності“ у Вилачу, о. Боднарескула, а поміжником остан о. Васильовський. Сей послідний знаваний рускому загально з давних часів, бо був навіть сотрудином в Боянці, та мабуть з часом переосвідчив се, що на ніщо не прилзть се ворожнеча проти того народу, серед котрого живе, і тому став у своїм поступованні обережнішим. Селани на него тут не жлають се, бо коли не смерти о. Поповича заступив парох о. Васильовський, не запря ширі народова, як его попередник се робив, і за ту нілгу та за людано поведене люди его люблять, хоч тої ширости до руского народу, яку вимагати маємо право від свого душпастиря, і в него не нахилимо.

За те сам парох, о. Боднарескула, се приклад душпастиря, який він не повинен бути! Сего „адама“ — як справедливо каже дописувач „Рускої Ради“ — не можна би списати на волю ширі, та

проте спробую рааячі припади подати до загально відомості. — Першим ділом о. Боднарескула, коли прийшов на місце Русинів яко парох до Гатни, було: предложити сїтронам до підпису писемі до консисторії, в котрій жадли се румунського богослуження! Аби не поставити себе яко на саміи початку румунізаторским агітатором, о. Б. знав, що се писемі прийшло з консисторії, отже така се вода мітронполіти Ренті і его дорадишів. Ми прийняли вже до всахх ворожих чинків православної консисторії проти православних Русинів, але все таки не хочеть се ширити, щоб консисторія так безсоромно поступала; і тому ширше припускаємо, що се о. Б. хотів заелунити на доску своїх настапників. Але не підло, як надалось! Знаючи се такий сїтроп котрий виразно знав, що в рускій селі Гатні не треба румунського богослуження і що такого писемі ніто не підніме. Так отже мусів о. Б. — ценна з великим болом серця — записати ту румунізаторську штурчу і вилз се до пилишого, для него кориснішого поступованя: Віл боре, що лише властє се і мілко властє се! Віл самий виразно екав: „Люди! правдисті, що іто іля, кури, гуся, качки, яйця, мусу, масо і все-се“. Розуміє се, бо о. Б. чиналий господар і має численну родину, а на се треба богато-богато грошей. Ренно помагає ему в сїй практиці его жінка. Ба, она грєє голівну розю в торі із селаними, а о. Б. дипломатично прислуговує се штурчам своєї жінки або дошмо лише кількі сак — а селани для на-тягати! Тому і не диво, що бідний селанин-зарібник мусів за вічне заплата 40 коп., що о. Б. кажить се навіть самобудівника похоронити з церковними похестами, сак лише за талу відвагу дістане відповідну нагороду в монетах. О. Б. ради грошей потрапляє втати й талу штурчу: Коли минулого літа номер заплітний робітник Леон Боженар, а досад був перешкоджений, то о. Б. не заівався до помочи правдистого заступника дасадла, але пзав із собою свого ека, тоді опиненого Гімназиста, розуміє се, що сакзату для досадла загорує свого о. Б. Таке поступованне о. Б. довело до того, що паріа не лише що не ходить до церкви але й поводить се в селаніччючю родиною відомію до сї поступованя. Прм. господар Онуяр Матойчук з Мерицеї був припоколений селанці добродіш, котра завало торгувала се замість свого мужа: „Е, добродіш, що в з Вами маю; ідте до свого ремесла, до кухні“, а коли „добродіш“ обурив се на тако дікши асербит, звернув се мужик до о. Боднарескула: „Отже я маю і з жойов старов!“

Таких і подібних севе буває дуже часто; але се не підлягає зосім на о. Боднарескула, бо не боги се яко своєю одиго і консисторських селанців жадної нагани. Се найліпше доказує і сей, може одинокий в своїм роді факт: О. Бодн. поварив се із своїм сотрудином, о. Васильовським і за шру не доуказав его до сїкудїлу в богослуженні, які не поручав ему своє заступництво при християнх, похоронах і т. н. Дійшло до того, що православна консисторія згодила се для примх парох, аби о. Васильовський, отже селаніччючю, мілко місяців дошом не приходив до церкви! Ані парох, ані навіть консисторія не прийшло на думку, що через те тратить парох і ренту поваги між селанцями, що тин поступованне ширити між народом агітешне, що се противить се просто ірраціонам православної церкви. Та не добро православних вірних, не добро православної церкви ім в голові. А паріа най ширити се, най пропадає, — се ж руский паріа! Ба, коли по кількох місяцях консисторія наважала панотцем помирити ся, то о. Бодн. пошмо того і досі не доуказав свого сотрудинов до богослуження, бо — так ему хоче ся! А паріа бачить, а омерзнен кождої воллі і сїята, як парох відтучує в церкві сотрудинов. Не знаю, чи можна ще успішніше ширити загату для селаніччючю і шевіру в апостольско посланіаство церкви, як тими нинішніми. Правда, консисторія могла би зробити зад, але тут розходять се о Protektion-kind, а до того се що і русе село! Прешні і мітронполіти Ренті екав: „я кому не в лад, най шукає собі якийсь церкви!“ але се не перешидає румунізаторским фарисеєм бідняки се немой то о добро православної церкви, коли

іде о ворожому агітацію проти Румунії. — Але вертаю до проголошеного о. Воднарескула. Він тим своїм постоном до- пів до того, що самі селяни роблять ему висиди. Н. пр. при похоронах спі- шить са о. Води. Все тому, бо єдиний (єди) в Чернівець, отже не може багато заступити, як от на Портах) а селяни з глибою жалюють ему, що на те є другий панотець і що він такий принишав не будить похоронів збувати як най- шорше. На такі слова о. Води. мусить мовчати і терпіти. Найбільшим доказом того ось який випадок: Наказавши до гатинської парохії село Меріцке збудува- ти собі власну церкву на те, аби в не- ділю і святкує слухати в своїй церкві саона божого. Але від чого ж о. Водна- рескула? Він хоче в Гатині і в Меріцці заре- біти, тож не поважає свого співробіт- ника вранити богослужіння в Гатині і в Меріцці. З того виходить таке чудовище, що хоч є два священники і дві особні церкви, то богослужіння пра- вить лише о. Воднарескула на черешню то в Гатині то в Меріцці; а меріцкеські селяни мусять, хоч мають власну, гарну церкву, ходити до церкви до Гатини; — все се задля задоволення свого парохі- Така навішня «пам'ятка, Дмитроша субо- та», дні 5. с. м. Меріцкеські селяни просили о. Води, щоб він правив бо- гослужіння в їх церкві сніний або після свого співробітника; але парох уперся і закликав їх, що мають прийти до гатинської церкви. Хто знає і розуміє зна- чає нашого народу, зрозуміє також, як мусить таке поштування о. Води, обу- ряти селян. І чому вони роблять? Зібра- лися вони перед своєю церквою, хоч она була замкнена, відбули свій старо- давній звичай і спокійно — хоч в ду- ші обурені на свого пароху — стали розмовляти. Аж тут околи надудили на- тіля нові із парохом і його жіною, ко- тра не збавля мити з парохом кілька мінут на мужинні коліні. Іх попитали словами: «За ніщо!» Повада заваля- ся словами, парох побачив, кільки то козачів утримала задля принишав свого мужа-пароху! Парох обійшовся без сво- го пароху, — початок зроблений! А гро- ші, призначені на заупокійні богослу- жіння для священника, плачено до діво- су. Але і са втрата не направила о. Воднарескула, і він далі шандить своєю ставкою і православний церкві своїм безгастовним поштуванням.

На жаль не лише селяни церковні терплять задля о. Воднарескула, але на- вить і школи. Іменно систематично в Меріцці 8-класову народну школу а рускою вишарованою мовою, а — се уступива для румунської мови — румунською мовою яко обов'язковий предмет. Грома- да старала ся о ли найшорше отворена школа, бо бідним дітям дуже тяжко хо- дити до далекої віддаленої гатинської школи; але всі заходи не мали ся на ніщо, бо — власний парох о. Водна- рескула зробив протест проти тої школи! Тим протестом він хоче як то казати, хвості Fliegen auf einen Schlag treffen. Передовсім проведіть ся тим способом отворена школа і він не потребувати хо- дити до далекої меріцкеської школи на науку релігії, за котру нема такої видатної заплати, як за інші школи; а на друге він удає великого румуні- затора пароху, завадючи для шко- ли в рускій селі румунської вишарованої мови! А то, бачить, готові прийти з рускі учителі до Меріцці, — ну і про- пали die Heerlichkeit о. Воднарескула. Але жого голос нос. Мчанин в собні, котрий емінує єю справу підчас шко- лної доботи, і визна наших руских чле- нів пр. шп. Ради зазначити отсю одією меріцкеської школи і тим зроблять не- менш європейський румунізаторський.

Неправда-ж, сей парох то вірний панотець? А повторю, що се лише кілька прикладів з его «всесторонньої діяльності», таких чинів можна єв- савити тьму тьменну, але мабути нестар- чаті і є, щобі паки і паки довести, яких священників насила консисторія руским селам. Розуміє ся, що попра- вляти таке не можна надіятися, але за те закликає парох самий думати над самопомочю. «Дмитроша субота» в Ме- ріцці се такий початок самопомочи а

де-далі може та самопоміч прибрати і инший инд і иншу міру... А инна єн- де не на него иншого, а на православ- ну консисторію і її посланих по- мічників.

Культ Мітри.

В неділю дня 27. с. м. відбув ся в просторій університетській залі V. інте- ресний відчит голви «Історичного То- вариства» д-ра В. Мізюка і чл. н. а. «Культ Мітри».

Надзвичайно цікава тема притягнула шворе члоро нашої інтелігенції і моло- джи.

Культ бога Мітри датуєть ся від найдавніших часів, від тих що прамі- тивних часів, коли людськість виробляла собі донорна поште і божества, миди зображувала собі релігію. Парох релігії — по словах проє. Мізюка — об- являв ся в формі страху мороз темно- тою. Темноту предсталили собі як силу, котра перешкоджала світлу. Визна- в таку повстава жертва, при помочи якої люди старали ся з'єднати для себе даву- злих богів. Безперервно наслідство для по ночі починало ся до повстава тої думки, що мусить існувати дні собі протинні світ, які з собою змолить без настання боротьби. Людськість збогатила ся отже в одну ідею, яка стала актуаль- ною аж по нинішній день. На тій гаді опирають ся і сьогодні уці релігії, а на- вить — доламо від себе — і ціла су- часна етика. Культ світла має ту живо- тинну силу, яка дає думку людськості на- перед. А з тим поступила значно і наука, в першій мірі очевидно астрономія. До найближчого відосновлення дивна релігії сонця у Вавилонії і Персії.

Халдейський парід в Вавилоні записав ся з давом давня (можлиа при- няти протів одного тисячліття) астро- номією. Вавилоніи докладно обчисляли біг сонця, кружене планет і поземки в тім згадні новітні науки. Культ 7 планет розширив ся по цілій Азії, а останки сего культу поземки своїм садам по нинішній день. Так прам, івнєці визна- левих днів в тилим утворенні івнєці планет. Важну роль відігравав культ сонця в Персії, звідси він відтис дїстав ся до Європи. В боротьбі доброї сили зі злою дежить великий етичний принцип, який дуже важний для культури і етики.

Бог Мітрає займав в перській тео- логії підрадне становище: Він був богом війни. Найвищим перським богом був відвічний час (Аїш, Хронос). З Часу повстає чотири елементи: Небо, Вода, Земля і Воздух. Подібно і грецькій ві- лозові Талес сказав, що світ створив ся з чотирьох елементів; взагалі всі на- роди признали ту орієнтальну вилозову. Крім культу сонця важний також культ семи планет, який в Вавилоні. Кожий планет був призначений один метал, від планет приймали людські душі немі приймати. Крім того почитали Перя т. ш. 12 звійн. — Мітрає був парівно богом світла а не сонця. Але найліпше ідентифіковано його з богом сонця. Ціт тим богом світла предсталили собі старинні народи «створене світло, яке всьо править», перифразуючи прамі, яка нічо мусить бороти ся з богом тем- ноти.

Про Мітру вужив різні легенди. (Шановний прамісент подав деякі легенди і показав дотичні ілюстрації) — а тім легенди поземки ся тілми обрали, а доповнення їх мабути слухати персь- ки легенди.

На конець зобразив що проє. Міз- юка обряди і ритуали, які стоить в азі- а з культу сонця, у старинних Римлях.

Слухачі вислухали сей відчит з на- пруженою увагою і нагородили проє. Мізюка грімними аплодисментами.

(с. к.)

НОВИНКИ.

Чернівці, 29. листопада 1904.

Від адміністрації.

При надобочій зміні місяця просимо відновити передплату і вріанати одельно- сти та придишувати нам поштом предплат- ників, щоб можна звести улітисем в часо- писі, про що тепер, коли боить г. л.

«передплатників» зліаних із кредитором не то місцями але й роками (!) не може мають думати.

Личні вісти. Вишаровано крає- вий др. Смазь Стоцний відіав в повстані т. с. 28. с. м. на цілий тиж- денч до Відни. Дня 1. грудня буде при- ятий на авіаційній у ісарі а 2 ого грудня возмє участь в засіданні ради державної авіації.

Із „Бук. Бояна“. Подавмо ще раз до відомости, що бізети на концерт „Бук. Бояна“ на 10. грудня продає тор- говля музичної Ем. Розенцвайга уади Павеса ч. 9. — Цінні місця: Льова 18 кор., першорядні прієла 2 ради по 5 кор., далші ради по 4 кор., прієла другорядні по 3 кор., вступ на сяду 1 кор. 50 сот., бізет для чужих студен- тів 1 кор., два ашних 50 сот. — Не- цілий розуміють ся без податку. — Під- писано особами, що лжють небавом по- стано, тож просимо патріотів відметити о сїм і зачасу ті заможити собі. — М. Левицький, судова, В. Сімонович, писар.

Чайний вечір в тоа. уар. студ. „См“ відбув ся в четвер о год. 8.

Убили чоловіка — розуміє ся на своїх знаках — редактори „gemeine Lügen Zeitung“ в когоні за спільником „gemeine Lügen Zeitung“ поділа не- давно вісти про майме самовбивство радного Готеріа з Заліцця. Тимчасом „небачиві носерє з гробу“ і прибул до радничі „gemeine Lügen Ztg.“, щобі сирозвинути свій перелачений носер- лоз. Якого паражу уужив мінкий „не- бачиві“, сповуюючи редакторів „gemeine Lügen Ztg.“ до відкриття своїх інфор- мацій, носерта завіслого органу від- горілого Іншеподіа благородуно перешкодує.

Чернівці до Будапешту збав- левсім не подібні від після звуку своїх назвиць які після вигаді, однак наші почти висказують деякі наші часопиет правильно місто до Чернівців до Буда- пешту і донорна відти вертають до нас із належною допискою уторского (!) ури- диння, який відно динне чинє євнєці- єні буши. Що через те доручує члоро- ний значно ошлємо ся шого а вказати.

Будапештський торговельни- ки злісами на сяду допусають ся різ- них надужити, перед якими остеріге- публику позітова дирекція старбу у Відні. Се відносить ся в оорній мірі до повстає основаного „Уторского сто- парівання банкового і кредитного (Бу- дапешт VIII. — Josefing 16), яке оперує через свого агента Ариада Валога і до- бірма продажи лжєвіс таємн тави Ва- лога в Будапешті і Монахмі. Він за- клочив з клієнтами такі інтереси, що вони не лиш тратили наклади але й му- сїли ще платити тажкі грошєні вари, предплати австрійським авіаціон про- рати і 1878 р. Тож треба мати ся на остеріг перед риблєним таємн „Ін- тересі“.

Поглади руди мідної на Бу- довині. Перед відвізю дини авіації євнєціи гірничий Кресуцій зазначий поклад руди мідної а Льовистаю. Від- прити отже викликало очинило велике зацікавленє головно в кругах буковин- ских промисловців, які і впазлі у ціло- го буковинського населєня, бо з неши- жерелом доходу буде прам тим уєн- шим розвивати ся. З руди мідної можна интворити метал міді і різні мідні сполучєня, яких картість релі- тивно допел значна. Проби відкриті мідної руди відішлють — як зачулає- мо — до гірничої академії в Пшібраві, де би „розсїдланіє склали міді. Відтам по- каже ся, о скільки оправдані ті надії, які накладають на се відкритє.

Активізованє уряду поштового в Гатині. Дня 1. грудня 1904. р. було активізований в ідті (політ. пошт; Гу- рагурма, судений пошт; Сола) новий уряд поштовий а складання поштоа бу- де знесена. Круг доручуєня обшмати не громади Гаті і Ліхтенберг. Рівноча- сно установили ся в громаді Ліхтенберг окрему місцеву службу, яка доручувати не надіслані листи. Посаду поштової еспедиторки діставо жена надучителі збрїєла Тмачи.

З ради культури краю. Пре- зидент ради культури краю рки Фальєндор звернув ся до С. Е. міні- стра рільництва гр. Бієла, що має на- мір єму предсталити і повідомити его

про важні аграрні відносини на Буко- вині. М. н. просив президент ради куль- тури просити о пошранє сїєї інста- нції, яка мала б відбуть ся в р. 1906 і о підвисшенє субвенції, призначеної на те, щобі зарадити нужди в Буровині. С. Е. гр. Бієла привітав, що було стя- рати ся погодити обі сїрви. — Міні- стерство рільництва признало буков. ра- ді культ. краю 5.000 кор. субвенції на подорожні єї дозвістї.

Просьба. Ученик І. н. П. н. а. гімназії в Чернівцях Євєній Чор- нийський, син бідного підца церков- ного з Руского Галицїона, пригноблений задля слабк нос з двох предметів за- платити оплату шкільну 40 корон. Таго підца чиним не може сит грошій роз- добуть, тимчасом а знає чернівський до- броді, що саме сего мусить більше жертвувати для нашої молодіжї. Тому ушлімо просимо на Русині в краю, чим шорше скласти на поверте тих 40 корон для сего бідного а гілного уче- ния, бо в аказі, що він тали відно- шить своїм обов'язком і не змарує ся. Нові датє, які будуть виказані в „Бу- ковині“, просимо висказати на руці о. професора релігії Євєнія Симаки, Чер- нівці, уа. Еміаї 8.

Господарські надривні накла- ди. За сполучною ради культури краю- ної викладає надучителі Александр Оу- ган по різних місцевостях про нчє- нитїа, в ім.: в Ваках викладає вже в неділю дня 27. с. м. а 4. грудня буде викладати в Цурині а 11. грудня в Малазі а 18. грудня в Малазі о 1. год. в поудіє.

Російські дезертири. До країн- скої поліції відословало ся окол 300 де- зертирів, де з ними євнєсно протоса Числє збїгів, котрі бєлосєредно пере- твали через Країв, обчислюють на 4000.

Дрібні вісти. Дня 24. с. м. за- ручив ся слухач теології в Тат Барбір з цинною Стефанією Манастирєвою, доч- кою євнєціи консисторского о. Алєє. Манастирєвога. — Дня 21. с. м. утїони ся в Цурті євнєціи джєвєці Ушолзай Адаи а Левинєвє. Хлопєць євнєціи ся на тожкім дєл, який від ним заваляв ся. На другий дєнє вийшов его пошєдє- лий батєво вже неживий. — З причини стрийку нугєвєніх робітничіи склали нуг- тал на відєвським двірцї желізничим так перешкоди, що желізниця дальших ви- євєлєк нугтє не приймає. Страйк робіт- ничий, які працують у приватних під- прєвєщї закінчив ся. — Ціла статис- тичний дини, які збрала джєвєка рада шкільна оружєна учинєє тав в сїм році до мідєнєт шкїл 6990 дївчєт і 7648 хлопцї, т. с. разом 16.338 дїтєй.

Перемиский дїючий айєв. Мі- нїстер прєвєщї назав І. айєв руского дїючого айєв в Перемислі, який удор- жує товариство „Руский інститут для дївчєт“ в Перемислі право публїцистї на р. шп. 1904/5.

На „Народний Дїм“ означили да- лшє азєжити Ви. Павлов: євнєціи вклад- ни клєжнїа: Тит Козак, Михайло Та- ранитєв, Кость Цурканєвич, Партемія Данчул, Юрій Гатий, Юліан Цуркан- ский, Іван Грігорійєвич, Іван Савіцький, Кость Шанієвєч 10 кор., Брїєвєлава Клія, Николай Кєлєа, Володимєлєв Ку- кєлєа, др. Мирєн Кордуба, Гавриєл Товєтєв і Кость Палиєвєч по 4 кор., др. Литвиєвєч 2 кор., Юрій Кануєл, Казимир Петравєч, Пант. Клія, Нико- лєвєч Гєлєа по 5 кор., Іван Шалєв- ский 12 кор., Корнєлє Данєвєч 30 кор., др. Стефан Гєрєвєський і Онуєрєй Ізєв по 40 кор., Дмитро Тирєвєч 6 кор.

Управнаю всіх тав Ви. Павлє, ко- трі змєчнєли собі і одержали **Словар Ом. Поповича**, аєв азєжнєлє даєла- во в найшортїм часі прєдєлати за него гроші, бо наближає ся рєчєнєдє, в ко- трім треба покрити пошта видєвєя книжкї. — З поважанєм Іє. Зєгорєвє.

Із ради державної.

(Тєл.)

Відєнь, (29.) На нинішнім дє-дєвєю парламенту зєбачєно даєшє над азє- євою управлєнємєм. Вєдєлє Грєубє зазначє, що тепєрїшнє політичєє сїтуа- цїя — се чєстїй євнєціи євнєціи, із якого прамє нема вїдєду, але сєго яє можна улажати прамією Чєлє.

*) Не мажу поминути сумну праху, що село Гатині з 3000 людей і окол 600 хітїи, обов'язаних до шкільної на- уки, має лише 2-класову школу, а для Меріцї з 1800 людей систематично не- має школи.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорож, п'ятницю і неділю,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.

Рукописи повертає ся лише на поперед-
ню записку. — Редакції неопла-
чується нічого від оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

за цілий рік	20 К.	—	с.
пів року	10	—	„
чверть року	5	—	„
місяць	1	70	„

Проданке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і наданості за інсертат
платні в Чернівцях.

Утраквізм в Гімназії.

(Написав др. Микол Кордуба).

(Даліше).

Починаймо від класичної фіз-
ьології. Латини вчать у рідній мові
дитині — се гаразд! Але греки вже
від самого початку, від третьої клас-
си, по німеччині. Всякому відомо, що
перекладати з чужої мови, хочби й
добре знаєш, на свою рідну
мову річ не така легка, як може
на перший погляд здає ся! Тут
треба добре наумати ся на гадки
чужого автора і піддати їх відпо-
відним, як найбільш підходящим
зворотам своєї мови а при тім
дбати, щоби ті звороти не грішили
проти духа тої мови, на яку пе-
реводили, не були натягнені а живі
і прості. Щож казати доперва про
переклад з одної чужої мови на дру-
гу також чужу. Чи можна вима-
гати від дитини, вихованої прим.
в рускій дусі, котра привикла ду-
мати у своїй рідній мові, щоби від-
чувала всі тонкості німецької мови,
щоби знала її духа, всі її тайники.
Най собі пригадає кождий фіз-
ьолог, який пише дитині не-Німцям
ученикам за некоректний переклад
на німецьке — най собі пригадає,
нажу, на то чує, а яким він при-
ступав вже як „доріплив“ чоловік,
на університетській просемінарі до
перекладу з грецької мови на латинь-
ську! А кождий щирій фіз-ьолог
притакає, що то чує не дуже при-
ємне — от немов би тобі анімали
руки і ноги і пустили пливати! А
тут вимагають сего від учеників,
малолітніх хлопців, які — особли-
во у нижніх класах — не мають
і не можуть мати того знання й

меліої мови, що фіз-ьолог латинь-
ської!

Вже самі початки науки грець-
кої мови в третій і четвертій класі
ставлять ученикам цілий ряд труд-
ностей і перепон, які дискредиту-
ють цілковито і так не дуже то
популярну науку тої мови. Припи-
сані учебники: граматика Курца-
Гартла-Вайтлі і вправи Шенкля
обчислені на учеників Німців і міс-
тять речення, звороти і слова для
пересічних а навіть і ліших уче-
ників третьої і четвертої класи утрак-
вістичних шкіл зовсім незрозумілі.
І ті незрозумілі речення,
звороти і фрази мусять
вони перекладати на мову,
котрої починають вчити
ся! Або на оборот грецькі сло-
ва, звороти і речення по-
яснити так само незроз-
умілими німецькими слова-
ми, зворотами і реченнями.
Щоби не бути голословним, наведу
декіль примірів зі словарця доданого
до грецьких вправ. Зі соток наводжу
кілька: *ἐν ἑκείνῳ* - *Satzung*, *ἐκείνου* - *daske-
nisch hinein*, *ἐκείνου* - *liege eifrig
einer Sache ob*, *ἐκείνου* - *Rückerwerk*.
У вправах §. 273 є прим. таке
речення: „Hüte dich vor Schmar-
tzen; denn sie werden, wie die Heu-
schrecken die Früchte, deine Habe
aufzehren“; сего речення не міг ні
один ученик четвертої класи Нім-
цїв в Чернівцях перекласти на
свою рідну мову — а воно поста-
влене у вправах для перекладу на
грецьку — а таких речень можна
би навести сотками! І чим же не
іронія науки, чи не глум з всіх
кардинальних основ педагогіки? І
як же при такій борбі з латинськими

трудностями виглядає властива ціля
науки грецької мови в гімназії:
півнає духа і культури класичної
старини, придбання формального гу-
манного і естетичного образования.
Се остия неосигненим ідеалом не
то для пересічного, але й для спо-
сібнішого ученика. Абсолютні ви-
моги професорів у писаних класах,
щоби переклад був поданий в дусі і
стилі німецької мови при не по-
зують учеників до уживання т.
ви. недоволених способів, як дру-
кованих перекладів, заміток між-
стрічками і т. п. — а наслідком
системи є відрава і неохота до са-
мого предмету. Ніде не чув я так
загальної і однодушної неохоти
до науки грецької мови як саме між
учениками утраквістичних гімназій!
Недавно читав я в часописі „Бу-
ковина“ замітку против одного проф.
грецької мови при П. гімназії в
Чернівцях за його успіхи в своїй на-
уці. Під маркою „непедагогічна пе-
дагогіка“ звернула редакція цієї ча-
сописи увагу на се, що в четвертій
утраквістичній класі на 49 учени-
ків дістало при першій конферен-
ції с. р. 39-ох нагачу або напіння
з грецької, та що шкільна грецька
задача в тій-же класі викazuje 7
четь роздаточних а всі інші недо-
статочні. Справді „непедагогічна пе-
дагогіка“! Лише замітка звернена не
туди, куди слід. Тут мина не по-
стороні професора а в самій систе-
мі, в утраквізмі, в домаганні вчити
одної чужої мови на основі другої
також чужої. Серед таких обста-
вини пильний вислід класифікації
неможливий, хіба що професор від-
разу скаже собі, що осигнені успі-
хи приписаного для нормальних гім-

налий зовсім неможливе і відновити
ся повинною або й третинною зни-
женим вимог. І того виходу хапа-
ють ся багато. Але про се пізніше.

Ми зупинили ся дотепер при об-
говоренні науки грецької мови, бо
як раз сего предмету чомусь-то
вчать у всіх утраквістичних гім-
назіях по німеччині і на ній найир-
кційше підбиває ся ціле безголове
утраквізму. Перейдім тепер до дру-
гого предмету приділеного німеччині
мові до географії і історії.
І тут не ліпше! Як відомо, з гео-
графії для науки в першій класі
призначені загальні основи матема-
тичної і фізичної географії. Всі фа-
хові учителі сего предмету зверта-
ли при різних нагодах увагу на
се, як тяжко приходить ся осига-
ти тут позитивні результати. 10—12
літні хлопці мають зрозуміти такі
абстрактні річі, як круговорот сон-
ця (з геоцентричної точки погляду),
значіння математичних ліній на кар-
тах і глобі (полуденників, рівно-
денників, зворотників, бігунових
козес), значіння зредукованої по-
ділки, різні морфологічні форми
земної поверхні і т. п. Кождий,
навіть нефаховий німець, з якими
трудностями приходить тут бороти
ся і як часто треба аживати т. зв.
„педагогічних хитрощів“, щоби все
те дітям як слід об'яснити. Тому
педагогіка науки географії у першій
класі гімназій має свою велику лі-
тературу і цілий засіб поглядів
приладів, що уамислюють аб-
страктне. А все таки виследи на-
уки далекі від бажаного ідеалу.

Так стоїть річ у національних
гімназіях, де ученики учать ся в
своїй рідній мові. А щож в утракві-

Людина Любовацька.

Німий світ.

(Написав епікам. — Переклад Олекс. Бенцана).

„Оно“.

Я люблю сьміх, і завидую тин, що
отворюєт веселе рот і складають весе-
ло уста і з повних грудий висилають
до неба регіт. І дивлю ся на них мов на
чужі, інакше усюсовершені істоти, які ма-
ють відвагу сьміяти ся.

Бо сьміх відваги давно не бачу в се-
бе. І она сиділа ся в глибині землі або
відлетіла понад сірі хмари і має, що
пересувають ся під об'яками понад мою
голову.

„Оно“ вилло сону.

Хто се „оно“, що „оно“, як „оно“
виглядає, чи так як чоловік, як стара
жінчина, як галупий чорт, сего не знаю.

Але „оно“ живе. І „оно“ говорить.
Чужими звуками, яких ніхто не чує, ли-
ше „оно“ і я.

Коли смеріла мушу біжи газасли-
ними ушима. Смерію голою, з відли-
хом, що виходить свистом і з ладними
потоу на мертвечні батім чолі. Спрі і
тяжко лежить імізний настрій кон-
юного дня на мой груді. Німо гаджу
перед себе остонізітін, перестрашени-
ми очима і доху по при стрімкі мурі
домів.

Вони тарзюкать з надійною голос-
ним гуком, німі трамваї дзвонять безпо-
рочно і так неспокійно і остро, що мені
се аж в серце пруде ся. Нев мусять

десь тивчати вивати по дорозі, бо сум-
рачний воздух триває ся від дисонан-
сів гашація; всі віпна отворять ся і
визалать зі своїх завів, бо їх висвіт і
скресіт роздять ся по цілм місті. Діти по-
казали ся і пивють по улицях. З усіх
домів чути висвіт і рея. А в їх уш-
ма. Навкруг мене відзивають ся ти-
сичі голосів, які мучать востеріно мою
душу, мов би мене хто стагає батогом.
„Оно“ за мною.

Хочу сьміяти ся з пикафетин, що
впала в калужу, а моні сьміх стає в
горлі. Веселай сваток старавсь удержа-
ти порожню хвилину від горіхав на своїй
лиці, червоній галоні; а хочу сьміяти
ся, а мой уста замиканть ся бали і німі;
напротин патигає несар своему малому
хлопцю величезну попарсу танку на
его весело, мале личко. Я бачу се до-
бре, але моя лице гадать неповорнуло
і не сьміє ся.

„Оно“ за мною.

І незвичайний страх ошавує мене.
Моя душа ніжна а не трусовата, як в
рубача. Йому летить весело соніра з
заткої руни і його грубе „Ре!“ не чує
малішого звуку умираючої корінної
душі.

Моя душа віжна, твара віжна, що
она порить ся, коли дітине ся зі болю-
чий звук.

А сьвіт повний безліччя звуків.

І они всі спираєні до мойх бідин
грудий. Віддалає ся кождому в серце,
кождий квітні і кождому каменю; ко-
ждому ошви і кождому поглядю. І д-
кає ся вірні врану і мурі, немов вірні

тоже, чисте шкло. І приелухуюсь тив-
чам голосів, яких ніхто не чує, і чую
тисачу скарт, яких жадна душа не на-
поже ся.

Я братом стебля і ворля; братом
завату і подиху. Іташні, що літають
над хмарами, полуміни, що біють з землі,
душі, що кружляють навкруг альпі, чу-
жі силни з сьєрїтїніа медьоднама, мое
се ціле, німе царство. Я ашним братом,
папою ірєвію.

„Оно“ ошівує мені бідь всего і
німу скарт сьміа.

Люблю сьміх.

Але сьміх не любить мене. Лише
голосний сьміх сьміє ся голосно і сьміло;
за ним сьміх німий, повний тайн є по-
мурій і пований і на сьміє ся.

Я не сьмію ся, бо мое царство з
того німого сьміа.

Пес.

Я частіше роздумував над сьм,
яне жите хотілоб ся мені вості опіст.
Бо а вірю твердо в безсмертність мой
душі. Се вірю в собі щось так гарно
успокоючого, що чоловік мало що не
розсодить ся з утіхи, роздумуючи над
тин. Але а нимо сего трохи мудрий. Я
не вірю в то, щоб душа сиділа в зе-
лих, або в галоні, чи там в серцю, ли-
ше яко чоловік ного етолїт знаю, що
ликий атом в мені має свою душу і
що сума всіх — цілком самозабітї люди
кажуть „безмежна суза“, неосигнени
знов кажут „нічо“ — творить то, що

називає ся душею. Я представляю собі
отсе як ніч, до якої докладаєт ся дров.
Кождий день своїм пердтїм докладає
в сю ніч кілька нових полів; так ростуть
з літими ві жар і ві досвідів. Так стає
се денний добрим, теплим чоловіком, ко-
ли вишній остане ся глиняною порож-
ною посудом. Знаю, що а повний жару.
Повний жаріа, які удіають ся, які д-
лять ся, але які не ашпають. Таком
енергїа мой душі утримує ся і є без-
смертна. Тепер гину з цілаюсті, які
посудини вибере она собі „калені“. Ко-
жен... в будучих тисячлїтїа...

В мой дом живе багато живих істот.
Они встать рано і патигають ся ве-
чером. Між тин наповняють они печі
своїх душ. Але відналовати можна ріж-
нородних річани: газом і паром, три-
святною епїкою і кругами, бляску-
чими брієтїама, літими часонїама і
манускрїптом Гетого „Фауста“. Є і
гашація печі, які не можуть утримати
своїх полуміа, але шпалюють ся з
гуком. І дїл тут віпна гончара сего
дурного, неповоротного промисловця і
вонсуйнаїстра. Колеб а так міг виби-
рати з ашнїх мойх домашних товаришів
— ного вибрала-би моя душа на свою
будучу ашту?

Граєа з першого поперха не вибра-
ла-би. Він за тонкий мейа наєчїає а
за грубий перед і за мейом. А до сего
білає. Він не віне своему сьміу годолити,
бо й сам не має їд до сьміа. Вчера для
хлопчови під сторожа одного тазїра,
щоби сьмі павла на почті телеграму за
пятьдесять еєнїа і подарував ему ре-

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середі, п'ятницю і неділю,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.
Рукописи не повертаються. — Роклямацій неоплачується. — Часті підписи під окладами поштовими.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
за рік 20 ₰. — с.
на рік 10 „ — „
чверть року 5 „ — „
місяць 1 „ 70 „
Поодинокі числа „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і надсилання за іноземні пошти в Чернівці.

Із ради державної.

Парламентарна ситуація прямо безнадійна. Чехи і Польські Славяни або бодай їхня більшість не хочуть покинути обетрунції, хочаби мабуть довести до упадку теперішнього прем'єра. Чехи не вислали навіть свого заступника на нараду представників парламентарних клубів, що відбула ся колись ту у президента палати др. Феттера, який заявив на ній, що тепер роаходить ся о залагодженні трох важких справ: провізорій бюджетової, пропозиції автономного і італійського факультету. В дискусії над сими промавланн перший др. Кербер, жадаючи, щоб уладувати парламентарні відносини через утворення великої „партії ладу“. Відтак промавланн др. Дідушинцян, новонабраний презес кола, пос. Бернрайтер, Мальфаті, Лувул, Перверсторфер, Ромачук, не додаючи нічого нового з теперішнього настанов, як через переведення автономії народів і виборчої реформи, промавланн ще і пос. Абрагамович. Гр. Феттер без ніякого видного успіху замкнув засіданн, зазначаючи, що хід наради подасть до відома присутніх Молодочехів.

Вчорашнє засіданн ради державної розпочало ся аж о год. 12 черев те, що опізнили ся наради комісії запомогової над наглядним внесенням пп. Кайзера і Пенки, які рішили остаточно, щоб справу бюджетового покриття запомогої передано бюджетній комісії без наглядного трактовання.

По дословнім відчитанню внесення і інтерпретації приступлено до даль-

шої дебати над звіною правительств. Проманвланн пос. Малаїк і Стоївинець Шульє. По перерві політичної дебати ухвалено неї внесення комісії запомогової, що дає бодай хвилю політичного ситуації. Fremdenblatt пише, що за останніх 24 годни відносини між Чехами і правительством поліпшили ся. Ходить чуток, що до сего маля причинити ся інтервенцією мін. Ради.

Слідуюче засіданн у вівторок.

Утравізм в Гімназії.

(Написан др. Міррон Корбулєв.)

(Даліше.)

Правда, буковинський шкільний заряд зрозумів вже в часті неприродність і неумістність сего рода науки і зробив маленький прок для поправи лиха. Розпорядженням з 20. лютого 1902 заряджено, щоб в обох черновецьких утравістичних гімназій уживати при науці географії в першій класі попри німецьку також і руску згадку румунської мови, але лише „in dem für das Verständnis erforderlichen Masse“. І знаходить новий, небувалий досвід погляд, рівночасний утравізм при науці одного предмету. І тепер треба давати поленення рівночасно в двох мовах, тратити без потреби в двох тільки часу і пописуватись перед учениками зручністю в переводженні з одної мови на другу. Само по собі ученики апетитують увагу лише на руску часть викладу, бо німецький для них недоступний. А що ученики у них німецькі,

то доучують ся того, чого не знали з руского викладу, на пам'ять не німецьки (головно технічних назв і дефініцій) і при відношеннях доводять ся учителіни чути „ідеал“ ланкового утравізму, мову зложену з руских і німецьких слів. І знаходять міхтиш compositum одинокі в своїм роді, яке доказує як не мож зліпше абсурдність цілої системи.

При історії знов инше лихот! Тут само зрозуміли предмету не ставити таких перепон, бо в нашій гімназії об'єктує ся наука історії ізвистно лише на переносілане мітин і життєвасей¹⁾ а у висній, доходить в обсяг вже й прагматичним, ученики на стільсь підготовані з німецької мови, що зрозуміли викладу і повсюди не робить їм великих труднощів. Трудність лежить во виснім боці, а саме у вислові! Хто дає через кілька літ учин сего предмету в утравістичних а різночасно в односторонніх підлітах, не може не запримітити величезної різниці у вислові учеників обох категорій. Нерідко аж жалі збирає чоловіка, коли бачить як добре приготований ученик при відношенні стогиз, як си, видимо бореть ся цілою силою проти своєї технічної перепони. Ученик чує, що все сказане не виходить так як хотів би, не відношиться сему, що думає, що знає, але він не в снаї убити своїх думок у відношенні слова, бо тих ему браку, або само не показують під руку. А в якій мабуть науці енергична форма, вислів не грають той розі що в історії. Знаменний

¹⁾ Хоча і тут применіли уявлення, об'єктивні зміни на відношенні доладі; певний подолання не дуже пристосовані стилі.

вислів німецького педагога Гайланд: „Die Natur hat den Menschen in eine Sprache gewiesen, die Muttersprache“²⁾ оправдаєсь тут як не мож зліпше. Бо ж ніхто не може думати, щоб ученик, абстрактуючи від дуже рідких вибіжків, міг поладити чудасю мовою так певно і сповідно як своєю; можливий і не так дуже рідкий случай такий, що чужа стає своєю а своя чужою, але се потверджує лише наведему тезу. А які наслідки своєї системи? — опитаймо знов. Зовсім природні! По кількох невдачних пробах одержати за своєю правдою відповідне признанн і оцінку зі сторони професора, чуючи при тім свою цілковиту безсилність в конкуренції з товаришами Німцями³⁾, знеохочують ся до дальшої праці, відтак і до самого предмету і обмежують ся пересічно лише на те, що необхідно для обсягнення ноти „genügend“.

Або й природничі науки (історія природи і фізика)! І тут знова те саме! Розводити ся з окрема над всіма труднощами і перешкодами, з якими мусять бороти ся природничі науки при німецькій викладаній мові, значилоб повторювати ще раз вже попереднє сказане. Тут має ся річ подібно як з географією з тою хибано, різницею, що число слів і вираз незрозумілих для учеників ще більше. І дозволю собі навести лишень одну подію, яка прийде чим найбосновнішим розумованн характеризує стан природничих наук в утравістичних гімназіях. Раз довело ся мені на-

²⁾ H. Land. Zur Reform der Gymnasien.
³⁾ Там де утравістичний відділ зустрічає з чужою мовою.

Сентимент.

Газетний листок.

(Налка)

(Із рос. перекладу Волод. Корбулєвський.)

Глизи мочара дрімала спокійно. Її береги обгорнула висока троща і перештитувала ся тихо з туманною осиною, що екшннула ся над воновою, намушеною водою. По воді плавали широкі лютні водних рослин, а над ними висідали ся водні лелі, такі бізенькі, чистенькі та невинні, і такі горді своєю чистотою, що не мож було і подумати про їх спорідненіє із глизою мочарою. Правда, вони не мали ніякого запаху, окрім того, що їх було чути намузом; але вони сего не опостерігали і всміхались весело.

А на березі стояв вже цілий день підворочивши під себе ногу, бистроумний бузок і думав про єгипетські напівні, які він читав на пірамідах підчас свого побуту в Єгипті. Визнав себе дуже втомим, тому що говорив лишень для нікого не зрозумілих єгипетських звінень.

Дні жабі — самці і самці — висказали в чути любовний дует, а бузку сказав — і не їв їх; так меланхолійно був настроєний.

На зачарі було тихо й дрімучо. Голоси жаб дрімали ніжно, суц трощі шовелі ніжною добою та піднімали осаді слова любовні; а вона похитувалась спокійно, екшннула голову й плавила ся в свій образ на пологій, зеленій воді. Ле- і вмішали ся невинні.

Нарід називав піднімає то інтер.

— У-у-у! — Не тут у нас суцно! — сказав він до трощі й осок: — ти все ходиш за сою водітливою? Виявляй, врубай ся! — А ті все що викають одну й ту саму нісню! — І бузку все ще думав негрібною думою! — Старі слова, старі нісні, старі думи! У-у-у! Як тут суцно!

Троща позитала ся невдоволено й зашестіла, порухом осок заворушила ся, бузку найши ся, а інтер продовжав:

— Як даємо я був! Я бачив ся з морськими зміями. То була вітка! Вони ревіли, мов звірі, відносили ся й потяпали, як гори, а я був си об їх білі гриби. І море гуляло, немаче орган, і екшннуло дивну нісню! — Ах, що ж то за музика була! Були там нові мотиви з новими словами! Як море екшннувало, як борода ся ела! Як врасно там було! У-у! — У-у! Не можу знести жабачих нісень!

І я видів там морських зміїв. Вони живуть на самім дні, в морських дівках. І виходять лише в поти і в бурю, щоб ніч прігнати. Що за зброя на них! Їх ніхто не може екшннати; вони сильні, а тіла їх екшнну з жабачими титанами вишнв. І вони вони виступають із ела. І потягують свої довгі екшннучо — які мечі, — разом з ними вириває з моря і промикає еоні! У-у! Богато чудес на світі!

Лелі позитали недовірно годіками.

— А є в море лелі? — екшннали

вони. Чи можуть там рости такі чисті лелі?

Вітер пошнунув їх ніжно і сказав: — В морю нема лелі! Ви погубили там з вашою чистотою: дещо гризте, щось белего ридить вам. Ви тому чисті, що белего надто гризете. І щож з вашої правди, коли ви привираєте й утравісте собою — грузи.

— Сей чудас, інтер не признає екшннати! — сказав він їм відвертаним під вітру.

Аж ось явив хтось змінем закритим в густоту. Розкритий інтер екшннав його і цілою силою кину на мочару таї відліт.

Камінь екшннув сильне й потяп на дно, а газетний листок розли ся в воді. По ній розвинулись широкі круги, лелі заволодали ся ниланом, а жабі і не замічали свого дуету.

— Так, так! — екшннали з другого боку стаю дві качки.

— Що елаз ся — закритий по екшннательному бузку, вишнвачи знів криза голови, й екшннучачи з однієї ноги на другу. Побачивши не раз перед собою газетний листок, витягнув він гордо свою шию й загворив плаважко:

— Ага, розумію! Мені газету привітали!

І зачав її читати. А що газетний листок не був написаний по екшннательному екшннучому бузку ні слова.

— Їм! — сказав він. — Гримю нилзо, але парочім лелі невинно відліз і для чого?

І він відворочив під себе одну ногу

й вглубив ся в довгу думку про те, що може би бути написане в тій газетній лелі. А від лелі все ще розходили ся по воді широкі колеса.

— Чи не пишуть тут щось про трає? — екшннали лелі між собою, нахилившись над мокрою газетою: так precisely прочитати навом цілоскрасно, щось жалісного, такого щось, від чого аж елази виривають на пологосточках; се дуже precisely екшннуче екшнн і протаняв нудгу.

Онока нахилила ся також і заглянула нім в газетний листок; а трощаний куц зашестіла:

— Дорогонька, зими не варту забивати голову! Нирочім, а тебе прішн нема голови. Знаєш, дивніше: а був дуже екшннав, а тепер неї вже все дошло. Все, що пишуть по газетах — дуже екшннуче.

— Ах, зими се, будь ласка — зашестіла елака й адранула з легка трощу. — В тебе дуже нилз та порочне серце, а я хотіла би зрозуміти жати нилного елака і екшннал — різняти ся.

— Говоріть, як ласка — екшннуло екшннучо трощаний куц.

А газетний листок перемикав і потяпав по мадонску на дно.

— Мокшннннн Веломості? — екшннав екшннучий і екшннав дні і екшннучо екшннучо до печатаного нилперу, екшннучо екшннучо до екшннучо екшннучо. — Ах, ні, щось екшнннн! Ожж не варту лелі читати! Я люблю лишень „Мокшннннн Веломості“.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, п'ятниці і неділі,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Патрунча ч. 2.

Рукописи зберігає ся лише на поперед-
ню застереженні. — Рекламні пово-
нчатні відомості від плати щотижня.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік 20 К. —
на пів року 10 „ —
за чотирьох років 5 „ —
місяць 1 „ 10 „

Поодинокі збірки „Буковини“ 16 сотників.

Передплата і надослання за ініціативи
платні в Чернівцях.

З краю політики.

Нові далекодальні закони, якими
увівчала ся послідня сесія сеймо-
на, викликали бурю, тільки добре
що нікому не страшно. В тих за-
конах поставлено основи для пере-
ведення дійсної рівноправності усіх
громадян, для матеріального рату-
нку опуканого лихвою селянства та
пороблено рішучі кроки, щоб вже
раз поінформувати із прямо соромною
господаркою, яка веде ся в деяких
селах, до сизу забрали в свої ру-
ки гуртки сільських півон.

Вдарено в стіл — обізнали ся
пожиції, обізнали ся „протести“ про-
ти нових законів із ріжних заку-
тків. Протестуючі Жиди дають че-
рез се тільки оружі в руки анти-
семітів. „Жидівство, як нині „N.
Fr. L. Zig.“, через отсе поведене
тільки показує, що поно ідентифі-
кує свої інтереси із інтересами жи-
дівського капіталу — за сям про-
маняє становище жидівської преси
проти кривого банку — та із кор-
шмарами, які майже всі вивиску-
ють парід без сумління“. Розуміє
ся, що сего годі генералізувати,
треба разне припустити, що нели-
да частина протестуючих дада ся
нерозумна звеста кількома крику-
нами. — Вирочим той несе протест
мало заважає при дальшій дохи
законів, бо майже всі вони — о
скільки се мож наперед сказати —
одержать цесарську санкцію. Коли
нагадає мали-б зайти які перепони,
то хіба із проінаційним законом,
та й то із причин формальних а не
есенціальних.

Як дбає черновецька консисторія про руских гр. прав. священників?

Історична пам'ятка Шидлян, Василь
і тоє до сего міністра просити від-
читання на засіданні парламенту дня
30. листопада 1904.

Грома-православна консисторія хре-
стувала протягом 24 років численний
поліс гр. прав. руских священників
етан після з горі обдуманою плану ад-
міністративної, а бодай руских паролів об-
сидувати священниками, що не знаючи рус-
кої мови зовсім або долаї частинною, не
можуть відновити сповідати своїх свя-
щенничих обов'язків. По останню зара-
жену виправдану консисторія тая, що
немає достаточного числа руских свя-
щенників, але та сиза консисторія ени-
рала ся через 18 років бажанню руских
послів, щоб зручати етипендії для
русских гімназистів, які хотіли посвя-
тити ся духовному стану. Тільки в по-
слідній році заповнено отсеї вимоги до
застави в часті тай то усвідомлю.

Дотично вищевказаного рішення звучить:
„Позволяю на те, щоб зручати
моїм рішенням із дня 17. лютого 1884
з фонду буковинського гр. прав. фон-
ду релігійного етипендії по 160 мар-
ку річно призначеній для гр. прав. гімна-
зистів у відповідності на будуче від р.
шк. 1903/4 розпочинаючи із запропо-
тованими змінами.“

З огляду на те, що тепер насту-
недостача гр. прав. священників, щоб
володіти рускою мовою треба ті ети-
пендії надавати також негодкам, що
між якими рівноправними являють ти-
лох зовсім докоре згадану мову і хо-
тіли обслуговувати ся гр. прав. свя-
щенничому стану на Буковині.

Кожний подумав, що тими етипен-
діями в порядку діяв би недостачі руских
священників на Буковині безпоро-
вно зарекомендує після цесарської постанови.
Та поно представило ся однак
застави іншими.

В р. 1903/4 в загальні не розв'язано
в П. гімназії із рускою мовою рівно-
рядними класами відомі із тих етипен-
дій і годі було розв'язати ся чи взагалі

кого тими етипендіями надати. В р.
шк. 1904/5 також не розв'язано кон-
курс. На численні запити мож було
лише тільки довідати ся, що п'ять із
тих етипендій є вже із даннішого часу
закриті, що одну із них надано без
огляду на зв'язисту постанову учени-
ком рідшею гімназії, Буковинському
себто тая, що по дано учеником П. гі-
мназії в Чернівцях о ту етипендію ени-
убрати на. Прочі чотири етипендії на-
дає бути не надані. Але чому не розпо-
сав на них конкурс і що з ними має
стати ся на будуче, се держуть в
тайні.

Що міродатні чинили в періодичній
консисторії зовсім не єніють ся, щоб
енергічно зарекомендувати недостачі руских
священників, се видно хоча із факту:

В відповіді безпереринних етипен-
діями зазначено ся в сям році шкільній
відповідності руских гімназистів до
богословського відділу і поробили етипен-
дії, щоб їх призначити до семінарського ін-
тернату. Та їхніх подальш не позначено
що в до відповіді хини, тая же один
із етипендієв президувала із зазначено
на достаточну полагоду справи і за-
сав ся для обслуговування на зв'язний уні-
верситетський відділ.

На всіляких позорах знаходить ся
са етипендія і шкільні, щоб успішно зу-
пирити зріст майже зовсім призначено-
го стану руских священників!

Правильні наміри консисторії в сій
справі знаходить ся в етипендії в етипендії
показують тисеринного натрапляють су-
проти Русинів. Коли они просили биса,
щоб при обслуговуванні консисторських
членів має на сій національній рівно-
правності, то Пресвітеріальний звання
без обиняків: „Рускі священники се зми-
наються дрібного стану духовного,
тож демагане о рівноправності в кон-
систорії не має основи“. Але що й тая:
„Бому буковинська гр. прав. консисторія
переконана до вродоби нехай шукає собі
вишньої. Із таких відповідей, які рускі
депутатів чули від етипендієвства
уже верзав, знаходить ся, чого має спо-
дівати ся більшість буковинської етипен-
дії — Русини не цесарській найвищій
управі.“

Наш етипендієв уживають з того боку,
щоб лише не допустити до побільшення
етипендієв руских священників, то можна
визнати також із сего приміру:

Тамтого року інсирбувало ся на
8-ох руских теологів і лінгвістичній семі-
нарського інтернату шістьох ся „Мислів“.
Щоб побільшити на дучало ся, від хині
поставили теологічного відділу в Чернів-
цях. Си виводі відповідала лінгвістичній по-
близкою русофілії серед руского ду-
ховенства, щоб через то ослабити рус-
еність а шкідливо і в; відповідала поно
запасуванню ба навіть нерозумування,
лише заважає священників, що бодай
вирішувати рускому народові. Отже то й по-
казує чинно двох руских лінгвістів ду-
ховного семінара, що не ширели ся споді-
рувати, тая дуча, що вони мусіли се-
ред якої зми дати о лінгвістичній шкідливо
визнати в місті поно обслуговування му-
рами і то за відомістю ректора. До-
перса етипендієв інтерв'юванні етипендієв
дальш зрозуміли та зрозуміли отже
визнати двох руских теологів побут в
інтернату. Коли тепер етипендієв рус-
ких теологів зрозуміє, то й призначать
ся терміни етипендієв, при призначенні до
інтернату. Отже воле ся на тім поно
в Буковині вже від 24 зг: Що поно-
шени в етипендієв таях відомості в де-
якій мусіть довести а то й доведо до
того, що зародить духий онов, що між
Русинами зростає недовдоволення та по-
струт, які не замовляють нічого доброго,
про те не треба й говорити. Спротив
сего заступають відомості:

1. Чи і що заступає Н. Ени, зро-
бити, щоб заступає зріст руского гр.
прав. духовенства на Буковині?

2. Як становить звання В. Е. су-
проти бажаного буковинського Русинами
показу консисторії на до національній
етипендієв, відповідало національному по-
ділою етипендієв?

Відомі 29. листопада 1904.

Шидлян, Василь, Радимчук, др. Король,
Іворакий, др. Фермич, Баранський,
Степан, Присен, др. Гандишиский, др.
Піцак, Цигер, Заторна, Ретий, Кубр,
Шидляр.

Стефан Тимерський.

Перехитрив.

(Ві обірає „Діти прити“.)

Велидень вже за плечима. Іванови
Єсени дучало ся зичайна подія: вийшли
ему гроші там на стелу. Правда, се
трандає ся і другим і задан того не по-
трібують они жити аж на нушті.

Так, але се ще не все.

Ба, пона б ливоні гроші вийшли...
З тим можна що примирити ся; на
нушті живуть і без гроша; страли і на-
ритою не знайде ся і обією таях е під
весняний завіс. Але Велидень Велико-
днем, а такий празник без гроша свят-
кувати годі. Тим то і сказало ся, що
Іван хоч і поринув не віддати з дому
поля дороги не поправлять ся, бо і де-
судийним даним вже не заходив — тепер
павше роздумав.

У него є агіята; доволі відгородані,
гарні пороки... Можна би справді виче-
сти одно у місто на продаж. Та ще й
туктун тепер такий косячий і дучалу
раз раз треба западати, щоб не за-
гасав, тая вже і сиринів дома не стало.

Коли отже доволі треба їхати в
місто, мислять ся Іван з сего думкою і вде
до копоря по мішок. З мішком заходять
в олову стайню і вибирає таях най-
меньше агіти. Дуряк той, що найліпше
зі свого добра виводить а хати! Явля
дучає ся в мішок, Іван заступає его на
пачі і заступає ся в дорогу, от так на
шевських зимень парадивах. До міста

ему не далеко, за годину упорав ся на
бешкетно з дорогою тая і напад то й не
оплатити ся своїм заплатами.

Вирочим до сего дуча не поні а несе
пригожий.

І Іван, поправлявшись ся з жінкою,
переступав ворота і наближує собаку:

Ге, Пузі, сюди!

Се подобає ся собаці незвичайно.
Матює екає она за пача і вибіє ся не
редом на дорогу. Там мандрують они
дальше. Врід-тоди перекадає Іван ми-
шок з одного плеча на друге, при чом
агити відлітає ся у одно:

Ме..

„Не мовай ти осякою! картка его
Іван понажиком годосом — та ж се твій
или тебе дучає!“

Так доходить они до границі міста,
де починає ся цесна агіти. І тепер Єсени
стодить з гостинця і до паврідом падоні
немі. Песа цесною агіткою лоскить греблю,
а перед греблюю великі кубічні дани.
Він вибирає одну агіту найбільш пригожо.

„Са було враз добра, мовити сям
до себе і пускати з лозом густі хнари
дану.“

Відтак заступає сам у яку, екадає
таких сій міх і енино на пона.

Пузі... на! зиче на него.

Пузі чує ся понажиком тоном сего
призначено заарештовані. Огитачини, гла-
дять зми а право і в агіти, вибираючи
хвостом понажує свою невичайну радість
завдя такої рідної кичачивості, однак
ободить діл і викидаючи — тробет бігає
судя і тудя. Він рад би надати собі на-
гляд, немов то наближує ся до свого

пана, хоч в дійсності не має найвищій
до сего агіти. Она вистачить раз два
обнажувати етипендієв несе через те, що
приманивши его призначив словом поно
са его відтак поно, а він екає ось та-
ким незвичайним супроти свого пласти
тела. Єсени мусить ще дуча і що со-
лодино приговорювати до собаки.

„Ходи-ж бо Пузі — Пузіньку! про-
силь він матю. Що раз бачиш підсуває
ся Пузі, аж Єсени хватяє его за ухо!“

Аг! екавувать асе.

„Мовчи, мамо! відказує ему Іван.

Пана крила тобі пречині по діл ся.“

Одною рукою держить він собаку за
уха, а другою ривчачини викидає агіти
а мішка. Обережно роззирає ся при тім
а агіти, чи хто за ним не екає. Коли
міркує, що агіти доволі не видно, бере
ся до роботи. Песа настує у мішок, котрого
кінці кріпко замотує, а агіти примичує
в куті доволі табукою агіти. Зайде она
не агіти, бо поно має зазначені агіти.

І агіти каже агіти: „Во, ходи Пузі!“

Тим разом Пузі не вде, а его не-
суть. Зразу зотупити ся несе в мішку,
бо до такої надороти він не зиче, але
его пав потриває ним що ханална, аж
напоноць несе втихає. Серед усях при-
год доходить они до плечові агіти. Іван
простує ся гордо і з нескладеною пова-
гою перетодить поно агіти створі.

— Ого! Се на, куче? кичуть
за ним.

Іван жов не чує, де дальше.

Гей, чоловіче! Стійте! кричать зно-
ва. Один з „філістерів“ пускав ся его
зодганити.

Єсени обертая ся назад.

Що тая таяго? агіти.

А ті агіти і собі:

Що у вас в мішку?

З незвичайним етипендієв відказує

Іван:

— Пес.

Ті агіти ся у галас — тая дур-
ний агіти!

— Не правда, кичуть. Розв'язати
мо живи мішок. З нас не можна буря
пачи.

— Але пона я кажу, що се несе —
покидає Іван обиджений.

В стражнику починає агіти агіти
кичити.

Слухайте! агіти екає, а агіти

пона жартів, вичає але агіти.

— Чому-би ні?

— Так, так.

— Ну, міркує Іван. І тая знає

право.

— Ейже! посьмичує ся стражника,
котрого сї агіти вже драгують. Хто
нас так вичає?

— Ну, обірає при своїм Іван. Ви-
читя, не вичає мішок агіти, але агіти
про се а чує.

— А від кого, коли сямі пона-
тати?

— Гм, се ледя чі міг-би а пав
тепер понажик, від кого а чує, але ж чує.

А агіти, агіти агіти таях, хто в нас
тепер королем, а агіти понажиком
сказати, від кого се чує.

Стражника побіжаний в агіти бою
і тільки агіти агіти на те, щоб агіти
агитати.

Утравізм в гімназії.

(Пам'яті др. Митро Кордуба).
(Даліше).

Подіємо тут дати за передпослідний рік, тобто 1902/3, бо за р. 1903/4 не могли дістати всіх потрібних звітів.

А. Академічна гімназія у Відні.

Клас	Число випускних учнів	Число відмін	Випускних в шк. році	Персонал при класифікації	% тих, що не досягли цілі науки
I.	101	2	16	17	32%
II.	68	2	5	8	19
III.	62	2	6	11	27
IV.	62	2	7	7	22
V.	62	2	14	14	45
VI.	36	1	1	10	30
VII.	30	1	1	4	16%
VIII.	23	1	1	1	9

% всіх учнів, що не досягли цілі науки 28%.

Б. Гімназія на „Малім боці“ в Празі.

Клас	Число випускних учнів	Число відмін	Випускних в шк. році	Персонал при класифікації	% тих, що не досягли цілі науки
I.	27	1	1	4	18
II.	22	1	2	—	9
III.	19	1	3	—	16
IV.	21	1	—	5	24
V.	30	1	1	4	16%
VI.	17	1	—	1	6
VII.	22	1	2	—	9
VIII.	30	1	1	—	3

% всіх учнів, що не досягли цілі науки 12,7%.

В. V-та гімназія у Львові.

Клас	Число випускних учнів	Число відмін	Випускних в шк. році	Персонал при класифікації	% тих, що не досягли цілі науки
I.	148	3	7	37	29%
II.	124	3	1	20	17%
III.	108	3	—	19	17%
IV.	106	3	—	9	8%
V.	55	1	3	6	16%
VI.	55	1	—	—	0%
VII.	58	1	1	3	7%
VIII.	50	1	—	—	0%

% всіх учнів, що не досягли цілі науки 12%.

Г. Гімназія Франца Йосифа у Львові.

Клас	Число випускних учнів	Число відмін	Випускних в шк. році	Персонал при класифікації	% тих, що не досягли цілі науки
I.	168	3	25	33	34%
II.	153	3	12	18	19%
III.	139	3	21	25	33%
IV.	127	3	6	24	23%
V.	102	2	4	31	34%
VI.	54	1	—	20	37%
VII.	51	1	5	7	23%
VIII.	41	1	2	—	5%

% всіх учнів, що не досягли цілі науки 26,8%.

Д. Румунсько-німецькі утравістичні відділи при I. гім. в Чернівцях.

Клас	Число випускних учнів	Число відмін	Випускних в шк. році	Персонал при класифікації	% тих, що не досягли цілі науки
I.	59	1	16	11	46%
II.	45	1	3	9	26%
III.	39	1	8	8	41%
IV.	36	1	9	13	66%

% всіх учнів, що не досягли цілі науки 43,6%.

Для доповнення подаємо вислід класифікації тоїж гімназії за р. 1903/4.

Клас	Число випускних учнів	Число відмін	Випускних в шк. році	Персонал при класифікації	% тих, що не досягли цілі науки
I.	54	1	15	11	48%
II.	43	1	4	8	28%
III.	41	1	8	9	41%
IV.	31	1	2	6	26%
V.	24	1	2	5	29%

% всіх учнів, що не досягли цілі науки 34,6%.

Е. Руско-німецькі утравістичні відділи при II. гімназії в Чернівцях.

Клас	Число випускних учнів	Число відмін	Випускних в шк. році	Персонал при класифікації	% тих, що не досягли цілі науки
I.	100	2	26	24	50%
II.	67	1	1	18	28%
III.	45	1	2	14	35%
IV.	31	1	2	10	40%
V.	26	1	—	10	38%
VI.	28	1	3	11	50%

% всіх учнів, що не досягли цілі науки 40%.

Для доповнення подаємо вислід класифікації тоїж гімназії за р. 1903/4.

Клас	Число випускних учнів	Число відмін	Випускних в шк. році	Персонал при класифікації	% тих, що не досягли цілі науки
I.	127	2	27	37	50%
II.	62	1	5	14	30%
III.	58	1	5	22	46%
IV.	34	1	1	13	41%
V.	24	1	—	12	50%
VI.	31	1	—	13	42%

% всіх учнів, що не досягли цілі науки 43,3%.

Ст числа говорять наймовірніше чим найкращішим аргументація. Вони показують, які величезні гелатомби з шкільної молодіжки приносять ся сему мольхови утравізму. Особливо поучають тут числа, що подають загальний вислід класифікації цілої гімназії. Бо поодинокі класи бувають різні; часами простий абіт обставин, чистий випадок спричинює, що одна класа має кращий матеріал учеників чим друга. Але коли брати під розвагу цілу гімназію, то сі аномалії вирівнюються і виходить дійсно реальний образ пересічних успіхів. І бачимо, що коли процент всіх учеників, що не досягли цілі науки, у національних гімназіях хитав ся між 12% і 28%, то в черновецьких утравістичних гімназіях він не сходить нижче 30% а підноситься до страшного числа 43-6%, себто досягає майже половини загальної числа учеників¹⁾. Педагог Зальман дав на однім місці учителям раду, щоб, коли дещо не йде по їх волі, в собі самих шукали причини. Тут можна ту раду Зальмана цілком добре піднести до шкільної системи.

Таким робом ми показали вже, що значить утравізм в практиці, які колоди кидає він ученикам під ноги при науці поодиноких предметів і які страшні виследи дає він при класифікації. По-при се

¹⁾ Можливо дещо хитувати, чому ми не взяли для порівняння також із черновецьких або буковинських гімназій. Отже ми впрямі зазначили, що порівнюємо виследи науки утравістичних відділів в часті національних, себто тільки, де вони закладали в різному мовному учнівстві — а збігненні буковинської гімназії мають більш чим $\frac{1}{2}$ загальної числа учеників не-Півдні.

треба згадати ще про одне, від якого терплять всі австрійські і німецькі гімназії, котре однак в утравістичних закладах степенує ся до неімовірних границь. Маємо тут на думці перетяжені учеників допомогою роботою, завданнями лекціями.

Про перетяжене говоримо ся і писало ся у нас дуже багато і позитивним результатом всіх тих раскладів являє ся показ, що призвине самого факту, себто загальне припущення, що перетяжене дійсно існує. За причину перетяження звичайно вважають т. зв. річковий утравізм — залуку класичного образования а природничим. Бо гімназії роблять з одного боку уступки духови часу і приймають в свій план нові науки, а другого однак стоять все ще на становищу старого класичного образования. Впливом сего є вироблене старої схеми лекцій, які ученики в семи або восьми предметах мусять річково переробити, коли не хоче перепастися. О кількох гірше виступає се перетяжене там, де до річкового утравізму прилучає ся ще й панський.

Випади і попенени в школі тут для учеників по більшій часті страшенні, бо неарозумілі, а на вичучені лекції, яку би ученик в річній мові поборон за годину, ауживав двічі або тричі тільки часу і то а меншою користю для свого знання, бо більше намагає меморизацією зрозуміти річ. До сего треба вчасити ще й психологічний момент, на який, при иньшій нагоді, звертає увагу берлінський професор Панаузен²⁾. Змучена спричинена роботою залежить не лише від абсолютної величини зужитої сили. Коли ми 10 годин ходимо по рівній дорозі там і назад прим. шукаючи якоїсь згубленої річі, змучимо ся більше, ніж при 10-годинній прогульці в гори. Учений потрапить нераз працювати над вибраною ним роботою 10—12 годин за рядом — але потім ся вже по 2—3 годинах писаних конвенціональних лекцій. Так само й у ученика, що вчить ся предметів вже річково тяжких а до того ще й в чужій мові, тратить дуже скоро естетичність ума, его опановує змучення, неввіра у свої сили а за сим анекдотичне до цілої гімназійної науки.

²⁾ Geschichte des Gelehrten Unterrichts. II. Bd.

(Далі буде).

Політичний перегляд.

Із ради державної.

Ситуація в парламенті як послідня для трохі політична ся. — На иньшнім (д. 6.) засіданні лавини обіт повопираний посол Гормузі. На початку засідання президент провадив надали незначний тону згадку пос. Шіверови, що помер скоропостіжно в ході на зборах в муніципалітеті у Відні. Правительство внесло законо-проект про охорону емігрантів. Після дослідиного прочитання впливу розпочала ся дльша добата над законом привателства.

Підійє Росії.

Ухвалили звісного згаду земца, які домагають ся зломати сили дотерешньої авторитеті а заведена народного парламентарного заступництва помімо того, що російській почати заборонено про них говорити, об'єднати цілу Росію, викликаючи неспокій емігрантів а закон солідарності. Розумієть ся, що проти сих ухвал одважн ся твердити реакція „Сантайний синод“ та і проти него заявляє ся доволі

— Розвясніть! приказує.
— Та бо він ітече, боронить ся Есею. Я не розумію.

Але він мусить. Те слівце „мусить“ найбільше сиди в єврей. Іван знімає міх а наений, кладе его на землю, а коли полози розмотує кінці, різночасно дає тихієм повои штовхання з задку. Сей виходить ся стрілою з мішка і з приймаючим виском летить, жене без духа так, що немисляна річ его наадігнати.

З прохонами кидє ся Іван Есею за поом і не перестєє кидати і сварити, поки не опиниє ся по другий бік гробу. Та лишень заховав ся перед очима стражників, звільнив пробу. Він бачить, як Пулі примісенько легить до дому.

Сарах! кидє до себе. Сей наін ся страху!

Відтак ідо у яну, бере ягнц в мішок і знова завертає до цілої дні. Підходячи до неї, вимахує сордито і гривить стражникам плетунками.

— Дивуйте Господови — мовить, що я его наадігнал.

Стражники чує, що провиниє ся, тим то і не відповідає нічого, а глядить буйим байдужим в сторону. А Іван полагом ступає до міста. По дорозі подибує свонца.

— Но, як там струну? питає сей.

— Іде, відказує Есею.

— Так ціло що до міста?

— Аи, каже Іван. Я справді трохи припизниє ся. Мав тамки малу історію... Тих павків в закратеонанім домену наичи, як можна улаштувати і без ула...

Перевід а уторского.

ріано поступова частина духовенства в „Руським Слові“. Початок зроблений земцями находить наслідувачів. Про самоуправу загинували городські голови на в'язі голови у Москві а для дальших націоестатий за рівноправністю усіх горожан прийшло і впродовж 40 літнього ювілею нових законів. Ось в поділю вібрало ся в Москві 200 адвокатів, хоч нею домагались державних реформ. Прийнято отсі резолюції: Тільки перебудова загально-державних радональних реформ та утворення народного заступництва можуть забезпечити нормальний розвиток права. Резолюції передають до відомі міністри справедливості і справ внутрішніх.

Кріза сербського кабінету.

В суботу прийшло до кабінетової кризи в сербській королівстві; всі міністри подали ся до димісії. Стало ся се із такої причини: Соціалістичний посол Мілан помістив в одній партійній часописі статтю, в якій атакував дуже остро відносини між владою і в сербській армії. Правительство звернуло ся до скупщини із проханням о видачу того посла судам.

Справу сю передала скупщина комісії для дослідження несправедливості, на котрій 3 голоси заявили ся за видачею а три проти неї. Председатель рішив справу на користь правительства, однак на позивні засіданні скупщини заявила постанову зовсім іншю. Сімдесять голосами проти 47 предлогу комісії відхилено та рішено Мілану судам не видавати. Указу сю посила публікація часопису вібрала на галерії гриміти оплесками і окликами „віва“! Президент вказав безпримоводно галерею опорожнити, а міністри під прородом притихли. Гріхач бачучи в тім лем своє поразення поклали скупщині і звернувшись до королівської палати влучили королем свою димісію, яку він після наради із президентом скупщини прийняв. В суботу отсі листи приніс димісії „Урядовий листок“, поручаючи рівночасно димісію наведеному кабінетови ведені справ аж до позгоди цілої кризи. Позавч гаді було председателем скупщини запропонувати королеві листи нового кабінету, проте в неділю відбула ся в тій справі нарада голов воюючих партій.

На свідній конференції партійній заявили ся крайні радикали проти розуміння і відкинули також утворення кабінету, яке пропонував їм уміркований радикали. Се надає председателю скупщини безпримоводно до відомі королі.

Посадні листи подають, що утворення нового уміркованого кабінету на руцях короля така Гріхачів.

НОВИНКИ.

Чернівці, 6. грудня 1904.

Личні листи. Вишмаршав пров. др. Степан Смаль-Стоцький поверну в понеділок до Чернівців і обняв управу краєвого шкіль.

Із кругів судових. Зміненний в'єшний суд краєвий іменував пан. офіціала Карла Пола в Вишніці пан. над-офіціала І.Х. ранга і судових напосилетів Губерта Вольфа в Сереті і Вікентія Фальгера в Сучаві пан. офіціалами в Х. ранга із світом. поборами, позначаючи їх на дотеперішних місцях. — Президент міністрів нову управителю міністерства справедливості наперед начальників судів і совітників Теодора Айвельдінга в Сторжениці і Володимира Дамарського в Вишніці до Чернівців а дальше іменував сурівниками судового сепр. Івана Стефановича і субституту прокураторів др. Дмитра Тушинського в Чернівцях та повітових судів Ліно Семана в Кіцмані і др. Юрія Тарнавського в Солиці позначаючи їх на дальше начальниками судів в дотеперішних місцях побуту.

Перемиї в буковинських політичних урядах. про які ми згадували, стали вже довершеним фактом. Буковинському старості А. Саораківському, призначеному в послідніх часах до краєвого правительства і характері референта для справ гр. прав. піроповіданні передано до позгоди решту заглядаючи ще досі справ сер-

нітутаних, а его дотеперішній реферат поручено дотеперішньому черновецькому старості др. Вілгелміві Пірделю, якого призначено від тепер до краєвого правительства. До краєвого правительства призначено також дотеперішній старості в Сучаві сепр. краєвого правительства Антона Патана, Управу черновецького старості поручено управит. святишова Кароліні Феасесю Кісесю і в сего му, якого рівночасно перевесено із Кіцмана. Управу кіцманського старості обняв надом. повіт. Максиміліан Кразь, а управу сучавського старості поручено сепр. старості сепр. правит. Константину Тарни Гудю.

Конкурс на сталі місця учнів або учительок з руською мовою шкільного розписки в сільських місцевостях: 1) в Чернівецькій повіті в Чагрі (2 місця), Чернівцях, Добриницях, Камени, Котузі Батієвській (місце управителя), Кучуроні великій (2), Луканиці (2), Раравчу (2), Шарівцях горішніх, Шубранці (2) і Василівцях; 2) в Кіцманському повіті в Руській-Мадонці, 3) в Кіцманському повіті в Броду (3), Чункові, Дорошівцях, Дубицях, Горосівцях (2), Кадобинцях (3), Киселіві, Кіцманці, Лампівцях, Вісній, Оршівцях, Омичівцях (2), Поголівцях, Приличу (місце надчителя), Ставчанях, Шиницях, Валіві, Ваєліві, Веревчанці (2) і Зеленої; 4) в Серетській повіті в Кісесю (2), Мігучеві (місце надчителя) і Вовчинцях; 5) в Старожинській повіті в Нових Бросівцях; 6) у Вашківській повіті в Драчівцях (3), Галичині і Коєтніцях; 7) у Вишнівській повіті в Берометі (3), Черногузах, Ісмаї, Ісмаї-Майдані (місце управителя), Коватині (місце управителя), Маринівцях (місце управителя) і Мілені. Подати належить до кінця грудня с. р.

Розрухи в Петербурзі. В п'ятницю ввечері прийшло в Петербурзі до заворушення, всі офіціальний телеграфічний комунікат предствавляв ось так: Ввечір, що мав відбути ся дня 2 с. м. в правничім товаристві в Петербурзі в сали Тейпеловської школи збрало ся ще перед початком читання около 800 осіб, хоч в сали в місце лише на 650. Крім осіб збрало ся ще перед будинком багато студентів, добиваючись вступу до сали. Помимо сали, що всі місця заняті, помімо перешли поліцейстра Фулсона і директора павлової школи Острогорського збрала товпа що раз більше і дійшла до тисячі осіб. Дехто із публіки домагав ся, щоб ввечір прочитано в акті протестування злочина. Як позивня вказала публіка до того, щоб розійшла ся, прийнято її криком і свистом. Протест поліції вказав товпу розійти ся, розійти ся не хотіли, загрожуючи, що в протавній случаю уживає сила, щоб поставити край неспоконку та привернути комунікацію на вулиці. Після сего привітання між шкільними силами поліції, яка товпу розійшла. Около 10 го год. ввечері привернено зад назад. Підчас замішаних ралено багато осіб. Одного поліцейського, що потерпів в замішанні який ушкодження відомено до шпиталю. Впродовж не потерпів ніхто поважніших ран.

Докторат для ветеринарів. В відомій академії ветеринарії відбули ся збори студентів того заведення в присутності делегатів відомої академії ветеринарії. Зібрані рішили предположити академії ветеринарії у Відні і Львові до порішення справи здобути докторського степеня для університетських ветеринарів, які відбувають через 4 роки студії зовсім рівні студії університетських. Через се віднесено би з одного боку спільне значення ветеринарів а з другого боку придбано би для сел науки талановитих студентів.

Зміна календарів. Петербурзький поресеконмент „Народ. Дієлїя“ доповість, що міністерства справ внутрішніх порушили справу зміни календарів юліанського на грегорианський.

Позір! Отсам подано до відомості, що в неділю дня 11. грудня 1904 в 11. годині перед полуднем відбули ся в Станіславській залі на громадській тлозі під гаслом „вперед, а в разі несподівки домі“ н. Георгій Гулі перші публічні збори і отворення нового січового коша із отсам передком: 1. Отворення зборів. 2. Вибір січового батальйону і матка. 3. Повищення ста-

тутів. 4. Вибір старшини і вручення відзнак. 5. Встановлення членської вкладки. 6. Дієлїя. 7. Привітання „Січові“ і замічання. На се зібрання просили всі по-сестри „Січ“ і всіх тих, котрі сему товариству симпатизують. Просимо всіх прихильників руських „Січ“, щоб зовсім прибути на наше свято і звеличили его в сестер, щоб потайні та обласні порости розвитку нашого народу і січової ідеї побачили силу, яку дає народна єдність і солідарність. Тож прибувайте, щоб зорідає поріг, як обіймає брат найменшого брата і усміхнеть ся заглядаючи мати. — За старшиною: Нестор Дамуза, тисм. поштовий, *Народ. Руська*, писар.

Пожежа на виставі в С. Луї. В частині вистави „Пікс“ пожежний забивав побуду а почв на 5. грудня пожежа, яка не поробила ніхто великої шкоди. Згоріло лише кілька дахів. Можна згадати предствавляв ся також образи до Смітлівської комісії: „Que Vadis“. Кажуть, що осень, який впродовж заложенню, був піджогений. Поліція арештувала навіть одного чоловіка, підозрюючи о себ заочини.

Експльоан. В італійській солі Агноту заступила в музичній залі, в якій робило ся штучні вогні, експльоан. Діа вказав ся, три особи погнували а одна потерпіла рану.

З тов „Січ“. Відчит н. Вренера про „відражені жидівського народу“, який з првич від заруду повставивши не міг відбутися ся в неділю дня 4 с. м. відбуло ся в середу дня 7 с. м. в год. 8. ввечері. — За заруд научного кружка. В. Дамбровський голова.

Значайні річні загальні збори тов „Зора“ відбули ся в понеділок дня 19. грудня с. р. в годині 11. перед вог. в „Народнім Домі“ із сільським порядком денним: 1. відчитання протоколу, 2. справозданє касиєра, 3. вибір нового ваділу, 4. візлі внесени. — Іван Соловйовський голова, Ф. Урбанський писар.

Заодій-вистаї. В Араду доповідь, що несподівані досі зодій вистаї підчас судової розправи обрабувати до вряу всіх членів трибуналу і ланя при-скажати.

Самоубійство офіцера. В Мадридській астрії ся 27-літній гуларський офіцер Франц Діа, позначивши тоскаст, в якому вінше між иньшима, що до самоубійства довело его безосновні сепатура позначивши Т. сирочині тільки ланями антипатіями.

Мана царя. Обладжена дорогоцінними камінцями мана Франції, яку цар Ніколай II. передати росіям подарував Франції, от „nation amie et allee“ дістало ся до музею Louvre в Парижі. Мана обняла злих один кадрастий метер і складає ся з морави дорожничих камінців. Кождий французий демократ предствавлений осервним дорогим лавієм: неферитом, опіслом, малаїтмом і т. н. Голдині міста означили блискучими дорожничими камінцями. І тлі прили. Париж предствавлений великим вєсєрочесним рубіном, Марсїлія смарагдом, Лїон діамантом, Бордо опіслом, Лілль гірським і т. н. Великість і вагитість камінців відновляє значення поодиноких міст. Не можна з диву вийти, що цар не подарував сїм дорожничим мана для Франції. Ало чого то досі не роблено, щоб удержати російсько-французьку армію!

Бабський бунт. „Одессія Новості“ доповідь, що в італійській повіті побухи розрухи, прованні „бабський бунт“ Ізза того, що жіночка розоратія не виплачено призначої їм заможности. Розрухи прибрали такі розміри, що для усмирення населення вийли на місце віце-губернатор Бзлок. Віце-губернатор, не певуючи на розпорядженє міністерства, поручив на власну руку сепчас напалити жіночки позначивши до воєної служби ветеринарії пісторамісачну заможного і загальний сумі 10.000 рублів з поміччю, яку дістав повіт з т. лл. царського капіталу. По усмиренні розрух віце-губернатор надіслав справозданє міністерству, вря а бажанє звєсти, о дальші місячні заможности для загального і італійського повіта в сумі 21.000 рублів.

Дрібні листи. Величезні світи свали в Мадрид, тас що понад 2000 людей втратило ланте. — В Мадридській розорача парали над розкладом Іллія не жєлєвничих міжнародних конвенцій.

„Руська селянська бурса“. На бурсу зібрав Ва. н. старший офіціал Маєр у присягах суду 20 сор., дальше прислав о. Маланчука з Луканиці н. Сор. 20 сор. і то 10 сор. від Георгія Лампіві, котрий сю суму переділа був о. Маланчуку на перепродаження аскураційної комісії яко відплату за труд, 5 сор. від пани добродійки Хр. Маланчукової яко вісачий дачок, 3 сор. від уч. Гейдого, а 2 сор. від себе. Пани др. Бог. Кобринський з Кіцманці помертував 5 сор., а пани вішмаршав пров. др. Стоцький відзначив місячний дачок о 1 сор. Дальше помертував о. Федоронч з Ровної 2 сор. а пани Олі Поповичівна 1 сор. Пани Маєрва і Ступинича обдарували бурсу одягом. — За ширі дачки сздає сердечну подяку П. Кам, управитель бурси.

НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

Російська „весна“ — а українські видання. Весна говорить ся, що в Росії під лібералізму (і) міністром справ внутрішніх Сьвятославом Мірским вистала весна. Та не „весна“ отсі виглядає сурети українських видань, яких найбарше із сього, що російська цензура премо розумідала ся в нерозумінню українського слова. Заборонюють ся навіть такі річі як Бордзівське оновданє „Дяа харого Фади“, а не що в пропускати то сирчує із одну третину змісту, і то того, що вже передом пропускала Тугаю занотуємо, що цензура не пропустила до Росії навіть такий часопис як „Хлібороб“, що в чието агрономічним органом буковинської Ради культури краєвої, в якому нема й словечка про політику. Слабій видно основи російської цензури, коли дивлять ся такого пороста, як „Хлібороб“. Розуміє ся, що й старша о допоз на українську часописею обставі і досі без уєніху, що дозволено се послідніми часами Ілюціям, Лигиціям ба навіть Татарам! Послідніми часами відомено проєбу о пидважені гумористичної часописи „Харангоуїне“ — а також тижневичів „Громадщина“ і „Віс“. Д. Сергій Євєром, що старав ся о допоз на „Віс“ — відідає — як довідують ся — до Петербурга, щоб особито наказувати у нового міністра на отсєй вступом „Главно-го правленія по дєлам печати“. Рівночасно ладить д. Євєром широкі статію про подолання українського питання в Росії, яка есенуально познати ся в петербургській пресі, до цензура більше виставляла чим на провінції.

L'Européen — Le Courrier Européen. Між асціонерами а редакційним персоналом зведено й інших читачам французького тижневича „L'Européen“ прийшло до конвєлїту. На ланійних зборах домгала ся редакторів нічної руми. Коли їм сего не признано, аложили новий тижневич „Le Courrier Européen“, якого вийшло досі вже 4 числа. Найімовірніше те, що на „L'Européen“ і що в досі вігують імена Беріалла, Сальмерона і Сенлоба як членів яко не „редакції“ але дирекції, хоч вони з тим тижневичом тепер не мають нічого спільного. „Le Courrier Européen“ отсє під редакцією осіб злих знаменитих сил як Б. Беріалл, Як. Ноніна, Н. Сальмерон, Ганр. Сєїлєз і Сенлоба.

Переписна Редакції.

Ва. М. Дич. Коби а гриміа лант тільки лант. Такі банальоти чи то переказі одинок, чи пірнані мнїнію відом. уряд податковий. Ва. К. Гіно. Поступ сїдний, однак що а надіслані вірші до друку не вказують ся голосно через лнху зорну. Ва. Остап В. о. З героєм Вашого оповіданя „овіанам чорнці безчуття“ дноті ся страшний річ, із его алокою і розумуваною обличчя вказують з утоми лнх розумий (sic!), ба він із розуму ланте, „затиске дієлїя рум“!... Вказівка відомоїх рук премо варто опатентувати, але оповіданя із такою гіпермодерніною гаді нечитати. Треба в нїм оправити й мову, бо вона під „салисою“, не атекла а до української не добігла. О. Д. а. Дичувати нїде в поділю. Просимо і на дальше.

Чехи крешті не втратили би зовсім на репутації, залишивши обструкцію і без ніяких заперечень зі сторони др. Кербера. Вони ж нагідно показали, що без них а тим менше проти них парламент не кдє нічого. За те, приступивши до парламентарної роботи, довели-б до того, що властиві обструкції в державі і раді державній зловили-б ся як миш на ланку.

Тим часом пророцтво в наших парламенті, чи сак, чи так, дуже непопулярне, бо а далеко більшою цінністю можна виворожити сонце або дощ, ніж вгадати, що в наших парламенті буде за 24 години. Справа стоїть тепер тут так, що Чехи домагаються ся від правительства певної застави з найвищого місця дотично урядової мови в Чехах і другого чеського університету. Кербер не хоче, бо властиво не може їм таку заяву зробити і правдоподібно розібє ся на тім все, так що парламент розійде ся самі днями до дому з тим, з чим зійшов ся 17. листопада.

Олів'єр.

Утраквізм в Гімназії.

(Написав др. Марин Кордуба).

(Київ).

І янаж се ціл, для котрої приносять ся такі величезні жертви? Безперечно, що знання німецької мови, як одної з світових мов а річ дуже хосенна. Але перш за все треба зазначити, що знання мови не може ніколи бути цілюю освітою а лише помічним средством. Чужа мова о стільки нам потрібна, о скільки отиорас нам нові скарби своєї літератури і дає нам можливість по-знакомити ся з творами людського ума, списаними власне у тій мові. А до сего не конечно аж вимагати цілком свободного орудування сею мовою в слові і письмі — тут вистане таке знання мови, щоб певно і ясно розуміти твори писані сею мовою, а се дасть ся досягнути й без утраквізму. Воно, певно, не але булоб допровадити її до цілкомного орудування чужою мовою —

свотути і довгими годинами. Минитенко приймає урочисту позу, піднімає руку і чепачає замірає.

— Ну? — нетерпаче питає Катя. — Слухайте!.. Вей слухають? У Знайди Карлонию одко ухе виче другого!.. Ха-ха-ха, — і Минитенко задоволено регочеть ся, дивлячись на трох червоних Зину.

— Фі! Який ви дотенний! — кидас Жена і знова попертаєт ся до Олени Гусяра. Вей теж відвертають ся, і ніхто не омієт ся. Але Глигорія або не бачить недотенности Минитенка, який завзяв на се се претенсую; їй цікава ся гра поглядів, сміху; то зновалюво-го, то дурнотного, то лінивого, цікаво се життя ріжних почувань, але пробиваєт ся крім байдужі руки, крім прудкі погляди, крім незачині слова і ерази.

— Не хочете? — держучи над Зиніною чарною пляшкою з лікером, питає Іван. — Сеж лікер... Глигорія, лікер і ж, — говорить він старий казачур і показує руною на Глигорію, на пляшку і на себе. Виходить, ніби він для рази говорить: Глигорія, Глигорія. Зона усміхаєт ся, але мовчки прутить головою.

— Ну, значить, а солю — підіймаючи чарку до рота і обережно пичи а неї, добродушно дивить ся він на Зону. І Глигорія вже не драгує так непри-емно, як перше, сей казачур а її ко-гарним, мужичим імен, а павілаи здаєт ся дотенний і повним змісту. Виходить, що вона, нія і нано складають а себе щось єдине, яке все такі висловлюєт ся в одному: Глигорія. І їй так мило дивити ся на се мило, розумно лице ко-жого, на его білі, невеличкі руки а дов-гича, чистого спудиторськими пальцями, на глибокі, некучі очі. Хочеть ся ні-жко-міжно вилити сю дорешу голову, при-тудити до грудей і мирно, щасливо за-вмерти під сей гармонійний гомін при-роди і людей, під сім заскаві, тихі по-чування.

— Вани! — заскаво, тихо говорить вона соловиним голосом, і хоча не знає, що сказати ему, але почуває потребу хоч згуком голосу висловити своє хоро-ше, добре чуття. Катя одирить ся, дивити ся на неї і Івана і знов підпорть-сть ся. Але „Вана“ ставить чарку і, щось агадаючи, по чуті її, зворотаєт ся до Зоні, що задумливо мисльовими, пухлями руками серцюєт ініціалами Гли-горія, починає живо говорити:

— А таке з'явше, як контраст? Га? Тут нам все: і історія думки, і історія людського слова, і естетика, і... Тут все! Возьміть ви хоч таке, ну...

але перш за все утраквізм не до-проваджує до сего, а навіть коли-б і удало ся ему се досягнути, то та досягнена користь, неспівнечено мала, не стоїть у ніякім відношенні до жертв їй посвячених. Вже минули часи, коли пізнали чужої мови ета-вили осередком образотаня, минули часи т. зв. латинських шкіл, які у нас, в Австрії, задержали ся були аж до половини XIX. в. аж до знісній реформи Бойца. Бул навіть час переходовий, де у гімназіях і на т. зв. філософських курсах за-ступлено латинську мову викладову латинсько-німецьким утраквізмом. І коли прихильників латинського утра-квізму не переконали наші виводи, нехай заглянуть до тогочасної пе-дагогічної літератури і розважать ті аргументи, які тоді вже підно-сили проти сеї системи.

А що-ж донерва, коли на основі дійсного стану річий прийде т. зв. зазначити, що утраквізм навіть тої одної цілі, повного знання німецької мови у письмі і вчелові, зовсім не досягає. Признати можна, що ученики висших класе мають більшу виправу у німецькій мові, як при-міром в Галичині, де німецька мова учать лише як звичайного пред-мету, але до свободного орудування сею мовою не доходять. Се потвер-дить кождий, хто учать в утракві-стичних гімназіях, або ближше зна-комий з учениками таких заведень; на се ми апрочім вже й писне ви-казали при обговоренні науки історії¹⁾. А й се невеличко plus осигає ся коштом знання рідної мови. Бо коли слідити умовий розвій ученика від початку гімназійної науки через кілька років, то зараз кидас ся у очі поступенне заникання відчувати духа рідної мови. Вистане порівня-ти мову в задачах ученика першої а відтак висших класе, щоби найти поває потвердження нашого висказу. Вже то саме, що ученик більшу половину предметів вчить ся в чужій мові, обмежує можливість сво-бідного вислову у рідній мові, бо

¹⁾ Пригадуєт ся, що зана сего року в І. класі в Чернівцях аучено VI. утрак. класу а частю німецьким відділом, почало ся, що в німецькій мові наука не може відбуват ся спільно і по-двох німецьких проба, науку сеї мови знова ро-дизма.

ему не достас цілої маси технічних назв. Він набирає цілими масами німецьких зворотів, затрачує почуте рідної складні і стилію. Коли вхо-дить до гімназії має знання бодай одної тоб-то рідної мови — в утра-квістичній гімназії затрачує се зна-ня а знане чужої, німецької присво-ює собі лиш по часті. Коли до сего додамо то, на що ми писне виказа-ли, що подаване науки а чужій мові відбуває ся коштом ще й за-гального образотаня і знаня, то стануть нам неї наслідки латинського утраквізму у цілій величч перед очима. Він перешкоджає правильній розвій образотаня і вичовуєт у ч-вчаників пів-образотане, той жалкий етаж душі, що набрала у себе цілі кониці сирого матеріалу і не має сили его перетранзити, переробити у живе пізнане. І протегована гім-назією привычка оперувати незро-зумілими поняттями, повтаряти сло-ва, не здіючи собі справи зі зміс-ту, остає відтам дуже часто на ціле життя і робить а людини карика-туру.

Тепер, коли вже під більш чим цілого століття всюди в цивілізова-нім світі кладуть основою образо-вання не то в середніх школах, але й на університеті (з німкою хбаа подекуди теологічного факультету) рідну мову, коли загально підно-сять ся голоси, що рідна мова му-сить бути осередком цілої гімназі-яльної науки — тепер ще, пона-ряю, робити досвідки з середньові-чними латинськими школами, хочби й перелицьованими на німецькі і з латинським утраквізмом, се, логічно кажучи, що найменше апахронізм. Не від річи буде пригадати на на-мгнітні слова, які сказав німецький цесар при отворенні шкільної кон-ференції в Берліні 1890 р. „Wer selber auf dem Gymnasium gewesen ist und hinter die Coulissen gesehen hat, der weiss, wo es da fehlt. Es fehlt vor allem an der na-tionalen Basis. Wir müs-sen als Grundlage das Deutsche nehmen; wir sol-len junge Deutsche erziehen und nicht junge Griechen und Römer“²⁾.

²⁾ Verhandlungen über Fragen des höheren Unterrichtes, Berlin 1891. S. 80.

ти живою, не дуже старою, але стра-шенно глибокою, а таким, знате розлу-стним виглядом а обличчю, а страшенним циніком душі і тіла. А поруч молодий, гарний юнак а полум'ям очам і тасого, знате, зацікавленого бажання боротьби за добро, за праю: невипиний, частий, палкий! І одно поруч а другим. Кон-траст який!

Глигорія агадує, що той будинок, який вони обидвалясь, щоби навчити, і в якому вже постановили зробити деякі переробки задля Іванової майстерної, ха-валі (як казала павіла) несподівано про-дає комує. Певно, доводить ся шукати другого, або з новим хазяїном знов го-ворити.

— Вани! — кличе вона знов. Іван озирать ся, кидас „зараз, за-раз“ і знов зворотаєт ся до Зоні:

— І помітьте: такі контрасти на кождому кроці, в кождому з'явненні: вони минають ся, чергують ся, складають а себе самих знов контрасти. Се така гра, знате... а страх не люблять відлучати а ними! Буває етіалки краси, етіалки змісту, що аж знемога апаєт на тебе впаде.

— Вани! — голоснійше гукне Гли-горія і чує, як їй щось неврівняно остро проходить у серцю, а голос остає тонким і різким. Катя знов дивить ся на неї і на Івана, естетично поспіюєт ся і відвертає голову.

— Зараз, зараз! — кидас „Вана“. — І знає, що люди, так страшенно консервативні, павинні. Наприклад при-йнявсь до одної форми, старої, збитої

Що ті слова в припорівненні до на-ших обставин означають, стане кож-дому ясно. І коли німецькі гімназії в німецькій цесарстві мають за мало національного духа, то щож казати про наші утраквістичні заклади. А чейже й Словинці, Русини й Ру-муни мають право домагати ся, щоб їх молодіж вичовувала ся в народ-ній мові і в народнім душі, бо аж се буде заперукою їх дальшого роз-вою. Зі сторони Словинців вже під-несено публічний протест проти латинського утраквізму в брошурі: „V boj za slovensko slovo zrisa! Ma-tej Rakus. V Celovcu 1904. Нехай тепер і тих наших кілька заміток sina ira et studio прийме шкільний заряд під розвагу.

Чернівці а павілові 1904.

Політичний перегляд.

Бунт а полудняній Африці.

Із полудняної Африки насіла вістка, що відділ Готенотів-Вінбоу в числі трох сотень заатакував ні-мецьку компанію в Вармбанд, але его відбито. Німці втратили в тім бою 13 вбитих і 20 ранених. Під Романдріф розбили Готеноти ні-мецьку патрулю. Збігає, що прибули до Унінгтон оповідають, що тубиль-ці вимордували багато родни німе-цьких колоністів, допускаючись на-силу на жінках і дітах.

Події в Фінляндії.

Цар іменував тайного радника Таганцева председателем комісії, котрій поручено, щоби она „погоди-ла“ закони державні а законами Фінляндії. Межи російськими чле-нами тої комісії знаходять ся та-кож і професор міжнародного права Мертенс.

Ще замітнійша друга подія: Правительствояний Вестофк прино-сить ось таку вістку: Генерал-гу-бернатор повідомив фінляндській се-нат, що цар зарадин, щоби відда-леним а Фінляндії особам, котрих вибрано послани до сойму або на-чальниками шляхотських родни, що належать до сойму, вільно поїста-ти аж до кінця сойму у Фінляндії

форми краси і гадують, що в ній все ще... дійшли до горюхотських стовпів!

Глигорія почуває, як горька хвиля прова відіймаєт ся їй у грудех, на-далаєт їх і вогнем суєт до лица. Їй соромно до болю, до слажені злости. О, який сором! Їй навіть не хоче дивити ся на неї, а вона уявляла, що в ній сираді а янає чуття до неї. До неї, до сего остро, павного лица а рідкими зубами і рабуватими щелепами, а сего мі-зерною, жовтухотю кожей. О, про-кляття! Вона, дурна, могла думати, що її міліони, мужичі, батьківські міліони, які ще, адець а, пахтять віщими і цо-том павинти, сі міліони не мають ні-кого значіння для неї. Вона, діотка, мо-гла думати, що ся артистична, атима натура на не звернула своєю нелюди-ку увагу, а не на міліони, що вони от-ці панів, інжінерів, чиновників, генераль-ої дочки, титулярні, благородні, що во-ни пють її вина і катають ся на її сонях для любови і полати до неї. О, про-кляття!

Їй хочеть ся, як, бувало, робила жалою, а злотим пересекти унести на землю і злото бити ся об неї головою; хочеть ся неспасеного сховити ся і з не-павністю унести ся вітцями в се міліно, бредливо лице а глибокими очима; хо-четь ся дико, по мушниці, сховити за край скартіри, штурхнути на них сини алашани, тарілками і хлосати їх нем і ярчати: „геть зідси! геть а мене ді-су, голонати! геть! геть!“

(Далі буде).

і брати участь в его нарадах. Цар признав то, що участь в нарадах союму єсть після закону соймового не лиш правом але й обов'язком.

Із сеї постанови видно, що царське правительство числить ся поважно із Финляндіями, які показули тільки гарту, що в найприкрийшу добу переслідуванн побирали своїми посланими тих мужів, яких ізна їхньої неподатливости супроти царських посягань вистрипула опала. У вікторок прибуло до Або сімох нигнанців кораблем із Швеції, щоб взяти уділ в нарадах Гельсінгфорського сойму. П'ятьом із них дозволено на основі наведеного царського указу підїхати до Гельсінгфорсу, але два мусіли із близше невідомих причин повертати до Швеції. Приїзд і відїзд корабля дав привід до неспокійних демонстрацій. Публіка знімала оклики й сивіла народні пісні.

Комерс акад. тов. „Союз“.

Що відбув ся минулої суботи, ніхто під волежним зглядом незначив. Зібралася тут майже ціла руска громада, та що саме була перенесена і багато гостей мусіло стояти або взяти місце в побіжних ублажках. Між ними 200 осіб числячою громадою бачились передовсім заступники університету: Євг. Матвій-півний ректор д-ра Тарнавського, проф. декана д-ра Фрідманера і проф. унів. о. Єврейчука. Далі явили ся між багатьма іншими: пані відомаршальона Смайл-Стоцька і пані Калітовська з родичами, а. надсв. Ясенський і єврейський адвокат і посол до галицького сойму др. Могилницький з родичами, сов. др. Фізі-нович, інсп. Попович, др. Клим, директор Швейцарського, проф. Ю. Кобиланський, Клим, Ісупович, о. Семан, Кумановський, др. Галін, кілька православних і гр. кат. священників, майже всі русі професори, міщани і єврейні учителі, чимало комітатів, між ними заступники жидівських акад. товариств „Zephirah“, „Hebronah“ і „Eshkolah“ і загальні та багато панів і панів-принципалів „Союза“, що годі їх тут всіх перелічити. — Годів товариства канд. фіз. П. Клим прийняв широкими словами та часом зібраних гостей, висловив свою радість тому, що товариство може поведати ся такою великою симпатією між нашою громадою і перейшов до програмної бесіди, в якій між іншим ось що сказав: „Наша програма коротка і ясна, узведена так, щоб дала зреалізувати ся. Не обіцяємо бесчужних вразів водоті гори, але тримаємо ся в рамках можливости. Ми стараємо ся викласти щиро товариство життя в національній дуї, піддерати оди другого морально і матеріально і виробити на підставі взаємної ширости й любови гарні закони, та щоб кожний „Союзник“ — знавши аспект місця в суспільности, — все і всіляк виступав виробним характером людського чоловіка і гідним сином України. Ми стараємо ся піддерати змагання руских товариств, що дають про організацію, добробут і просвіту нашого народу. Наша програма приворвана до найот національної програми, котра старає ся дати народові хліб, освіту і повну свободу. — Ми тримаємо ся принципів гуманности і закидаємо всякий переборчений шовінізм, який не помагає, а тільки шкодить. Мусимо рішучо відкинути тут закид, себто наше товариство, се „гортня недоводних ортодоксів“. Ми ж не стоїмо так суворо, щоб робити ніякі подоби, чи те-риторіальні, чи релігійні різниці. Ми числямо ся з кожним і стараємо ся на-свідувати слова нашого гостя: Обіймітеж, брати мої і найменшого брата!“

О. Семан зазначив, що парід почав був тріпати довіре до академічної молоді, а що послідніми часами зачав знов вірити в молодіж, се передовсім пласула „Союз“. Бесідування побачив іменем рускої громади товариству як найкращий розвиток у них за здоровля „Союзників“. — О. Маданчук з Луцька підніс красномовними словами гідні заслуги нашої провін-ціальної інтелігенції, себто нашого учительства, зазначив брак руского ци-

рого духоненства й підніс тост на божество, які гуртують ся в „Союзі“. На-звичайні і громадські радий Ясенський порадив іменем годів міста Чернівців „Союзників“ ширій привіт, а студ. богосл. І. Радик підніс в красній промові заслуги старших членів товариства, т. зв. „старих хат“, які завжди піддержали товариство як морально так і матеріально, і підніс на їх здоровля тост, на який відповів іменем часом прибулим „старих хат“ директор гімназії Швейцарський зазначаючи своїх молодих „товаришів“ до дальшої витрепаної привіт. Відтак забрав слово адв. др. Галін („старі хати“) зазначив що відношення „Союза“ означає початок періоду молоді Бусовича, т. є. нової української суспільности, котра виступає на історичну арену як провінційна одиниця. Треба зазначити, що відношення „Союза“ не має найменшої бусовичівської ескари-стичної закривки, але є тільки вира-зом самосвідомости Бусовичів, котрі хотять не тратити своєї бусовичівської індивідуальности працювати для великої України і, котрі живі відчувують свою єдність з братями, що беруть ся з див-ною, русифікою і мадерською інтелігенцією. Коли пробудити ся національна свідомість в поодиноких українських краях, тоді оживе вся Україна! — Студ. фіз. П. Мисун підніс в красній іменній бесіді тост на університет, на який відповів в ширій іменній бесіді ректор др. Тарнавський (румуни) і зазначив по руски: „Кінчу свою бесіду широким желаннем, щоб ви, дорогі „Союзники“, розвивали ся як найкраще, в дості нашої „alma mater“ і на хосен і добро Вашого народу! „Союзники“ мнотя алла!“ — Студ. прав І. Курікович виголосяв бесіду в честь комітатів, на що підніс пані з „Zephirah“ канд. прав Киселю-пер, з „Hebronah“ студ. прав Нілман, а з тов. „Eshkolah“ студ. фіз. Табес. Посол др. Могилницький схарактеризу-вав аспірантів головним подолом руского народу і заохочував гортами словами своїх „братів синів“ — як він „Союзник“ називав — до нехотимої привіт. По бесіді в честь і славу прекрасного поета, високошанованого студ. богосл. В. Карбулицьким зложив „Союзники“ ширій привіт наду-чтивий. Із Луцька з Кисери іменем нашо-го славного учительства. По відчитанні привітних телеграм і ширій подяці за сканий громад, що зазначили своїм при-бутем се свято, закінчив годів товари-ства офіційну частку. — Невеличка частка тривала між іншим про-вод др. Фрідманера, др. Могилницького і др. Кобиланського в міській залі при єврейній і веселій, гумористичній бесіді аж до рани, коли то весело настрів-ши із такою святаю здоволення громада розійшла ся, щоб в „Café Habzburg“ знов відїти ся.

На се свято прибули між іншими привітними посланнями і єї телеграми:

Відень: Жалуєм, що не можемо бути учасниками вашого свята. Бажаєм найкращого розвитку для добра руского народу. *Вислава, Стоцький.*

Серед: Перешкоджений приїхати, але в душі з Вами. Прийміть ширій привіт від буйного товариша! Боріть ся за руску ідею і руский народ, а будучий час! *Посол Малих.*

Застига: Щере „помагай“ Ві-до дальшого розвитку в честь руского народу. На жалі не можу сам жити ся. *Теофіл Драчівський.*

Стефаніка: На жалі не можу прибути, суцільно перешкоджений. За-спіаю проте симпатичним „Союзникам“ сердечні подорожження. Дуком з Вами! *о. Каліносок.*

Баниай: Приїхати не можу! Про-те бажаю Вам найкращого успіху і ве-селої забави. Я дуком з Вами. *о. Лам.*

Кіцмань: Розвивай ся, ой ти ста-рий дубе! *Олеся Семан.*

Радик: З нагоди святкування 50. семестру закликаю ветеран „Союза“ з 1880. року ширій привіт: Многа діта Союзників, що посперсали „Союз“. *Анти-кор Іван Ступаківський.*

Кіцмань: Vivat, стосаєт, foreat „Союз“! *Ширі. Учасник.*

НОВИНКИ.

Чернівці, 8. грудня 1904.
Святоандрійські вечерники із багатом програмою, яку ознаменують в

другім числі, відбудуть ся в сазі „Нар. Дому“ в Чернівцях дня 12. с. м. Попи що подамо лише, що в єї склад входить аматорська вистава.

Звичайні загальні збори това-риства „Власна Поміч“, рускої маси шкільно-позичковий в Луцьках економична зареєстр. з необмеженою порукою від-будуть ся в неділю дня 18. грудня с. р. о 2 год. по полудні в домі п. Романа Мешука з сідуючим порядком днями: 1. Звіт і діяльності старшини за час від 6. марта 1904 р. 2. Звіт касовий. 3. Ви-бір нової старшини і ради нахорочої. 4. Віліні внесени і есконталія. — За старшини: *Іван Березань, заступник годів.*

Перші загальні збори тов. „Січ“ в Станіслав дошаних (в місті) залові джові на 11. с. м. відбудуть ся аж на-підніж.

† Бронислав Смайл надучителю в Важецькому номер дня 4. с. м. по короткій але тяжкій недугі в 56-ім році життя. *В. с. н.!*

Із ради міської. Вікторково за-слідня вїхав на інтервенції і загаль-них внесках, що між іншими пору-шавши також будову людської парії за-преставивши кн. Гогольського. На тім за-слідня вибрано що д-ра Цурина голо-вою виборчої комісії, що має перенести доповідний вибір двох радних, які працюють на д. 14. грудня.

Отворене новозаснованої чи-тальні „Руска Бесіда“ в Шавоті в. С. відбуде ся дня 19. грудня н. с. с. р. в день св. Николас о 3 год. годині по обіді в шкільній будинку, на котрі запрошує ся отини переловити відпоручників цен-трального тов. „Руска Бесіда“ в Черні-вах і всіх широкі землі. — За комітет: *Михайло Данилович.*

Із судової сазі. Перед закінченням академією відбула ся сими днями роз-права єврейського відомого адвоката і в-сера із гр. Міжеским, н. Емануїла Вар-бера. Він наводить ся — як змисно — під куратором і вже від довгого часу робив заходи, щоб надокучивши суд в Сучаві, аніж установивши куратору. Та се до баланної ідеї не дошло. Суд ака-демічний у Львові відкинув відання ака-демічний Варберовим заступником і за-судив знесу ошукучу на пономіне коштів сазу. На розправі був присутнім також опіку Варбера, сучасний адвокат др. Гуртій.

Із крутів церковних. Євг. п. н. Величесько після дозволи щоб ново-збудовану гр. прав. церкву в Луцьку акад. н. С. висвячено під назвою: „Ювілейна церква 75. уродив цесаря Франца Йосефа I“. При тій нагоді га-дуть ся агадати, що се вже третій дім Божий в Луцьку вбудований захода-ми тамошнього пароха о. євєрха Вісто-ра Захаровського. Із нагоди урочистої бу-дівні сїї церкви уладана зусильної гро-мадини д. 24. н. м. свому пароху сер-дечну увагу із євєршим походом та передачу хліба в сазі. В той спо-сіб відзначили ся він самому пароху за те, що він хоч родом поляк номіно добре знає стрий єврейськості, він гуртують теперішню духовність, крути-уєржати добрі засоби із своєю руси-нською громади. Луцький євєрш о. Захаровському не лиш нові переня, о що він подбав як євєрш; він потрудив ся також около розширення місцевості школи та будови нового шкільного бу-динку. Дві русі читальні і рабеліація-ся ідеа — се також ошчі єго спонун. О. Захаровський своєю діяльністю при теперішнім настрою консерваторії право білий крут серед молодого духоненства. Школа лиш що такий миролюбивий змис-лий між ним так мало, як той тим від-повіді хвалити витини.

В Луцьку — як нам пишуть — відбув дня 4. грудня с. р. около 10. год. в нечіт огонь в загорді Балавського Клея. Ним люди побігли ся, огоня обили цілу єгодогу із збіжжєм і переки-нув ся вже на хату. При енергичній і ширій зарядженню надучителю Н. Ін-супа і за допомогою євєршів, з котрою люди не могли в початку дати собі ра-ди, удав ся з великим трудом огонь на хаті погасити. Відтак наші люди ся до гашення столаси і не дали огню розширяться єв. Будинки були забеле-жені з збіжжєм. Причини огню невід-ома, а однак сам з себе огонь не по-

став. — Не залишило бже агадати, що як якому погорілому господареві ходити о те, щоб причина огню не конче ви-ходила на верх, в такім разі каже, „що се зирини спада з неба і злиакала“.

Російський шпін і Парижі. Як доносить „Zürcher Post“, добачив російські соціалісти-емігранти, що зібра-ли ся тут на збори, що тім нима нахо-дили ся російський тайний агент, що мав в Кишиневі організувати протести-вської розрухи. Єго єхонено і відхаво в русі поліції, причім стверджено, що він зове ся Сімінков і походить з Са-мари.

На комерсі акад. тов. „Союз“ забув зтосє пару „Schneeschuhe“. Візо-брали кож в товаристві при ауд. Баль-ша ч. 13.

Кн. Мещерський в арешті. Пові-стовий суд в Петербурзі засудив редак-тора „Гражданина“ кн. Мещерського на два тяжкі арешти за надане політичних відомостей на змисно маршала єврейської шакти Стаховича, полюбного автографу із за єго становлення супроти поросаду-вань російських інновірів. Арешт від-сидити мусіть Мещерський на годині одних.

Дрібні кісти. Між єврейських посланих Корезом і Деруладом відбув ся в Сен Собастіні двобій, але покинув ся без розпалу крові. — Басил Белевський записався при уд. Зораній ч. 9 винула єв в самоубійчій намірі до ворини, але єї записав підраховано. — У вікторок перевезено до шкільної 22 літню жидівку Ізабелю, яка ходила „полюючи водографа“, даючи обиди божовіла. Вона має посто-вити в Росії, і за своїм мужем відїшла до Путин, та через побой, який дізнавала від мужа відїшла з ума.

НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

Концерт „Бук. Бозна“ відбув ся вже в суботу дня 10. грудня в сазі музич-ного товариства при євєршівській надпо-риго євєршівській русифікованій євєршівській М. Уляновського і учинний відом-ської консерваторії кн. Бухер, під ар-тистичною програмою: 1. Ан. Колдара з отсєю програмою: 1. Н. Вахнянин „Наша мисль“ хор мужський з дутом солов'ях євєршівській о. А. Бучка і н. Молода Лепицького; 2. Р. Штраус „Traum durch die Dämmerung“; 3. Г. Бозна „Verborgene Welt“; 4. Г. Бозна „Der Lauf“; 5. М. А. Уляновський; 6. І. Загар „Voevo na Savi“; 7. М. А. Уляновський „Grand Polka“; 8. А. Бухер „As-Dur“; 9. М. А. Уляновський „Sage mío ben“; 10. М. А. Уляновський; 11. Д. Сімен-ський „Лічу в новій“ хор мішаний в супроводі фортепіано з солом теноровим М. Лепицького; 12. 1. Капелія „Der rätiro“; 13. М. Понеску „Dute dor — la badea“; 14. М. Лепицький „Oa chora ti potirio“; 15. М. Лепицький „Гетьмані“; 16. М. Уляновського; 17. М. Лепицький „Нехай же нас Бог ратує“ після цехових братчиків на Волині в 14. віку, хор муж. в супроводі фортепіано. Соло баритоновим н. Он. Ірмозинич; 18. Р. Вагнер Пена при із другого акту опери „Захвятий Голландець“ хор жіночий в супроводі фортепіано. Соло Сенти — Г. Бухер, солом Марі — Лепицький. Ціні місць: Ляжа 16 кор., євєрш в двох євєршівських 5 кор., в дальших 4 кор., криєло 3 кор. Ветун на сазі 1 кор. 50 с. білет єв-донський для чужих 1 кор. для наших 50 с. Ціні розуміють ся без податку. Білети продають ся в євєршівській музичній Єв. Розенцвайга уд. Паньскі ч. 9. а в день концерту при касі. — Звертаємо увагу патріотів з провінції, що мало хто з них замовив собі білет. Просимо на-євєршівати ся з замовленнями нові ще час, щоб не було так, як на концерт Лепицького, що не мали де сидіти. Тепер вже є замов-ше 3 ложі вільні, а перший ряд євєршів-нже цілком розпроданий.

Із концертної сазі. В понеділок відбув ся в музичній сазі концерт сла-ного євєршівського Бронислава Губермана, а у вікторок концерт євєршівський Сегі.

Гектор Джіноконелі один із най-славніших малярів італійського помер в Па-рижі. Був родом із Італії, але себе чи-стим до Франції. Ілюстрував також природничі твори й сьвяте писмо.

Прямо годі зрозуміти, чому наша держава відносила ся до емігрантів так байдужно, дозволяючи на такі переселення і низькі своїй горюх, які у великій частині перетали відтак назад до краю. Що через те підпадає за границю державний престиж Австрії про те нічого й говорити.

Розв'язку цього питання мож додати хіба в тім, що більша частина емігрантів походить передовсім з Галичини й Буковини, яких долею нейтрально правительств не дуже то побиває ся.

Можна сказати, що у нас до педаних ще часів поводжено ся з емігрантами так як із державними проступниками із тою тільки відмінню, що не подбано навіть про їх докладну статистику. Але вже й при б а ж н а статистика, яку подає тепер міністерство справ внутрішніх, мотивуючи новий закон про охорону емігрантів доводить ясно, що було про кого дбати.

Із Австро-Угорщини ввемігрувало до Сполучених Держав в рр.:
1899/900 . . . 114.847
1900/01 . . . 113.330
1901/02 . . . 171.989
1902/03 . . . 206.011

Еміграція до Канади зростає в рр. 1901—1902 до 6—7000. Еміграція до Полудневої Америки слаба. В 1902 р. ввемігрувало до Аргентини 2000. На зарібки емігрує до інших європейських держав передовсім із Галичини й Буковини щороку до 100 тисяч робітників.

Та ось тепер внесло правительств в парламенті проєкт закону охорони над емігрантами, що зринає рішучо із старими шаблонами.

Отсей проєкт, обнимаючи 78 §§ має на цілі тільки охорону емігрантів. На еміграційний рух дивити ся як на поважне дивись економічне, і в яким треба числити ся і яке треба державі конче упривілейжати.

Проєкт бачить в емігрантах особ, котрі в перенапруженій більшості лише з економічних причин позбавляють вітчизну і приходять на границі шукати хліба. Одних проєкт пугає й примус до виселення, дру-

гі знов, використовуючи міжнародні кон'юнктури, виходять лише задля користийшого зарібку. Емігранти звичайно не покидають горюх, ства австрійського; коли по якимсь часі котрий зречесть ся, то понайбільше спонукалий до сего особливими відносинами і обставинами на чужині, хоч при виході з краю не гадав о тім. Велика частина емігрантів вертає по довшим чи коротшим часі назад до своєї вітчизни. Зносин з нею він не зриває і вносини туди значні суми грошей. Проєкт виходить зі становища, що більшість емігрантів належить до економічно малих і слабих; на них, від самої хвилі постанови виходу з краю, чигають великі небезпеки, тому й покладають ся тут кончею особливим засобом охорони. Індивідуальної свободи еміграції, яка спочинає на праві економічної розпорядливості одиниці, проєкт не обмежує. Він тільки хоче дати емігрантові охорону підчас деяких важких фаз, які він переходить, поки не рішить ся емігрувати, і по рішенню. Насамперед хоч проєкт подбати, щоб виселення могло діставати вірні інформації, чи користне або некористне було-б переселення до сего чи того краю. Інформувати мають по часті державні уряди а по часті хосенні заведення і підприємства. Кожде таке заведення або підприємство мусить мати на свою діяльність окремий дозвіл міністерства справ внутрішніх і підлягає необхідному урядовим нормам і урядовому надзору. За дальшу фазу проєкт уважає вербоване до еміграції, т. є. личну стичність вербовуючого з одиначею, котру настрює ся до переселення, захищаючи йому нагоду до роботи і зарібку. Проєкт з засади не виключає сего чинності; але він є загалом лише за економічно реальним вербованем, т. є., щоб вербований не пукав ся на світо в чужину без забезпеченої суми нагоди до зарібку. Проєкт не має на думі брати в охорону нейроду вербованя. Поки що він обмежує ся на дві групи емігрантів: зарібників і поселенців на ґрунт. Сі дві групи творять більшість загалу емігрантів і они то звичайно

найбільше потребують охорони. Але при тім застерігає ся можливість надати дорогою розпорядженням охоронні приписи також що-до інших вербовань, особливо жіночій і молодіжній. За економічно реальне, отже й дозволене уважає проєкт вербоване зарібників, згідно оселенців на ґрунт, за гарантію лише тоді, коли вербує роботодавець для свого власного підприємства, згідно особа, яка дійсно є в силі перевести обичайне поселення емігранта на ґрунт. Хто дістане право на вербоване, може заступити ся повноваженнями. Хто хоче вербоване зарібників поза Європу вести як повноважний роботодавець, яко свій фах і для зарібку, той мусить мати на се дозвіл міністерства справ внутрішніх. Сей припис може правительством дорогою розпорядження розширити також на вербоване до європейської заграничі. Хто має законне управління до вербованя оселенців на ґрунт, мусить перед кожним новим починаннєм вербованя виказатися тим управлінням перед властю. Вербоване зарібників є більше під того примусу, але власть має право по кожнім таким звербованню зажадати від вербівника виказання его управління, евентуально звербоване скласти. При всім тім проєкт надає державній управі право вирально заборонити вербоване як і певне інше пропановане еміграції тоді, коли пропанована еміграція пийшла би на погубу емігрантів. Впрочім проєкт грозить кримінально тяжкими карами за всілякі вчинки, вимірені на шкоду емігрантів, як торгівля хлібцями, намовлене до еміграції обманом, брехливі пропанованя еміграційна і т. н. Третя стадія, в якій проєкт хоче охоронити емігрантів, то перевіз морем на призначене місце. Перевозом австрійських емігрантів за море до певних для еміграції важких неєвропейських країн мають займатися корабельні фірми лише за окремим, кожного часу підключним, дозволом міністерства справ внутрішніх. За емігранта уважає ся кожного пасажира, що їде найвищою класою. Фірми перевозові мають не лиш дбати о здоров'я емігрантів та за-

галом о людське трактуванє їх на кораблі, але також мусить відшкодувати за своїх агентів, котрі через різномордні надужити й низькішні є тижкою язвою емігрантів. Рівнож не спустити проєкт з ока справи квартир і харчу тих емігрантів в портових містах. Дозволені проєктом законом підприємства, котрі з руху еміграційного тягнуть користь, мають платити відомі суми до державного скарбу на кошти охорони емігрантів. З того має утворити ся окремий фонд еміграційний. Також проєкт має утворити для справ еміграційних прибічної ради при державній управі.

Буковинські справи в радї державній.

На 288. засіданні XVII. сесії ради державної із 30/X. 1904 відповідала міністерство і відповідала, др. Г а р т е л ь на інтерпелляцію посла д-ра Д у н у і тов. вислову дня 23./VI. 1903 в справі положення гр. прав. співробітників на Буковині.

Мін. др. Гартель заявив, що виводя інтерпелляції, немаче буковинські гр. прав. співробітники стояли в своїх поборах гірше ніж державні слуги І. класу пенсійної є пенсії, тому що годі так зрозуміти, з собою порівнювати.

Кожні періоди їхні побори із поборами гр. прав. співробітників в Далмації або гр. кат. співробітників на Буковині — то те порівняне виходить лише на користь буковинських гр. прав. співробітників. Річна платня далматинського співробітника доходить в найвищій радї до 520 кор., а звичайно виносить 600 до 700 кор. Платня гр. кат. співробітника на Боснії доходить лише в Чернівоц до 800 кор., впрочім виносить лише 600 кор., а в містах, містечках і курортних заведеннях 700 кор. А православні співробітники добирають звичайно 1800 кор. платні і 200 коронів пенсії. Крім сего добирають ще в містах і т. д. 200 кор. доплатами додатки. Отже платня була, гр. прав. співробітників доходить до 1700 кор. а звичайно 1900 кор. себто дають тільки що платня гр. прав. співробітників в Далмації, або гр. кат. співробітників на Буковині.

В виду сего ірраціоналізм мін. др. Гартель, що хоча до буковинських гр. прав. співробітників вимагає подіштовати всілякі тави вона не така розумна, як і змалювали інтерпелляції. Се вказує хоча порівняне із православними співробітниками в Далмації або із гр. кат. співробітниками на Боснії. Що уловини жити для гр.

що подіє сумні аж інтерв'ю біля неї, і кричить до співробітників:

— Семен! Запрагай мою бричку; Хутво!

— Ліко! — тихо говорять до неї Іван. — Що з тобою? Що за фантази? Сеж образ...

— А мені начхати! — хочеть ся крикнути їй, та вона тільки зриваєть ся з місця і прудко їде до брички, біля неї, не знаючи що почати, стоїть Семен і з здивованою німою щось говорить до Дуни. Глигорія знає, що і ся буде лаяти її і судити на кухні з другою прислугою, і їй хочеть ся капнути їй гроші, затопати погані і вигнати, зраз же вигнати.

— Чого стоїш? Що за розбалакування? — насядаєт ся вона на Семена. — Запрагай!!

Вона ще трохи дивить ся на похилі рухи Семена, який починає контузити біля упряжі, потім повертаєт ся і їде до співробітників пішки, що збігають до кулі, тихо балакаючи; назустріч їй вибігає Жабурин і, витираючи неспокійні кулачками своє мазане, руденне обличчя, починає плаксивим голосом:

— Глигоріє Панафіно! Змишуйтеся, кудажі так рано? Тільки розвеселили ся — і трях! до дому... А тут лахтарники, чайок, повітрячко... Глигоріє Панафіно! Забудьте...

(Далі буде).

Володимир Винниченко.

Контрасти.

(Нарис.)

(Даліше).

Але вона тільки раптом сідне рівно, міцно впираєт ся руками в сунію, так що аж почуває боляче, і починає плакати дикими. Вона знає, що вона зараз страшенно старша, що впрод, приваливши до голови, робить її лише не червоною, як у других, а якесь буркочине, губи стають тонкими та білими, і гостре личко, з вульгарними пронапухлими очима, стає ще більш схожим на пацюка. Але їй тепер дарма. Показати, зраз не показати йому і їм, що вона хоче начхати на них, що вона і на мізний палець не плаха на їхнє благородство і не потребує їхнього товариства.

— Треба, щоб воно плає законлювало, щоб ви не спали! — гарно відкидаючи свій темнорусий, шевковий чуб, плакливо говорить Іван. Треба змінити свої почування, такувати їх, як карти, вишукувати їх в кожній дрібниці, в кожній незначній проміжній частині життя!... А для сього контраст найбільш підходить. Він не має вистигнути думки, він дратує нерви... Хай погане, хай гідно буде в сьому контрасті, — тут ходить не про єнт, а про ваші почування...

— Ха-ха-ха! — раптом пририваєт ся у Глигорію з гурду застий, дивлячись від сої злости сьміх. — Іван, Зоя, Жена і ще до-що озирають ся на неї.

— Ха-ха-ха! — підводять ся

вона трохи. — Се цікаво!... Уважно... Не факт, а почування. А ну, от візьміть, візьміть сьміхте зараз ваш сюртук і черевик і дуйте на дерево. А ми будемо дивитися. Се буде той контраст.

Іван трохи здивовано і нязно дивить ся на її лице і відповідає:

— Ну, сказати, се буде не контраст, а... а відхилення від норми, від звичайного. Вона подібна до його, але тільки...

— Зовсім не подібна! — еспримує рішмо Глигорія. — Зовсім не норма. Самий справжній контраст, і на раз на ваш смак. От спиймайте сюртук і дуйте!

Іван спускає плечима і відвертаєт ся, паниччи-ж здержано сьміють ся. Але се ще більш дратує її. Вона стає на ліжка і, першою ширяючи хустку, говорить:

— Ну, от я хочу сього переживання, сього контрасту! Я хочу, щоб ви поклали на дерево, Іване, дуйте! Се моя бажання, зробити же!

— Се — передумання, Ліко, — знохота посміхаєт ся Іван, а не бажання. І воно трохи не личить тобі.

— Глигоріє чує, як вона, що думка хвали носить ся з гурду в лице, чує, як захоплюєт ся в неї очі, але вона вже не може сипнитися. А! не личить? І в лицю кухарки, їй мужичок не личить, а як би се сказала Катля, їй би не тільки личило, а було-б справжнім, дужим, гострим, естетичним і всім контрастом. Ну, так отже вона хоче сього і так мусить бути.

— Все одне — личить не личить, а я хочу! От і все! Будете діяти? Ну?

Вона встала, випростала свій дужий, гарний стан з розсипаними формами і чекуючи дивить ся на його. Іван замикає трохи назад голову і, озираючи її з ніг до голови трохи здивованим, трохи зачарованим поглядом, мовчки посміхаєт ся?

— Ну, Іване? — а чекаю.

— Не можу, Ліко — жартовливо розводить він руками. — Сього, їй Богу, не можу... За такі контрасти мене до людей не пустять, а то і в участю не дозв'яз. І я не розумію, що за фантази така уразу. І сей тон, неба.

Він знов озирає її з ніг до голови, дивить ся на її лице, нове затриманої, сьмілого влести, на білі губи, на гострий, пегарний ніс, знов переводить очі на чудовий, струнний стан, який здаєт ся, як шарт хтось притулює до сої незграбної голови. Вона бачить ці потаїли, і в неї пролітає думка, що він кохуєт ся сими контрастами тіла і голови. І їй що дужче хочеть ся зробити щось дике, щось образливе для його.

— Не хочете? — завила вона гордо головою.

Балачка вже й на другому ширі стискає, і Глигорія, не повертаючи ні голови, ні очей, бачить, як Катя знісая ічичи причину суперечки, і чує, як та похилена нахилила голову і зневажливо посміхаєт ся. Іван теж устає на ноги, згусежє а штани вприти і говорить:

— Не то що не хочу, а просто не можу виконувати такі, такі дикі бажання. Я просто таля дивуюсь.

Глигорія круто повертаєт ся, так

прав. співробітників ставали ще раз такші, се річ очевидна.

Сему треба було вносі зарплати тим більше, що на Буковині є незвичайно багатий гр. прав. фонд релігійний, який має в багатьох церквах міри о матеріальний добробут цнотців. Затею міністра рішив швар для 20. лютого 1904 року, щоб із дня 1 січня 1904 року виплачувало гр. прав. співробітникам на Буковині 200 кор. річного дорожнього додатку. Про сию найвищу постанову повідомлено буковинським правит. властью розпорядком із 2. марта 1904. ч. 6.137. Вакансе інтервенціями установлене адміністративних датів для новоназначених священників в супроти наявного недостатку священників на Буковині зовсім злишило. Так само годі згадати сию урядову ухвалу з доходів між парохами а співробітниками, бо се зарплати вже конвенційним обійняти із 13. липня 1874 ч. 2901. Нпрочім сама конвенція має тепер на думку нерівності в сій справі реформи, іна відповідала вимогам теперішньої зливи.

Справу емеритальної платні гр. прав. співробітників поладжено після тої самої ухвали що в гр. прав. діяльності ских згідно гр. кат. співробітників найвищою постановою із 15. грудня 1898. Справу заохочення адм. і сиріт поладжено найвищою постановою із 3. січня 1899. і то так нерівно супроти давних обставин, що не має оправдання на те, щоб вже по чотирьох літах перенести нову регуляцію.

За поділом великих парохій та за нерівною виплатою на самостійні парохії дбає правительством дуже, бо через те стане праця священників успішною. Та вистає в дію сі бажає зовсім не дотримувати в огляді на емеритальне перетворення конкурентних громад будівель нових церков і приходських домі. Із тої самої причини не так легко погодити справу нових для співробітників, що дає сям доходи в аналі тили добре! Щоб будівля поміщань переробити на севе гр. прав. релігійний фонд, на те можна годити ся раз тому, що він має багато інших цілей, яким мусить служити а не друге тому, що обов'язок конкурентний довести хіба на нім самим. Помимо сего релігійний фонд не єдиний громадам а поміччю при будові церков і приходських домі, чого найліпшим доказом те що на р. 1904. встановлено в фундаційнім бюджеті значну суму 40.000 кор.

Висоту датку на поміщення, який одержують співробітники в тих місцевостях, де нема приватного поміщення поруше сь — як каже др. Гартель — після висоти чиниш в даній місцевості приватний політичний капітал. В Чернівецькій пр. дістають співробітники 600 кор. на поміщення 160 кор. відшкодована за поміщення, якого домагались ся інтервенції відповідала лише переслідуванню висоті чиниш і може бути в міру локальних потреб підвищений. На те, щоб співробітникам робилося лише порівняно при виплачуванні сего датку на поміщення, він майже ніколи не жалували ся, а неби такий випадок де жалюся, то надали старали ся его не найшкідливіше погодити. Справа обсади опорожнених парохій, яку інтервенції також порушували належить, як вже й він самі замітали перед першою форум.

Інтервенції домагали ся щоб гр. прав. священству на Буковині призначено право до зниженої плати за їду — жалінцею. О се один годі поставити ся тому, що заведено новий закон про податок біаковий та що із сего причини державна старая ся тепер після ухвали парламенту із 17. липня, щоб право уживання знижених карт їди не розширювати але як раз обмежувати.

Інтервенції порушували винний справу активного і пасивного права виборчого співробітників. Після буковинської громадської організації виборчої (§ 1. 2 а) і буюв. уставу громадського (§ 6. 2 а) мають право активного і пасивного вибору тільки парох і системізовані співробітники. Адміністратори і особові співробітники сего права не мають, будучи лиш на короткий час призначені до даної громади. Щоб те право виборче було всюдн однаково заохочено про те дбає буюв. правне правительством, яке видало в тій справі до підписання собі уряди, відповідні поучення.

Із ради державної.

Більшу частину вчорашнього засідання зайняло дослідне підчитування впливу, в яким знаходить ся між іншим інтервенції др. Скедла в справі санкції дисциплінарного закону буковинських учителів і нагличе внесення пос. Брайтера, щоб вибрати слідчу комісію проти польських послів Водичко, Вазеєвського, Малахонського, Єджейовича і Наментовського, які надживають мандатів до приватних цілей. По великій опозиційній промові д-ра Крамаржа відповів др. Кербер, заявляючи, що серед теперішніх обставин, коли верх назвали елементи радикальні, більшість немислима. Вперед мусить побідити партія самі себе, а тоді буде й більшість охоча до праці.

(Тел.)

Відень. Бюджетна комісія прийняла пропозицію законопроекту, ухвалюючи внаслідок 15 $\frac{1}{2}$ мільона із державних засобів на цілі запозичення, але відкинула 29 голосами проти 14 бажання правительств на емісію 69 мільонів рефундаційної ренти, а прийняла внесення інше дозволуюче злине на емісію ренти 15 $\frac{1}{2}$ мільонів. Позаяк правительством обетає при домаганні ухвали на 69 мільонів, тож президент міністрів др. Кербер заявив, що в виду такої ухвали бюджетної комісії, буде правительством ступити далі до теперішнім шляхом. Поладжене запозичення для навіщених елементарними нещастями, буде треба хоч а прикритістю відложити до часу рішення основних політичних питань.

Відень. Загрішна Wien. Ztg. оповістить відомості парламенту із даного 3. XII.

НОВИНКИ.

Чернівці, 10. грудня 1904.

Концерт Улановського відложений до другої неділі 18. грудня. Улановський заслав і прислав телеграму так само, що в „Буковині“ з петицій не можна було вже помістити. На слушній мови Улановський ще й на 18. не міг прийти, востарив ся анді о гідно заступництво. Коли що оно остає після посідної новинки в „Буковині“. При сям відносимо отже: 3 провинції прибуло багато осіб на концерт і мусило вертати з нічим. Кожна була заохочена бізати, тоби було ся кожного повідомлено кореспондентом і в той спосіб заохочували ся кошти і прахоті. Тож просимо патріотів з провинції ште то не забувати бізати на 18-ого.

На сн. Андре, в понеділок дня 12. грудня с. р. о год. нв до 8-ої вечером відбуде ся західом тов. „Буковинський Бонн“ а матороке представлення. Актори відіграють 1. „Татко поводиш“ — одностаттєву комедію г. Мозера (із нім.), 2. „Перше привітання потім ся вібрали“ 2-актову комедію (із рос.). Незвичайний комізм названих штук як і гра акторів дають нову заохочувати удачі того вечера. Цили місць: 1. ряд 2 кор. 20 с., 2. ряд 1 кор. 65 с. партер 55 с. Білетів часнійшо мож набути в „Рускій Касі“ у н. О. Могильницького, а під 6-ої год. в неділю при паці.

Із „Українського Сокола“. Прибори гімнастичні вже прийшли. Тож просимо ходити пильно на вправи. Вправи відбуваються в „Народній Домі“ по вівторку і четверга від 7—8 год. вечером. Сего тижня відбудуть ся вправи лише в вівторок. — М. Левицький, голова. О. Смігалик, секретар.

Конкурс розписано на 4 стипендії із релігійного фонду по 160 кор. річно для буковинських гімназистів гр. прав. віросповідання. Наказано заохочення подати мож вносити до 12. с. н.

Товариство „Січ“ в Глибці складає отсю дорожню подяку Ва. н. Александрою лицаріні Сібішенському за дар суні 30 кор. на цілі тогож товариства. — За товариство Е. Гуцалю поштовий.

Покараний противник „Січ“. Савета Унгурян в Чагра, сиріа молада дічина пристає до позависованої таємної „Січ“. Се не сподобало ся Думитровічю Думитровічю, котрий мовляв патріоту за се напав на ульці, і так тяжко її побив, що вона 4 дні мусила відлежати. — За сего учинок мусів Думитровіч відповідати перед судом, на розправі, що відбула ся 9. с. н. в червононім полігоні суди перед суданню Іосифом Судіа асудни Думитровічю на два дні арешту і заплату висті 15 корон на користь Савети Унгурян, котру заступав ади. др. Галін.

Перші загальні збори Радіаційної каси для ощадності і позичок, тож зареєстровано збором для громади Вишень відбудуть ся дня 18. грудня с. р. о 2-ій год. в залі в шкільнім будинку із значним дяєнням порядком. — Дмитро Кили, начальник.

Збори робітників будівельних відбудуть ся в ратушній саді в Чернівцях в неділю о год. 12-ій в пол. На передку дивним: Заробкові відносини і справу повітової каси хорит.

З Падківців пишуть нам, що при громадських виборах, які там відбули ся дня 1. грудня с. р. побідила там партія „читальників“. Казо сего не маю трудити ся н. Садір Годованський.

Редакція „Промінь“ називала тієї зливи із редакцією „Ruthenische Revue“. „Ruthenische Revue“ обіцяло отворити окрему рубрику для справ руского учительства, які буде порушувати в кожній числі. В огляді, що сего орган належить до найповажніших починних сівіт і в їх журналі, то і справа руского учительства набує належного більшого значіння. Очевидно за сию велику прослугу ставляє „Ruthenische Revue“ до руского учительства мало бажане. Просить, щоб руске учительство заперечувало „Ruthenische Revue“ по зниженій для учительства ціні 6 кор. (Вд нового року передплата „Ruthenische Revue“ буде підвищена на 8 кор.). З огляду, що „Ruthenische Revue“ має знаменито редаговане зі всіх мір заслугу на ниверте, а тим більше від руского учительства, якого інтересу буде заступити, з відні довідає ся про него ширший світ, — а надія, що бажаних редакцій „Ruthenische Revue“ 100 перекладачів між учительством на Буковині набує в короткім часі. — Адреса: „Ruthenische Revue“ — Wien, VIII/1, Wickenburggasse, 10.

Засуд ки. Мецерового. Із попереднього тексту дещо російської агенції годі було довідатися, як саме виставив був ш. Мецеровий мари. Стаховича, що й стріпув військовий засуд. Сю справу пояснює звіт із судової розправи, який подає „Новое Время“. М. Стахович був обвинувачений осуджуючи адміністративні безправства, та цензура не пропустила її ні в „Органісмом Виступу“ ні в петербургській „Правді“, за те поділо ся загальною „Освобождение“. Кн. Мицорський винуватив отже С.а, що він поміщує статтю в революційній часописі доми присягу вірності, а зсегоу цареві. Се твердив він далі, що помило того, що не мав ніяких основ казати, що Стахович сам писав свою статтю за границю, поміто того що кн. Волконський повідомив его, що то він писав названу статтю до „Освобождение“. За отсю злобу і покарано кн. Мецерового.

Загорів на смерть організував поєзд Сістем, що сего часу відарив в парламенті в лице міністра війни Андре. В комітеті найдовго его мертвого, а комітет, яким мав виходити газ, був затятий газетою. Чи заходять ту самоубійство, чи може сиритоубійство, розслідати судове слідство. Сими днями мала як раз відбутися розправа проти сего поєзда за те, що побив мін. Андре.

Малий Фейлетон.

Із життя американських жінок.

Важка доля незалежної родлі, потреба матеріальної помочи для неї в ту пелучу хвилю викликала в Америці новий рід аскурації. В тих товариствах аскураційних кладе ся головну нагу на те, щоб мати згідно родичі новонародженої дитини одержували якусь грошєву премію, якою можуть розпорядити після вигоди. Вільно їм покрити нею видати, никликані родинами, або полишити ту премію, як основний капітал для майбутнього заохочення нового члена сімї.

На отсю думку вили бостонські жінки (державна Мессенджер то в Сполучених Державах) і вже постарали ся о конвенцію для нового товариства, яке зареєстровано під фірмою: „American Birth Insurance Company“. Товариство мало розпочати свою діяльність із хвилю, як добуде 500 членів, що вже й наступило. Уряд президента в новім товаристві співзасн. Мис. Estelle M. H. Merrill із Boston а секретаріс Miss Emma Hunter.

Високе вносить 3 долари, а річний членський даток 1 дол., крім сего покриває кожний член 3 дол. місячної сплати. За те одержує матір на случай вродни жінки дитини після десятимісячної плати 200 доларів, після 19-місячної плати 300 дол., після 28-місячної 400 а після 37-місячної плати 500 доларів. Та тут є ще одне „американське“ застереження, що між вродинами неодиноких дітей мусить уплатити час не коротший як 18 місячний. Як видно отсе забезпечення доволі добре обдумане й велими корисне і мабуть не в домі перемандрує і до „старого краю“.

За „новим світом“ підє Європа також в справі горожанського рівноуправлення жінок. Безперервна агітація, просвітіння і кріпка організація дають американським жінкам можливість здобувати собі право голосування в що-раз просторіших аферах. В 17 країнах Сполучених Держав мають жінки право вибрати шкільні плати — можуть і самі бути вибрані. Розуміє ся, що те право в не всюдн рівно обмежене, де куди бувають різні обмеження. В Делаварі мусять ті жінки платити державні податки, в Кентукі мають те право тільки вдови.

В країнах Нью-Йорк, Луїзіана, Джова і Монтана голосують жінки разом із мужчинами в тих случаях, як законодавство тих країн вимагає до роблення надзвичайних видатків або затягнених позички вимагає публіциду (ухвали цілого населення).

Право вибору до громад мають жінки тільки в Кензас і то як право активне так і пасивне; там сповнюють вони від 1887 р. також всі уряди громадські.

Нову політичну рівноправність мають жінки тільки в чотирьох країнах: Колорейдо, Ідаго, Юта і Вайомінг. В цих країнах населення не багато: 1900 р. було в Колорейдо 295.332 мужики а 244.388 жєнщин, в Ідаго 93.307 мужики а 68.405 жєнщин, в Юта 141.687 мужики, 135.062 жєнщин, в Вайомінг 58.184 мужики а 34.347 жєнок.

Чернівці, вулиця Головна-Енценберга ч. 3.

Товари шкіряні дами і турбинки, касети на ласті з замочками і без замочків, пухля на чохли і стуї на гітара і мандолі, дубочки на жинки, стуї на мікстоті карті, палібри з підставками або без них, зморщоті і з пиріжками до подорожжя.

Товари обувні. Самостійна продаж обуви з Голдфарберської фабрики Ф. А. Попера і її відомі оздоблені заборони Авдін Часов у Штані і т. д.

Найважливіші «виробники» на ліній. Червоною суцільною обводили лінійкою, Волевіт і Савурина з молотком і шпательом і тримали в руках для папів і дівчат. Чоботи відносили для татів і мамів, суцільні і в голіній шкірі, чоботи для підполковників (ручии робота), червоні домоті і різні найважливіші папів і мамів і дам як також червоні для вірних Гімназички.

Артикули до полованя і до подорожи. Ривальєра, рутинику найрізноморуднішої конструкції і акустична. Калюш і черепашки до сфату найліпших виробів. Ташки з намочками або без них, нафти, пудри на чоловіка, жінки, мішочки на білі, парфюми, помами на жіночні, невенарні, жовті і т. в. цілісні товари.

Конфекція діточих убрань ми: кепці, шапки для мам, папів, дітей, дівчат, до того жакети і штани.

Товари футурні. — Великий вибір різних бад, до того заручаючи (купи) і продаючи. — Убравши футурні для хазяїн і дитчат різного роду. Не в К. Починаючи аж до найдорожчих.

Товари вовняні зимові. Прямкино біле, біле і біле із окану, бавовняного сітчастого білі, шовку Д-ро Лангана, як також підшвинок і шовної оканки, істний, білий одяг, шовковий для дам і дівчат, шовковий із оканкою, оканковий шовк, шовк червоний і чорний, шовковий, шовковий шовк, шовковий для дам білий і білий.

Краватки і білє — вишукана найвищої якості шовк. Середня мужеська, білі і в рідкох правих найвишнього роду, з пошук, відт. *motif* і т. п. модні колірники, машини і хустини до нося.

Капелюхи для панів і хлоців — «Модна», з модних ілюстрацій і надбавками набору. Складений предок капелюха: з ч. ж. модниць. «Фабрик І. Рейна Іта у Відрі Josef Picklers. Söhne u. P. J. Ladstätter u. Söhne u. Відрі, Bielefeld. Giuseppe Fratelli Alessandro u. P. J. — (надбавки) модниць і класи.

Кальшоші і черевики до снігу найліпшої сорти і найстандартніших зобразатів.

Склад ц. к. упрівіітованої фабрики товарів аль-пани і хіньського срібла В. Бахмана і спілки у Відні.

no (8-10 n.)

811 (1-15) H, C

Замовлення і пропозиції виконують на особливі умови і дешево.

„під золотим львом“ у Празі, уліця Єлисавети ч. 5.

Чернівець, вулиця Тельмаї число 1

[illegible]

ул. Руска ч. 8.

в углубленном 6-тиг виде, но доброты не ручаясь и не изменяя, также можно в дуэ-карт "Русский Рад", — Власов не имеет никаких в канцелярии дуэ-карт уа. Петровская, 2.

Кождий курець, повинен жадати
руських паперців цигаретових, **Козак', Кобзар', Гуцул'**. Трубки
цигаретові: **Козак', Федькович'**. всюди до
набуття!

Видве товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Рада“ в Чернівцях під надзором Івана Захарки.

За редакцією підпівдає Ірини Захарюк.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорож, п'ятницю і неділю,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при вулиці Петровича ч. 2.

Рукописи повертає ся лише на поперед-
ній забороні. — Рекламні посто-
ятелі віддають під охорону, поштою.

Вісті з Відня.

Відень, 10. грудня 1904.

Вчора піз до останньої вечери ухва-
дила комісія запропоноване своє рішення про-
ти правительственного предложения на
реформування 69 мільйонів доларів, який по-
переднім розрахункам досягнуло прави-
тельство із каси залізничної на великі по-
треби — а четверть години після того
дістав президент ради державної пі-
сарській рескрипт, котрим раду дер-
жавну відраховано! Така парламентарна
акуратність в нашім парламенті име-
ла б не видана.

Як вже вперше доносимо, прави-
тельство внесло було предложение на 15
і пів мільйонів доларів для потерпі-
лих через елементарні нещастя, але ар-
раром з тим постановило також засадити
на 69 мільйонів рефукцій. Отже давало
нам одною рукою 15 і пів мільйонів а
другою доплатило ся від каси 69 мільйонів.
На першу пропозицію згодили ся всі
посли в комісії а на другу жадно лиш
14 проти 23! На це відповів др. Кер-
бер відрахованню парламенту, котро
очевидно вже вперед а вешани. Се рі-
шення вносило вже тому так дуже, бо
догати робити, се єдина нагода, на яку
§ 14. не годять ся.

Цікава річ знати, що до такого ви-
разу недовіра до кабінету причинило ся
головно Німці, за що їм Бранарж зараз
не голосуючи іронічно подкинував!

За що Німці так дуже на Кербера
звернули ся не мож дивувати, а правдоподібно
сого й вони самі не
знають. Чесні розуміють ся, дивують.

При нормальних відносинах внос-
щеним з такою результатів виразного
недовіра була б дивна; але в нас не
бдо нічого нормальним ходом. Тож годі
й знати, що за наслідки будуть з того.
Можливо так, що міністерство предло-
жить скоріш своєю дивізією а цісар,
приннявши її, почне новий кабінет
або що цісар дивізію не прийме а
тоді повинно наступити розвалення ради
державної і скликає новонабраної ради
державної. У нас же можливий і такий

до вийде на можливий вихід, що ні одне
ні друге не наступить а по якимсь часі
побачить ся на ново старі посли в ста-
рив кабінетом в парламенті, як би ні
чого не було, от праміром як муж а
женою годувати ся по сварці на ново,
як би недовірали союзу ніколи не був
замареном.

Оттакого союзу між парламентом
а міністерством нема нігде на цілім
світі ні у нас, се наша особлива спе-
ціальність!

Тим часом наради надійють, німа
державна привинадає. Чому? Ізла німець-
кої привини. Німці посли виразно жа-
жуть: або німецька Австрія, або німецька.
Другі посли жадють, пошани законів
а Німці про те й знати не хочуть.

Др. Кербер стоїть на боці і не
хоче подати ся ні євде ні туді. Не
хоче ані постанити ся на становище за-
конода: значить погодити законку спра-
ву після §. 19 фундаментальних законів
державних, ані не може вразити, що
стоїть на становищі Німці. Та се по-
сидіти й не потребує виразно зазначу-
вати, бо він повторно голосить, що на-
кине стан національного посидання! Зна-
чить, він хоронить Німців все то, що
вони за сего зліт на коні других на-
родів придбали а не-німецьким народам
зоронить також стан посидання, зна-
чить того, що не мають!

Що виставило Німці від др. Кер-
бера ще більше хотить знати і заче пом-
ого тепер так здорово пінуха здохля-
ем, сего не мож розуміти. Др. Кербер
все часи, як каже, від народа самі між
собой погодили ся. Але і на се дістав
др. Кербер від Німців сену відмови.
Ізла новонабраний посол і німці й
із торговельної палати в Берлі Оверман
проголосив свою першу промову в па-
рламенті а тим дусі, що вже час ні-
мецьким послам прийти до перешивання, що
не-німецьким народам насильством негодні
Німці здавати, а державна через те тер-
піння — то всі другі німецькі посли
вразили ся аго і він аложив вже свій
мандат.

Отже др. Кербер ще довго може на
то чекати, доти Німці забажають згоди
а не-німецькі народи схочуть зречи ся своїх

прав до культурного розвитку. Значить:
керити без німця.

Огірний.

Конституційні змагання в Росії.

(Довідає ся Українці.)

Одеса 7. грудня м. ст.

(Контраст).

На цьому зборі прочитано також ухва-
ди Загальної Земської Ради, які земці на-
звали тезисами, привірюючи їх до звіс-
них тез Лютра.

Всі присутні згодили ся з ціми те-
зисами і рішили одностайно писати міні-
страм таку адресу:

„Ясновельможному Пану міністрави
внутрішній справ!“

Обови а ріжних версти одеського
суспільства, що зібрали ся 20-го студня
(3. грудня м. ст.), аби пошанувати соро-
каліте висловом судейських уставів, зі-
дуть своїм обов'язком висловити, що ви-
лі одностайний погляд наш край в куль-
турному, політичному й економічному
статі пробудив в дуже тяжкому станови-
щі, що загрожує найпосаживішши на-
сильством в найближній будучині, та що
одним способом а такою стану можуть
бути лише радикальні реформи у всіх
сферах державного й громадського життя.
Мамми такою перешивання зібрання зі-
дуть дивити потрібними ті реформи, що
успішно зліт зможуть діяти 6., 7. і 8.
студня і висловом в такий резолюції:

I. Непорозуміння жоду державного
устрою, що існує в нашому житті з
особливою силою виявляється ся а почат-
ком 80-их років і виявляється а цілковитий
роз'єднаності державного уряду від су-
спільства, а також а браку потрібного
державному життю об'єднаного довіри
поміж ними.

II. Відносини уряду до суспільства
включають в своїй основі опакість для
розвою громадської самодіяльності і по-
печення змагання до ухилення суспіль-
ства від участі у внутрішній кермі.
Виходячи з цих основ уряд намагає ся
завести адміністративну централізацію

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік 20 К. —
пів року 10 „ —
чверть року 5 „ —
місяць 1 „ 70 „

Поодинокі числа „Буковини“ 18 сотників.

Передплата і надсилання на інсертат
платні в Чернівці.

у всіх виділах місцевої верми а також
догляду над ріжними проявами громад-
ського життя.

III. Бюрократичний устрій, що роз-
єднує державну власть а народом, тво-
рить ґрунт для широкі прояви адміні-
страційного самовілля і приватного роз-
суду. Такий лад неабияк є суспільності
завжди потрібної неабиякості а оточеній
завислих прав усіх і кожного, підковує
й довіре до уряду.

IV. Нормальна течія і розвиток дер-
жавного і суспільного життя — можливі
лиш при умонах дивних і близьких зно-
син і єдності державної влади а на-
родом.

V. Для усунення можливості адміні-
страційного самовілля потрібна устано-
ва і постійне переведення в життя прин-
ципи недовірливості особи і провагати
мешканців. Ніщо без постанови незалеж-
ної судової влади не повинно бути від-
значним або обмеженим а правами. Дан
сього потрібна ще установка такого ла-
ду, аби на його підставі можливо було
показати до цивільного і військового про-
цесу урядників за переступ законну, який
би практично забезпечував істотування
основ недовірливості а урядом.

VI. Для повного розвитку духовної
силы народа, для рівностороннього вис-
тупу своїх потреб, для беззаборонного
висловлювання громадської думки потрібна
обмежити свободу совісті і віри, своб-
оду слова і друку а також свободу зі-
брань і спілок (товариств).

VII. Особисті громадянські і полі-
тичні права повинні бути рівні для всіх.

VIII. Самодіяльність суспільства є
головною умовою для нормального й
успішного розвитку політичного і еко-
номічного життя а держави. Повна бі-
лість населення наближить до суспіль-
ства, то треба поставити його в таке
становище, що-б воно сорвало розвою
самодіяльності а енергій, а се можливо
лише тоді, коли зробить ся радикальні
підняти суспільного безправного і ар-
тистичного стану оселин. Для сего по-
трібно: а) ухвалити від адміністратив-
ної опакі велике населення у всіх про-
вад його особистого й громадського жи-
ття.

Володимир Винниченко.

Контрасти.

(Перше.)

(Даліше.)

Гансерія не слуха його і, звертаю-
чись до всіх, творить холодною і трохи
зливованим тоном:

— Панове! Мене дивує просто... Я
собі поїду, а ви можете заставитесь.
Кучер і покоївка і без мене до дому до-
рогу знайдуть...

Але, кажучи се, вона вже знає, що
цього ні за що не зістануть ся тут без
неї, без хазяйки цих нин, наїдків, „лі-
тариків, чайків“, сир кучерів і коней.
Вона се бачить вже по холодах, обра-
жених епізомах панночек, які почина-
ють розшукувати свої навушки, навушки,
рукавички і т. і. І їй се і привидно,
і злісно, і їй соромно за себе. На Івана
вона не дивить ся і не знає, чи він сер-
дить ся, чи дивить ся на неї своїм на-
лим поглядом, чи всміхається ся, немов
лажучи: „о, неві се давно вже відомо“.

Конт закрижених, неї розскажати ся,
і Гансерія чує, як Катя злісно каже:

— Я з сою мужичком більш ніколи
нікуди не поїду! Ніколи!

Ій хто-сь щось тихо відповідає, чу-
єт ся сміх, образливий, такий сміх.
Семен, Хома і Душка посмішались ся
складають на свою бривку самовар, та-
ріди, порожні пляшки і теж щось гово-
рити і сміються ся. На Івана Гансерія не
дивить ся, але почуваю, що і він пови-
нен теж сміятись.

Вона сідлає на свою маленьку на двоєх

зроблену бривку, бере в руки пліски і а
заміряючи сери прислухався ся, чи не
чує Іванових ступнів. Вона загадує:
поки він сідлає на своє місце поруч а вою,
значить, не все ще поранно, волиж піде
на другий епітаж, значить... Ну і пачкати...
хай їде, все одно! Хай їде!

Вона шарпає віжками і злісно кри-
чить на коней:

— Н—но!!

— Почекайте! — чуєт ся біла
бривка зливовий голос. — Як же сідла...

Гансерія а пошуривши, напруженою
лицем зупинив коней і чекає, поки Іван
умошуть ся біля неї. Нарешті рушають;
попереду Гансерія а Іваном, атім два
епажів а останніми і на кінь Семен та
Душка з посудом і необхідними на-
їдками.

Сонце відби теж розсередилося і, стра-
шенно червоне від гніву, показує шоді
кріп дерева своє кругле лице: берестки,
молоді дубки, схилиючи на зарослу шно-
рином, мало навіснену деревину свої віти,
чипляють ся за панночку, за оди і їй
бажають єдинити говетей... Коні теж,
здаєт ся, незадоволені — часто верза-
ють ся на Гансерію і, відкритишавсь,
наосміхувато шарпають.

Гансерія робить вигляд, що дуже
важно править німці, й не озирати ся
до свого сусіда, але знає, що він дивить
ся на неї, і їй хочеть ся, щоб він за-
говорив, бо тоді зусить немале дивитись
на її надто негарне у провіз лице, і хо-
четь ся, щоб він не говорив, бо прийде-
т ся відповідати, а вона чує, що висто-
рять такого, за що буде потім жалітись,

— Ішо... — тихо починає Іван.

— Я а вами не балакаю! Прому не
звертатись! — дутко й наивисно з по-
близькою злістю говорять вона і шарпає
віжками.

Іван хвильку мовчить.

— Але-ж... Хм... сумедно трохи
спираєт, починає він знов. Наробити дур-
ниці, образити людей, зпоганити їм во-
чір — і не звертатись до неї!

— Чим а образива? Чим? — швидко
поверта вона до його лице й дивить ся
в його спокійні, добрі й злегка згуща-
нені вимом очі.

— Чим? Своєю передуманіям...

— Ха—ха—ха!... — відвертаючись,
сміється ся вона роблячи сміхом —
„Ворезуванням“!... А ви, а ви... — ран-
том сідлає й а цірним вихухом злістю
повертаєт ся вона. — Ви же образили
мене? Іа? Я тільки кажу вас, а ви
навіть нашко було попернути до мене
своєю... — їй хочеть ся сказати „бла-
годарю“, але вона здержуєт ся... — своєю
году головою! І вам більш цікаво вона,
ніж та, що буде жінкою нашою. О, я
знаю, все знаю! Ах, геді, геді!!

Вона першого би віжками блискучі
крижі коней, і епітаж стрібає вперед і,
відймаючи вітер, минає берестки й дубки,
що ханляються драпавт навушки, крила
бривки і звисають позаду.

Ішою мічається ся і коні привозять
їх у поле. І зразу перед очима їм видно
на полі край чорної зари, яку наче тьос-
тілий астротрим ага краєвищу, щоб сонце
аволоділо й витріло її своїми червоними,
як полуми, проміннями.

— Все одно довг був би! — каже
холодно Гансерія до Івана, показуючи на
небо. І чи від сї змари, чи від того,
що вона виткала а злеу, чи від ментали
Івана, Гансерія рішав, довгий стел аймає
ся акимсь пошурив і пудням. Якоко
гозо, єдро, одностайно, а до того ще
сїй ширший, великий шмат, що але не-
над аїмом і тягнеть ся туди, у аїс, до
самого міста. Покрытий весь дрібним, як
пудра, мінним пороком, що здіймаєт ся
від колесани й аї позом, як дим, що
єдро шарпає собою на довільні самовільні
хліба, сїй шмат а сїрня завороченим
бураном з боїв аймаєт ся схожим на
старого, змученого, знесиленого життям
чоловіка.

Звернувшись на шлах, коні починають
чогось несе дивитись у бік до ліска.
Гансерія поверта туди голову і бачить
країні на 30 від шлаху плус масу рудих
сниток, жовтих бривів, чорних та черво-
них хусток, босих ніг, кинхос довгих,
білих плям, калупів, грабел. Вона те
рухають ся, те спокійно лежать на землі
у колоду від деревани, тім від яких
довгими, неграбними плесами сарая аж
до шлаху. Біля рову, що поділяє їй від
поля, горить погонь, а коло його стоять
якісь постаті а голыми синами й, про-
статим рухи над вогнем, цюєт робити.
Гансерія дивить ся на сї геді, широкі,
скуплені й білі сини й аїм не може
зрозуміти, що роблять ті люди над во-
гнем без сорочок. Вона озиреть ся до
Івана і бачить, що й той, висунувшись
за неї а приваюючись очі, теж дивить
ся і, видно, також не розуміє.

ти і б) охоронити його певною нормою суду.

IX. Земельні і міські інституції, де найбільше концентрується місцеве громадське життя, повинні бути поставлені в такі умови, при яких вони могли би з успіхом виконувати обов'язки, які належать їм як єдиним місцевим органам, що функціонують нормально і широко.

Для цього потрібно: а) щоб земельне представництво було організоване не на установчих основах і щоб до участі в ньому були пристосовані по можливості всі його сили місцевою населення, б) щоб земельні інституції були наближені до населення через засновані дрібні земельні одиниці на основі, які забезпечили б їм справжню самодіяльність, в) щоб коло компетенції земельних і міських інституцій ширилося на всі сфери місцевого життя і потреби, що дасть нормальний розвиток їх діяльності і потрібну єдність урядових і громадських інституцій.

Додаток. Місцеве громадське керівництво повинно бути поширене на всі частини Російської імперії.

X. Для збудованих і захованих завжди живого й етичного елемента державної влади в громадах на підставі вищих загальних основ і для забезпечення нормальності розвитку державних і громадських органів доводиться потрібна правова участь народних представників, як особливої виборчої інституції для здійснення законодавчої влади, державної розкладки доходів і витрат і для контролю над діяльністю державного уряду.

XI. Верути на увагу наслідки і тактичні внутрішнього і надвірного стану речей, що переживає Росія, при цьому треба висловити надію, що верховна власть поміж обраних великими масами представників з народу, аби при їх допомозі ввести наш край на новий шлях державного розвитку, збудованого на основі права і співпраці державної влади з народом.

XII. Уважати від одновладності особи, що несуть кару за правопорушення і політичні переслідування і пересуди.

Під цією адресою підписалися славне всі присутні, алеж російська соціально-демократична партія досить охоче і активно виступила з промовами і своїми спеціальними власними потребами.

До загальної адреси, що так широко охоплює все життя і для ілюстрації свободи усім його проявам, російська соціально-демократична партія внесла „свої доповнення“, як от: свобода страйків, загальне голосування і т. п., піднімаючи такі внески в свої промови відомими всім нам „поговорками“ — „додай самодержавіє, хай живе соціальна революція!“

— Хто то? — питає він.
— Податки... Заробітчане...
— А що то вони роблять біля вогнища?
— Не знаю... Я сама дивлюся...

Ганнерія зупиняє коня і оглядається. З лісу вибігають останні єніки і, підхвистнувшись, теж зупиняються. Починають їм розмовляти, догадки, міркування. Але Ганнерія не видержує й, зворотившись до них, каже:

— Ей ви!.. Чуєте? Ей там!..

Голі єніки повертають ся, але всі вони держать руки над вогнем, і не видно добре, що в них є. По малій свитці і бридлі проходять шалотини: до хто підводить ся, до хто встє, хто стоїть спиною, повертає ся лицем до шляху. І Ганнерія бачить сія бридлі червоної і темні обличчя, яких роздвинутися добре не можна. Вони щось говорять одне до одного і знов дивлять ся на єніків єніками, певно не розуміючи, чого хотять від них і гарно одягнені, чисті, багаті люди. Ганнерія зверта коня на борону, що тягнеть ся понад шляхом, обережно перебігає її і наближає ся по трави до заробітчан, серед яких шалотини отягчені більшим, а голі єніки напружують ся свистками. Тепер їм уже являється видно обличчя, тільки всі вони всі ніби однакові: темні, худі, похмурі і всі мають одного якого-сь сірого кольору, — нема ні білих, ні червоних, — усі сірі. З валів виступає декілька мужиків у бридлах і в гудках чумарів, і один з них, величезний чоловічок, в широкій, вибілчаній штанинній вузичкою, довгою застібкою на всю голову, підходить ближче й, уклонившись, знімає бридлі. Ганнерія приди-

сю адресу підписали прихильники партії і також надіслали їй міністри. М. М.

Чи не ліпше

було-б прилучити ся рускому учительству до існуючих вже руских закладів, як наприклад власну „Самопоміч“ — товариство банкової і аскураційне на великі розміри, яка власне іза того ледви чи утворює ся належним успіхом? — Так питає „Буковина“ подаючи в 138 чиселі звіт із зборів Станіської філії тов. „Руска Школа“ в Вашніцях в дня 20. листопада с. р.

На це питає давно, ще в вічу у Львові дня 18. липня с. р. відповів руске учительство — негативно згідно констатуючи констатуючи засновані окремої установи економічної організації. Прилучити ся до існуючих вже загально-народних організацій не доводило до цього, бо такі організації своїм устроєм, тенденцією і складом, як не менше зарідом, де-б учительство було усунене на останній план не могли-б повністю відповісти потребам учительства.

В „своїм“ товаристві мусять мати учительство легкий і дешевий або й безпроцентний кредит, беззворотні запозички на випадок різних „несподіванок“, правну пораду і опіку в разі різних приключень судової, адміністративної, політичної, чи якої іншої натури; товариство дало-б би над дальшим розвитком своїх членів, підпомагало би в складанні різних іспитів, улаштовувало-б учащих учителів (зокрема) на університетські курси, вислало би членів за границю в цілі дисциплінарних студій, заснувало би бібліотеку, приватні семінарії мужескі і женські і т. п.; дальше товариство заснувало-б заховники, бурси для синів і доньок учительських, каси хорих, приют для немощних невилічливих учителів (зокрема) і т. п.

Чи може все те дати яке-сь істотне руским економічним товариствам? Чи могли-б ті товариства, поміж найліпшої охоти, знер-

вляти ся й розуміє тепер, чого всі одинокі: на бороні, на кусах, на брешах, у зморшках лиця, навіть на вінх у чоловічій, як на бурній край шляху, лежать густо сірі пороки, що навіть збох йому на губах чорненькою ниткою. Тільки на тій волоській виразно чорній.

Вона переводить очі на другий і бачить, що й ті всі покриві пороком з ніг до голів, так що видно навіть криї розхристані, брудні, тонкі сорочки, сірі груди.

— Що ви, робите тут? — питає вона з чоловіком.

— Спочинаємо, пані, — що раз уклонити ся він — зтонившись, то й спочинаємо трохи...

Другі єніки (крім Семенового) теж підіймають і зупиняють ся. Чоловічок дивить ся на них і зтурбовано оглядає ся до своїх, що відступають ближче несподівано ходою. По валі заробітчан проходить ще більший рій. Ганнерія бачить, як, лежачи у вузі, дітвора й худі підводять ся, віддають і починають дивитися на їх білі, і у дивач обличчя жовтіють худі і зморені, але не сірі, а червоні й так похмурі сонцем, що шкура в деяких місцях необлазнена, а носі біліють, ваче помаленьку салом. Вони, видно, поминались.

До передньої вузички заробітчан підходять другі й мовчки зупиняють ся ближче. Тут — і зовсім мохорі хворі-підлітки, і дітвора, і дідки з бородами й глибокими зморшками, повними пороку.

(Далі буде).

путі свою увагу виключно на справи руского учительства і шкільництва, маючи різні обов'язки до різних їх верств нашої суспільності? Річ проста, що — ні. Учителство може і повинно належати до всіх інших народних товариств і організацій, але всілякі потреби культурні, станові і економічні може повністю задоволювати лише власне товариство, власна організація.

Розходять ся тепер о те, чи таке товариство може у нас повстати і чи мало-б би вигляди на успіхи?

Таке товариство може у нас повстати і — повстане. Як-раз статутова комісія вибрана на пам'ятний вічу руского учительства у Львові в Буковині й Галичині працює над уложенням статута, який має би найширші права і відбувався цілий ряд засідань на днях 1, 2, і 20. листопада с. р. і невдовзі вийде статут, який провізоричний статут та розніме по Буковині і Галичині для докладного його обговорення і починення есентуальних заміток. Як бачимо, справа трактує ся дуже серйозно і основно і є надія, що ця справа піде в тім темні дальше, — то вже 1905 рік буде свідком сильної економічної організації руского учительства.

Що до розвитку того нового товариства на будуче — не дасть ся сьогодні нічого позитивного сказати ні „pro“ ні „contra“, що найвище можна-б свої адогати оперти на розвиткові подібних учительських організацій інших країв і народів. Та коли їм приглянемо ся, то не бачимо нічого такого, що відстрашило-б нас від засновання подібної організації.

І так: в Прусах „Deutscher Lehrerverein“ з початком 1902 р. мав 84.922 членів в 44 філіях і 2586 кружках; — „Der Bayerische Volksschulverein“ мав в тім самім часі 18.077 членів; — „Der Allgemeine Deutsche Lehrerinnenverein“ заснований по причині відмінних обставин, серед яких живуть та-мошні учительки в р. 1890 дійшов з початком 1901 р. до поважного числа — 16.000 членів розмішених в 71 філіях; — краєве товариство німецьких учителів в Чехах числить 7.060 членів у 84 філіях, — приходу мало 131.010 К. роходу 86.157.34 К. — крім того мало товариство інших доходів із есентуальних з інших товариств, — на пожачки виплачено 87.420 К., ако беззворотні підпомаги 2.090 К., — в віддачі власні хорих числить товариство 902 членів, а чого користало в однім році 855 членів, котрі одержали запозички на суму 27.564 К. Попри ці великі товариства існують також і менші організації, які різнорізно знаменито розвивають ся. Згадаймо-б лише „Pensionszuschussverein“ заснований товариством народних учителів в Липську в р. 1899, котра числить 832 членів і майже має окозо 103.200 К.; дальше — „Krankenkassenverein“ в Дрезні числить 1011 членів, де хорі дістанали 60 проц. на кошта лічення; — „Lehrerwaisensstift“ в Альтзанді, якого майже вносять 228.000 М., а в останнім році видано на запозички 20.838 М.; товариства учительські числять: в Альтзанді Нижній 1.100, в Вишній 1202, в Лютарній 1.000 членів і т. д. і т. д. Не від річи було-б показати на примірах, як велике культурне

значіння мають такі товариства взагалі, а для дальшого освітлення учительства спеціально. Щоби довго не розводити ся, подам лише один характеристичний приклад: — „Der Leipziger Lehrerverein“ поєднує такі секції і комісії: Lesebuchkommission, Abteilung für Kunstpflege, Vereinigung zur Veranstaltung von Theateraufführungen, Abteilung für Methodik, Naturwissenschaftliche Vereinigung, Abteilung für Fortbildungswesen, Certe francols, Abteilung für Schulgesundheitspflege, Kommission zum Zwecke der Revision des Schulliederbuches, Abteilung für Gabelsberger Stenographie, Pestalozzvereinskommission, Familienbeirat etc. etc. Крім того товариство закупило грунт під будиноц педагогічної бібліотеки, т. зв. „Comenius-Stiftung“. Можна би ще много таких прикладів навести, але се не є цілю мого писання, а повні достаточні ілюструють розвиток товариств учительських інших країв і народів, — о що мені головне ходило.

Кожний бачить, що розвиток тих товариств гарний. І коли-б після них судити про долю аналогічного товариства руского учительства, то можна мати найкращі відгадки на успіхи. Се не є idee fixe. Після технічних обчислень товариство таке може уніти в життя, коли має бодай 500 членів. А що досі оголосило ся окозо 400 членів, хоч товариства ще фактично нема, то можна мати певну надію, що з отворенням товариства число членів не вно переступить під тисячу. Що в року на рік число членів буде прибувати, об тім нема що й сумніватися, — се зовсім природна річ.

„Буковина“ заняла тепер супроти учительської „Самопоміч“ таке становище, яке заняла була пару літ тому супроти заснованні станового органу руского учительства. І тоді рада „В.“ не засновувати окремого органу, а стати поміщувати в її фейлстонах, бо „недобром“ породила новому виданництву. — Повстан „Промінь“ і на перекір всім ворожбам гарно розвиває ся і як слід сниться своєю мією; а матеріально стоїть так, що при невеликій підмоці передплата, буде, власне, від нового року виходити в подвійній об'ємі. Що „Буковина“ не могла-б заступити „Проміня“, — се річ очевидна.

Так само має ся річ із „Самопомічю“. І наколи „Промінь“ — будь-що-будь не в порівняно різко-контрастній передарисмету, — міг удержатися, то тим: красні відгадки має проєктована „Самопоміч“. Вірно лиш в свої власні сили і всі приступаймо до нашого власного товариства (пересилаючи записку на адресу „Руского Тов. Педагогічного“ Львів, Сикстуска, 47), а будемо мали „в своїй хаті“ — свою правду; і аж тоді, як довершимо великого діла, ясно побачимо, що в комірнім, у нинішніх товариствах просити помічи — не завжди із добрим успіхом, не пробуючи навіть заслухати власного, де-б ми були панами в своїй хаті... не ліпше.

Іван Герасимович,
учитель.

Від Редакції „Буковини“ маємо додати до сих півднів тільки ось що: Наш суспільствовець із зборів філії „Рускої Школи“ у Ваш-

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середі, п'ятниці і неділі,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністр. і експедиція
при улиці Патроніча ч. 2.
Рукописи зворотять ся лише на поперед-
ню застереженні. — Редакції не по-
чатані вілні під оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:
за цілий рік 20 К. — а.
„на рік“ 10 „ — „
„чверть року“ 5 „ — „
„місяць“ 1 „ 70 „

Поодинокі числа „Буковини“ 16 сотників.

Передплата і наданість за іноземні
платні в Чернівцях.

Розвій руского шкільництва на Буковині від 1895—1904 р.

З кінцем с. р. минає десять літ, від коли на неусипним старанем наших руских послів д-ра Стоцького і Пігуляка а підтак Николая Василька настала для руского шкільництва на Буковині нова доба. Ся для культурного розвою кожного народу переважна справа зробила за той короткий час в порівнянню з минулими такий великий поступ, що з кінцем першого сї десятиліття не під річи буде представити той добуток перед очі загалу, тим більше, що сїй розвій тому, що відбувався ся поступенне перед нашими очима, стане аж тоді замітний, коли привіримо сего до первісного стану. Представимо проте, яке було перед десяти роками руске шкільництво на Буковині а яке повоини, тоді стане пождому ясно, що ми на сїм важнім полі за так короткий час зробили великий крок вперед. Прирівнявши вельми сумний стан нашого шкільництва з перед 10 років із теперішнім, мусить кожний признати, що наші послы і ті Русини, що займають ся рускою шкільною справою на Буковині, не тільки сповнили сїй обовязок, як слід щирим робітникам на полі народної культури, але що добуток їхньої праці такий, якого годі було сподівати ся, зваживши короткий час і великі перепони, які треба було поборювати...

Знаємо перед кількома ризами чорну картину нашого шкільництва з перед десяти років. Почнемо з гори.

На університеті надіте одна лена стать проф. д-ра Стоцького, що викладає перед величким гуртком змішаної рускої молодіжи, а який сїй палкі слова рідної мови розтоплювали грубий лід індеферентизму до своєї питомої праці і науки. Ту саму тяжку роботу роблять перші правдиві учителі рускої мови в німецькій гімназії і в німецькій семінарії Черновецькій. А докоз сїй невтомилої, мозольної, майже безвиглядної праці буває у всіх чужа мови, що заглушує в рускій молодіжи навіть те чує для свого рідного, яке несла в груди невинної. А з другого боку кацаиска кирина панує навіть офіційно в книжках шкільних, де під покринкою московської „етимології“ скривала ся національна отрута: мертвецьке ланчє, заразок кацаиства і вського иншого ренегатства, що й так нечисленні ряди рускої молодіжи провадили з мінімальними винятками в різні табори порогів-яничарів...

Шкільні начальства складали ся майже з самих завзятих ворогів наших, Русинів и них не було, хіба що яка одиниця пошла ся туди иншим титулом на те, щоб мовчки прислухувати ся, як радять і рішають про і проти Русинів без них... До дев'ятидесятих років минулого віку не було ні в крайній, ані в повітових радах шкільних і одного одиєського Русина, що бун хоч озвас ся про великі наші кривди, а голоє наших послів Пігуляка а підтак д-ра Стоцького в соїм був єдиним голосом протесту руского народу на Буковині проти крайнього занедбання руского шкіль-

ництва в краю. А що їх протест був и повні увасадиений, про те хочемо подати крім того, що сказави вже про середні школи, що кілька даних про шкільництво народне, від якого наші народні заступники новім слушно почали свою реформаторську роботу.

Ото 1894 року було всего 319 шкіл народних; а них було 210 однокласових, 63 двокласових, 18 трикласових, 39 чотирокласових, 1 п'ятикласова, а 7 шестикласових.

Руских народних шкіл було всего 120, а них три чверти, бо 91 однокласових, всего 24 двокласових, а лише 2 трикласові і 3 чотирокласові. Всі отсі рускі школи мали всего на всего 157 клас і стілько-ж учительських сил, вихованих на аничю і під корингою недоброго кацава.

Руских дітлїй, обовязаних ходити до школи, описано кругло 36.000, а них записано до школи ледве 40 проц., а кілько з того ходило про те й не питати; кілько класифіковано, а кілько вишло хочби мехалічно читати й писати, не то вже рахувати чи там чого иншого, про се страшно й згадати.

Шкільні учебники, о сілько загальні були, починали під бумарі і аж до читання для 8. класу гімназійної, все те було саме мертвецьке ланчє, що могло хіба зогидити книжку й науку, руску мову й саму національність.

А про догляд над усім шкільництвом з того часу вистаряють згадати ще вейм відомі імена давніших інспекторів шкільних, щоб мати понате о тім, що діяло ся тоді по руских школах, котрі дійсно

були тільки на папері. Чи-ж можна динувати ся, що наш простий нарід не міг сприйти та кїй школі, що не носім позбуа ся того упереджені сїй нині, коли десятилітї не бачи ніякої користи а тої школи, котру удержував своїм потом-грошем? Чи-ж не було чого паріати нашим заступникам народним на занедбане руского шкільництва, не жадати запряна лиха, але не то в порівнянню з культурними країнами, але навіть супроти німецького і австрійського шкільництва таки в нашім краю практиковано гірш як по мажорному?

І невсипним заходам наших провідників адало ся на остаток вибороти гірким трудом вперед, що проф. Єрофтей Пігуляк іменовано членом крайної ради шкільної, а відтак, що інспекцію всіх руских шкіл в краю повірено Омелію Поповичом, що обидв покій уряд 1. січня 1895 р. Від тоді настановлено трох Русинів повітовими інспекторами шкільними а то Іларію Стратичука в Кіцмані, Григорія Никоревича в Вижниці а Николау Спинула в Васильцях. До крайної ради шкільної увійшов пізніше на місце проф. Пігуляка, що боров ся навіть за добро руского шкільництва, славний заступник інтересів руского народу, проф. др. Стоцький, відтак асїв в радї другий Русин з рамени консисторії, а то спершу бл. п. проф. о. Ісидор Воробкевич а опісля селітник о. Олександр Манастирський а до того як представителі кат. віроісповідання крилошани о. Келестин Костецкий а на остаток с. р. з виділу крайного проф. Єрофтей Пігуляк. І в

Володимир Винниченко.

Контрасти.

(Нарис.)

(Даліше.)

— А що то робили ті люди он там біля вогню... без сорочок? — питає Гансерія показуючи головою на дим, що стелить ся понад ровом і павзе вузькою зморою між деревами. Чоловічок теж дивить ся туди і спершу не розуміє, але потім рантом засорочується ся й, ніяково зсміхнувшись, каже:

— Та то, знаєте, так... ходять коло себе трохи...

— Як то „ходять коло себе“?

— Та так, чепурять ся... Звипити на слові, в дорозі завелась нуджа... ну а той...

— Що?? — зі страхом сиринус Гансерія.

— Нужа, нужа... Ну, а той почує... Вона вогню не любить, зараз падає. Так, як держим сорочку над вогнем, а вона й падає... Мати нема воли, та й нема чого, до була яна перемінна сороччина, на хліб перевези...

Чоловічок добродушно й трохи сумно посміхається ся й дивить ся на Гансерію, а й виразно вже уявляєт ся, як стоять оттакі ж запаровані люди і держать над вогнем брудні-брудні сорочки... Вогонь, дим і смажє сорочку, а огидний парівити повилує так лизо, пале і падають з тріском в вогонь. Брр!

— О, Боже! — повертаєт ся вона до Івана, оглядаючи поводити ілечима

й почуваючи, як йй аж за глотку щось давить від сїй улави. Іван не відповідає йй, — лише йому якось напружено, сиринене і очі дивлять ся ніяково-ніяково на робітників. З екіпажі чуєт ся: „що?.. що?.. на що? і потім: „о, Боже!.. Та не може бути“!

Гансерія згадує з брички й на щось підходить ближче до заробітчан. Згадуєт тавом Іван, Катя, Гусляр, Жена та йчї й тавом підходить до них.

— Чогож ви так... Хіба роботи не має? — говорять Гансерія.

— Хм... роботи... — посміхаєт ся чоловічок і починає оцінювати, як вони два тижні вже блукають від своєї до економії, з міста в місто, й нігде не можуть знайти тієї роботи.

— Літо, Господь його сьвятий ані, пинало невпрохажно. Хліба неохаж, згорів, сирів, параважуть ся своїми руками. Що було грошенят з дому, хліб, а тепер хоч минам до Бога літ. Думалось, хоч погорюєм літо, та все таки принесом до дому якусь конійку, чи за немаю завлзтити, чи себе прохартувати. А тепер оттак. Хоч сядь та плач, хоч отовча реви...

Чоловічок оповідає, а дві кулі людий стоять і дивлять ся одна на одну, але дивлять ся не так, як незнайомі між собою люди, а так, як дивлять ся значайно п жуєт на воєнні сїгури, тільки одна група дивить ся з виразом якогось жалю, огидливості, страху, а друга — задрості, похмурої туги й ніжковості.

— Ось зрана й маківого зерна у роті не було, — посміхаєт ся чолові-

чок, винувато якось дивлячись на Гансерію й Івана: — люди вирай попрастали. Доросло те що так-сьи тєлінаєт ся, а моладе воєсім принає до немаї. Як не найдемо ще тут роботи, то вже й Господь сьвятий ані, що його думати дані...

Гансерія дивить ся на вогонь, хлюпирік 14, помічає, що він дуже схожий на брата, Василька, — тавом худо личко з довгим підборіддям і тавом носом, тавом очі смирні і добрі, — і йй ставимот килько-жалько сит людей. Йй вижляєт ся, як вони лежать оттакимиж кунами дось на базарі, чєлаючи наймачів, як ганєт їх з міста на місто по-ліца, а вони несмьліво, поіраном гуртом поступують ся йй. Потім, не дочекавшись в єдиному місті, ідуць у друге. Ідуць степом: сьтеп довгий, безкрайїй; валєніють чужї хліба, зріють мозаї на обрії. А сьиче пече — ні вітру, ні хмар; порєт з битого пшаву димом лієт в очі, в кула, в ніс, у рот. Хочєт ся пити, а вода не має, або така тєпла в базарних, що аж гидєт у рот вєзти. Ноги цємєлять, тєло мляєт, у грудях єстрах на будучє і пєчучє бажання їсти, їсти!

Вона озирваєт ся до екіпажі і зустріпаєт ся з виразом Івана.

— Отсе контраст! — говорять Іван, перирєрєни й смутними очима показуючи на одну й другу групу. — Се справний контраст.

Але Гансерія навіть не дочуває добре, що він каже; йй жалє, страшенно жалє заробітчан. Вона нічого не відпові-

дає йому, а найшовши очима Семенову бричку, гукає:

— Семен!.. Семен!.. Ідє сюди!

Семенов повертає пої, гєпєтє на бє-рованї і хутко підїждє до вєї.

— Там вїсталоє що небудь?.. Хліб, мєсо?.. — питає вона.

— Вїсталоє.

— Ваймай сюди новє!.. Троба людям їм дати...

Загучали „хліб, мєсо“, Полтавцї на електрїчною тєчією проїмають ся. Вони жадно переводять очі на Семена й починають зорити за ним. Зобачивши, що він кїдє з брички й почєтє щєсє виймати з вєї, вони починають посуватись вперед, починають павї і наближатись до брички. Гансерія видє, що й чоловічкови єстрашенно хочєт ся побїгти туди, але він з дєлєкатности єтоїть перед нєю без брїзє, щєсє говорить і тільки інєдї по-глядає на Семена пильним оком.

А Гансерія аж досєдно дивитись, як Семен, з своїм аничайним елєгматїчно-єкономічним виглєдом і з „ароматном“ в нуточку рєта, понала виймає єрєнцєвскї будєв, янієт корєбнї і, морщачьєсє під дєну з „ароматно“, що лієтє йому прямо в око, не ханєчєсьє клєдє до доу.

Повїтавши щєсє вилєнчєнє бїлє брички, й єстанї заробїтчанє підходить ближчє, й навіть коло вогню їного не зїстаєт ся, — валєють ся тільки євнтї, шєунки, коси, грабї й тавє інчє.

(Далі буде).

повітних шкільних радах засідають уже Русини, котрим доля руского шкільництва лежить на серці, ба Русини мають у Вижицькій, Вашківській і Кіцманській раді шкільній навіть більшість.

Не дивно проте, що руска справа шкільна пішла скорим і великим кроком вперед. Згадаємо тільки, що за той час засновано на університеті першу руску катедру теологічну, отворено при П. гімназії в Чернівцях вже хоч в частині рускі класи, а в Кіцмані таку-ж самостійну гімназію, що в реальній школі руска мова стала обов'язковим предметом, та що при П. гімназії і при учительських семінаріях є особні курси рускої мови а в приготівлю курсу уч. семінарії викладають вже деякі предмети в рускій мові. У всіх середніх школах вчать на підставі рускої правописи і добрих руских книжок учителі, що крім одної однієї ще ніяк не реалістичній школі щиро віддані своїй задачі.

Ще видатніший поступ на полі народного шкільництва, що під доглядом доглядом і за ревним старанням своїх людей стоїть нині ось як:

На 392 шкіл народних є 174 чисто руских, з них 41 однокласових, 45 двокласових, 30 трьохкласових, 33 чотирьохкласових, 16 п'ятикласових а 9 шестикласових. Сі рускі школи мають кругом 500 класів і стільки-ж учительських сил, об'єднаних на народній рускій мові і вихованих в патріотичній душі.

Отже за 10 літ прибуло 54 руских шкіл а зверх 340 руских класів.

Всі колишні школи розширено, число однокласівок зменшило ся помімо нових шкіл в маленьких громадах о 50, за те прибуло 45 дво- 30 три- 33 чотири- 16 п'яти- і 9 шести-класових шкіл руских.

Число мішаних шкіл, в яких руска мова була тільки на папері, спало з 21 на 8, до руска мова викладова має рівні з другою правдою, а надто навіть в Черновецьких школах є вже 12 руских класів по-всюди низших.

Руских дітей обов'язаних до школи є поверх 40.000, а того було м. р. записаних зверх 30.000, в котрих класифіковано понад 90% а з того 95% з добрим успіхом, бо руске учительство працює зі всіх сил, до чого зацікавив ся патріотичний обов'язок і свідомість, що тільки ревно праця дізнає признання і винагороди. Крім поліпшення матеріальної долі, за котрою перш усіх обставили рускі послы, руске учительство зазнавало занепадши щирої опіки з боку покликаних до того Русинів. За послідніх десяти літ іменовано при руских школах сто надучителів а, коли заглянути до статусу, то видно, що з дуже нечисленними винятками які є все і всюди, поступовано при тім пісали старшини.

Загал руского учительства працює одиницею і поза школою як перший чинник культурний в краю, ставний і за того далеко поза межами краю, на его голос звважають шкільні начальства і весь край. А в сім заслуга не мала тих, котрим повірено руску справу шкільну, котрі згуртували й організували руске учительство давню, нім про се хто другий думав.

Рускі школи мають нині головне заходом інсп. Поповича всі по-

трібні книжки і інші наукові прибори, що сьміло можуть рівняти ся з іншими культурними народами. А що за тих десяти літ зроблено для внутрішньої організації народного шкільництва на Буковині, про те свідчать велика сила дотичних розпорядків, що виїшли в душі самого учительства головно від пера інспектора руских шкіл.

Буковинські Русини можуть проте з задоволенням поглянути на поступ свого шкільництва за перше десятиліття нової доби як на підвалину культурного розвитку руского народу на Буковині.

До збирачів етнографічних матеріалів.

Дуже часто звертають ся до нас різні люди, особливо молоді, а зайнято, як і що належить записувати від народу, або описа воно могло бути надруковано. Не маючи спроможності відповісти всім із окрема, ми подаємо тут короткі вказівки, а коли б хто хотів навчитися ся виключно одним відділом запису, просимо звернутися до нас по подрібні інструкції, яких ми уділимо радо чи приватно, чи друком.

Перш усього, як належить записувати? Кожний запис мусить бути правдивий, чистий, написаний лише на одній стороні паперу. Дошні оповідання найліпше списувати на чотирьох записках паперу, менші на шістьма; приписки, загадки, вірвання, ліки записувати на маленьких картках, але все окремо; на одній картці не можна писати дві приповідки або загадки; картки по записці зв'язати шнурочками, або не порозежувати ся. При дошних оповіданнях належить під кожним із окрема подати місце запису (село), іна оповідача і записувача; під такими короткими як приповідки виставити подати місце, а лише раз на одній картці написати своє ім'я і той особа, що говорала. При збиранні матеріалів найліпше пересказати як рекомендувано переписку або як начу; записати виступ пересказу далося більше. Дошні оповідання належить записувати дословно від оповідача під диктат, тому й треба його вперед навчити диктувати. Не можна від себе нічого додавати до запису, ані винядати з нього. Правильне записування має бути швидким, але міцним і приємним; говорять мають бути задержані. Коли говорять до: шепка, жваба, сіль, ходит, робит, подов, юж, ципра і т. н., то не можна тих форм спростити на: шалка, жваба, сіль, ходит, робити, подово, юже, кімната — але записати все без змін. Вірвання і ліки можна передавати й своїми словами, але се належить виразно зазначити.

В найбільшій будучності будуть друкувати ся такі матеріали — тому й їх головне треба записати:

1. З пісень: а) Колідки (народні, не церковні колади) і щедрівки. б) Колізачки (шумки, чабарашки), коротенькі пісні до танцю, яких відрізом може послужити отес:

Ой прудала баба вініч
Тай нушла биду діви.
Винда неса, діва красна,
Нема дубін, лише асна.

Можна було записувати й пологий, але хто їх хоче записувати, мусить собі перше набути той том „Етнографічного збірника“, в яким вони тепер друкують ся (вийшли вже у з'яв'ї, щоб надрукованих уже не записувати другий раз. в) Гігали (найліпше списати всі, що існують в якімсь селі). г) При народі Рідва добре пояснювати тексти і подати описи і малюнки вертепів, воєв, геродів, уланів і інших останків рідких народних ігор, не вважаючи на те, чи їх тепер чисто рускі, чи мішані в польським або й зовсім польським, коли лише їх представляють рускі волядники рускій публіці.

2. Проза. а) найбільшу увагу просимо звернути тут на демонологічні матеріали: оповідання про чортів, різних страхів, хованців (домовників), блуд, смерть і персоніфіковані хвороби, мерці, покушники (душі на покуті), виселення і тонельники, уяві, ворування, відьом і чарівниця та захарів і чарівників,

хмарників (градобурів) ілюзійників, зачарованих скарби. Для ліпшої орієнтації найліпше справити собі „Етногр. Збірник“ т. XV., де вже такі матеріали надруковані (ношт. 4 кор.).

б) Особливу увагу належить звернути теж на місцеві перекази (про гори, ріки, могили, скали, часті села, лука, гні, ліси, урочища і ин.), яких є багато в кожній селі, а яких до тепер у нас майже не записувало.

в) Так само важні оповідання про історичні особи і події (не вигадані), хоч би й дрібні, прим. про духовних, учителів (давнійших), даж про царів, урядників, послів, міністрів, князів і ин. (в нас є багато оповідань про цесаря Йосифа і Марію Терезу, про архика. Руссола і про чумаків, оцирників (Добуш), голод, холеру (і інші нещастя), невпрожат, бунти („Ліси і пасовища“), страйки і інші такі події.

г) Змірничий спосіб (до виступають ліпше як герої) і байки (оповідання з моральною тенденцією).

д) Приповідки (пословиці) і загадки. Для орієнтації, як записувати приповідки, належить собі добути „Етногр. Збірник“ т. X. (ношт. 8 кор.). Друкується ся і за два три місяці вийде й другий том приповідок.

е) Вірвання (забобони) і народні ліки (народна медицина). Для орієнтації, як записувати вірвання, належить справити собі „Етногр. Збірник“ т. V. (ношт. 4 кор.). Народної медицини в нас не друкувало ще, а хто хотів би нею зайняти ся спеціально, тому поручаємо познакомити ся вперед із книжкою д-ра Ю. Талла Гриневича „Zarys leknicstwa ludowego na Rusi południowej“, яку можна у Львові позичити в кожній бібліотеці, або дістати в кожній антикварії по поштовій ціні (4—6 кор.). При записуванні народ. медицини треба описувати все дуже докладно і такі загальні записки, як: „На білй голови прикладають барабозі“ — нічого не варті, бо ані не знають, в котре місце голови її прикладають, ані в якій воді: чи сирі, чи варену, чи крапану, чи терту і т. д.

ж) Можна також записувати анекдоти, казки, новели, легенди, але для того належить собі справити підписаний том „Етногр. Збірника“, щоб не записувати другий раз того самого. (Анекдоти — Етно. Зб. VI, ціна 4 кор.; казки — Етно. Зб. VII, ціна 2 кор. (такж III—IV, XV, т.); новели — Етно. Зб. VIII, ціна 2 кор.; легенди — Етно. Зб. XII, ціна 6 кор.).

Ми подаємо тут лише загально доступні і не дорогі книжки, бо фольклорна література незвичайно широка. Кожному однак, що хотів би зайняти ся яким спеціальним предметом або студією над якою фольклорною темою, поскужимо радо докладнішими вказівками.

На кінець зазначимо, що кожний співробітник дістає безплатно ті томи „Етногр. Збірника“, в яких друковані його матеріали. Коли б записаних матеріалів було більше число, тоді може записувач дістати безплатно й інші томи „Етногр. Збірника“, а навіть інші етнографічні видання Товариства. Всі записки належить пересилати під адресою: Наун. Тов. ім. Шевченка. Львів, уа. Черницького, 26. Для етнографічної комісії.

Часовим просимо передрукувати ся відозву.

Др. І. Франко.

Вол. Гнатюк.

Політичний перегляд.

Парламентарна революція в Угорщині.

Вже в телеграмах попереднього числа подали ми вістку про революцію в будапештській соймі уладжену опозицією спровокованою гр. Тісою, що перенахмував заострене регуляцію. Опозиційні послы находять підпору в народних масах, які своїми промовами ще більше роз'ятрують. — По вісторковім „засіданні“ представила сали одну руїну. Серед сали накидано із поломаних столів і фотелів барикаду, а на мій установлено шибаницю із написом „Periel“ (се імя знаменитого президента палати). Під-

час метушні приходило до завазної бори між парламентарними жандармами а послами. Прим. один жандарм ймив за горло пос. Річку, а тоді кинули ся на него опозиційні послы і побити его полінами в нечуваний спосіб. Документом сеї бори є один мармуровий філяр облитий кров'ю. — Коли одні послы бігли ся, другі витинали із фотелів пасочки і роздавали „на пам'ятку“. Урядники парламенту Деркаса побити так, що зімлі. — Гр. Тіса поробив на многих послів довнесених до прокуратури за подвиги в соймоній сали. В наслідок сего оглядав вчора соймову сали сідчий суди. — Опозиція по опущенні сойму пішла на обід до готелю „Гунгарія“, під яким збирала ся що раз більша товпа маніфестантів. В хвили як до них промалав гр. Зіхн надлетів на публику з одного боку поліцаї кінні, а з другого піші, розганяючи публіку голими шаблями без пошад. Множество ранених падало на улиці, відки їх позабирало до арештів.

Вчора обсадили сойм знова послы опозиційні, а відтак наспіли корпоративно ліберали. Засідання, якого порядок денний обмежив ся до формальностей отворення нової сесії, відбуло ся незвичайно супокійно, бо Тіса відкликав парламентарних жандармів а наради нім не Черпелъ але віцепрезидент Якабфі. Ходить чутка, що Тіса подасть ся до димісії, а его наслідником став би гр. Андраші.

Мара генерального страйку в Італії.

На бурлиних вічах залізничників в Вероні, Турині, Римі, Флоренції і Неаполі рішено розпочати новий страйк генеральний на всіх залізничних, як правительство не прихилило ся до їх постулатів, або задумас ужити до служби в руху війська. — Медіоанійська поліція наїшла магазин, у яким находило ся 50 тисяч революційних відозв до війська із зазивами, щоб оно до страйкарів не стріляло.

Руска бурса в Сереті.

Для 23. листопада б. р. о 2. годині пополудні відбули ся у власній домі головні збори „Рускої Бурси в Сереті“, на які з'їздили ся більше селян ніж інтелігентів серетської. Найбільша кімната була битком наповнена селянами з доокресних сіл.

Зборами проводив голова тов. „Руска Бурса в Сереті“ ц. к. радник судний і посол на сойм іраревий п. Артур Малик. Прийнявши зібраних і отворивши збори гарними словами, адавав голова устне справоздане про діяльність товариства за час від засновання, то є від 16. серпня 1903 аж до 23. листопада 1904. Обяснявши зібраним селянам вперед цілі і значіння товариства, вказав на важні донеси того, що товариство до тепер заїмало. Зараз по заснованню вже від 1. вересня, 1903 почало товариство опікувати ся бідними рускими хлопцями, привівши їх шістьох на безплатне удержання й надібр. З початком же сего року удало ся товариству сво реальність з домен за 5400 корон купити, а на 1. мая 1904 перебрати в посідання. Дім був дуже зручований так, що поночне треба було его перед уєм направити, аби можна в ній сидіти. Огород треба було обнести парканом і шпалетями, браму й віртки посправити, дахи полатати, одну стіну воєсім новозаставити інші-ж поправити, підлоги покласти, печі переробити, німа покласти а до того тра було ще закупити для бурси інвентар. Направа шлого дому вносить кругом 1000 корон, інвентар 200 корон. Отже старшина товариства постарала ся, аби бурса мала

ВИХОДИТЬ В ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, п'ятниці і неділі,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.

Рукописи повертає ся лише на поперед-
ню застереженню. — Рекламаций не по-
чатані ніколи під оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік 20 К. — с.
пів року 10 „ — „
чверть року 5 „ — „
місяць 1 „ 50 „

Подільське число „Буковини“ 16 сотників.

Передплата і наданість за інісерації
платні в Чернівцях.

Давня і будуча політика на Буковині.

„Voinea poroculni“, орган буков. Воєніст-демократів помістив в ч. 48 і 49 с. р. під заголовком „Минулисть і будучність“ статтю посла д-ра Авреля Ончула, котра й далі має Русинів великої ваги як голове міродайник волюнтаризму на Буковині, які устами знаменитого свого провідника відкидають наперед історію політики взагалі і супроти нас Русинів з особливістю, який і ми з нашого боку мусимо признати як солоний для обох автохтонних на Буковині народів а тим то й для цілого краю.

Про „минулисть“ д-р Ончул каже, що політика волюнтаризму на Буковині від р. 1862 аж до р. 1892 була чистою бо-
впрок, що ухвалювала закони тільки в користь ділчин а на шкоду народу. Проти цієї політики виступили 1892 р. д-р Аврель Ончул і д-р Флора Лулу в „Gazeta Bucovina“, а наслідком сего руху був вибір посла д-ра Юрія Поповича. Навіть боари признали законність провадити „народну“ політику, але змислом до того хитрий спосіб, бо не пра-
дуючи позитивно а „бачили ся“ сира-
вою „трікошором“ і „побивали“ всі прочі народности, особливо ж Русинів; „на-
родувати“ в трікошором і поглотити Русинів“, каже д-р Ончул, „було для них нем, а добро народу нічим“. Але трікошор приніс Волахам тільки, що їх підозрівано в іредентизм і переселюванню на те, а „порожнота“ супроти Русинів мала той наслідок, що еченим ся з ними той другий парід автохтонний, майже такий сильний як і ми, і оба народи по-
борювали ся без глузду і знижували себе на взаємну шкоду. Притиснені в обиди Русинами а при виборах прав-
довством, котро побачено при певних виборах д-ра Поповича мандату, т. зв. волюнтаризм „народовий“ погналим ся і не бачили нішого виходу, як неконстити ся боарам і підняти знов давню політику боарську, знижуючи своєю веротворотою плоти такої десятилітньої праці.

Тоді д-р Ончул і д-р Лулу звернули ся до боарів, аби їх направити по добру на праву дорогу, але боари відповіли на

то глузом, насмішками і переселюванню д-ра Лулу. Тоді д-р Ончул і д-р Лулу підняли боротьбу проти боарів і їх солоних волюнтаризм „народовий“, заповняючи р. 1902 газети „Privatna“ і „Voinea poroculni“, щоб припернути знов національну по-
літику і направити гріхи „народовий“ погнанні супроти держави і євстаї Русинів.

Доказавши, що „судьба Волахів тісно зв'язана з Австрією і що Волахи проте мусять бути вірними Австрійцями“, здо-
були Волахи напад довіри австрійського ряду, що не тягнути до Румунії хоч би вибрали ся і в трікошор.

„Далі“, каже д-р Ончул, „доказали ми, що порожнота супроти Русинів не має підстави, бо неправда, що Русини нас поглотять. Історія показує нам, що Русини були в краю і давніше, а статистика навчає нас, що теперішнє число Волахів в порівнянні з їх числом підляче придучення Буковини до Австрії не тільки що не зменшило ся, але про-
тивно зросло навіть більше, як природ-
ним зростом. Але навіть як би Русини нас поглотили, (бабосі повіри, а всі досі вірні), то удар нагади — найгір-
ший спосіб оборони. Одиноким способом ратунку в таких разі а означене і від-
граничене наше національне. Ми пере-
конали ся у Русинів, що й вони не ма-
ють нішого бажання, як означити і від-
городити свою національність, а що проте ба-
жання обох однакові, а поглотення і пере-
творення Русинів на Волахів неможливе, погодили ся ми з ними на підставі, щоб кожний дбав про свої потреби і не мішав ся до справ другого“.

Погодавши оттак обі сі справи, означено візми вибори, а в них побідили волюнтаризм демократів боарів і поставили собі за задку: „зміняти і підняти парід на підставі єго мови і природної плоти, просвітаючи і абагачаючи єго“.

Д-р Ончул наводить далі закони, які сойм ухвалив с. р., аби підняти парід матеріально, що вдало ся зробити однієї сесії в спілці з Русинами, чим принево-
лено Німцям і Жади їти прав і Волахам і Русинами. І боари, віничі д-р Ончул, свій огляд минулості, перело-
жили ся, що без народу вони немічні,

тому й заявили устами барона Гермута-
ного, що на будуче їх місце при народі,
з котрим хотять трудити ся плече в плече.
Д-р Ончул каже ся, що й прочі інтелі-
гонини, а особливо сьвященники, котрі
стоять ще в боку, прозубіють, що їм
нема нічого інше вийде, як при народі“.

Про „будучність“ д-р Ончул пише
ось що: „Перша праця має на меті
означити і розмежити національну на-
ціональність. Початок до того зроблений вже
з нагоди нового закону виборчого, задля
котрого відділено волюнтаризм від русинів
і влучено одні і другі майже в чисто
націоналі і русинів окремі виборчі, а сі окремі
а взаємно будучі парити судові і полі-
тичні. Провідництву подобає ся то і воно
хоче осунути з часом суди і староства,
алеж що треба. Коли ж староства і суди
будуть розмежені після мови народу,
тоді буде можна запровадити в уряді
волюнтаризм (а в русинів позитиві руску — Род.)
мову і таким чином відграничити ся Во-
лахів від Русинів у всіх справах судо-
вих і адміністративних. Тоді треба буде
упорядкувати ще далі справи шкільні
і церковні. І їх треба уладити так, щоб
воляніть кожного була відгороджена
і щоб один не міг ступити на загорода
другого. Сей ад в шкільних справах
легко зробити. Треба тільки при краєвій
раді шкільній, котрій остануть тільки
німці, після збору Чех зробити один
відділ волюнтаризм а один руский. Волюнтаризм
відділ має бати про школи волюнтаризм,
де-б вони не були, а відділ руский про
школи русинів. Таким способом ми не ма-
ли-б змішати ся до шкіль русинів а Рус-
инів до шкіль німців, так що одні і другі
були-б охоронені від всякої несправодли-
вости. Відмежене можемо попровести
так далеко, щоб Русини оплачували свої
школи а ми свої“.

Також, але так можливе, упоряд-
кувати справ церковних. Правда, що так,
як вони уладжені, не йде діло ні раз;
бо вони всі прочі справи стоять під пу-
бличним надзором, то завод церковний
і уряд є майном справляють ся в цілім
ночі. Кілька людей, покликаних чи не
покликанних, радять одним і другим після
своїх вишодів, не турбуючи ся нічим.
Маса народу а з нею все духовенство

нічого не має права питати ся, як
права покладати ся чи чого ждати,
коли не в нічо нішого не раби заради
церковного, котрий робить з ним, що
хоче, як коли-б вірні були задля упор-
ядку, а не вони для вірних. Чи кон-
систорія поступив собі справді або
робить що хоче, чи церковним майном
управляють ся слід або крадуть, ніщо
сего не знає, бо все діє ся в тайні. В
церкві навчає у нас все що той сам во-
люнтаризм, що за часів цесаря Йосифа, а
нагоди єго то глибоко невдоволене пар-
дом церковним, яке обидло цілий парід
духовенство, інтелігенцію і євстаї.

Нинішній отак годі далі
терпіти і тому треба йому зро-
бити конені. Одиноким спосібом на
те публична рада, церковний кон-
грес, і тому ми, євро упорядкуємо ся з
прочими справами, маємо на душі, яке
на сьвятої сесії сьвятої, при нагоді
засоби стоїти і матронату, що залежить
від сойм, зробити потрібні згоди задля
співпраці церковного конгресу, і деба-
ти ся єго а всім єм, доки не буде осу-
щений. Ми побороли більші труднощі,
вибороли і єго. Однак не хочемо кон-
гресу, котрий би складав ся на половин-
и з духовенства, бо єму матроната
мусить означити єго і підтримувати
далі в німши наді дотеперішній абсо-
лютизм, але хочемо конгресу, в котрім
би тільки третина членів були євстаї,
німці а прочі дві частини євстаї євстаї.

За поміччю такого конгресу будемо
старати ся о надір над урядом цер-
ковним майном. Сю справу треба ула-
дити так, як в громаді, в краю і в дер-
жаві. Заряд дїб має виготовити пре-
дмисар, конгрес має прийняти а цесар
одобрити. По так належить ся після за-
конів євстаї і після правни, щоб пу-
бличним добром зааряджувало публичні.
В такий спосіб будемо старати ся упор-
ядкувати завод і подбати, щоб майно
церковне уживало злине на цілі цер-
ковні.

Зробивши се, зможемо упорядкувати
з одного боку платню євстаїніи
після платні судовиці, ставляючи оо-
трудників до ранга X., аарохів після
рангу до IX. і VIII. а протоєреїв до VII.

НАШ АЛЬБОМ.

Остап Деревинна.

Із хвилин.

Припадь лишком гучкою лозою
або листом до тої могили
і враз випаде гіркою сльозою
все чим груди твої наболіли

І засни лютий лихом побитий,
наче ніч заснили над ярами,
наче хрест цей старий, перегнилий
на могилу зналений вітрами.

Настала ніч...

Настала ніч немов тривога,
Навіг на душу сум і жах;
Я жду людей, я молю Бога
В молитва вліне на устах.

Така неволя, що й до ніку
хто зна чи вирну ся з цих пут,
на бої жду даремне ліку...
а дії айново йдуть і мруть.

І хто-ж дасть раду? Все пропало...
самому-ж пут не перебить.
Як дивно це, щоб жити так мало,
а так багато пережити.

Давно замерло сонце...

Давно замерло сонце за горою...
заснула днина... йшло по долині
ступає ніч і все гїте собою
і все мовчить неначе в домовині.

Часом лиш в мене так вараз раптово,
забьє ся серце глухо, застукоче,
жалібно закинуть без слів, без мови
без звуку... так неначе смерти хоче...

Отсе не раз така хвилинка пина
діл пагада минулі, поабуті,
зайде у серце пошматує рану
і не дає й мінї спокійно оснути...

Бувають хвилини...

Буває іноді хвилинка невтомна...
навіс щось неозв'язане, незнане
такого жалю, мук таких бездонних
за страченим полюбленим, коханим.

Обсядуть сумніви нестерпною юрбою,
в душі згасить до крихітки надія
і відберуть мінї всю силу надії милою
і ніч найде глуха аж серце мліє...

З тюрми.

Щоби я вирвав ся стрілою
із цих заліз і цих людей,
то я-б полинув за тобою,
припав би до твоїх грудий,

немов підкошена билина,
моє в корені підтятий цвіт,
запланав би немов дитина
з жалю на долю і на сьвіт.

А може-б зрадів пред тобою
в твоїм цілунком на устах?
Та ба: Як вирнує, як тюрмою
так пупко закували — острах!?

Вилили ріки...

(В Герасіфорі).

Вилила ріка навкруг,
філя філю скрізь мене,
по тім бої дівчина
нині вже не жде мене.

Розірвало греблю геть,
розірвало і містон,
із містна мене одне
найпосадний вже шматок.

На горбі стою собі,
зір по філях мій біжить
і голубку бачу я,
що на другий бік летить.

Та чи голуб не такий —
сумніваю ся чогось.
Чи не вітхавне моє
так на той бік понеслось?

Ворон... як вугілля
чорне перо,
явороне галля,
ламле на гіздо.

Сумно крильми бить ся,
позира кругом
на гіздо, що вить ся
й краще над гіздом.

Кость Ганусинна.

КОЛИСЬ.

Вечір... тихо... лєні зорі...
місяць білолиций...
потік тепче скорбну думу
пробластний криляни...

Там то коло керниченьки
ми колись сиділи,
голубились — цілувались
та про щастє мріли...

Ті хвилі вже минули,
моє втонуло в море;
до колись любов лиш цвила —
сльози там і горе...

1904.

а з другого боку відділяючи кілька мого парохій волохів під руських. Відділяючи їх, знісши єгоду і патронат і півданих консисторій право, настановити самостійно (без єнтропії) парохів на підставі статуту, яких, узаконити конгрес, і під его надзором; усе це маємо майже все, але, як нам ніби докучає а паразит і те, о що сварили ся з Русинами.

Даліше маємо тільки подбати о те, щоби в справі націоналізму, себто зглядом обсягнення парохів і початками нинішніх церковних, Русини не мішали ся в справи наших, а ми так само в їхні діла. На се вистарчить, щоби в консисторії, (котрій остало й на далі управління церковні цілою і опіка над догмами, канонами і ритуалом), зробити два відділи, кожний з одним владиною на чолі, а то один волохів а другий руських, для обсягнення парохів і початків нинішніх церковних або одним словом для справ націоналізму.

Правда, що через такий устрій дасть ми з рук деяку силу, яку маємо повинні в церкві над Русинами, але в заміну за те дасть ми спокій в церкві і обгороджене нашої посілости, о котру ми повинні дбати тим більше, що знаємо лише від полі правительств, чи іменованих Митрополита і консисторських радників хоче віддати уразу перш в руки Волохів чи Русинів. Нині ми ще пануємо в церкві, як завтра можуть ними стати Русини, як були за часів владниці Галицької, тому мусимо за годину подбати, щоб відгородити і обезпечити свою національну посілость так, щоби ніхто не був в силі нам її вивести.

Всі ці порядки неможемо зробити тільки рука в руку з Русинами. Опротивляючи ся їм не можемо виграти ні однієї ні другої, а мусимо оба стояти на місці; однак порозумівши ся зробимо все легше після нашої владності. Можемо легко порозуміти ся, бо й Русини бажають упорядкування справ шкільних і церковних навіть в означений тут спосіб, як се знаємо сам Николай Васильєв в своїй. Коли ж наші бажання однакові, то нічо не єдине іде, працювати спільно, тим більше, що обидва наші заміри усе має необхідність національної загрози одного через другого і взаємно причини дотвердження сварки, встановлюючи таким разом який тривалу. А щоби утвердити таку згоду, о те повинні старати ся одні і другі, бо розвій справ дотенер дав доказ, що, коли Волохи і Русини подадуть собі руку, те вони панують в краю і своєї долі, коли ж взаємно кобортують ся, то одні і другі стають ся рабами інших.

Згода з Русинами уможливила б нам, боронити наших прав ліше і в раді державній.

Там не мають наші посли належної пошани, бо їх на мало і тому, що в свій раз вилася посил не належить на стільки від їхньої особи, як від числа голів заучених в один клуб. Клуби а не поодинокі посли перуть справами і впливають на міністрів, а клуб волохів, що має 5 членів на 425, розуміє ся, не може пробити багато. Щоби збільшити свій вплив, волохів посли не мають ніякого способу, як залучити ся після прикладу союзу сеймового з іншими послами, а одинокі посли, з іншими після програми і бажань своїх можуть залучити ся, се руські посли в Буковині і в Галичині, та італійські в Трентіні і Трентіну. Отже було би користно для всіх цих послів і для народів, які вони заступають, щоби залучили ся в один клуб, котрий підтак мав би до 50 послів, а сь залула можливість без згоди Волохів з Русинами.

Власне ся згода з Русинами зробила би нас не тільки паном в краю, але піднесла б наш вплив і в державі, що ми могли би приволокти правительств, або не було нам більш вороже, але або ліше вважало на наші права і кривди.

Оттак обдумуючи діло, хоч в якого боку, приходимо все до того, що треба нам іти рука в руку з Русинами. Порозумівши ся з ними, розвивати ся будемо одні і другі, а кобортуючи ся, будемо падати, як падли досі. Отже адрішної політики не може бути ніяк, як згода з Русинами на підставі установа і огороження нашої посілости і руської. Знаємо, що ся політика повинна нам нашим співницям і інтелігентам. Вихованим в семінарії і в

„Jupit“ у вірі, що одинокі націоналізм спасе ся вбити Русинів секірою; але остаточно доля нашого народу платити більше як сльотий елітизм проповідуваний задух притуплені умія такти, як і нині і семінарії і в „Jupit“.

Час вже осунути нашу політику на адрішні осуді мужів вірних, не на недоростів.

Отже треба вже раз порозуміти і співзвученням і інтелігентам нашим. А коли вони не хотіли б сего порозуміти, то ми відділямо їх повсім від нашого народу, і полишаючи їх на волю Богу, підімо понад їх головами, як перейшли досі понад головами наших противників; коли ж порозуміють ся, тоді приймемо їх з отвертими раменами, і будемо працювати разом з ними плече в плече, кинувши агаду минулого.

Щоби в тім ділі порозуміти ся, маємо на гаді, урядити ділом нічо нех Волохів, селян, учителів, співзвучників, адміністраторів і послів.

„Дай, Боже“, (скаже др. Оичула свою свою статтю, котрої часті другу ми подали в певній основі), „щоби ми при свій нагоді звали ся в одно тіло і залучили ся в старанню, змінити і піднести наш нарід на підставі его мови і природної адміні, просвітаючи і збагачуючи его“.

З боку Русинів скажемо в свій справі своє слово руські посли устані п. Николай Васильєв, як се означено в своїй статті д-ра Оичула, що готені подати волохам євсім руку до згоди і до дальшої праці в нашім, який др. Оичула вказав тут так ясно і так переконливо. Наші посли були все того переконані, що тільки царя і вірня та ясно поставлена згода обох автохтонних народів краю може їх спасти з неволі і з нещастя. Однак досі не було про те зими і говорити а не то гадати ся. Аж після сего союзна осени уможливила перший крок до усецього сего ідеалу і вже тим одним проком ступили Русини і Волохи даліше вперед. А що воно дійство так, про се свідчать приклади і заходи всіх порожних обох народів етнічій, що жили і рад-б ще жити, на нумали досі та хотіли б і даліше ще панувати в краю востом порабощеного автохтонного народу. Сей факт повинен поділити сили і аматія провідників руського і волохого народу, щоб довести чим скоріше розпочате спасення діло до щастливого кінця. А євсім обов'язком кожної патрістичної одиниці обох народів є співрати ся змагання провідників.

І ми Русини мусимо сказати з особливого до руського духовництва, а спільно воно бороздить новий політичний конституцій на Буковині, чи то в поворот перед своїм настоятелством, що протині до доброго діла з нерозумного елітизму, який влучно навистував др. Оичула, чи то іза національної вірності, що фарисейським „православ'єм“ заходить ся о ласку тих самих порогів нашого ба в волохого народу. А се слово наше тож саме з тим, що то є др. Оичула сказав до волохого духовництва. Крайня пора і нам, отці духовні, числити ся в евангеліях, з часом і его потребами, з народом і его волею, і не спинати коді, що розвивали ся цілою силою до мегалішної долі нашого краю, бо горе тим русам, що позадуть ся моти спиді загального поступу! Роздумайте добре, що Вам робити, щоб не жалували аж тоді, як буде запізно, бо „буде пані, але пороти не буде“.

На часі!

Чим раз сильніше стискає ворог около них нашого народу тяжелі окопи. Одея удар за другим приходять ся нам переносити. За законом про бюра посередництва праці йде колонізаційний закон про реєстрові оселі. Вправді годі повірити, щоби др. Кербер відважив ся на таку провокацію нашого і так тяжко кривдженого народу, та предложили сь виїмковий русинський законопроект до санкції. Але народ повинен поперти наші аматія і своє негодование показати також на

ний, у формі загального, але енергічного протесту проти сего проекту.

Но найважливіші і найнебезпечніші для нашої будучності, се культурні наслідки, які з желізною консервенцією ворог чим раз більше стискає около нашого народного організму. Ми не тільки не маємо ані одної писаної школи, але не маємо ані одної учительської семінарії. Іншими словами: нам не вільно навіть думати про успішний розвиток нашого народного шкільництва.

Шведська часопись „Afton-Bladet“ цитує „Ruthenische Revue“, що австрійські Русини не мають ані одної учительської семінарії, нині, що се прямо неможливо річ, щоби таке діяло ся в культурній державі.

До так званих утраквістичних семінарій Русини систематично не допускають. Наші школи залівають польські учителя, або паньчонкові учительки. За 10 літ не буде в цілій Галичині навіть 10 проп руських учителів. Хтож буде обсягати нашу молодіж? Хто має виховувати нові покоління інтелігентів? Хто має заохочувати сільський народ до просвіти, до посплани дітей до школи? Чи чужі паному селянщині люди, що не уміють навіть його мови? Чим се не страшно перспектива? Чим не грозить нам як раз з сего боку як найбільша небезпека?

Наколи 200.000 шлезакх Польків дістало паралелізм при семінарії в Тішині, чим сего не може домогати ся 3.074.000 галицьких, а разом з буковинськими 3.375.000 Русинів? Але наші непомікані ошкунци дозволили би нам скорше поставити 10 театрів, чим забезпечити нам бодай в часті розвиток нашого народного шкільництва. Проте нема ніякої ради, як старати ся о засноване приватної руської семінарії учительської у Львові і в Чернівцях. Правда, се буде получене з жертвами, але зі згаду на нагу справ не повинні відстрашувати ніякі жертви.

За рік, себто в осени 1905 повинна поки-що бодай лише у Львові бути отворена перша класа приватного руського семінара. Се справа не політична, але чисто культурної натури, отже повинна вгуртувати всіх щирих людей, без ріжниць партій. Заслужене наше Товариство педагогічне займе ся певною справою, наколи суспільність поспішить з матеріальною підмогою.

Василь Йерський
посол до ради державної.

Політичний перегляд.

Парламентарна революція в Угорщині.
По несподіваному супотісним потуним звідданню — бучі на дальнім звідданні не перевелась ся. Президента Тісу не допускають до слова, засилюючи его епітетами як: елітизм, ладний і т. д. Вчора званих пос. Ракітський, що опозиція признає аплі старий регуляцій і не допустить до введення в діла воного за таку ціну. Як промовляв Баней счиняда ся така метушня, що востілане перервано. Відтак промовляв Баней, Польоні і Розенберг. Тіса заповів, що вони побора відбудуть ся, чи опозиція провізорно ухвалить чи ні. Вчора підїхав Тіса на авіацію до Відня.

(Телеграм із 17. грудня.)

Презид. міністрів Тіса був о год. 9. рано на аудієнції у цесаря, щоб аложити докладно справозда про політичне

положення на Угорщині. Угорський сейм збирає ся сего року в останню в повелілок, а підтак аж 4. або 5. січня, тож цесар сейм розпаче і розпаче нові вибори.

Засудження убійників Пасового.

В процесі, який відбув ся сими днями в Петербурзі проти убійників Пасового засуджено Сосновца на довічну каторгу, а Сиванового Сіновського на 20 літ примусових робіт. Студенти варшавської техніки задемонстрували проти сего суду в той спосіб, що в день розправи вони не явили ся на виходах. — Дня 14. с. м. мало підбути ся загальне міче студентів, тимчасом ректорат техніку замкнув і тохили в чинах трох сотень вимашерував із революційними олімпіями на місто, де їх полили розстрілали.

НАГОРОДИ НОБЛЯ.

В Штокгольмі роздано 10 с. м. незвичайно євнотично при уділі короля Оскара річні т. ан. нагороди Нобля, які виносять сего року 140.858 К.

Отеї нагороди установили Швед, Альфред Бернард Нобель, що ви найшов динаміт та порохів на сьм великанські зиски. Вмираючи записав він значну частину маєтку на уділюване нагород за вчинки, що мають на меті добро людства. Фонд Нобля досягав 1900 р. 31.225.000 К із чого 1.500.000 К обернено на засноване інститутів, в яких учені спеціалісти мають сльотити праці, надіслані на конкурсу. Для справ літературних такий інститут вже оснований в Штокгольмі при шведській академії наук, тепер прийде черга на інститут в справах мира.

Установляючи нагороди, ниселени Нобель таку дериктиву для тих, що будуть роздані нагороди: „Я не хотів би — говорив він до одного приятеля — щоб з тих засобів черпали люди чину. Пошше l'action міг би дуже легко почастити через се в покусі заведбани праці, цілю могої фундації в завомагати ідеалістів, що з трудом пробивають ся через жите, щорічні роздачі нагород попереджують преріжні комбінації що до осіб, які мають одержати нагороду. Розуміє ся, що они дуже часто заводять. Ось і тепер поміняю при угадженню особи, що найбільше причинила ся до скріплення ідеї всеєвітного мира, звисну пропагаторку мирових кличів бар. Суттнер а також гр. Льва Толстой. Мир о ну премію призначено сего року не який небудь особі а Інституту міжнародного права (Institut de droit international), що євстувє від 1873 р. Сей інститут складає ся із членів заичайних, яких не може бути більше як 50 і надзвичайних і почесних із поміж анатоків міжнародного права, які від 20 літ видають річні з своїми науковими працями.

Премії із наук природничих розділено ось так: Нагороду хемії одержав Уїліам Ромсе (Ramsay). Ромсе уродив ся в Глазго 1852 р., студії кінчив в Німеччині тепер знає в Лондоні. Се одна із найверших євнотичних поаг на полі органічної хемії. Він аладин прилад, при помочи якого можна добути температуру — 273° C, а се дало ему можливість відкрити новий первень — аргон. Крім сего відкрив сей учений також отеї поздушні гази: гелій, неон, криптон і ксенон. Він зробив також велике відкриття що до переміни первеня пр. радія в гелій. Нагороду з об-

засті фізики взяв лорд Ролф (1842), професор математичної фізики в лондонському королівському інституті. Працював в різних галузях фізики а його досліди над специфічною вагою азоту довели до відкриття органу, яке він доклав спільно із Рамсеєм. За труди лікарські призначено премію Іванови Петровичу Павлову, основоположнику і управителю інституту експериментальної медицини, що добув собі славу в цілій світі. Найзнаменитіший труд Павлова се его студія над травленням.

Роздача-ж літературних премій стає справдішньою несподіванкою. Розділено її між гімнзійського драматурга Йосифа Ечегарай (Echegaray) і провансальського поета Містрала. Ечегарай уродився 1835 р. в Мадриді і був спершу учителем, а при тім брав участь в житті політичній. В останніх двадцяти літах зайняв ся виключно драматургією. До найзнаменитіших его творів належить „O Iocunda o anti-dea“ (Або божество або євангеліст), „El gran Galeotto“ (Великий Галеотто). Як небуди драматург се низький, але твори его не мають на собі печаті безсмертності. Вільш оправдане було вже визначення нагородою нобіляра Провансала Фредерика Містрала (1830). Се справдішній жрець поезії, що безмежно полюбив свою рідну сонячну країну. Він — як відомо — пише виключно у провансальській мові. Найзнаменитішим твором Містрала се епос „Мірейо“, яку недавно перекладено на мову шведську. Отсей переклад був мабуть причиною, що судити конкурсні звернули на сего поета свою увагу.

НОВИНКИ.

Чернівці, 17. грудня 1904.

Личні вісти. Наші посли до ради державної поновили вже Відень. Посол Пігулак вернувся до Чернівців, а пос. Н. Василько поїхав за границю, відси верне до Чернівців аж з початком січня.

Із правління. Краєвий президент виїхав нині до Відня. — Краєвий президент іменував конвентом практикантом університетського студ. прав Аркадія Луческула.

В справах церковних переопрацювали сими днями у Відні з митрополитом посли Николай Василько і др. Аврези. Очуха, і є наші на мирне полагодування руско-українських відносин на позі церковних, що дай Боже! При тім вигляді звали митрополит, що не ужив супроти відношуваних послих виразу: їх би купити ногою.

Нова благодать сплила з боку правління на ц. н. поштових інвесторів шкільних, бо ото відібрано їм дефіцити до їди на реалізацію другою касою за оплатою третьої, але те право мають не тільки урядники, що прийшли з наміром, але навіть воєни! Оттак то трапляє держава інвесторів, котрим не платять і сотина на їх тяжку службу омоло держави в його надзвичайності. Крайня пора покласти конець сему поступованню ради конштою грою. Надіємо ся, що сойм доведе до краю початку сесії акцію, щоб держава платила своїм органам своїм грішам, може тоді й постане їх більше.

В справі неслуги відбула се дня 15. с. м. під проводом правого президента нарада, в якій взяли між іншими участь др. Ст. Смаль-Стоцкий, др. Филиппович і др. Воєнік. Порівнено шість раз речори, що мають спливати ширше тої помешти. Між іншим рішено поробити старання о заміну конкурсування харчу на вищий, та о зменшенні надмірного

числа постів в гр. прав. першій а що найважливіше рішено в мішеностях намішених подіями оснувати андони кулі, що будуть роздавати торги на поєдинок безплатний абортовий харч. До комісії, що має знати ся борбою з подіями, вибрано пос. прав. д-ра Филипповича, сир. др. прав. д-ра Ключенка, проф. д-ра Волчинського, пос. д-ра Луну і надкомісара Мінуца.

Збори рускої інтелігенції відбулись се в першій південній кімнаті. На них обговорили посли політичну ситуацію, яка витворила ся в краю, а пос. Василько зрештою ставлять, в якій знаходиться се тепер справу парової на Буковині. Докладний речень зборів покламо пізніше. При сій нагоді звертаємо увагу нашої інтелігенції на селі, щоб звертала увагу на агітацію темних духів проти постанови посланної соймової сесії.

Краєва рада шкільна іменувала на засіданні з дня 12. с. м. налучителем в Юрійних Андрія Зибачанського і Горюшину а управителем школи в Довгополі Антона Мандрика, далі призначила отворити при школі в Жидові, Барбінках і в Митові четверту а в Паничів Демітій і Володимир Банислові другу касу; розширила школу в Михайлівці на 6 класів а іменувала тамже другу двокласову школу.

Ремунерації одержали сідуючі учителі — Русини а) за планове церковного сільну Антін Мандрик в Довгополі, Емануїл Томарюк в Бідіду, Іоант Омельський в Петришинці, Іан Вершигора в Наславинцях і Г. Заміковський в Бурдені по 40 корон; б) за планове шкільних отворів: Іоант Гордійчук в Киселинках 45 корон, а налучителі: Костянтин Горюшин в Лунавіці, Демітій Омельський в Онуфії, Михайло Іада в Мигучинах, Сергій Канюк в Садові і Василь Стецюк в Банислові по 40 корон. Звертаємо їх увагу на те, щоб не віддали ці ремунерації перед новим роком, бо найважливіше не минають їх уряди податкові.

Отворене читання „Рускої Воли“ в Конятині відбуло се дня 19. грудня н. ст. с. р. в день св. о. Николая в домі господарів н. Іан Пашенка о год. 1-й по полудні, на котро нашо честь запросили всю интелігенцію, як і всі наші читальні. — За старшини читали: Іоан Дугчик, голова, Юрій Герас, писар.

Віденьський університет, який із за студентських буч був через війну днів закритий, отворено на ново.

Улиця 19. фебрала 1861. р. в Одесі Одеська городська дума рішила в місяці лютий 1901. р. як в 30-ту річницю звільнення мужиків від приватної власності, назвати одну улицу „Улицею 19. фебрала 1861. р.“ на се було треба дозволу міністра, який ухвалив міста потвердження, не дав. В марці 1904. р. розпочав голова Зелений нашою старатись о дізнати і его остаточно добув під парю. Пять літ треба було. Одесі заходять ся о те, щоб одну улицу назвати датою найважливішої події в російській державі за останнє століття. Самих хилі, коли мужикство дістало волю небезсмертний для сьвітлого самодержавія.

Запомогане товариство при ц. н. гімназії відбуло сими днями своєї загальної збори. Отсе хосенно товариство, що астає під проводом др. Козака, мало в р. шк. 1903/4 141847 кор. доходу, а у дішло 73331 кор. ріжних запомог а 30080 кор. на стипендії. Дві стипендії по 100 кор., які були віддані, надано уч. VIII кл. Степанови Маврові і Дмитраїмови Мойсееву уч. V. а ін.

Самоубійство Сиветона. Французі націоналісти в клерикали, що хотіли смерті посла Сиветона вилести в гіпотезу ренубліканських злочинців — страшенно скомпромітували ся. Виказало ся, що Сиветон допустив ся таки самоубійства, щоб не перемінати свого скандального процесу. Сиветон має зносини із своєю пасербицею, яку віддав перед кількома тижнями за муж. Коли наслідки проступних зносин стали за швидко об'являлись, брав Сиветон участь в завазаній операції — его зать довідавшись про те зробив карне доношене. Сиветон доповідав про се став сідного судью благодати о ратуноу, а він ему зазначив, що прокуратори зможе відступити від сади-

ства тільки тоді, як зать відміне скаргу. Колиж Сиветоні тоді було і через жіночю виночу на зать, щоб він відхилив скаргу, тоді Сиветон рішив ся на самоубійство. Він побила міністра також диче в тій ділі, щоб наразити ся на острій поєдинок і погибнути з честю, та єй наділи завази. В Парижі розходять ся чути про арештоване ріжних осіб, що були замінані в сей проступок. Рівночасно впливов на сьвітло денне ще инший скандал із аристократичних оєр у Франції. Оєр вчора загрізнав ся в Парижі монархіст гр. Ланет із даву перед од вічальністю за злочин проти моральності. Дочка самоубійки находит ся в приватній клітці.

Желанича катастрофа. „Local Anzeiger“ доносить із Вальки, що в містечковій губернії біля Орні наїхав потяг наїзничий на тигаровий. При тім виступила ще й оєкзальна частини стріляничого пороку, що повело за собою смерть 7-ох жоніарів; багато жоніарів отерпіло дуже важні рани.

Подяки. Комітет народничий послідний аматорським представленням складає сердечну подяку Ви. н. сир. Коралоничеві і его жоні за щирі і безкористні труди при режісерії а також всім тим іншим і напам, що брали чинний участь в сьім представленні. При тім нагоді зложив надати в хосен бідої шкільної молодіжці Ви: радник Невежоржіа 10 кор., адвокат др. Перал 10 кор., нотар Дрогомирський 2 кор. 80 сот., др. Кили 1 кор. 80 сот., ині директори Залозенца 2 кор. 80 сот., ині директори Фалиновичева 1 кор. 60 сот., адвокат др. Галин 60 сот. Всім тим Добродіям нашої шкільної молодіжці шире спасибі! — За комітет: Ел. Кордубови, Кат. Костеня.

Виказ жерти на „Руску Бурею в Кішмані“ за час від 1. падалиста до 7. грудня 1904 р. Добродіям Христіана Малайчука із Лунавіці вписав ся як член добродій 20 кор., н-і Іандора Іанічича 3 кор., н-і карт „Руска Воля“ в Кішмані 1 кор. 60 сот., вписав ся у членів з місциною виказною 2 кор., н-і Осип Пастушківський із Кішмані, н-і Вероніка Бузуби учителька, н-і Степан Костинюк надучитель із Санушину і Євгеній Павелець учитель із Вальки, н-і Казимірович посли до сільну правого 5 кор., на руки наші Андрія Зибачанського надучителя в Горюшинцях зложив А. Зибачанський 5 кор., Т. Горюшинський 2 кор., Геновелев Фрунда 2 кор., н-і Євгеній Тоточену 2 кор., разом 11 кор., н-і Николай Сивула інвестор шкіль народних із Вашківці 5 кор., о. Лисинський із Космача 7 кор., П. Н. 5 кор., н-і Барановський нотар в Киполовці 10 кор., на храм у домі о. Тамішевського у Хайніцях зложив н-і Гіола Грисіркич учителька і н-і Осип Бурачинський 58 кор. 10 сот., о. В. Петрушівський 2 кор., н-і Г. Бурачинський 2 кор., н-і Е. Бурачинський 2 кор., о. Волішівський 2 кор., н-і А. Греску 1 кор. і н-і Д. Греску 3 кор., н-і Осип Пастушківський 1 кор., на руки н-і Д. де Памела надучителя із Вальки зложив сідуючі добродіи: н-і Лунавічівський 1 кор., Дмитро де Памела 1 кор., П. Кіцуа 80 сот., Озіас Шер 40 сот., В. Памелій 60 сот., В. Кіцуа 60 сот., Пролонет 40 сот., Мозес Райхор 30 сот., Посла Бауман 20 сот., Михайло Гуманов 20 сот., Матей Деряж 20 сот., После Камінічівський 1 кор., Георгій Бізюризий 20 сот., Герш Зіалбер 30 сот., Костя Головатий 20 сот., Іаня Кіцуа 40 сот., Тодор Санди 20 сот., Михайло Чеботар 20 сот., Георгій Головатий 20 сот., Дмитро Кіцуа 20 сот., Саломон Вергер секретар громадський 20 сот. разом 8 кор. 80 сот., о. Габіла із Мосорівки 10 кор., на руки Василь Родича читальня із Гарапча зложив вічка на домовину ба. н-і Євгеній Ярошинський 8 кор., н-і Іван Шадюковий учитель із Веречанки послиа що місяця на оплату бурсала Дробета із Веречанки 4 кор.; у членів бурса вписав ся н-і Петро Лісний учитель із Лашівки 4 кор., при того прислала натуралі: о. Т. Драчівський із Товтрів 1/2 кірця шиниціної, 1/2 кірця житної муш і 3 кірці бараболі, н-і Петро Войничівський надучитель зложив н-і Дмитра Бурака 25 кір. жита, Саді Шауер 2 кір. шиниці, Василь Мазодия 2 кір. шиниці, Василь Голубашенко 10 кірців жита, Катерина Серфінська 2 кірці жита і Степан Колібаба 25 кір. бараболі. За несплату заплата Петро Войничівський 82 сот. за опроданий гріс. Із Кішмані подружжям Андрій Ситницький 1/2 кірця бараболі і Андрій Грігона 25

кір. бараболі. — Вілм жертводавцем оєкратне спасибі! — За наші „Рускої Бурею в Кішмані“ Іаня Семако, голова, Демітій Костякович, писар.

НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

На теперішній ювілейній виставі польської штуки в Кракові знаходять ся також образи Угратиці Алексія Новаківського, бушного ученика тамошньої академії штук, який добув собі єй заслугу медалю нагороду. Картина його а передані побутові образи а Угратиці незначайно інтересні та удалі і оєвідчать про великі спосібности нашого земляка. М.

Видавн черновецької філії тов. „Руска Школа“ під редакцією Іларія Карбуновичого зійшли в останніх двох днях випуски: Ч. 10. Малий колядник ст. 32+1. Ціна 8 сот. Ч. 11. Календар для руских діточок (на р. 1905). Ст. 30+2 32. Ціна 10 сотини. — Обі книжочкам вийшли із друкарні тов. „Рускої Ради“, а при своїй дешевості будуть мати певне великий абут.

„Руска хата“ Під такою назвою стане з новим роком виходити у Львові новий двотижневик для руских родин. Се буде щось в роді відомості „самізіаблатів“. „Руска хата“ буде мати творів оригінальних і перекладані: оповідання посли, описи подорожів та популярні розвідки наукові із всіх галузей науки. Зложим ся, що така часопись, коли буде належно редагувана має повну рацію існуюча. Чи се що до „Рускої хати“ справдять ся, побачимо хто виабаче, бо єй перше число — як довідуємо ся — вийде ще в грудні. Нову часопись буде вести н-і Александр Демітій Себратович.

Запросини до передплати на „Літературно-Науковий Вістник“. З роком 1905 вступив Літературно-Науковий Вістник у оєвний рік свого існування. Наданих досі 28 томів сього вістника оєвідчать досить пророчество про партію шкіль, але протигом сього існування, надано ся, гідно репрезентувало українсько-руське письменство по обох боках Збруча, було вірши зорізані і показувало його розвиток і сідкувало ся на без успіху вказувати дороги тому розвитку та вивислювати значіна ріжнородних фактів і напорим нашого духовного і громадського життя.

В новому році Літ.-Нау. Вістник буде держати ся тої самої програми і тих самих провідних думок, не признаючи ся виключним прихильником ніякої літературної школи, ніякої громадської партії ні реалістично-економічної сенті, але всюди внося стаючи свободний розвій одиниці й народності, внося гуманних і поступових ідей, аборону і шкільних догматів не спугнувати притику і таланту.

У новій річницю візьмуть участь ті самі літературні та публіцистичні сили, які працювали в ЛНВ досі, а надто ряд молодих талантів із галичини і російської Угратиці. З врахуванням для сього річника нашою лише простору вийшли Андрія Чайківського з жита сучасної галицько-руської інтелігенції, що зачистив ся від першої книжки нового річника, нові оповідання та поезії В. Степанюка, М. Козюбинського, В. Самійленка, Ів. Франка, Г. Хотковича, Н. Жарва, М. Вороного, Лисака-Тамаренка, Надії Кибальчич, І. Яков, а оємертної теми М. Стариченка та Євгенія Ярошинського, уступив із епопеї української солоники Маруся Волішівської та Селініана Харлампія Краснодубового і т. н. Надто помістимо рад гарних перекладів із сучасних європейських та американських письменників, ряд критичних студій про нашу а инші літератури, ряд публіцистичних статей про важливі сучасні питання і в кожній книжці, як значайно, багату хроніку.

Передплата ЛНВ злихає ся така сама, як була досі, а власна цілорічна 16 кор., вірчіна 8 кор.

Адміністрація просить ласкаво поспішити з присилою передплати, щоб було можна управліняти наклад.

Редакційний комітет Літературно-Наукового Вістника: М. Грушевський, В. Гнатюк, Ів. Франко

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорожній, п'ятничі і неділі,
з тижневим податком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при вулиці Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на поштовий
адресу редакції. — Редакція не несе
відповідальності за зміст наданих матеріалів.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:
на цілий рік 20 К. — с.
пів року 10 „ — „
чверть року 5 „ — „
місяць 1 „ 70 „

Повний рік „Буковина“ 16 сотників.

Передплата і надання за ініціативою
платити в Чернівцях.

Події в Росії.

Події у внутрішній Росії тепер так
важливі, що для загальної справи
цікавішим чим те, що діє ся біля
Порту Артура. Ми знаходимо ся
в тім місті положенні, що вже в
слідуючій числі розпочнемо печатати
нову простору дописів із України,
в якій чимало цікавих уяв і ін-
формацій про Росію в 1904 р.
Поки що подаємо дещо із хроніки
подій в Росії. — Петербур-
ський кореспондент Berl. Tgbl. до-
відує ся, що за данню російською
статистикою „білокаменною“ Московю,
якої дума зажадала конституцій-
них реформ пішов і Петербург.
На тайнім засіданні петербур-
ської думи, що відбуло ся перед
кількома днями, рішено призначити
ся до московських резолюцій. В п'ят-
ницю мали гласні прочитати тіухва-
ли разом із конституційним про-
ектом. Вістка про се звела до са-
ли наради товпу людей. Однак на по-
чатку засідання заявив ген. Дурново,
що іменем міністра Св. Мірського
заважає відчитувати резолюції і не
дозволяє над ними диспутувати.

Характерно, що під хвилину,
як в цілій Росії піднімають ся
кличі за конституцією, скликано й
фінляндський сейм на наради. Пар-
тия протесту перемогла, тим то й
сейм починає свою роботу домага-
нем, щоб царське правительство при-
вернуло Фінляндії свободу, які ста-
рали ся вивести Плене і Вобріков.
Ось на руки президентів чотирох

сенатів зложила сеймова більшість
петицію, в якій говорять ся, що з
поминанням сейму видано в послід-
нім часі укази порушуючі законний
лад в краю. Петиція вичислює
всі ті закони, зазначує що із при-
чини тих розпорядків суперечних
із законами перетерпіла суспільність
важку пробу. Погубність нових за-
конів очевидна, проте сенати до-
магають ся, щоб сейм запропонував
закон, який би повернувши кон-
ституційну адміністрацію і оборону прав-
ного і суспільного ладу.

Законодатні корпорації знаходять
підпору в „улиці“. Ось передвчора
перед полуднем зібрали ся на го-
ловній вулиці в Москві поверх три-
тисичі осіб, головне студентів і
студенток, піднімаючи свободолюбні
оклики та співуючи революційні
пісні. На вулиці поліції, щоб де-
монстранти розходили ся, не звер-
таю уваги, хоч вона стала стрі-
ляти сліпими набоями. Коли те не
помогало взяла ся поліція до острій-
ших засад. На вулиці ки-
нули ся поліцейські із голе-
ми шаблями і кинувши на
гайками. Демонстранти розси-
пали ся по бічних вулицях, не пе-
рестаючи галасувати. — Урядова те-
леграма хоче переконати Європу,
що публіка захоувала ся супроти
демонстрантів неприхильно! Замі-
тно, однак, що в телеграмі не по-
дано, який опір ставили демон-
странти поліції, та кілька публіки
пересікли „усмиритель“, які в „бор-
бах“ із безборонними інтелігентами

а то й жіноцтвом проявляють не-
звичайну енергію, що надавала би
ся незначайно добре передовсім в
Манчжурії, де „наші“ вже далі рік —
„в повній параді храбро“ — усту-
пають.

Поліція спершу стріляла слі-
пими набоями а підтак повернула
до давньої брутальності проти де-
монстрантів, що правду кажучи, ані
не нападали на нікого, ані не по-
вечили чужого майна. Видно по
новій системі вертає все до давно-

їхньої системи. Число скептиків, які не
вірять в довготривалість нової ро-
сійської „весни“, або болше — те,
щоб легот, який має розтонити ла-
ди народної волі, має піти із боку
правительства, що раз збільшує ся.
Про те говорив ся і на банкеті,
яким вшановано оими днями земських
дідів із вороніжської губернії: Ур-
сули, Перелашіна і Будберга, що
вернули із звисного петербурского
з'їзду.

Председателем того банкету а
радіше зборів вибрано д-ра Колю-
баніна. Се багатий дідич, що був
перех тим председателем губ. зем-
ської управи а в послідніх часах
попав в арешт а підтак під надзір
поліції за те, що хоронив у себе
„Освобождение“. Після аложенні
справозданні із петербурского
з'їзду і ухвалення его всіх
резолюцій поснавали ся різні
тооти, у яких розвивали речинки
свої рожеві надії на будуче. Аж
ось зголосив ся до слова земський
лікар д-р. А. Шингарев, який — як

пишуть жоневські „Послѣднія Из-
вѣстія“ Бунда — говорив ось так:
„Не вірте тій весні! Нам обі-
цяють вже з давня довіри і всі
земокі добра, але правдива
весна прийде аж тоді, як
ми з'єдинимо ся, щоб єї
завоювати тай оборони-
ти. Не вірте-ж весні, не вірте пер-
шій ластівці, вірте тільки в
свої сили, збирайте всю свою
енергію, щоб вийдержати обміло,
як після сеї відвілжати настане ли-
та зима“.

Після сего стали промови що
раз палкіші аж ось піднесено тоот
„за те, чого ми всі ждемо, що ко-
начне для рідного краю“. Тут бе-
зпідданно переривав жіночий голос:
„Самодержавію! Да здрав-
ствуй!“ І підіймає ся
стругаючий самодержавію „буржу-
азний оплесок зажаточів“ „Да здрав-
ствуй!“ Руки стали для многіко. Для
старчалими для виразу почувань.
Почали кричати, стукати ногами в
стіллями.

Так радіють діти, коли їх про-
міне весняний сонця.

Телеграми.

Петербург. „Русь“ доносить, що
вчора підчас протівки уяв Гр. Лев Тол-
стой разом із коном, але не потерпів
ніякої шкоди.

Будапешт. Королівським рескриптом
відлучено вчора угорський сейм аж до
28. грудня.

Кишинів. На жовтничім плані
наведено тіло реєстратора міської поліції
Шаваровського із відірваною головою.

Володимир Виняченко.

Контрасти.

(Нарис.)

(Далше.)

Вазла починає густі, турбовати ся,
чуєть ся шовотіння:

— Привітано навіз з хлібом. Году-
вати будуть на підробіток.

— Де на підробіток?... Це наймати
варма будуть. Давать по 50 на своїх
таргах.

А в другому місці, надто до дівчата:

— А диви він у теї, що з квітками
на голові! Десь дорого! Й за пилі ру-
хав не купив би!

— Цяте... Слухають.

— Та й він їм дават? — вимі-
тує Семен.

— Ах, Боже ти мій! — першого
попертає ся до його Ганжеріа — усе,
усе давай!

І їй видно, як Семен, звертаючись
до Дуниши, що склада все на розіслану
долі скатірку, стиснує плечима й, іро-
нічно посміхаючись, щось говорить до
теї. Потім обоє беруть за нитці скатірки
і нахилившись до Ганжеріа пона за-
робітчан, які починають нахилити одне
на одного й зашарпати у скатірку. І після
того, як хто зашарпає туди, по нитці про-
ходять гоми і чути:

— Паланиці!... Ковбаси!...

А Семен тільки називає „ароматною“
і іноді строго кричить:

— Па—а—ди!

І коли його не розуміють, сердито
говорить:

— А ну ж з дороги! Повилазало,
що несе?

Заробітчане уступають ся, подають
ся трохи назад, і Семен з Душкою уро-
чисто проходять між ними, посучи сна-
гірку, як пошійники.

— Роздавати? — зупиняючись не-
далечко від Ганжеріа, питає Семен.

По слоні „роздавати“ по нитці, про-
дїтає шум, як від подиху вітра у лісі.

— Роздавай, роздавай!

— Та й він їм дават?

Ганжеріа хочеть ся кинути ся на його
й побити йому тим самим вапном його
голову.

— Семене! — зтримуючи себе,
глухо говорить вона і мовчки дивить ся
на його. Семен посмішно називаєть ся
до скатірки і перш усього виймає нитку
вона.

— У що нам наливати?... Давай
там, — кричить він на заробітчан, що
вмент обговиняють його, — казанин,
давай горшки.

Де хто випрочуєть ся, біжить до
калупів і справді з казаном або гор-
щиком вертаєть ся назад. Семен починає
розливати вино, й іронічна посмішка
вона зливаєть ся під „ароматною“. Ган-
жеріа навіть чуваєть ся, як він починає
говорити до серйозної й посмутнілої
Дуниши:

— Хамула!... Вони починають на-
вист, як свині на апарцінах. Але Дуниша,
видно, не вийдержує, — нахилить ся до
скатірки і, витягнувши до кінця казанчик,
починає лизати й роздавати на всі боки.
Коли Семен дивив ся на казанчик, мало
хто розумів, що то й на що то, але коли

в руках Дуниши біліє хліб, всі сразу по-
чинають простягати руки, товпяться,
кричать, сонти, зашарпати. Коли і Семен
також береть ся за нитку, робить ся
щось страшне. Гоми, крики, лайки, про-
хання, салози, зліріччя ревіння, горчі,
жадні погляди, великі, чорні руки, зму-
чені обличчя, брід, хустки, картузи, —
все се мішавсь ся між собою, зливалось
ся, кипіло. І потім сої запах, важкий,
кислий, якийсь запах поту, що кожного
разу, як біля Ганжеріа хто проходить
і них зовсім близько, душно обліває й
і крутить у носі. Серце їй чогось бить
ся дуже-дуже, а очі просто не можуть
відірватись від сеї дикої, страшної зар-
пани.

Ганжеріа, глинувши до центру, ба-
чить, як Дуниша, біда, з великими, ала-
каними очима (і через се дуже гарна),
хутно пливлючи ся лизає хліб, совав в
купу рук, простягнутих до неї, і в ту ж
хвилину піднімаєть ся крик і там; як
вона знов совав їм шматки ковбас, зливає
папір, і се знов зчезає там, як в без-
одни. Ось з казані, мішко тримаючи щось
біля грудей, випрочуєть ся якась дівчана
і, розгорнувши притулене, починає їсти,
з голосним шипінням близи чи шипіння,
і очі їй бігають на всі боки від страху,
щоб хто не обиди. Валина вмент не стая,
й вона знову пірнула у ваху. Її не по-
смають, але вона чинить ся руками за
боки казані, розгортає їх і всовуєть ся
в середину, не вважачи на птотхання,
якими надівають її задні. Семен щось
кричить, але чути тільки голос его, а
слова не можна розібрати.

— Дядьку, мені!... Голубчик!... Ой

рідні-ж! хіть крихітку!... Кула?... Ой,
Бога ради!... Не пущай!... Не давайте
ему, він, уже навів!... Дядьку! А мені!...
Дядьку, мені-ж, мені!... Ой, пущайте!...
Змилуйте ся!...

Біля самої Ганжеріа, лизає совавчи,
зупиняєть ся той самий хлопчик, що
дуже схожий на Василька, і дріжачими
руками починає виймати з коробки і
плати в рот сардинки. Руки ему заліті
кровою, — видно порівав їх об близану
коробку; на підбороді теж кров, на ко-
робці кров... Ганжеріа щось до болю, до
муки думить серце; дихати важко під
жазою, і хочеть ся опанежко, голосно ри-
дати.

— Боже! — чуте вона за собою й
опанежко ся. Іванова очі горять, на лобі
стоїть ніт, губи дряпуть, і сам він, ада-
єть ся, весь дряпуть. Вона дивить ся
на других спільників німіти і на всіх
лизи бачить такий вираз, який буває
у людей, що дивлять ся на велику по-
жежу. Навіть Зона якось скривилась ся,
напружилась і гостро дивить ся у ваху.

Іван витирає хусткою лоба й, від-
вертаючись ся, говорить до Ганжеріа:

— Не можу!... Не можу дивити ся!...
Я впаду. Така картина... такий жах.

— Що ж робити, Ваню, що ж ро-
бити?! — спираєть вона розбитим, спі-
яним голосом і з мулою хути, першою
дивить ся на ваху, то на него. —
Я-ж не знаю. Так жах. Дивись, той
холопець!... Ах, він ніко не з коробки!

(Далі буде.)

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що сиреди, п'ятниці і неділях,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровицької ч. 2.

Ручкописи зворотять ся лише на поперед-
че вистереження. — Рекламні посто-
чатні віддані від оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

за цілий рік	20 К.	—	с.
„пів року“	10	—	с.
„чверть року“	5	—	с.
„місяць“	1	70	с.

Поодинокі числа „Буковини“ 15 копійки.

Передплата і наданість за поперед-
чим платі в Чернівцях.

Росія у 1904 році.

(Доповідає з України).

Щоб розібратися, що діялось у російській державі у 1904 році, треба нагадати собі до-що з того, що робилося у ній за останніх 120 років. Через це пригадаю те, що може відомо вже кожному читачеві. Коли ще сидів на російському царському престолі Олександр III, то він, заколиханий мріями Побідоносця про силу і велич самодержавного царства, напружував усі сили, щоб доконати кривої і зникнути вілний дух, що віяв з деяких установ Олександра II., але підтримуючи самодержавіє, бюрократію і духовенство супротив селян, він відвернув їх від царського престолу своїми „реформами“. Із цих реформ найважливіші:

1. Він зніс земську автономію установа Ол. II. і вигнав із земств селян (а заразом і попів),

2. Він, щоб пригнобити селян, вигнав земських начальників і піддав їм опіку над селянами,

3. Він вигнав ворожий для селян закон об охоті, за що й прогнали небажаний його царем, бо, мовляли, цар думав клопотати ся зайцями а ніж людьми.

Сі три більші закони і деякі дрібніші установи зробили незалежно і вони підірвали очі селянам на справдішну щирість царату до людий і круто змінили весь селянський світогляд. Коли-б хто за царя Ол. II. пішов в село і сказав декілька зневажливих слів про царя, то напевно був би добре збитий, потому знязаний і через кілька годин був би в руках царських по-

ліцей, а тепер селяни самі піднімають ворожі царя проклами і старанно ховають їх.

На кінець царювання Олександра III, уся Росія поділилася на 2 повні табори хоч і нерівні, у одному великі нани, великі дукарі, найвищі достояння, як духові так і військові і світські, у другому майже все низине, що могло ся так думати.

Перший на словах підтримував самодержавіє, а справді більше зменшав волю самодержавіє ніж уся конституція, але за те сей табор мав міцний вплив на все політичне життя Росії.

По смерті Олександра III. сподівали ся деякої полегшії, а консервативний табор напружив усі свої сили і після недовгого хитання, цар Микола II. у повній підданості йому, і всім мислячим людям у російському царстві стало ще важче ніж було. Але правляча у Росії олігархія вмючи дуже добре поводитися на двірських інтригах, нічого не тамала на державних справах. Між тим другий табор по-ніс боротьбу у 2-х напрямках. У першому перед великою землем (а хоч швидше деякі земельні ділячі), у другому революційний тону. Оппозиційний рух все ширився і ширився і звався нем рухом уряду російський, (все один олігархічний табор) і адумав завернути голову усім опозиційникам старим способом політичної авантюри.

Ще два з половиною років назад задумав російський уряд вести війну з ким-би то не було, аби тільки повернути гадки суспільності з внутрішніх обставин на заграничні. Де-б же можна почати

війну? Воювати з тридержавним союзом було річчю дуже важливою і навіть для російських бюрократичних урядовців здавалось ділом небезпечним. Зіставалось, вибрати, тільки війна на ближньому, або на дальшому сході. Зразу здається ся було між урядовцями більше таких, що хотіли-б воювати з Туркменією, а не з Японією. Не знаю, чи се правда, але мені казано, що поперед македонського повстання, (повстання се розуміється діло рук російських політиків) Росія мала переговори з іншими державами, щоб поділити Туреччину. Кажуть, мовби то в кінці кінців п'ять держав погодились між собою, як поділити відмежу шкуру, чи то Туреччину. Найбільше вигадувала Росія, але не все виходило ніяк: По сьому договору кажуть, що Австрія мала-б дістати Македонію по усті Марині і в додаток трошки собі-то Чорного Калю (Дарданелі) і Балканіс. Підешу Малу Азію собі-то піддати Іран, Афган, Кенія і Адану мала-б дістати Германія, північну Малу Азію і Арменію дістала Росія, при чому її земля мала-б в одному місці доходити до Середземного моря, бо порт Олександрія (Александрія) дістала би ся їй; в Європі вона брала Царгород з ближніми містами від Сянополя до Родосто. У Європі землі австрійські і російські розділяли ся болгарськими землями, до котрих належали-б Адрианополь і Галіполі. Франція дістала-б Сарнию і Палеоніну, Італія Триполі і частину Альбанії, а більша частина Альбанії творила-б самостійне князівство під протекторатом Італії та Австрії.

Греки получили-б Криту і деякі інші острови, Сербія і Чорногоря деякі маленькі шматочки, а Англія Египет. Боєфор був би в повній в руках Росії так що війні війни кораблів не було-б у Чорне море, а у Дарданелі поділили між Болгарією та Австрією мали-б війни пропуск кораблів всього світа. Виходило-б, що Росія мала ключ під Чорного моря у своїх руках і війни пропуск через Дарданелі до своїх кораблів, до того Росія мала-б ще і досить гарний порт на Середземному морю. Султанови о-ставали на якийсь час Багдад і Арабію. На певне на тому поділлі виходили не але і Германія і Австрія і Росія. Війна не могла-б бути дуже тривалою, бо при своїх порядках Туреччина не могла-б добре оперти ся силами самої Росії, а між олігархами піддау навіть Болгарія має досить добре військо. Для внутрішніх справ сям способом російський уряд напевно вигравав якийсь час на спокою, бо більшість суспільності була-б заколихана славою адоути Царгороду; саме адоути доказувало-б про зручність і великий вплив самодержавного уряду, а на просторах і добрих землях північної Малої Азії був би великий обсяг для колонізації недоволенних мужиків. Але щось, ч-то власне я добре не знаю, перешкодило нинішні заміри російського уряду. Кажуть, буцім-то Англія не була задоволена сьомою комбінацією, бо їй давали тільки те, що й так було вже у її руках і її зручні політики новели змілі інтриги і в Петербурзі і в Токіо а навіть в Копенгагені. Чи се правда, чи мо-

Володимир Винниченко.

Контрасти.

(Нарис.)

(Даліше.)

Хлопець, перекинувши високого поробку, відхилив голову назад і жадно смочив з пороби масла, яке змішується ся з провієм й капає йому на сорочку.

— Панове! — раптом чує вона зтурбований голос Каті, — буря буде. Давіть ся, хмара... до дому треба!

Глигери озирається. Той рік хмара, що перше тільки ледве стирчала за правину, тепер розріє ся, розсуну ся і чорно, грінно так сує за сонцем, мон бажачи дістати його і захопати в своїй суворих обіймах. А сонце, зливаючись, сховалося уже — і тій не має, все сіро і стон, і шпал, тільки хмара несправно чоріє на строму небі.

Але на Глигерію поки не робить нічого пражіння. Вона мало що добачаючи поглядом тільки обидла небо й знов повертається ся до заробітчан. І бачить, що Семен щось кричить і матає порожньою сматривою, а вони не вірять йому й, що не пережували тьох, що в роті, топчуть ся круг його, просять, молять, зазирають за ноги, нишпорять біля опіпану. Семен, видно, сердить ся і поглядає на Дуньку, яка ще не роздала всього. А лице її янєсь чудно, дуже байде, окрилене й негарне вже. Щось гостро коє у серце Глигері, вона догадує ся, що Дунька плаче, стоїть, роздає, а сама плаче. І хоча Глигерієвого

добре не видно, але їй уважає ся, як сльози хутко-хутко накопують ся їй з очей, біжать по щокках і падають на під, на сардинки, на баліст.

Вона вже нічого і в Дуньку. Видно, що голод тільки роздратовано, але не зтишено ні на хвилину. За те несміливості в обличчях нема вже; деякі, певно ті, що винили нина, навіть випадають щось вороже, злісно, нахабно. Глигеріє бачить, як вони ходять, піднімають крихти з під ніг, дивлять ся на панів і щось говорять і сміються ся. Але як не гарно, як терно сміються ся!

— Я дам їм грошей! — повертає ся вона до Івана і зараз же, не озвучаючи його, поспішно викидає свій гаманець і нервово намагає собі в руку срібні, мідні й золоті монети.

— Поможіть мені! — падає вона до Івана, не повертаючись і розкладаючи на руці гроші. Іван хутко викидає свій гаманець і поспішно, починає тиж аби чогось розкладати гроші на руці.

— Слушайте!... Ей!... — кричать Глигеріє до робітників.

Серед пороху зраду став тихо.

— Ось ми... нам хочемо трохи... грошей. Ідіть сюди!

— Грошей! — бурно прокичується ся по залізі, і в один мент Глигеріє вже нічого не бачить і не чує круг себе, приневолено брудних р-к, важко обчухає лиця, крику й тьохого загалу н-т. Тануючи у неї боні гроші й щось кажучи до сит-тених облич, вона почувала, як хтось наступив на неї ногу й біг проходить їй аж в груди, як чийсь руці даєть їй

пальці, ззаду хтось дуже напирас і горяче димає в ший і чути тале соніння, ніби хтось там хотів щось важко-важко. А в уяз аж ляскає від криків:

— Панночко!... Ріднонька!... Ой, Божеж мій! Меніж, мені, панночко!... А ну!... А диві!... Куди?.. Вусті!... Панночко!... Ти вже знає!... Золотий!... Господи!... Ой, Божеж мій! А мені, а мені!... Ті!... Панночко!

Глигеріє вже дивлять: грошей у неї вже не має, але її все не пускають, напирасють, топчуть ноги, протягують руки, знають її пальці, а не то підуть, не то тріпають її, лають ся, кричать і, адаєть ся, неї дихають на неї сям запахом поту, спиток і горілки. Вона безпомічно, з страхом озирає ся й хоче покинути Івана, але бачить, що брідні й хустки тільки вічливі його чорного запелюха і чує теж такі самі крики:

— Панночко!... Ой, ріднонька!... А ну!... Руб, руб!... Буді?.. То поножам повола!... Стій!... Меніж, мені!... Панночко!... Панночко!

Вона янєсь вибирає ся з нани. Гомін стоїть отрашений, невимовний. Глигеріє бачить, що вже біля її тих спільників топчуть ся брідні й хустки, а попереду неї янєсь, дуже поотати наробка з лицем турка й дикими очима.

А хмара сує і, здаєть ся, обдає все нижче та нижче. На палку відвідає ся новий стон пороху й, крутчись, повертуючи в себе солоником, піра, трісоти, біжить по дорозі.

— Панове! До дому, до дому! — кричить Каті.

Але її мало хто чує.

До Глигеріє підходить Іван. Він важко дихає, витирає дріжчавою рукою з лица піт і має вигляд чоловіка, який допомогав на пожежі, ледя вярив ся сам з пожего і тепер тільки з жалом і безнадійністю дивить ся на политенське полум'я, а янєсь його праця пірнула безслідно, як праця у морі.

— Ти звернувся ся дуже — зтурбовано дивить ся Глигеріє на його біло-біле лице, яке від чорних очей, борідки і запелюха здаєть ся ще білішим.

— Ні, так... трохи... А тут ще хмарить ся... — повертає ся він до поточного неба: — зараз грім буде.

— Підеш до дому — говорять Глигеріє, який від усього цього робить ся в грудях янєсь порожньо, нудно і безнадійно.

Ось темніє й темніє. Хмара рівняє ся вже з дібом і, ніби зливаючись, купиває ся над ним. Робітники починають по трохи відбігати до ситок, до клуній. Деякі ще топчуть ся біля Жень Я Самі, деякі сварять ся, кричать, лають ся. На краєві далесо-далесо жоргає бласкака.

— Панове! — платучим ображеним голосом кричить Каті.

— Ну, пош не справді таке? Я бо-юсь... До дому...

Раптом, немаче зливаючись, що вони відчували, завідає ся нани надгале снажний вітер з порохом, з соломою, зриває саналюхи, піднімає до гори одіж, гриня лоней і злісно насадаєть ся на ліс, що грінно, сердито відповідає йому.

Глигеріє бачить, що до них біжать

же самим російським самодержавникам, тай пенним о перепаді самодержавія супроти конституційних держав (бо так загінютизував їх Побідоносцев) захотілось поміритись з конституційною Японією — довести, що дійшло до війни із Японією — щоб показати і своїм і чужим силу самодержавія.

На даний-ж Сході річ стояла так: коли Японія перемогла Китай, то Росія вирвала з її рук Манчжурію і примусила Японію задовольнитись самою Формозою і Гріні. За те відкритий Китай віддав Росії на деякий час (на 25 літ) — Порт Артур, а її співлики Німеччина дістала Кіаочао. У Корей Росія те-ж здобула великий вплив і міцно протівилася японським змаганням.

(Далі буде).

Обезпека робітників.

Саме тої днини, коли в бюджетовій комісії запала неприхильна для Керберового міністерства ухвала і спричинила передчасне відходження ради державної, він вийшов перед форум парламенту один із найдалекосіягливіших проєктів, проєкт безпеки робітників на старість. Такий закон вже є по інших державах, от хотіли і в Німеччині, і сей проєкт Кербера нагородили на тімже законі, але він сягає ще далі і через те викликає велике зацікавлення в пресі чужих народів. От російська преса безперестанно ним займає ся і хвалить на кождім кроці зго далекосяглість. Найбільш зацікавлені ся ним аграрні краї через те, що сей закон порушує питання безпеки і різних робітників на старість, а до сей пори тим різним робітником ніхто ніколи не займав ся, маючи перед очима лиш робітників промислових.

Із австрійських країв, безперечно найбільшу вагу має сей законопроект для чисто аграрних країв, якими є Галичина і Буковина,

тому подаємо его зміст тут писемним читачам.

Засадою, згідною з обох законами, єсть, що забезпечення на случай неспосібності до праці є примусом та що забезпеченню підпадають всі наявно працюючі (несамостійно заробковуючі). За се між німецьким законом і австрійським законопроектом заходять такі корисні різниці:

Австрійський законопроект не знає поділу інституцій забезпечення робітників на категорії після роду забезпечення, але концентрує усі три напрями забезпечення: на случай слабости, неспосібності до праці та на старість — в одній категорії інституцій вже нині існуючих, а іменно в „касах хорих“. До них буде належати вся евіденція об'єктивних та суб'єктивних оплат. А що таку задачу будуть могли сповняти успішно лиш більші каси, то після проєкту лиш такі каси будуть існувати самостійно, що будуть мати найменше по 500 або, як каси окружні, найменше по 1000 членів. Оплати мають докончувати ся в готівці за повівоманем, не через впливоване марок до книжочки, як се має ся в Німеччині, бо се посліднє показало ся непрактичним.

Що до самого забезпечення, то всіх підпадаючих забезпеченню, ділить закон на шість класів; перша обіймає особи з річним доходом нижче 240 К, друга з доходом 240—480 К, третя 480—720 К, четверта 720—1.200 корон, пята 1.200—1.800 К, а шеста особи з річним доходом понад 1.800 К. Сей поділ відноситься до всіх трьох родів забезпечення. Оплати понесуть по положенні трудованих та робітників. Рента на старість мала би вносити: в найнижчий класі 160 К, а в найвищий 500 К річно; рента на случай неспосібності до праці 120—160 К річно. Вдова і сироти по забезпечених будуть також побирати допомоги. Віп, з яким починає ся виплата ренти старости, установлено в проєкті на 65 літ (німецький закон нормує его на 70

літ). На покриття рент з'обов'язує ся правительство доплачувати річно по 90 К до кождої ренти (німецький закон нормує сю доплату на 60 К). Число всіх забезпечених обчислює закон на 5 мільйонів осіб. Що до організації кас, то мають бути утворені союзи касів і центральна управа у Відні. В кінці додати треба, що закон передбачає організацію санаторіїв, притулків, лічниць і т. д. для робучих мас при інституційних забезпеченнях робітничих.

Так в своїй основі представляє ся законопроект о забезпеченню наемнопрацюючих і коли би він став законом — треба признати — був би великим ступінем на полі поправи соціальних відносин, забезпечуючи долю мільйонів мас робучого люду, яким тепер на случай вичерпання сил або старости лишає ся хіба лиш ласкавий хліб, як не жебрацька торба. Одна болюча рана соціального організму була би в нас загонена.

Та для Галичини і Буковини мав би сей закон значно більше значіння, ніж для прочої Австрії, бо обіймає не як дотеперішні каси хорих лиш промислових та міських робітників, але і різні чий пролетаріат. Інституцій робітничих забезпечень мали би отже у нас характер переважно різничий, значить обіймали би доси найбільше занедбаний та найбільш на ласку долі кинений елемент. Не потреба мабуть додавати, як далекосіягле значіння мав би у нас сей факт, даючи широким кругам селянства лікарську поміч та засоби на лічєве, охорону на старість і т. д., а з другого боку збиваючи сї незорганізовані доси круги немощів у рамки аграрно-робітничої організації. Пропоновані д-ром Кербером каси робітничі могли би тим робом стати у нас чималим чинником культурним та заразом дати основу до нових соціально-політичних формацій, чого можна собі лиш в інтересі розвитку праці бажати.

Збори Русинів Кіцманецького повіту.

Сей неділя о 12. годині в полудне відбули ся в селі громадського дому в Кіцмані збори рускої інтелігенції та представителів руских товариств цілого Кіцманецького повіту, які скликав головний відділ „Рускої Бесіди“ в Чернівцях задля просвітної та економічної організації Русинів сего повіту. Збори були дуже численні, так що простора зала ледве могла вмістити людей, що прибули зі всіх сіл Кіцманецького. Зібраних повіватиме голова Кіцманецької філії „Рускої Бесіди“ н. учитель Іван Прокопів, дякуючи присутнім а в особі н. постолю Пугуляков, голові центрального відділу „Рускої Бесіди“ н. проф. Ом. Поповича, н. радничого суду І. Семані, оо. Драчинського і Калникова, а. начальника Дм. Ваганова та прочій інтелігенції і селянам, що прибули на збори, відтак передав провід н. радничого Семані, що і зі свого боку повівати присутніх і уділяти слово голові центрального відділу „Рускої Бесіди“. П. Попович повівати пів зборів, котрі скликав, аби порадити ся над повітовою організацією Русинів, котра би мала дбати про засновання нових просвітних і економічних товариств і о піддержанні та розвії тих, що вже є; бо годі з тою роботою упорати ся з одного центра, ним би були доси Чернівці. Бесідники звернули увагу зборів, що в Кіцманеччині в ще 12 сіл, в яких нема ніякого товариства руского, а ще більше там, де є лиш одне або друге, не мало знов таких сіл, де взагалі товариства не проявляють ніякого життя, не роблять

ніякої роботи. Сему лизонь, що є по всіх повітах, не можуть порадити одні Чернівці. Русини помагають найширішій і найвразливішій праці в тамешних головних товариствах. Тому треба, щоб в кождім повіті заснувати філію „Рускої Бесіди“, в котрій би була філіальна дбає про читальні свого повіту, так як „Селянська Каса“ дбає про всі маси, що є по селі. Бесідники думає, що там, де філія треба би в кождім судовім повіті, бо чим менший круг філії, тим докладніша і дельна робота; отому, чи не добро було би заснувати попри філію „Рускої Бесіди“ в Кіцмані ще особну філію в Заставні. (Славно!)

О. Драчинський із Товтрів говорив відтак про користь, яка є для народу в Читальні, Касі і Січній, проти котрих пороги возносять недуманню, що те „Унія“. Бесідники поручає скласти особну філію в Заставні. (Славно!)

Відтак забрав слово поєса Пігуляк і в довший час промовив німським селянам, що мати „Русна Бесіда“ дбає за не 25-літній мизаній праці того щасливого часу, що єї родина, себто рускі товариства, розмішала ся там чинило, що нині годі вже самій мамі рідити всіма, тому адає свої менші діти читальні — на ової старші доньки-філії або сестри і ділом спомогати своїм сестрам. Бесідники похвалили, які закони ухвалили сей на послідній сесії, які широкі права надав їм ними народом. Треба-ж тепер тим дорожчим майном добре орудувати, щоб его не змарнувати а використати як найкраще. А до сего треба розуму просвітити, чого можна набути лиш в добрих товариствах. Тому кончею подбати як найстаранніше, аби по всіх селіх були добрі товариства, що працювали би зі всіх сил над просвітним народом. Задля того поночі а філію „Рускої Бесіди“, щоб враз із головою „Русною Бесідою“ шире опікували ся всіма просвітними а економічними товариствами рускими в цілїм краю. (Оплески.)

П. надучитель А. Зибачинський відноситься потребу, здивувати в Кіцмані „Народний Дім“ для повіту.

П. судія Вурачинський промовляв про нагу організації мас а долі в горі, що є одинокою тріскавою підвалиною народної сили. (Славно!)

П. проє. Попович констатує, що промова передбесідників і загально одушевляла, а якими їх прийнято, є доказом, що збори признають потребу такої науки читальні і т. а. товариств у філії „Рускої Бесіди“. Далі зазначає, що з тим не сподучені ніякі нові видатки читальні, бо єа є порох, які читальні платити не на рік до „Рускої Бесіди“, буде вона мати всі видани товариства, відтак членські права у філії і в головнім товаристві, ба що а раду і поміч філіального і головного відділу товариства в кождій сирії. Згідом будова „Народного Дому“ в Кіцмані надіє ся бесідники, що почальники міста і рада громадська споможуть філію н. пр. відступаннем громадського ґрунту на ту добру діл, о що просить присутнього начальника і радних міста.

П. начальник Бажає відповісти на те, що буде старати ся о поміч громади на діл, в котрім би мала а бурла прийняте та просить і н. поєса Пігуляка о поміч руских поєсів для сего діла. (Славно!)

П. поєса Пігуляк зазначає, що рускі поєси так, як видавали нині є. р. на кіцманецьку бурлу 8000 корон на будову а 800 корон на єї удержанні, подбають також о поміч і для сего досконалого діла. (Оплески.)

Голова зборів піддає на остаток під голосованні такі резолюції:

1) Збори ухвалюють, щоб попри Кіцманецьку філію „Рускої Бесіди“ скласти а філію для заставницького судового повіту.

2) Збори ухвалюють, щоб влаштити в Кіцмані читальні, щоб влаштити в Кіцмані читальні, щоб влаштити в Кіцмані читальні.

3) Збори ухвалюють, щоб всі Читальні і Січні належали ли членам до тов. „Русна Бесіда“ в Чернівцях.

Всі три поєси прийнято одностайно і з одушевленням.

Тому, що черновці гості мусили відійти на дверц, розпрощали ся вони сердечно під присутність.

Член відділу Кіцманецької філії, гесподар Ростоцький відзначав в гарних словах поєсов Пігуляков за его труді омак добра народу, що збори прийняли рішучими озвонами. Слава!

робітники а янось томою і срою одожею в руках і щось гунають надли. Ті також щось несуть і біжать до Каті, Жені і останніх.

— Доц буде, панночню! — захвалюєсь говорити один із передних, зупинючись перед Гамієрією а Іваном. — Угрієтєсь... Ось... що маємо... Святий, рідне... Воно не так змочить...

— А ви-ж не? — вагаєт ся Гамієрія, дивлячись то на робітників, то на Івана.

— Е, не! — в усмішкою мата відомо рукою чоловік. — Доц зме, а вітер висуше!.. Ось... наляньте, то воно янось... Беріть, беріть... Карно, дай наиче...

— Але Гамієрія помічає, що Іван янось одсодуєт ся, ніякво дакує і падає на неї погляд.

„Вуа!“ — пролітає в неї думка, і знов щось адаєт ся глотку.

— Ні, ні, спасібі! — поспішно говорить вона. — Ми а так... У нас є святики... Ми постигнемо ще вітти... Спасібі, спасібі... Угрівайтєсь смі, пам теж треба... А ми так... Іван, поїдемо!

Іа адить ся, що робітникам догадуют ся, чого вони одмовляють ся а іа етєє піпиво — і мала їх, і соромно-соромно. Але вона хуто біжить до брички, наліває а хана в руки віжки. Іван теж вистрибує за нею. Гамієрія озирьєт ся а бачить, що другі епіпажи вже рушили а повертають чогось до лісу, а на тому місці стоєть заробітчане з одією у руках і очевидячки балають між собою.

— Прощайте! — повертаючи коней до лісу, каде Гамієрія до робітників.

— Щасливо... Прощайте... Спасібі вам... Хай вам... від Бога... Спасібі вам! — чуєт ся від них, але Гамієрія чогось відчуває ся серед них подя не то допрі якийсь, не то образа...

— Ех, свинство! — бурчить янось заїсто Іван.

Гамієрія біжить коней, і епіпаж зегіє, нечуєт нотить ся до лісу. Вітер дме їм в спину, рве наподохи, які понимусьт придержувати рускими: ліс шумить і а погрозово хитає їм назустріч настебурченим витьм, мов острігачі.

В лісі не так віє вітер, але темніє, більше шуму а страшніше. Під високими, густими дубами стоєть вже передні епіпажі, а з під них чуєт ся ліпчий і чоловічий сміх, гомін, крики.

Гамієрія вибирає густий дуб і зупиняєт ся.

— І ма під бричку? — питає вона у Івана.

— Ах вони алякають ся а понесуть?

— Семен! — кричить вона — Семен!

Дось глухо одзивляєт ся Семен, і во дуже то хуто чоріє його постать серед дерев.

— Сюди, сюди!.. Та скоріше!.. Держи коней, бо ми заліземо під бричку. Семен у своєму чепені уже. Він бере коней за поводі і молвич (видно, не задоволено) застїгає біля них. Гамієрія поспішно, нервово бере а бричку наизм, аляд був на сідниці, своєю поєту, зонтин, паліть і подає Іванові, який вже сидить під бричку. Умоцують ся.

(Далі буде).

Відтак прийнято ще справознаве з діяльності і в рахунок уступаючого видає Кізіманецької філії і набрано на остаточний новий підхід, до якого увійшли:

І. Семан, др. Вовідна, Д. Бажан, Остап Попович, В. Ростоцький.

3 верхів наших любих гір.

Кобиляче, отамане батьку наш пробудись, неспроста хоч на часочок, додай нам духа до борби, а підтак ми вже самі підемо в перед!

Не бійся отамане на світ сонний, широкий і вітряний галупти, сьогодні вже не знатимеш тобі за слова прада, за свободу народа, яку ти так радо у гори наші вносиш хотів.

Проминули вже ті погані часи, до ти з прирости легкими мусиш у недоступних борах і крутих роках зенатись перед жорстокою, неумолюмою рукою шалити панів Джорджована Гейманса Ромашкина. Не мнеш вже їх, щезли пошквали з наших свідів гір як дим із печі, а численні могли, в котрих спочивають жертви їх жорстокості і сваволі заросли дорощиною і з землею ірівнались.

Пролетів хуртовина пильної злоби нашими горами і вжеж їх більш не вертати. Проминули страшні часи — застала свобода, вернувся нам наші полюблені бори, ліси і пастища. Нам так добре було — немаче у Бога самого, але ти батьку Духівне вже того не побачив, у Гунорі записав, мученику гунуцький, у твоїх своє жите.

Не стало між нами Кобиляч, найлішого нашого порадища, найдорожшого брата проводира і заступника.

Полягла голова позачапа у лавастім бою, у темну могилу, а за нею поволи і наше щастинне, тихе, любе патріархальне гірке життя. Наша доля понидла і змаріла.

Он галич Путалін — се столиця руских гір — який закована она права з кім округом сіз у найгірший темноті у поволій розпущені, парали, лінькості, убожесті і крайній ніякості. Тому воскресня іши мученику, поради у лизій гадий, поводи у біз в чорних думках, норогам нашім. Онда легіш, правичні борів свий на пласу у долину на параді акус свішуть. Уже відшлись чи мало їх а ти все ще спаш — тебе все ще не видати. Мабути і не ворухнешся, бо сира могла прикласти серденько, приприди бестрі очі на віш. А твоє наука? не змаріла, не затихла!! Нам старина що дини про не вновідіа, а звуки сі що дини голосніші, що дини чарівніші, она жина, мудра і велика. Наука твоє наш незабутий отамане-мученику догтів до уга живішого спачого, алодичого Гунуца.

Але що за диво, розбудився Гунуц, протирає сформала очі і собі не вірять, що не в своїй рідній хаті себе бачить, а під коршмою у залужих гадій, над дебрами, над бездонною пропастью. У сні тут він опинився.

Зариди з серця цілого Гунуца, бо арозумів, що пострадив все батківське добро, ще й душу готов запропастити.

Дрімачи затроєний гаспідською сидухою, він і байдужий на те, що являю неясності, вони грабелні у овечій шпірі розносять его добро, хурать і шатрують добродушного Гунуца, а як вже обібрали, огриали его як гусівниці дерево, тоді ногою копан клятий розбійник нездару Івана і отверєє ним двір.

Станеюла се сордешний Іванчик з друго протирає очі і пригадує собі, що молись був мученим і статком, тепер убогим і лянщиною — до тепер іти, що робити, у кого поради питати?

Нараз чує гамір, чує голос знаменний его укам, се ситиш, тишачі его братів-Гунуців танок убогих обрабованих у дрімоті як і він. Ідуть гуртом; чим даліше у діл тим більше їх збираєся. Не пройшло годки зо дні, як пару тисяч народу уросло. Ваче біоли в умі позитались.

Востріх з мовдра дав знак, що хтось значнийший прибуває. Громада очі звертає у бік, уступає дорогу поважним гостям, що прибули в дальших есорті Путалінціна.

Ідуть! На переді о. Попель з Донгомоли галиччю, а з ним Юра Соломійчун, оба не мало терпачі на волю Гунуца "лячччч", дальше о. судин Федоренч, о. Стриниш, русо-кат. місцевий парох, оба головні водичиники нашішних

аборів, побіч них ступає п. Ковач, найрештійший помічник овода згромадження місцевих господарів. За ними учителі: п. Ю. Гордійчун, Галба, Валошеску, Врандас, Брага, Майковський, Шевчик і Мандрик. Се одиниці робітники на полі просьвити у горах, се одиниці пристоді тешиш нас, люду убогого. З учителями прибули танок і їх жини тут. За ними много вишній інтелігенції місцевої. Спінити і ніякості іновіриш, щоб послухати, що се там буде говорити. Се у товариство "Січ" Гунуца мучиливських гуртуют! "Тишина!" Отець Стриниш збори отирає — на батька сичового о. Попель просить. Встає поважний батько сичовий, оком весело глядить і покликую на заступника свого Юрія Соломійчуна, а паню Іванчику на матку сичову просить. Тепер ознаєся батько до вібраши слонами з серця шіого: — Брати і сестри отяксь, галичте перед себе, чи не страшно нам у ту пропасть давнитись, до нас горішка, розпущта веде, чи не жалі нам ваши дїтчи на шир грабелній лівірочі віддавати, що у наші хати так часто заходить?... оновити грішине життя, вступити на дорогу, котру нам проводирі вишнього свята укажуть, тримайтеся за руки як огниш у лавасті, а певно лаво перемоните, а певно у гори наші лізна доли засвітат. Так кінчив поважний народодлюбеш одинокий ревний борець за долю Гунуца з номж сьвятицтв.

Тепер п. Мандрик витас вібраши в імені тов. "Січ" в Довгін поля на Буновині, а дальше попенює докладно і складно статуті товариства "Січ".

Юрія Соломійчуна з Жабього просить о голое, своєю рукавою поставлю, налимь поглядом очей, влучивши словами, премірами з вишнього і данного життя мешканців гір говорити-промовати сик верховни до своі. Слова бесідни на як кулі гострі прошибають серця гунуцькі, ім що з роду не доводилось чути таку правду, ім кожде сичине чимось незвичайним адмесь, ім самим вірять не хочє си, щоб їх побратим у сїрану, а так мудро і складно говорив до них. Ні одного зла, якого наріз допусак се не прозбува передачи ім поставити, а за сик подан спосіб, як народони спасається. У своїй пітера голівний бесід влучили слухачам як найрозумніше і найважчійше спосіб дальшого поведєня, тишачі сиз нотмались по лизих сїромах Гунуца.

По сичичей бесід без перерви звучав оклик подики Юрія Соломійчуна, тому уважному галиччю Кобиляч.

Тепер садувал вибір старшин і сі приречени. Кашовим вибрано І. Матвєвичча, осаулою Івана драматжору, справником Степана Крижшера, учителем Степана Гасбчула, скарбником Івана Рабчинського, чигарина Петра Галицького, Онуеріа Ліара, Василя Попельаша, Івана Лізара.

По зложеню сичового приречени і роздаю відкази уставили се нові сичовиш чиріама до походу під проводом нашого Юрія Соломійчуна і засіпали трімо на вої гори: "Гей там на гори", "Не пера", "Ще не вмерла Україна".

На прашанє промови п. Майковський в імені "Січ" в Стебках желуючи поволу товаришству як найлішого розвою і найбільшої агоди.

Затрубів сурмач генералний марш, задулал мотрі розносачі у неботичні верхи нову вістну, раділю надію лучної судби для Стриниш Путалова. Вілпо розходились Гунуца у свої жтаа роздумуючи поважно над новим діним життям.

Сусід.

НОВИНКИ.

Чернівці, 22. грудня 1904.

З дирекції дібр. Цісар іновував Зденка Триніка дібним радником, Едмунда Тока дібним директором у VIII. ранг і Рудольфа Вайса рахунковим радником.

З нагоди іменина на сьв. Неволли дістав посол Н. Ваєлмо 973 ластонних і телеграмічних вітаний. Перша телеграма, яка наспіла в переддень сьв. Неволли була від митрополита, д-ра Рентя.

І той рускі товариства з Чернівців і з провінцій дістали веселим заслуженому нашому посланиці щирі привіти.

Ювиль Івана Нечуя Левицького назначено остаточно на день 31. грудня і 1. січня п. ст. т. а. на суботу і неділю. Який має бути характер сьв. та — ще не зясти, але треба надіятися, що тижий і довірочний. Наші товариства — як ми доносили кодавно — мають почитати князя відповідною адресою прас із током, на який видий чудодушой образ п. Ян Козловський: "Гунуца на коні". В дальній мріє гунуцьке село з горами, потоками та гунуцькими татарами а на сьв. перелік шпашеся образ гунуцької дічини у сьв. чині олішю, на чорнім блоні коні. Так образ, як тека робавні на білім перламента.

Зі суду. Пересесено ось тих судових напівствіт: Петра Попелькула з Сторожини до Чернівців, Каєтана Янубовича з Селетина до Сторожини, Герберта Гутельсвертера з Вашишів до Радичів, Аврама Зібера з Селетина до Вашишів. Дальше іновувано рахункових підсудівників канцелярства судовими: Берігарда Фрайбортера з 39. п. н. для Сторожини, Альоєва Маха з 66. п. н. для Селетина і Янона Шіллара з 30. бат. стрільців для Селетина.

Періодичні сходни тов. "Руська Весіда" в Вашишях п. Ч. відбувають ся що середі і суботи вечером в ділоші товариства. Хто хочє весело перевести час, алозит спористати із тої вагоди і прибувати на сходни. Особливо звертаємо на се увагу доовичини інтелігенції і миско надіє, що за кожним разом прибуде чимсь, тим більше, що столяни відбувають ся без жадної оплати вступу. — Від виділу товариства "Руська Весіда" в Вашишях п. Черн.

"Руський базь". З нечатиєм лютого має відбутися сьв. величавий руський базь в Чернівцях.

З судової сні. Для 20. грудня с. р. підбула ся розправа перед чернівецьким трибуналом против Михайла Габора з Доросиниш, обжалованого за крадіж вишньої сичкості збіжя у тамошного господаря Дмитра Стадиниш. На розсуді суд вислухав Василю Гануєву, яко свідка, котри писала під присягою, що вона одної ночі, зокати в кушак лавичні недалеко Стадиниш сядиби, бачила, як з обісти кийшло троє людей і набравши мішками, і що межі ними людий пінала вона по обличю, мові і одже обжалованого. Суд одином, не набрав переконання о вині обжалованого, котрого беронив адвокат др. Галі, і унілівав Михайла Габора від иши і кари.

Подика. Товариство "Січ" у Васильєві складе щирю подіку щирій патріоті Ва. Маруєві Смирнчачькій, учительці, і Кузінціш що вишила дуже гарну хуртосу для товариства "Січ" в Васильєві. — За товариство "Січ" у Васильєві. Юрія Князький кошоний, Арнодій Галиш писар.

НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

Плян видань Видавничої Спідки. На однім із останніх засідань дирекції "Українсько-руської видавничої спідки" у Львові прийнято новий план видань. До тепер видавала вона книжки в трьох серіях — більш книжки в першій (безстрестичній) і другій (науковій), меншій — в третій серії, т. зв. Літературно-науковій бібліотечній (на переніну книжки безстрестичні й наукові). Перша і третя серія мали приписане число номерів на рік (12 книжок в першій, 24 номери в третій); друга не мала й видодла рідко — о скільки дирекції для неї лишало ся фондів і часу. Тому переважали до тепер у виданні Спідки видання безстрестичні. З огляду на крайню потребу наукових підручників у різних галузях знання і українсько-руській мові предлажи дирекції Спідки голова її проє. Грушевський такий план, прийнятий дирекцією до переведення з найбільшим роком: другу

серію влучити з першою і в сій влучній, більшій серії давати на черг угубльній безстрестичній й науковій, при тім децо побільшити перестичну вагичість книжок у сій більшій серії, поменшій даючи до малої (дальшій третей) серії; зловуши тилим чином мієся для 6 більшій (у більшій серії) і 7—8 поменшій (у меншій серії) наукових книжок на рік, отарити ся протягом кількох років дати по можності новий і систематичний цимж підручників, зложивши у прагнучій формі, але вишній науково зроблені (головно, розуміється, перекладенні) із таких наук: геології, палеонтології, біології, антропології, еволюційної психології, соціології, історії філософії й сучасних її проблем, філософії права, права політичного, суспільної економії, історії культури, історії важливіш літератур, історії політичної й суспільної з особливим оглядом на важливі сьв. нові історії й її головні чинники. Дирекція постановила перевести сьв. план, о сьв. показе ся в загальній можливості (що до некупності), випускаючи більш наукові книжки. З найбільшій плані стоить (по части друкують ся вже, по части приготували ся до друку) такі підручники: геології, історії походження чоловіка, суспільної економії, історії філософії, історії Жидів, початки християнства, історії великої європейської революції, огляди історії головних європейських держав у XIX. в.

Концерт "Бук. Воли" в Чернівцях відбув ся в неділю дня 18. п. ст. грудня в великій залі Музичного товариства і аниав дуже добре. Публіка, майже виключно руска, зняла всі лави; на зрісала, голівнож у першій рядіх було багато крісел відкриті тому, що раз був концерт відложений і публіка, голівно з провінцій тилим було прихати другий раз. Що до самого концерту, то хорі тримали ся дуже добре, нікоди надов було прашо і великий поступ. Найпрасше безперечно зняла пісня "Про Куперяка" в баритоніом солом Іана Ярилозача, під умілою упривою п. Колера, який знаменито інтерпретує музичу Лисенка "Піснь прих" а "Лютішого Голандца" були відкриті всім добре і сьв. и-ни Бухер і и-ні Луи-кої, що водеді добрим і сьв.ишим сопраном, подобали ся публіці загально. І на Бухер відіграла ще зі арозумієм позолонє Лисенка — а в тенороних сьв.иш як значаино одушевили публіку своїм голосом п. М. Левицький. В піснї "Живем, живем" мали ми нагоду по раз перший почути чудовий баритон о. Бучина, який прас з п. М. Левицьким прекрасно відкрити при асимпантменті хорі разиш: "Притишє, пориш". Баритоніст п. Уляноса і й, при сьв.ишчєні лаво відбув ся концерт, май голє по сьв.ишій, ад те микий і ише его укивати, як треба. Із пісєш, які він сьв.ишав, найпрасше аниали "Гетьмани" Лисенка і позолє пісєш. Одного брагувало на концерті, а то одушевили публіку. Походило воно певно з того, що сик разиш "Бук. Воли" пустив ся на "міжнародне поло", рахуючи на участь чужої публіки. Тимчасом позолє ся, що чужа публіка не одушевила ся навіть баритоністом в Віллі, а сядо "зпозичила" сьв.иш власна руска публіка, яка, розуміється, ся, по може знайти смалу у чужій музиці. По який думиш на будучє нам "Бук. Воли" не повинні вилати ся на чужу музику — а строго тримати ся своєї програми: розкрити власну, щирю руску народну пісню, не лиш в руськими словами але й з духом руським, бо знаємо ми на полі музики далеко не маєм.

Іван Левицький. Хилри — поієсть — Львів 1904. Назалом упр. русь. видавничої Спідки. Стор. 524 8°. Є се перше по іи п. и д а с сьв.иш повісти нашого повістара-милізата. Повість ся написала ще 1873 р. була вперше друкована в Каті, потім в бібліотечній "Дізі" в Галичині; тепер автор переробив її значно з иччччч додал два нові сьв.иш уступі XIII—XV. Без яких повісти робила дальшше іррашєне педонічєно. Ціна повеліла воєго 4 40 кр. Книжку можна набувати у Львові, в книгарні товариства Шевченка. Можна її також замовити через упринтала друкарні п. Захаря в Чернівцях.

вони мали у Китаї, вони могли легко задержати тільки при допомозі Росії. З Кореї Росія забрала своїх агентів і на якийсь час підірвала від своїх концесій у цьому краю, чим на певно зацікавила Японію. Чи потрібна Росії Маньчжурія? Про це багато людей думає — всяк по-своєму. Але з погляду Росії думаю, що коли-б можна було заволодіти сими краєм недорогими коштами, то й варто було-б це зробити, хоча великої цінності Маньчжурія для Росії не має. Південна Маньчжурія густо заселена і могла-б розуміти ся власні давати матеріал для російського війська, північна Маньчжурія має де-не-де військові стени, де могли-б оселити ся північні Росіяни, але добрих земель там дуже мало, тай клімат дуже острій, на півдні-ж клімат ні для Росії, ні для Українців не годящий. Багато казалося, що треба Росії мати пристань на теплому морі, як базу для своїх кораблів, але як тепер показалося, Порт Артур за таку базу не йде, бо має дуже тісний вихід, тай що то за база — в 1500 верстах від осередка держави? По правді кажучи, ні в яке порівняння по своєму значінню для Росії з турецькими землями Маньчжурія не може йти. Кажуть, що Росія могла-б дуже легко вернути Китаєць південну Маньчжурію з Мукденом, застанити собі на віки північну з залізницею на Владивосток, тоді-б справді мала Росія дуже добру і міцну границу. Але те не сталося тай не могло статися, коли зважити, що Маньчжурія зробилася жерелом доходів для всяких підпомощників самодержавія, бо гірко вібрані чи адреті з російського чи нашого мужика гроші йшли в Маньчжурію, як у якусь безодню, щоб збагачувати усіхних пройдецьвітів. Під той самий час як зачало палати македонське повстання, занедався у столиці Кореї купити російських і данських аферистів і за допомогою російського політичного агента Павлова здобула від корейського уряду, обіцяючи

йому внаслідок від японського впливу, важливі концесії на заарендовані лісові над річною Ялу. Сими концесіями Росіяни рішучо зривали свою угоду з Японією і тому не віставалося більш нічого, як готуватися на рішучу боротьбу. Можна-б поставити питання якже-ж можна було робити це під той самий час, як вже запалило на Балкані? Але треба-ж знати, що в Росії парсамодержав'я, а побіч його сотні охоронців самодержавія, котрі, як такі, те-ж мусять мати певні права до розпорядку державними справами. Відомо усім, що на чолі концесійністів став камергер Безобразов, до їх-же причислюють і намісника Алексєєва і інших великих достойників російських. Кажуть, що там були і невеликі князі царського ковіна і царяцтва плена і її данські родичі. Бог їх знає, хто там власне був, але що там були найвпливовіші люди, це певне, до того — що робило ся там у місяці маю 1904 року, напевне не рішучи би ся зробити на власну руку навіть намісник Алексєєв. На маньчжурському боці річки Ялу поставлено дві батареї і укріплено їх добре; а російські салдати вероломно за робітників, тисячами переходили річку і ставили на тім боці велике будівництво: хати, великі доми, поїздки на схемі лісу і швидко зробили там цілий російський городок, так званий „руський посілок“ із Іонанією, де поставлено силу тартарів. У червні всі Японія кинула ся у окопі, а з початку серпня російська чорноморська ескадра ходила в Інду (між Бургасом і Востфором) підтримувати болгарське повстання і вже-ж у Македонії а трохи чи не під самим Царгородом, але незабаром після того російський міністер їздив до Болгарії, щоб втихомирити Македонців, а тимчасом Росія обіцяла Японцям, що до 15. листопада введе свої залоги із Маньчжурії. Таким побитом у осени 1903 року перед очима російського уряду, котрий все ще вагав ся і так і сяк,

стало параз питання, чи на ближньому чи на далекому Сході вести війну. Воно для розумийного уряду треба-б було все те собі висловити данно, не заважаючи ще клопоту на двох кінцях світа, але тепер навіть і для російських самодержавників стало ясно, що на стала крайня пора робити щось одно. Пова границями Росії народні маси часто думають, що російські дипломати люди дуже аручні і вправні у своїх ділах. Загравачі дипломати дуже добре знають ціну російських, але мовчать. Між тим нема мабуть щадливіших людей до цього діла як російські дипломати. Се все люди дуже великого роду, пилили вони дуже мало і то або за границею, або по російських упривілейсованих місцях. (В Росії є такі огнища, де приймають тільки дітей перших чотирох рангів, се-то ексцеленцій, або записаних у 4, 5 та 6 часті дворянської книги). Вони, правда, вміють добре поводити ся у товаристві, але на те мають дуже мало наукового знання, бо вся їх наука дві чи три чужі мови. Люди ці найчастіше або відчайдушні неастротенки (нащадки пильності і рознусти предків) або самі пияні та рознустанки. Коли між російськими дипломатами робить хто що небудь, то се бувають студенти Лазарівського інституту, або Східного факультету, але їх завжди держать по задніх кутках і з їх ніхто не доходить більшого місця як консула.

Розуміють ся такі дипломати не зможуть досконально діяти про всякі народні відносини, але навіть і ці дипломати стали натякати на небезпечність політики закордон на двох кінцях світа. Тоді на кінець російські перхондції надумались і порішили замириши на ближньому сході, повоювати на далекому, і в кінці жовтня деякі люди вже казали мені, що матимемо війну з Японією. Що викликало таке рішення, тепер ще важко сказати, але знаючи всю пиху російської самодержавної партії, її північ

ність самодержавної управи, її ненависть до всякого вільного руху, годі, щоб не дивуватися, що поміж їми знаходилося багато охотників „усмирить“ новітню конституційну державу, з другого боку певне й те, що не сподівано ся вде стільки особистих користей для різних великих людей як у Кореї. 15. листопада російські залоги не тільки не покинули Маньчжурії, але навіть на ново увійшли у Мукден.

Японія раніше обіцяла, що коли Росіяни не покинуть 15. листопада Маньчжурії, то вона буде повоювати. Але війна не почалася тоді. Росія залила охоту зробити деякі уступки і Японія згодилася вести переговори. На певне обидві сторони думали одурити одна одну і за час спокоею добре виготуватися і улучивши нагоду накинута на порога, хоч з російського боку були справді люди, що не хотіли війни, бо хоч і не лічили її небезпечною, але вважали, що вона обійдеться ся дуже дорого, а здобутки її будуть дуже незначні.

(Далі буде).

Політичний перегляд.

Револьюційні російські партії.

Як тільки в Росії подуло недавно чимсь трохи новим, зараз заворушили ся за ініціативою фінляндської революційної партії опозиційні елементи російської держави. Незадовго, після відозви фінляндської революційної партії, відбуде ся в Парижі з'їзд представників опозиційних сторониців російської держави, де і уложено відомий меморіал, зазначивши свої крайні елементи до боротьби з російським самодержав'ям. Що цікавого було на тім з'їзді, то се, що в Парижі по раз перший зібрали ся разом польські соціалісти Р. Р. S. із представниками „Ligi Narodowej“, органом якої є „Słowo Polskie“, отже найбільш шовіністичної польської партії, зібрали ся соція-

ли і образили всіх... і тебе... Я знаю. Але мені було тижно. Мені адалалося, що ти не вважав на мене, що мене ніхто не любить, що сміють ся з мене... так... Ні, не треба... Я дурна, скажеш... Прости Ваню... Я більше не буду... така... Прощаєш?

Замість відповіді він знов хана і в обійми і між поцілунами говорить:

— Прощаю... Прощаю... Люблю... люблю... Чуєш?

— Любиш? — потискає вона силтати. — За що?

— За те, що ти... жина, що ти не вимуштрована істота, а людина... За славу твою, за... все!... Правда, дива трохи, але знаєш, я тобі скажу...

І він говорить їй. Бури по трохи меншає. На мосту стихає, вітер птомив ся й не прутить доревон, тільки дощ ще в більшим шумом падає на ас. Іван теж пошалу заспокоюєт ся і, поклавши голову Ганнорії собі на плече, мліе про водить їй теплою рукою по шеві. А їй і неврівнено від цього, бо знає, що він познаним своїми чуттями, ніжними пальцями почувати її рідне работиння, і який душно й солодко, й досадно чогось. Вона притула його голову до себе й, закривши очі, починає плакати цілувати. Спілськи проходить часу так, вона не знає.

— Годі, пізно, годі вже!... Пера-лізати... Дошу вже не маю... — чує вона Іванів голос і наче прокидаєт ся. Значить з його шай руку, вона гамбоню, з хрипанним зітхав й проводить рукою по лицю. А воно так гаряче, ніби вона не проти вітру сиділа, а проти вогню полумя.

Дошу вже справді не маю і в ділі видийде трохи. Десь за дубами чути знову сміх, балакучу, порегування.

— Іван Васильович! — чуєт ся

Катин голос. — Де ви? Гого!... До дому!

— Холодно, Ліно, надій, мов пальто, — говорить Іван, віддаючи білу неї. — Вохло, застудили ся...

— Ні... — каже боявше вона і бере в руки віжки. Вона зовсім не почувала ні холоду, ні вогнесті, — їй душно, чогось тажко, чогось сумно, хочеть ся плакати.

Знов рушають, тільки попередку Іде Семен, який показує всім дорогу. Вересня знов мліають ся за одні, за бичуки і наче мліають, прощаючись з гостями й обіцяючи їх кравцями дощу. Повітря зогло, свіжко, бадьоро.

— А так вже не має... — дивно промовляє Ганнорія, вникаючи на шлях і дивлячись на те місце, де стояли побитини. Там тижно. І тихо скрізь навкруги. Сірий шлях зробився чорним і опразно темне довгою смугою серед хлібів, що адають ся топор сирими. Небо наче неспирало, віднало ся далі у гору і сімьєт ся своїми лоранами.

Коли задоволено ширляють, знають виразку й конитани; попередку чуєт ся легкий сміх і гомін з овінамі: дме ледве помітний вітер від прудкої їзда. Все спочинає від лютого бою. Стоя, як притомлений волетень, дихає рівно, сподійно і ні беззвальною силою. Ледве помітні покриті хлібами мегали плавають і доважеть ся по заду; тижно, вільно.

— Інший контраст з бурєю... — ледве чутино каже Іван. — Здаєт ся, або то був тільки сон, або се... Але як гарно від цих сміх!... Не дай Боже не жетти жити сини поном, або тією бурєю...

Ганнорія рангом притулає з віжками руку до лиця і починає, сама не зна-

ючи чого, гірко плакати. Іван змиває й якийсь мент адявовно мовчить.

— От-тоб і я маю! — заренті говорять він. — Чого се? Що з тобою, Ліно, голубко?...

— Так... не знаю... Нічого... Я зараз... — сідає вона.

— Ну, годі-ж, годі...

Він бере її за руки й, ніжно втішаючи, хоче одірвати їх од лиця. І голос його такий зтурбований, ніжний, добрий, нагадає покійницю матір, і що більш хочеть ся плакати від його.

З боків шляху темніють кмісь по статі. Вони зупиняють ся і стоять, очендичи, нові пробудуть. Коли всімак рівнаєт ся з ними, вони сидять ся-пелюхи й уклоняють ся.

— А от і подвійні памі... — каже Іван. — Ну, буде вже... Звернувалася ти дужа... Вони уклоняють ся їм.

Постаті щось говорять навіть, але не чути добре, бо вони ніби одстрибують ся єпіжа, а замість тит вже стоять нові, теж з клунками і явним плазнями на плечах і, теж уклоняючись, знають за бречкою. І так довго, довго... Вони стоять по одному, й групами, з клунками й без клунки, змочені, а прісталою до тіла сорочною, голодні, зморені, й низько уклоняють ся єпіжакам і соням, які мов тікають від них.

— Який глум... — сумно говорять Іван.

— Ах, дай ти мені сповій з ними! — вмиєт кмісь злітно сирину Ганнорія. — „Глум, глум!“ Наче з шина, або мову пробить що... А, дай сповій!

Вона бо кмісь, нагана передні єпіжаки, зморені їх і... натискаєт ся на „літ“. „Вони“ рухають ся, але, закувши ступні, зупиняють ся, остунають ся

на бік і, виказавши „благодієль“, спідлають канелюхи й уклоняють ся. Але Ганнорія не бачить, не точо бачить їх.

— З дороги там! — кричить вона різним голосом і ще дужче бо кмісь. Постаті ніби біжать, назустріч, мліотать, знають поладу, але краю, адаєт ся, каже їм. Чи від прудкої їзда, чи від цих людей, чи від чого другого, Ганнорія починає рости в грудях щось таке, гостро, скажеш. Вона рангом по чучерськ відводять ся, змажує рукою, дива сирину, й нові, як вітер, підхлюпають бречку, мліають єпіжа й скажеш несут ся вперод.

„Виж!“... — свистить їй в ушах.

— Ліно!... Ліно!... — чує вона зважаний Іванів голос: але дива ще більш розростаєт ся в грудях, розира їх і росте се з них буйним притом на волю. Їй вона чує, що коли вона кричить, то се буде такий крик, що не тільки кмісь, але й людей перепазнає. Постаті вже не видно на шляху, але Ганнорія знов відводять ся, знов змажує рукою і регочучи одкадаєт ся на самий єпіжний. Іван щось говорить, кричить, але шум і свист такий в ушах, що нічого не можна розібрати. А нові зетить; а грива їм мають по вітрах і через се адають вигляд, посяжені: бречка адригуть ся, відстрибує на вибінал, а лице дотить з волею і конит грудки мюрої зміа, дух захоплює, і тільки чути страшний вітер в ушах, ступіт конит та торохтіння бречки. Іван уже мовчить і, млію адавши за лівою Ганнорію, сидить без канелюхи, і чуб його так смішно літа на всі боки.

Десь далімо починають мліотать нові. Спершу див, потім ще один, далі цілий ряд їх, нарешті вони вже пере-

що за те на ній Росія є великим і славним царством. До цього ще дійшли до суспільності і правдиві звістки, хто власне почав війну, почули і про лісові концесії над Ялу, почули про попередні договори з Японією. Загамоніла тоді вся Росія, але вником, бо хоче більшість самодержавників і потерпала она з лику, але міністер справ внутрішніх Плева, сидів міцно, і пер все в один шлях, не хвилюючи ні і право ні в ліво. Кажуть однак, що і він наготинив на воєнний случай дуже дивовижний проєкт конституції!

Все це незадоволене, усякий протест давни з страшною силою, не дивлячи ся навіть на записки людей із двірськими паннами. Незадоволене між тим все ширшало і ширшало, так що скрізь проривались опозиційні речі проти уряду, тим паче, що почалась мобілізація у європейській Росії. Цікаво, що найбільша опозиція проливалась не між паннами а поміж селянами. Так приміром у містечку Макухах харківського повіту був такий випадок: Тамонні селяни по ремеслу козівники, мають свої ліси (хоча розуміють ся не дуже великі). На весні сего року вони зрубали один такий лісок на обід і поділивши його поміж себе, поставили собі за громадські гроші мотгорич, хоч кажуть зовсім не великий, бо циних ніяк не було. Всіх їх було тоді 1232 чоловік. Як раз під сей гук прийшла вістка про мобілізацію. Тоді один із запасних солдатів (уральський) на ймення Сава Шивень, котрого видно се найдужче боїло, устат і наже промову такого змісту: „Е, добре тому царю, сам на війну не йде, а людей шле. Як би шиймав його та розложив та вибив добре-добре, щоб він тямив, як то болить, то йому б прав відпадала-б охота воювати, а то своїй землі порядку не дасть, а в чужу лізе“. Розуміють ся його за се покарано, але таких випадків було

все більше та більше, однак мін. Плеве від цього не було страшно, і він принаймні про людське око, голосно казав: „в нас сидить по тюрмах 40000 політичних, не біда як прибавить ся у двох і місця стане і бюджет вилержить“. Але настан і його час і Бог чи щаслива дозирнула з його рук Росію. На перший час уся анархія потерпала від страху, і вже було казано, що згарає має бути конституція. Але незабаром олігархи охаменились, роздалися голоси їхньої преси („Моск. Ведомості“), що дучше пів Сибіру відати Японцям, ніж порушити одну пеглину в будові російського самодержавія. Все-ж таки тити далі дорогою Плеве наїшли не на часі і порішено вести політику „атячеського павчення“ (батьківської війни) і міністром став князь Святослав Мірський, чоловік досить добродушний, але слабкої волі.

(Ковчез буди).

Телеграми.

Події в Росії.

Москва. Приватні доценти і кілька звичайних професорів тутешнього університету передали університетській раді півесену, в якій висловлюють ся донегане, щоб за протестувати проти насиль заподіяних д. 19. с. м. супроти студентів. Університетська рада порішила одностайно зарядити покісно слідство що до обставин, які викликали маніфестації із д. 19. с. м. Як зачувати постановила більша частина приватних доцентів внесено, щоб пропонити причини, які викликали студентські розрухи і перерішили порядок студій. Керманічі руху запевняють, що для уникнення неспокійні треба ввести в життя університетську автономію, а се можливе тільки тоді, коли змінить ся

теперішній горожанський лад в Росії.

Радом. В суботу около 1 год. по півночі по укінченню богослуження в католицькій церкві (т. зв. пастирній) пішла головною улицею міста товпа народу, в якій силах входили головно робітники, розвиваючи червоний прапор та сиплюючи революційні пісні. Патролі, що заступили дорогу, прийняли вистрілами. Команданта 26. п. піхоти вбито, одного жандарма ранено. По боці маніфестантів не вбито нікого. Тепер відбуває ся тут мобілізація.

Смерть Сінтона.

Париж. Президент „патріотичної ліги“ Жиль Ламетр потвердив слідчому суду, що жінка Сінтона після смерті її мужа зложила у него 98.000 франків із заавою, що Сінтон спроневірив ся суму із виборчого фонду ліги.

Фердинанд Шамберк †.

Прага. Похорони козишнього артиста народного театру, Фердинанда Шамберка, автора численних комедій, що помер д. 25. грудня в 68 році життя — відбувають ся нині.

Гр. Лев Н. Толстой про виховане.

В „Евangelгородських Новостях“ поміщує Гр. Л. Толстой ось такі оригінальні замітки про виховане:

Питане про виховане та про відношення до людей зводять ся в моїх очах в одне питане а то в останнє, як відносити ся до людей не лиш на словах але і в ділі?

Чи я маю право владіти яким небудь власністю і боронити її перед своїми братами? Чи я маю право ділитися своїми братами на таких, що живуть зли і на таких, що живуть гарно? Коли і питаня рішені і батько ставлять після одного або другого рішення, то в тому житю батько буде містити се-ж вже і виховане дітей, і коли батько

рішене буде правильно, то він не введе згіршого в діточе житє, як ні, то все піде в супереч.

Знає, якого діти наберуть або в не наберуть — се для другорядне і зовсім не важне. До чого діти будуть сизонні, того вони навчуть ся, хоч би жили і в закутній.

А се, що звичайно називають вихованем, має в собі поперіт полонини зла і обману, тинто ним діти далі під такого виховання, якого уділяють по наших заведовах, тим діше для неї.

Все кистия в тім, як порішать батько практичне питане житя для себе? Загалом приймаєт ся, що люди певного покоління анають, якими мають бути люди в загалі, а через те мають підготувати їх до такого стану.

Се зовсім несправедливо: люди неродові, не знають, якими люди мають бути. В найліпшій ситуації вони знають тільки ідеал, до якого вони стремлять; по друге ті люди, що виховують других, ніколи не готові, не виконані цілком, а самі як не мертві рудакать ся, живуть і виховують ся. Тинто ціле виховане вводить ся до того, щоб самому жити гарно т. е. самому підняти ся, виховувати ся. Лиш такі люди впливають на других, виховують їх і тим більше впливають на дітей, а якими вони звичайні.

Бути правдивим і чесним в людських ділах, не виховуючи пера нім того, що дієт ся в душі — се єдине виховане. Підготів-ж се злиха протє, як можна впливати гарно на дітей, живучи злих. Се щось в раді нашої медичини: як будь удержити прв здорову людину того, що зомил законн природи.

Се науки шитрі і пусті, які нікоим не зможуть доіпати своїх цілей.

(24).

Росія й Японія.

(Телеграми.)

Петербург. Кореспондент „Вірженіт Веломості“ телеграфує із Мукдену від вчерашнього датою: Вскли пакує супотій. В місцевості Сюей появил ся банда Чунгузіа в силі 800 людей. Відділ військ, який відкомандировано на те, щоб їх притвати, зів в ниня перералку і приєднувал до уточи а при тім здобув коці, худобу, безроги і вівці. Велика частина наших солдатів є тепер супроти

новинку зустку. Тим то і спитав, на-казавшиши до неї:

— Не вимно тобі, питанно? Може праще відідемо до каюті?

Віра Львова піднесла голову і поглянула на мужа. Его лице в місячний світлі було ще більше значиміше, старанно пласкі пуса і остра борідка різнише виступали на нм, очі стали по-довгасті і світлим дивним якимось то, вижим блесном.

— Ні, ні, не безпокой ся, коханий... Мені дуже добре — відказала она.

Ій не було ніяк, але она почула ту адающую серце, розпінжнюючу тугу, яка находит ся на нервові особи в ноні, місячні нощі, коли то небо виглядає не-ров безмешня, зима пуста. Пересу-ваючі ся попри порабель низькі береги стояли сумні і мочалні, похлим сумер-ком спокійні ліса таємничо гляділи в даль...

Віра Львова почула нараз непере-можне бажане приторнути ся як найті-сніше до мужа, утряти голову на силь-ній груди того найдорожшого для неї чоловіка, нагріти ся его теплом.

Ненон відгадуючи єї перестятні дум-ки, накинув він тихо подовину свого широкого плаща на єї плечі. Обон на-мовила і пригориювши ся близько, творила зі спокій до себе похлонення голосами одну гарну темну групу, а місяць надал яри срібно світло на їх плечі і зариски їх етажів.

Паровоз почав порушати ся обє-режнішше, щоб не ударити на піскову лану. На переді мірили матрази глибо-ку річ і чутии носив ся у нічній воз-духу їх протяжні очини: Шість!... шість і пі!... пі-сім!... сі-м! З тих високих войлихних тонів вилла така сама роз-нучинна безутішність, яка сповила темні сумовиті береги і змивний небозвід. Але під плащем було тепло — і Віра Льво-ва пригориювши ся міцно до коханого

чоловіка, відчувала своє щастя ще силь-нішше.

По правім борозі впринули новесні контури високої гори. На єї найвищих шинах стояв легий, різблений паві-лон. Павілон був ясне освічений і люди порушили ся в нм сам і там. Видно було, як на наближеном кораблі наїблиши до байдостраді і смерті як мій гикали у нм.

— Ах! Володусу, глянь як гарно! — заплала Віра Львова. — Павілон виглядає немале з корони вилотаний... Тут мусить бути чудно жити...

— Я проін раз у нм ціле літо — сказав Покромцев.

— Так? Справді! Се мабуть чинсь поспіють?

— Власність князя Шірсона. Дуже багаті люди...

Она не бачила его лица, але почув-ла, як при єих словах покрутив згнго пуса, а в его голосі заавентав усмішка спомину.

— Коли се ти тут був? Ти нічого мені про них не розказував... Що се за люди?

— Що за люди?... Як би тобі ска-зати?... Ні, ні, ні добрі... Весело то-варство...

Він замом, потонувши знова в смі-ючі спомини. Згодом сказав Віра Львова:

— Те неспівають ся... Мабуть щось інтересного прийшло на думку?

— О ні... Нічого... Зовсім нічого ін-тересного — відказав Покромцев, при-гортаючи жону сильнішше до себе. Так собі... пустяки... не стоять згадки.

Віра Львова не розпінувала дль-ше, але Покромцев сам почав говорити. Ему справляло се дивенність показати жоні, в нм найкращім оточенню мал він нагоду обєртати ся... Се було для его самолюбія незвично але нмле пдово-ленє. Шірсона жила літом в своїй по-слості зовсім як англійські лорди. Вир-ва

ді був Покромцев таман іно в характері учителя, але він знав так поставити ся, що з ним поводили ся немом в рінним — ні, що більше як з близьким до рє-дним чоловіком. Правдиво інтелігентний людей пізнати нараз найкраще по їх очаровуючій простоті... Літо проминуло незначимно скоро і весело: лави тепліє, пініви, театральні представлєня, про-гулки вертам на коні... До обіду сто-дили ся всі на голос дивінки в єраку; біліє вралати. Словом: найідеальніше сполученє строгієї етикетки з простотою, а добрий єрм товариських з свобідною веселістю. Очевидно, має таке житє і своїй негододи, але раз для відмінки одно літо так провести — се незначимно гар-на річ.

Віра Львова слухала, не переба-вляючи мужови ні словом, але ураз нєсь погане на заветь схоже чувство стало зарпатати ся в єї душу. Ій при-кро було подумати, що в его споминах остала хоч-би одна лиш щаслива хви-лина, але не в своїй затерті цілкомито їх теперішнє спільнє щастє.

Найліпш шва нараз за сєрвом. Ві-ра Львова моччала Покромцев розказу-вав даліше антонізовий єрм споминами:

— Но, очевидна річ був і єлрт — без сего на селі годі. Всі єлртонати під старого князя аж до безумних ліцєтєв моїх ученилі. І всі себе незлічно оура-дували і дивили ся крїм павілу...

— А ти? Ти також... насмхував кому? спитала Віра Львова неспиро-дно спокійним голосом.

Він покрутив пуса. Селі самодово-леній, Вірі Львоваї так добре знаний рух, видан ся ій нараз незначимно грубим.

— Гм... так, в також. Я маю на-зловий роман з княжною Катєю. Дуже смішний — і так сказати б явєт, на-літє тріпки неморальний роман. Розу-мієш: павілочка не мала що в 18 літ, але сміла, павла себе і так даліше —

просто задивляючо. Она зовсім ширє і без обєяєків відознала мені свої погля-ди. — Я — казала, скучаю тут, бо не можу ні одної дини прожити без єлї-домості, що в моїм оточенню всі в мо-не залюбєлі. Ви одином, які мені подо-баєтє ся. Ви гарний мушнєр, знаєтє ба-лакати і так даліше. Чей же починаєтє, що Павіло жінкою не можу в стати ні-коли, але чому не ждла-б нм провести сего літа нмле і весело?

— Но, і що відтак? Чи справді бу-ло весело? спитала Віра Львова а на-тигнєнім на байдужний тоїт і павікала ся сама, почувши зазрипаний нараз свій голос.

І Покромцев замом на яву сего голосу. Немале опраудуючи ся за нчи-вєну ій притягнє притягнє голову жінки до сєзі і торкнув єї сиралі губами. Але нєсь нєльго, неперомнєне бажанє, що порушило ся в его душі, нєсь, пога-не чувство, щось немом чинилна брау-ра вилзонівали єго розказувати даліше.

— Так єлртєвали нм зі собою той відліток і я аж по нонєні літа, нмєл розказував ся. Она подікувала мені по-сім рїноподушко за те, що розгнєні в неї скуку і жалувала, що не почала мене нмє яєо замужня жінка. Впротїм — казала — має надію, що возлєє зно-ва стрїти ся зі собою.

І зі штучною усмішкою додав:

— „Вгадєй ся історик се одєн з мо-їх найгірших споминів. Не правда, Ві-рочко, нмє єво гадє?“

Віра Львова моччала. Покромцев почув жалєтє над нєю і став зати-ти ся своєю ширєтє. Бажанє затєрти немале пражїє, поспіував жону ще раз в лїво.

Віра Львова не боронила ся, але і не віддала подіую... Дивно, бєзачє, ій самій нєсьє почуванє замозділо єї ду-шею. По часті була се зивєстє-мнєну-шість — найстрашніша єрм зивєстє — але лиш не части. Віра Львова

зимою ними добре заснована, так що члени не дуже в наглядно менше чим впершу.

Петербург. Урядово. Вчорашня телеграма генерала Куропаткіна доносила: Японці розпочали війну до війни на півдні Сибіру до Куангені пильбу на війні сторожові відбили при провалі Тай-шіна. Вони впершу із провалу уступили, але коли прибула підмога, рушили наперед і тоді провал знову завали. Ми втратили около (1) 12 людей; втрати Японців будуть ще значніші. (Звертаємо увагу на „запальність“ раціоналу російського вождя, що не може почислити до 12.)

Токіо. Баро Райтера доносить: Із армії облоги Порт Артур нашіла вістка, що втора обсаджена Тайлізітун та що вже впади всі російські укріплення висушені проти правого японського крила. Показані оновляють, що ген. Кондратенко вбитий а ген. Флоренсний.

Петербург. Російське посольство в Парижі а також зареєстрований агент російського міністерства фінансів одержують тепер багато запитів і просятів що до достан воєнних артикулів і інтендантських засобів. В виду сего оповіщує петербургська телеграфічна агенція на основі належного унаваження, що російська інтендантура не робила замовлень або закупів ані у Франції ані в інших місцях інозем, не буде їх робити і на будуче, бо іррегулярні російські фабрики і настанції зовсім нестерпач на покриття потреб армії.

Альгір. Російський протиторнадо-нець „Простотельний“ прибув тут по дорозі із Танджеру.

НОВИНКИ.

Чернівці, 27. грудня 1904.

Личні вісти. Краєв. президент вернувся із Відня до Черновців.

Краєвий банк увійде в життя нарешті із початком сілудного року. Директором банку стане др. Папкіс, до-топерішній керівник буд. поземельного кредитового закладу.

Із ц. н. жезуїтців державних. Царз іменував мініст. сир. д-ра Віктора Гайдого дійсним управителем руху в VI. ранні із титулом правительственного

совітника, ого заступником імен. Фр. Роміченя титул імперського совітника.

В четвер о год. 6. веч. відбуло ся в Народній домі нарада в справі вечеру, на яку зводили ся всі про-дети-вители всіх руських товариств таї загаль-ном кожний, хто сою справою інтересує ся. — Надсон. Волод. Пешинський.

Анульований протест. Рада грома-дська Горішнього Висока, піднявши за намісниками військи чорних духів, ухва-дила була енергичний протест проти ново-установлених асоцій громадянських, відган-однак скликано надзвичайно засідан-ня ради громадецької, на яким попередню ухвалу приєднано.

Аренда балківських дібр гр. прав. фонду. В наслідок довгого на-пору після довго міністерство різни-цтва прийняв на те, щоб земаї гр. прав-фонду в Балківці виникли парцели, які неможливо поодиноким селям. На основі вказу зложеного пос. Малюком працю-ють тепер в дирекції дібр над остат-ньою погодною справою. 160 га різн. род-дівати ся так, що що трих селян одер-жать у винай на 5 га.

До відомости ц. н. дирекції почт і телеграфів. Сою дорогою до-ношу ц. н. дирекції почт і телеграфів, що в нас на почті діють ся нечувані річч, бо своєю почтою отримує часто аж по тисяч, як она прийде на тутешній почт; а телеграму, котра була надана в Чернівцях дн 15. грудня о 3-ій год. 35 хв., стримав а аж дн 16. грудня о 8-ій год. вчором! А жму визнавати, що аніст той телеграма був сілудний: „Отче амер“. Той телеграма, з той она була так викида, був би а ще а на 16. не отримав, як би призначено не був пізній того вечора на почт один мій товариш, який був почтмастер передат-телеграму мені. А треба сказати, що від почтового уряду до мене пома а двох відомостей. Часом лугає ся тут а так, що як телеграмує ся, то їм телеграма дійде після до місяця призначена, то досі неопрацьовано із неї слова а не доходять до адресата. Так звертаю ся сою дорогою а просьбою до світлої ц. н. дирекції почт і телеграфів, щоб сою анку за-радила. — Підписаний в грудні 1904. — Юрій Душинський.

Агентат на поліційнаму. Один студент, записаний до Твору напан на тамешного поліційнаму-а Тирневського

і зранив его тачно в голку жезуїтською штабом. Се була ніста за те, що Ти-рневський не дав йому можности найти який небудь заробок.

Позір! Отже подаємо до засади відомости, що в неділю дн 1. січня дн. 1905 о год. 11-ій пер. пол. відбудуть ся в Станіслав дол. (долішній кут) на гро-мадській таволі коло Коченого млина перші загальні збори і отворене нового сілудного коша, а сілудючим порядком: 1. Привітання гостей і отворене зборів. 2. Вибір сілудної мати і батька. 3. По-яснене статутів. 4. Вибір старшини. 5. Вручення відзнак і принара. 6. Дюка-вання. 7. Привітання нової „Січ“. 8. Візні виступи. 9. Співні. 10. Запи-чене зборів. Надією ся, що посестри „Січ“ не забудуть на нас в такий ви-підк для нас хвали, зоті зима, студено. Як прибудуть наші прихильники, котрим організація руського народу лежить на серці, то хто даш огляне ся опруг себе, побачить, що у нас сила, що він не оди-ношений, і яку ударить кров горечо з жиди і почує, що він достяг силу, волю і славу. Прибувайте ж дорогі сестри і брати як найчисленніше на наше свято! Запе-чить его у сестер; най поріг побачить, що де єдність, там і сила і пол і слава! Особних запрошень не розсилає ся. — За тимчасову старшину: Нестор Демчу, кошований.

Загальні збори славянського това-риства „Валенна Ватага“ в Кучурові вол., відбудуть ся 1. січня а. ст. 1905 в 3-ій годі по полудні в шкелі сла-Марії а сілудючим днєвним порядком: 1. Отворене загальних зборів і обяснене статутів. 2. Вибір управу і ради над-зорчої. 3. Візні виступи. — За тимчасову управу: Адамій Карча.

Від тов. „Руска Бесіда“ у Ван-кінцях н. Чер. Подаємо до відомости, що в суботу, дн 1. грудня 1904 від-було ся на сілудних товариствів відчит д. І. Стрйського, ападомета: „Істо-рия — казон „Тисяч і одна ніч“, на який запрошав сою дорогою місцеву і замісцеву інтелігенцію. Вступ вільний, початок о год. 7-ій вчором, злочал то-вариства. — Вебді.

Скаження в Вербінцях. В п'ят-ницю дн 23. грудня с. р. над вечір по-кусав сторонній, скажений пес в Вер-бінцях одну жінку і двоє шкільних дітей. Сего пса убито в суботу рано. В суботу телеграфічно завізаний кісар ветерина-

рній свистатував, що пес скажений. По-кусалих відвезли до Чернівців, а відити відомости їх до Букарешту. Покази пес бігав через мішу ніч по Вербінцях і най-позо ся 7 покусаних осіб, то всі не, котрі не були через ніч позаширні, ви-стріляно. — Костя Тимон, надучитель.

Із черновецької журналістики. „Ваквінаст Nachrichten“ орган буков-ини, що були досі власністю бар-Фірта набув письменник Михайла Савка, який із д. 1. січня обійме ведене на-сочини.

Із кругів церковних. О. Ананію Симоніч, доперішній адміністратор в Кіцмані одержав презенту на сю на-рохню.

Прогіння із королівських палат. Бувши жінка савсонського короля Фри-дреза Ангуста, Люба, виїхала тепер під іменем гр. Монтильоза, прибула дн 22. с. м. до Дрездена і хотіла сілудом дістати ся до палати, де мешкає королівська ро-дина. Одна поліція не допустила до того, заборонивши їй вступу. На вість, що давня престолюбівка перебуває в Дрездні, перед готелем BelleVue, де вона замешкала, вїбрали ся тавни народа і по-чали причати в честь графині та днє-савити королівський двір. Щоб не до-пустити до більших демонстрацій, полі-ція орундина ший готель і розігнала товпу. По неспадій вїбрі гр. Монтильоза написала до короля лист, в котрім на-писала, що тута за дітьми перед світаним правдою її до столиці і благала о дозвіл побачити ся з ними. Король наа бути дуже зворушений тим листом, однак не-дів буний жінці відповісти, що на її просьбу ніяк агодити ся не може. Ст-протав того гр. Монтильоза відїхала ще того самого дн до Липска, до свого ко-лошного адвоката д-ра Цема, а відити відїхала ще того самого вечора до Фаль-реншай. — Одному інтервюварю опові-дала вона, що із Фальреншай їзала без перерви 36 годін. Сид дознала собі тута за дітьми. Ви можете зрозуміти, якого розчаровання а впадала. Мене охо-пила позічка як значайну проступицію. Дрезденська поліція одержала яко зазда-догоді інформації про позір гр. Монти-льоза від поліції лнрської і через те на-звичею приготувала ся на її пробути.

Револуція в Арабії. „Daily Telegraph“ доносить з Константинополя, що в Египті відбула революція.

чула се аджна і знала добре, що кожний мушниця наміс ожонить ся має зносини і любові з жінками — а се, що для жінки незвичайною подією, в житті му-шниця лиш епізод, простий сілудний — і хоч-не-хоч треба примирити ся з таким по-рядком річей. По часті було се негодо-ване задан нимичаючої і поспидної роки, яку сі чоловік в тім романі відіграв; але Віра Львова не могла прикрити, що і сі поспид! що его ще судженої не за-негда була чисті і невинні. Найстраш-нішою в тім почуванні була свідомість, що Володимир Іванович стан нараз для своєї жінки чужим і ласким і що сі передітний суподій пропав тепер на-віки.

— На віщо розповіді він мені ту цілу мерну історію? думала она серед муш, зомкаючи в розпущі свої студий пазли... Він еподекти мою душу і спо-гнали сі брудом — а що мену а ему на се сказати? Як дізнаю ся, що відчував він, розпазуючи мені ті спомини? Чи жалю ему було за невинністю? Чи може почув потаємне зворушення? Або об-моральне? (Ні, обморальне хіба ні — на-жоден спосіб; его тен був палто само-увірнений, хоч він і старав ся его за-крити)... Чи мав може палді стрігити знов воли ту Катю? І чому би ні? Коли-б а его про се снігала, то оче-видно було намагати ся мене заспокоїти, та як загалин а в найслабшу клаубену его душі, в найтайніший сілудний его свідомости? По чім мені пізнати, чи не обманює він — може і зовсім нечиро-дом — власної совісті, хоч різночасно днро і по правді зі мною говорить? О-чого-б не дала а за спроможності нести бодай одну лиш хвилинку жити его внут-рішнім чужим мені життям, наслухувати за кожним зворушенням его душі і чути — гласити, що в тім серці дн ся...

І те пристрастне бажане життя ся внутрішньо в одне а другею людською стало так сильне, що Віра Львова майже неспадімо приклалила свою голову до

голови мужа, немаче хотіла своїм втис-нути ся в его серце. Але він не поручу-вав сою руху і думав, що его жінка хоче ся лиш пригорнути до него як аморала кітчка. Він потер своїми ну-сави об сі лице і сказав тоном, яким гово-рять до розпечених дітей:

— Віруєш хочє спатонь? Віруєш жинно? Хочє йти до шкоти, Віруєш? Она витнула сміливіше тусту на-плечі і встала мовчати.

— Віруєш? Не тіває ся на свого мужа? патав Попромцев тим самим со-додним тоном.

Віра Львова позитала засероченою го-ловою. Але в горі на сілудних приста-нути і сказала:

— Слухай, Володну! Чи не прохо-дило тобі іноді на думку, що ніколи — неможливо, ніколи двоє людей не будуть розуміти себе вноні?... Хоч ач не бу-ди-б они тісно зі собою завазані?

Він чуа ся трохи зворушав, прете і пошепнув всміхуючись:

— О, що се знов а елізюсичні теорії пав ся розбратати, мій Верушчик? Чи ми себе не розуміємо?

В казоті лажну він збори сприйняв сном здорового чоловіка. Его віддих ледва чути піднятий труд, а обличчє уклало ся в дітчий вираз.

Але Віра Львова не могла спати. Іа отадо невинносамо душно а тілий па-жоті, а днєвн оксамітної сови драгували сі нерви. Она встала, щоб знов вийти на поміст.

Куда се ти? спитав Попромцев, промудрюючи ся від шлесті сі оджі.

Лежи, лежи — а сеччас спати. Хочу лишче не трохи вийти на вера, від-починаю она, днєвн ему рукою заан, щоб злжати.

Іа хотіла ся бути самій і думати. Присутність мужа хоч-ба лиш сілудного бентешила її. Коли вийшла на поміст, біла невмодіти на те саме місце, де пер-ше сиділа. Небо було ще сілудніше, а вода стала темна, непрозора. Лєгті,

на пучки вати цілком змарнали пере-бігали раз-у-раз поперед неку шабу м-сниц, а відтак нечаяно прибірали еан-стастичну золоту враску. Сумовиті, плавсі, темні береги тягнули ся задовж ріки однако все похвалав.

Молодіж жинні стала на душі сувно і важко. У першій раз в житті прийшла на неї сегоднй страшня сілудність, яка ніку відко відчувалючю людини не мане, свідомість той нечотини, неприходимої границі, що на вік остає поміж двома бжаними собі людьми.

— Що знаю а про него? питала себе Віра Львова шепотом і критичкала розпадене чоло руками. — Що знаю а про того мужа, про сего чоловіка, в ко-трих разам їм, що, сілуд, а котрим маю перейти ціле життя? Я знаю, що він гарний, що він високо цінять свою сі-лудну силу і свої мизи, що він муш-кальний і добрий декламатор — а знаю треха і більше — знаю, які горчі его пощуді, знаю шість або шість его при-вчос... Но, а днєвн? Що знаю а більше про него? Чи знаю, які сілди позинили старі любові в его серці і умі? Чи маю відгадати у него ті моменти, коли то чоловік сїлє ся на вік, а плече не аутри, або коли пав згоріли обду-ники сумом справив злуду радість? Чи не заблукати серед того безліччяного лабиринту чужої думки, як не воступити у тім круговороті бажань і почувань другої душі?

І нараз почула она такий глибокий, божественний внутрішній біл, таку серце-адаваючу свідомість своєї вічної са-моти, що сілудн аджани сі горло. Она згадала свою матір, братів, молодшу сестру. Чи не буз она для неї так само чужим, як той гарний темноволосий му-шниця з ніжним усміхенням і пралами очима, що знав ся сі мужем? Чи було она пав в сілді на світ так днєвн ся як она, бачити те, що она бачає, від-чувати так, як она чує?

Коло четвертої над раною пропину

на пучки вати цілком змарнали пере-бігали раз-у-раз поперед неку шабу м-сниц, а відтак нечаяно прибірали еан-стастичну золоту враску. Сумовиті, плавсі, темні береги тягнули ся задовж ріки однако все похвалав.

Молодіж жинні стала на душі сувно і важко. У першій раз в житті прийшла на неї сегоднй страшня сілудність, яка ніку відко відчувалючю людини не мане, свідомість той нечотини, неприходимої границі, що на вік остає поміж двома бжаними собі людьми.

— Що знаю а про него? питала себе Віра Львова шепотом і критичкала розпадене чоло руками. — Що знаю а про того мужа, про сего чоловіка, в ко-трих разам їм, що, сілуд, а котрим маю перейти ціле життя? Я знаю, що він гарний, що він високо цінять свою сі-лудну силу і свої мизи, що він муш-кальний і добрий декламатор — а знаю треха і більше — знаю, які горчі его пощуді, знаю шість або шість его при-вчос... Но, а днєвн? Що знаю а більше про него? Чи знаю, які сілди позинили старі любові в его серці і умі? Чи маю відгадати у него ті моменти, коли то чоловік сїлє ся на вік, а плече не аутри, або коли пав згоріли обду-ники сумом справив злуду радість? Чи не заблукати серед того безліччяного лабиринту чужої думки, як не воступити у тім круговороті бажань і почувань другої душі?

І нараз почула она такий глибокий, божественний внутрішній біл, таку серце-адаваючу свідомість своєї вічної са-моти, що сілудн аджани сі горло. Она згадала свою матір, братів, молодшу сестру. Чи не буз она для неї так само чужим, як той гарний темноволосий му-шниця з ніжним усміхенням і пралами очима, що знав ся сі мужем? Чи було она пав в сілді на світ так днєвн ся як она, бачити те, що она бачає, від-чувати так, як она чує?

Коло четвертої над раною пропину

на пучки вати цілком змарнали пере-бігали раз-у-раз поперед неку шабу м-сниц, а відтак нечаяно прибірали еан-стастичну золоту враску. Сумовиті, плавсі, темні береги тягнули ся задовж ріки однако все похвалав.

Коло четвертої над раною пропину

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорож, п'ятницю і неділю,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.

Рукописи зберігає лише на поперед-
ню застереженні. — Редакційні посто-
чатки віддає під оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на півріччя 20 К. —
на рік 40 „ —
на чотири роки 150 „ —
на місяць 1 „ 70 „

Поодинокі числа „Буковина“ 16 сотників.

Передплата і наданість за іноземні
платні в Чернівцях.

Росія у 1904 році.

(Довідає в Україні).

(Київ.)

Мірекий почав іззавданн довіри до громадських сил. Се було гарно, але се було заравом признанн, що доси уряд робив проти багатовоного народу. А опозиція підійняла єю помилку і посилалась сотні подієв з боку громадських сил із багатовою розширенн прав. Між тим війна приносила все більш і більш несподіваної. Побито Росію під Вафангоу, куди вони пішли на розказ Петербурга приручати Порт-Артур. (Кажуть, буцім-то, Куропаткін не хотів того). Відогнали їх від моря (від Інкю та Хайчана) і наволець побито під Ляонном. Вся армія сподівалась помічі від нових кораблів, що мали прийти з Балтійського моря, але, дякуючи по радком в морській міністерстві, вони не були готові і через рік року на початку війни. На розказ з Петербурга Порт-Артурська ескадра виходила з Владивостоку і вернулася назад поторошена. Через 2 дні після її виходу з 3 кораблів владивостоцької Японії побили і їх. Цікаво, що навіть голубин хитроумні московські адмірали не догадалися мати в Порт-Артурі, так що ескадри не могли умонитись, щоб виходити разом. Тим часом мобілізація йшла далі і далі і все з російськими звичками. Багатих запасів, які могли дати хабарі, відпустило ся, а бідних, хоч би й воєнних негодящих brano на війну. При військових наборах робилося ще гірші меншості і в Ман-

джурию вели коней, що не могли самі зробити і сто верст.

Але чим далі, тим більше протинності властям робили запаси (уральники) при мобілізації і поспадними часами вони вже й робили справді бунти, не дикаючи карі, бо вилучать „хліба не воєдно, де помрати, дома хоч вразу пропаду, а там ще памучує і голодом і холодом“.

Таким способом тепер зразу виявилось, на яких гнилях підвалина стійла сила і воля російського самодержавного уряду; але тепер виспиталось, ну а що-ж далі буде, хто побідить, чи Росія чи Японія, а друге чи буде-ж у Росії яка зміна, чи пристане і самодержаві на який людський умовини, чи хоча воно дати який заборони громадським силам?

Важко бути пророком, але сиробу дати відповіді на ці питання. Перше, чи побита буде Росія чи Японія? Розділіть се зараз. Росія має у тричі стільки народу, як Японія, через се мусить мати і в три рази більше війська від її, але доставити багато війська по одній залізній колії за 1000 кілометрів дуже важко, а ще важче прохарчувати його там. Для того-ж щоб побідити Японію треба наступати, а що-б наступати треба мати велику перевагу війська. Куропаткін не дуже дурний чоловік, але він ні у якому разі не геній, а тільки середній добрий генерал, кращих же генералів у Росії щось не видно, а дурніших скільки хочеть ся. Що треба додати, що дякуючи тому, що голубин зарод артилерії не виходив

у компетенцію військового міністра, а належав до ділуся, великого князя Михайла Миколайовича, а той адався ся у всьому на мовчання Альфатера, Росія не мала доєсти нових скоростріляних гармат, і тільки паракуючи на війну якусь батарею, дала їй за місяць доходу нові гармати. Тепер же у всьому російському царстві не лишилось в Європі нігде жадної нової батареї. За зиму, скажемо, гармат паробалть, але вчитись з ними доведеть ся на війні.

Але нехай Росія зберуть і більшу силу ніж Японія, послані вночі будуть підбиватись від їх ще довгий час, доки дійдуть до морського берегу. А коло моря, не маючи переваги на йому, Росія не відьот нічого. Виходить, що все залежить від переваги на морі.

Чи могли б її мати Росіяни? Я певний, що в початку війни, як би вони були не такі певні своєї переваги, та як би по меншій мішенічили їх перхонадді, вони могли б мати перевагу. Росіяни мали у Порт-Артурі 3 панцерники по 11.000 тон (власне по 10.960), 2 по 11.676, 1 у 12.700 і 1 у 12.900 тон, всього 82.828 тон, панцерних кружальців Росія мала у Порт-Артурі один у 7.500 і в Владивостоку 3 в 365 тисяч і того 44 тисячі, разом 127.000 тон. Японія мала 1 панцерник у 15.200 тон, 3 на 15.000 і 2 по 12.400 тон, всього 85 тисяч тон, інших кораблів Японія мала 66 тисяч тон, разом 151.000 тон. Після того як згинули російський Петропавловск (10.460) і японський Хатсуке (45.000), сила російської панцерної флоти ринчалась

116.000 тон, а японської 136.000. Крім того Росія мала у Балтійському морі та по дорозі у Порт-Артур, один новий панцерник у 12.674 і 2 по 13.516 тон. Перший ішов був у Порт-Артур, але вернув ся назад, а з послідних один „Боредіно“ був сущений ще у 1901 році, а другий у 1903. Крім того ще Росія мала 8 старіших, але ще воєнних добрих панцерників, які могли б при військових порадах вивести з Порт-Артура — сі 7 панцерників (Наварін, Сивон, Александр II, Николай I, Апраксін, Севастіополь і ще од.) мали там коло 70.000 тон. Але розуміють ся російські перхонадді найбільше думали, як би при добрій нагоді пайшодне набити кишеню, а не про що більше і готували навіть нові кораблі, доти, аж доки Японія не заїхала Порт-Артурської ескадри.

Тепер виходить все питання у тому, чи зможе Росія згинувати на морі силу сильнішу від японської, або обудовавши або куїривши нові кораблі? Може бути, що Росія зможе се зробити, її ескадра, котра йде зараз на схід має 7 панцерників у 85.000 тон і 2 панцерні кружальці у 21.000 тон і того 106.000 тон, у Владивостоку ж японські кружальці у 25.000 тон а разом 131.000 проти японських 136.000. Але треба знати, що російські панцерники менші від японських, а на певне один панцерник у 15.000 тон подумав 2 по 7.500, та ще між російськими кораблями є старі, так що лічити на самі тони не можна. Росія висилатиме ще 5 панцерників з Балтійського моря у 45.000 т., та ще

Роберт Брікко.

Загублена рукавичка.

Переклад Ів. Галуцького.

Точно в узаром першій години опустив баронеса Ляниана ді Пименто білий дімок, який замешував Артуро Вігорені. На розі вулиці йшла до своєї квартири. Нараз замислилася, що загубила одну рукавичку. Через хвилину думала вернути-вернути до неї, одно, щоб вилити забуту рукавичку, друге, щоб ще раз побачити свого улюбленого і той сподівати єму милу посидівку. Але се була обідня година; а він повинна вона трохи більш часу присвятити своєму чоловікові як звичайно. Се було би невідповідно, щоб він на неї довше ждав; тож примусила двоїть зирити і швидко тим почувалась, що жертиє ся для свого чоловіка енергично приказала фірманові, щоб їзав д'яма.

Свій чоловік повернув домія доверив потером. Колиж Ляниана побачила, як він стигнений в лице, та неспокійний, як і звичайно, вона поспрашно сповсюк пошукать з кишені шведську рукавичку, яку вона прагнучи до побуду в домі свого любимця, побідила на лице і пошукала як задрюжаний їй воля. Не вартуючи одних часу своєю хитрою, як єї ніжному і чутливому уснобленню ставала в небезпечі ввесь в пригоді, надумала в май ося пати обіжоні і сказала: — О! є! Сеж жіноча рукавичка.

Гонріко, по погалинувши павіть на неї, кинув рукавичку на вистаючий ганець труби і відповів: — Розуміють ся.

— А чияж се рукавичка?

— Владивостоцької твоєї. Скалав на се Гонріко, витатуючись рішуче на гоїдильовий крик.

Однак Ляниана не дала єй тим збити з пантелику але відповіла:

— Ти жартуєш.

— Не маю причини жартувати. Навіть рано мала ти єї рукавички. Ізйми в кішені твою парочку і міру твої руці.

— О! їв Боже! Престінь та парочка не є відповідною твоєй власності, а що до міри, то се навсильно так говорити не можна. Звідкиж ти є сего певний?

— Думаєш, що я не знаю на павіть міри твоїх руці? Чи хочеш, щоб я при те пересвідчив ся?

— Ні.

— А ну, ну! переконаймо ся. Вбери рукавичку.

— Коли се тобі робить приємність?

Ляниана збирає рукавичку і говорить відважно: — А вадим, що рукавичка за павіть на мою руку.

— Я сего швидко не бачу, але се нічо не значить.

— Чи не було-б підозріліше і чесніше вивістити?..

— Що?

— Ти ж надіакуєш коло моєї приятельки Гюль Кастіафоні.

— Заманити.

— Се заприкїтати вже всі. Я також.

— Ну і що-ж?

— Навіть рано буваєсь у неї.

— А далі?

— А далі?

— А далі в яко більш не знаю. Се певно, що Гюль і я маємо ту саму модель, того самого рукавички, ті самі парочки.

— Ті самі руці.

— Певно також і ті самі руці.

— І навіть білих того самого чоловіка.

— На тако виходить.

— Знач же дорозі Ляниана, що в ту рукавичку, що тут єї бачили не знайшов я домі потрібної в твоїх приятельки але в домі одного з моїх приятелів.

— А чия?

— Отже і навсильно має бути певний? Добре! знаєш! — Артуро Вігорені.

— Се значить по просту, що павіть Гюль Кастіафоні зложила павіть павіть Артуро Вігорені.

— Се неможливо!

— О! який ти задрюжаний?

— Се неможливо. — Бо Гюль Кастіафоні є поважною і приличною жінкою.

— Але певно.

— Власно або ні, в важкім разі похвалить ся до дому молодого чоловіка, коли хто не є його любимою.

— А хтож сказав тобі, що Гюль Кастіафоні не є любимою Артура Вігорені?

— Ніхто мені сего не казав. Але я маю обов'язок єю павіть глибоко поважати.

— І поважати єї більше як свою

жінку, то навсильно вірши, що єя рукавичка належить до неї!

— Передаєш ти єї тою, що кинула підозріти на єю даму. Ох як з тим не має нічо спільного. Я сказав тобі і тепер се повторю з павіть чинним спокою, що та рукавичка приналежить до неї.

Павіть єї нічо більше.

— А ти часом... змушаєш ся.

— Я є майже пересвідчений, бо все промає за тим.

— Що-ж зробив, щоб діяти правди?

— Заєрну єя з тим до Артура.

— Сеж єїмний річ.

— Зовсім ні. Рукавичка лежала на підлозі єї спальні. Сего він не забув. Я знаю неспостережено забрав єї. Тепер отже, коли я йому покажу єю рукавичку, він буде мусіти мені сказати, в який спосіб зстала єя та рукавичка до його пані?

— Він скаже, що єя рукавичка належить до кого вишнього.

— Тоді на се зложав дошків.

— А коли він сего не докаже?

— Тим гірше для неї і для тебе.

При тих словах лице Ляниани його очі, а побігло лице змученого барона виразило незначайно дутоне подражнене. Ляниана, що сиділа проти него на легонькому кріселу, почала німо волі дрозати і під позором переплани такж при власним червоним відтінком єї в сев єїмній крила сев перестрашене лице перед його зором. Однак незабаром виправилась старанно мав зовнішнього брутально заштанованого волоса і сив-

адміністративних, щоб ділати спільно. Рідко хоча й найстаріший парламент має перед собою гарнийшу, багатшу у насідни залучу.

Коли парламенти вивчають, а будуть тим самим нову силу і впливу, котрі їм ще було належати.

Політичний перегляд.

Кріза в австрійській кабінеті.

Через пражські часописи розійшлася вістка про те, що др. Кербер уступає із свого дотеперішнього становища. Причиною сего кроку має бути лихий стан его здоров'я а головню безвладність політичного положення. Подають, що по-східним тоном до димісії має бути павір військових кругів, які домагають ся парламентарного по-загодження військових кредитів. Вчора був др. Кербер на цілоденній аудієнції у імператора і вручив свою димісію, якої імператор поки-що ще не прийняв. Наслідком д-ра Кербера має стати міністер жезд. др. Віттек. Але его кабінет буде однак лиш перехідний, а після него обійме ся керму держави ета-ний кабінет, якого керівництвом став би, як говорять в найповаж-ніших кругах, кн. Рогенцгог.

Із політичного життя в Галичині.

Дня 26. грудня відбули ся у Львові загальні збори політ. тов. „Народна Рада“ а підтан „Народний гід“. В обох цих зборах — як пише „Діло“ — взяли уділ репрезентанти всіх партій а цілого краю а також носли також етер-принципи а в тим числі голова руского парламентарного клубу пос. Романчук, голова сеймового руского клубу пос. Оленицький і посли др. Кос, Гурин, та в. Богачевський. Проводили збори пос. Романчук, а головню темою наради, особливо „Народного Гіда“ було наше політичне положення. Звіт зі зборів „Народної Ради“ але публікації подано точніше пізніше, на разі-ж оглашуємо оті важливі рішення, які найше одво-душно заявили на „Народний Гід“: 1. „Народний Гід“ визнає, що наше теперішнє положення єсть крайню не від-радне, і протестує рішуче проти пово-дних центрального правительства, котрі в посіднім часі здало нас цілком на волю краєвого сейму і краєвого пра-вительства, чия загрозлений єсть само-стійний розвиток руского народу. 2. „Народний Гід“ визнає рускому клубу в сеймовому, а спеціально его голові д-ру Оленицькому, довіре і призначе за неоспорну справу в обороні прав руского народу, однак супротив безумис-ности чисто мериторичної опозиції та грозя хвалі уважам на потрібне як в краєнім сеймі так в раді державній умі-те найшвидших средотх парламентар-них. 3. В лютім времні, яке пережи-наємо, не тільки нам ні на хвилину не падати в мечір будучности або вики-дати здобуті із гори, але всі наші ор-ганізації народні мають безперервно вести інтенсивну діяльність до культурного, економічного і політичного піднесення на-родних мас.

Із угорського сейму.

Вчорашнє засідання угорського сейму розпочало ся запитом гр. Тіса зверне-ним до опозиції, чи вона допустить до ухвалення бюджетної провізії на бу-дущий час, щоб вибори не відбували ся в дубі ex lex. Коли гр. Антоні закликав, що опозиція не вилить ніякої причини до виключення своєї тактики, вірочно сеймові закінчили д. 8. січня, а того дня наступить розважане палати і розписані нових виборів.

Радні червої від держави.

Французький парламент ухвалив вчора проект закону (332 голосами про-ти 239), який адрить дотеперішній при-візій конститутцій ховати померших. Прем'єр Камб закликав, що сей закон приготував торон до розділу червоних від держави.

Росія й Японія.

(Телеграмми.)

Токіо. Прямі Японія проти ехі-нах форти Порт Артура поступують д-бро. Пресс крило об'являючи армії отримало успішно нове місто. Прого-тована до нового атакі мобілізована. Его відношення рівномірно із ехіду і заходу.

Чіфу. Офіцери, що прибули наві-дем із Владивостока оприлюдують вістку, немаче до Владивостока утіл російській протиторидовен. Японці усталили на „горбу 208 метрів“ дні 28 км. армії. (Отже вістка про те, немаче Ростова тов горбок відбили — було вислано з палати російських кореспондентів.)

Токіо. Японці обсадили втора цілий форт Едзавішана.

НОВИНКИ.

Чернівці, 29. грудня 1904.

Пана Сергія Шпеймаровського іменував С. В. цесар директором ім-панської гімназії.

О українську мову в Росії. На позивний згодний платального гу-берніального земства — як доносить „Ки-ївська Газета“ — ухвалено ось такі ро-зв'язки: 1) почерти перед міністерством просбу академічного, константинопо-родного, пореславського, хорольного урядного земства о дозвіл на відкриття середніх наукових заведень; 2) просбу о допущення до стійкості бібліотек нижок на українській мові, не лише безстрестяного, але й научно-публіци-стичного змісту; 3) просбу о допущення в програму народних шкіл науку україн-ської мови, як особлого предмету, коли-сь науку земство признає дозволною; 4) просбу, щоб чим ширше вигото-вано тин середньої школи. — Далі виго-товлено основ, на яких опирали би ся днаш низші школи із середньою і на-шою, вибрано комісію, в склад котрій входить: професори Науменко, Луца-к, Туган Парановський, прих. до-цент Ничевський, радий Вутович, радий Дамбадєв і інші.

Із краєвого правительства. Президент міністрів як урядовим міністерства справ внутрішніх пореніє гу-бернаторского старосту Візанора Мако-воя на его просбу в став супинику. — Укритиціх правління Омелья Туху. Тухомського і Азарова Гуга Мінкуша іменувано концентонами правліннями в краєнім правительстві.

Із ради міської. На засіданні ради міської із дня 27. грудня с. р. зго-ріфеновано доповняючи вибори із Кісички. Горечай і Кадічани, призначили важним вибір д-ра Фл. Дуну і Вейта, відстав-дебатовано над справою винайму нового театру. Справу резерував іменом пра-вничої сесії р. Салтер. По довіді окри-пленій дискусії головою із ра режисатуру прийнято внесення комісії, ними домага-ся, щоб директор театру виставляв дра-ми, комедії, оперетти і жарты, а також і опери. Дискусія над дальніми на-ра-графами контракту відложено до сід-ного засідання. Згадати годять ся, що новий контракт зобов'язує директора на те, щоб під час сезону відступав ся на відповідною оплатою на 8 вистав ру-мунських згідно „славянським“ собто по 2 на тиждень.

Італійський університет в Три-єсті. Кн. Рогенцгог, приймаючи допу-тацію триєстської торговельної палати обіцає їм, що вже в найкоротшій часі буде оснований в Триєсті італійський університет. — Колиж прийде вже раз черга на русий університет?

Із скарбової дирекції. Президи-букон. п. в скарбової дирекції іменував укінчених еуд. прав К. Коза і А. Ср-нава скарбовими концентонами пра-вліннями, а міністер скарбу іменував контр. офіційна і тит. контролера в тит-новім магістраті в Чернівцях Антона Бореліного контролером із етальна по-борами IX. рангі.

Виді „Народного Дому“ при-гадає, що рішення до сплати членських вкладок минає на 13. січня 1905. Хто

до того часу не доплатить свій вклад по 100 коп., буде безумисно очеркеним із дна членів основателів „Народного До-му“. — За вклад товариства: Микола Ісидоро.

Загальні збори тов. руских ре-місників „Зоря“ відбули ся в неділю дня 18. грудня с. р. в „Народнім Домі“ о год. 11-й пер. полуднем. Збори отво-рили дотеперішній голова п. Іван Со-ланський, відтан приступили до першої точки денного порядку: По відчитанні протоколу і справозданні віддан за рік 1904 кассер тов. п. Іван Захарко алян загаль-них зборам рахунок. Товариство мило в р. 1904: 260 коп. 58 сот. приходу, а 207 коп. 73 сот. відходу. Отже, го-тішка на рік 1905: 52 коп. 85 сот. Став бібліотеки товариства члесті 64 руски-нижок, переважно наукового змісту. В нижок пористало в році 16 членів. Діяльність товариства обіймала головню уладжування аматорських вистав. Відтан уладжено устаткування віддан абсолют-но і пристосовано до вибору нового від-дан, котрий уеонституонал ся так: Н. Угурян, голова, А. Марчук, заступн. голова, В. Стрел, секретар, Ф. Урбан-ський, касер, С. Киротко, госпідар, Р. Патенев, бібліотекер. Заступниками ви-брано: В. Сварийського, І. Качора і п. Кордасевичеву. При точній віддан внесення загальні збори висловили сердечну по-дану Ви. паномі послоні Єрот. Пігу-ликов і за давня поперте истоти-тов. „Зоря“ в амесім бунівнієм Сеймі, який як попередню так і тепер зводив уділяти тов. „Зоря“ залому грошеву в квіт 1905 год. Загальні збори висловили також сердечну спасибі Ви. паномі відсмаршаллони краєвому д-ру п. Ст. Смаля-Стодцькому, за дав-ня висланих велич наукового змісту бібліотеки при прелестивних аматор-ських і т. п. як і назив Ви інтелігенції, котра віддан нічого не відмавала тов. „Зоря“, павіако все, віддан раїм того було треба, підирала наше товариство, в кожні наміри було радим, будь-яким устаткуванням в різних віддан і т. д. По обговоренні важливих точок що до розвитку товариства, павій голова да-ну загальним зборам за все, обіцне як найрешіше заступати товариство. — За віддан: Н. Угурян, голова, В. Стрел, секретар.

Із п. к. заступників державних. При сегонісчій амані іменувано імен. М. Вартерасевича дотеп. тит. імен. і пав. служби секретарів в Чернівцях, буд. від-комісаром М. Губайшайда, буд. ком. а Гур-гуморі, старшим резидентом Ж. Реслера в Чернівцях, жезд. комісарам др. Г. Балтинюстра, др. М. Лесюра в Чернів-цях; резидентом А. Вейтра в Чернів-цях; ад'юнтами В. Фішера в Новосе-ліща, І. Лихтенберга в Луцьку, К. Мо-скалюка, Х. Ліброва, М. Кнобля, І. Шра-єра, Я. Вейтла і Михайла Вербенца в Чернівцях. До десятій службової класи зазначували допират М. Вольрат в Чер-нівцях. До сесій М. Петрич ком. буд. в Чернівцях Ф. Фрейтх, ком. наші в Чер-нівцях, Ф. Воль, нам. стаїт в Новосе-ліщах, С. Подзюк, офіційн в Іцмані, Ф. Пичибала офіційн в Чернівцях, М. Губайшайда, ком. буд. в Радичі, А. За-салавський, тит. надпр. в Чернівцях, К. Говман, резидент в Чернівцях і старш. ком. будін. Валд. Левицький в Чер-нівцях. До десятій класи зазначували ад-юнти: А. Шнуер і Е. Федоровський в Чернівцях, Р. Атане в Іцмані, А. Ралх в Чернівцях і Модест Ловицький жезд. концент в Чернівцях. До десятій класи зазначували ассистенти: Е. Водма-рович в Іцмані, В. Борбер в Чернівцях, Миколай Тетювський в Милоснідах, К. Іллічак і Н. Воинович в Гадичеві. До сесій класи службової зазначували Василь Мейранський, резидент в Чер-нівцях.

Дефрандації в Росії. В управі подієних мажоранц урядово із годівні наші пучер із 45 тисячами рублів. Що в управі російської „Червоного Хреста“ „не осье благополучно“ зішло в даних. Погрозки про те наводять офіційно по-терпаються через те, що в московських денниках поминало ся визване сідного суди, щобі аголосили ся ті особи, які в посідніх 4. років складалі жертви на „Червоний Хрест“.

Нову екоростріальну пушку пробовано опод в Гаврі і присутності французского міністра війни, 50 членів

комісії, послів і генералів. Пушка була 240 мм. калібру і стріляла автоматично 3 рази в хвилині до віддан пошумачи ся мети до 5000 метрів віддан. Мо-дом нової пушки так подобає ся війсь-ним кругам, що французи правительств закладає в парламенті бюджет на роор-ганізацію артилерії.

Удареніе шлюпанів. Із Пе-тербурга розійшла ся погрозка, що в кабінеті цареві ехолоно англійську бо-ну великої сили Оліга. При пересей-деній решімі майтені при ній нової ху-же важних документів. Боу від спав-ною стороною перевезено за границю.

Метели і оркан. Вет сорабал, що прибули до Нового Йорку, були по-дорой епановані прилами і градом. 3 причини сійких епанів подучене теле-графічно між Ньюа Йорком і Чикаго по-вернуло. В Чикаго шалі вчора великий гураган. Вет потири протидить із оні-поном. Із денних морті годі перебіли через мрак випади на нове море.

Дрібні вісті. Передсвора намор-еористично в однім шипку при уа-головній денній зарібни Михайло Мар-чук родом із Снатики ражоний сирю-ний узаром. — В Оагдони — як до-несіть до Нового Йорку наступила ес-сильна павіа, при ній агінуло 50 ро-бітників.

Джума в Росії. В угорських есру-їх пані джума, яка вперше вибухла в одній Кисберей селі. То тепер етер-джене 190 случаев заведужани.

На бідну молодіж п. к. гімна-зії в Кіцмані зазнач на свої руш Ви. панні Оліга Лісовська в Кі-цмані 27 коп. 42 сотки, які жортували сідуючі Даброді: (в мороні) Валдих маж. 4, Осні Пастушківський 4, др. Байб 1, Зобачинський паду. 0.80, Валсєнбах А. 0.50, Федороніх Іх. 2, Говман 2, Га-дичевський 2, Дам. Нудура 1, др. Горбеда 1, Ст. Семенюк 1.40, Ю. Возко 1, В. Аришчук 0.60, Ник. Валд 0.50, Семен-юк 0.50, Ераст Валд 0.51, Герман 0.49, Лидєнбах 0.50, Буц 1, Аришчук 0.20, Оліга Лісовська 1, К. М. І. Н. Н. 1, Н. Н. 0.50, Валдаский І. Н. 1, 0.22, Н. Н. 1. — Рішож жортували гості зібрані в дні Ви. п. Семахін (Іх) дня 15 грудня суму 15 год. 64 сот. — Ви. Ерма Лісовська в Кіцмані подару-вала знавий плащ і багато дрібнїаго-го убраня для бідної молодіж, а Ви. п. Лісовська знавий обсер на одно-го ученика. Всім високоповажним жер-товникам складо отам прикладу по-дану шире руским „Спасибі“. — Сид-мистер Причосний.

Визак жертв на „Руску Бур-єу“ в Кіцмані. Сідуючі члени ан-тисей зазначили вклади 2 год. за ві-єнці грудня 1904: Дмитро до Паних надучителі із Валви, Сидір до Томе-рух учители із Валви, Павло Тетуга надучителі із Ошнізіб, Володимир Гр-горич надучителі із Кіцмані, Іван Стратичук учители, Євгеній Митич уч-том із Гавришів, Петро Войничий надучителі із Оршніш, Віктор Івасюк надучителі із Лавишів і Андрей Зуга-євич надучителі із Заставної. Зібрано на зборам відан „Руска Бурєа“ в Кі-цмані а то: п. Аришчук Василь 60 сот., Гадичевський 40 сот., Н. Н. 20 сот., Ан-дрей Зуганіч 40 сот., Стефан Цига-нук 1 год, Оліга Русна 2 год, Да-ман Сімонович 1 год, Тодор Русна 1 год, Ентоній Тетювський старший 1 год, Дуну 50 сот., Юрій Дунілович 40 сот., Михайло Івановий 2 год, Оуерій Ілж 50 сот., Василь Валіничук відан 2 год, Ніколай Сімонович 1 год, Вігудал віддан: ні. добродіа Християн Маланчук від-валів і хови а п. Голднер відан із Хавиш 7 вірців барабаз і 40 годорок павотів. Вей жертовникам сердечне спавібі! — За відан „Рускої Бурєа“ в Кіцмані, Іван Семахін голова, Дамє Ескафівський касер.

Посмертні вісті.

† Адольфіна Стратичук, ура-вительна диточі школи в Кіцмані, жезд. п. к. інвестора шиз вродити, померла нині о 8 іх год. рано на довгі а тажій везуа в 48. році жати. Померши від-будуть ся в суботу о 1/11-ї год. рано в Кіцмані. Похоронено померша поій-мича, яка іза приймат свого характеру і патріотизму тішила ся ширю симу-лятно згаду, подішше за собою згад-ний відан. Земля із перон! В. а. п.!

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорожній, п'ятницю і неділю,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при вулиці Петровича ч. 2.

Рукописи вносять сюди лише на поперед-
ній застережливості. — Редакція не несе
відповідальності за зміст наданих матеріалів.

БУКОВИНА

ПЕРИОДИКА на „БУКОВИ-
НА“ разом з „Рускою Радою“

на півний рік 20 К.
на рік 10
чверть року 5
місяць 1

Посилання на „Буківину“ і „Руску Раду“

Периодика і відповідальність за зміст
матеріалів в Чернівцях.

Офіційне закінчене неофіційно. дискусії.

Цар видав до сенату ось такий
указ про проект реформи держав-
ного ладу:

Ще з сивої спадщини наших
укоронованих предків, беззастановно
думаємо про шасте повиреної нам
Богом держави, а при незмінній
бережливості неухильних основних за-
конів держави, уважаємо завданням
правительства невтомно ого запо-
надити про потреби краю, при-
чому належить розрізнити все, що
дійшло від попередніх інтересам росий-
ского народа від блудних напрямів,
впливливаних переминаючими обста-
винами. Коли потреба цієї або тої
аміни впливає на цілість, тоді ува-
жаємо конечним приступити до її
переведення, навіть козирь намірена
переміна впливливала наразом заве-
димо важких новин в законодавстві.
Не сумніваємо ся, що здійснене
такого підприєміття наведе повне зро-
зуміння в добре настроєній частині
наших підданих, які прагнуть шасте
вітчизни бачать в підприєміття держ-
авного мира і правлінням запо-
надити модених потреб народа.

Становиши на чолі наших старань
гадку, як міг би найліпше стати
управлінням способ жити найчис-
лоїшого з наших станів, іменно
селянського стану, додаємо, що ця
справа, відповідно до наших указів
в предметом розслідування. Рівно-
часно в докладній, на місці підня-
тих розслідувань намірів міністра вну-
трішніх справ, відбуваються ся на-
ради вибраної комісії, зложеної
з найбільше досвідчених осіб найви-
щої адміністрації, про найважливі-
ші аспекти селянського життя, на
підставі дослідів, які при розслі-
дуванні загальних потреб хлібо-
робочого стану добуто в місцевих
комітетах. Розкажемо, щоб закони
про мужиків, що мають видати ся
на підставі цих праць, була в згоді
з загальним законодавством держа-
ви і щоб через те було узаконено
завдання тривалого забезпечення до-
сего стану, приналежних якого указ
царя освободителя признав повний
свободними горожанами з повними
правами.

Уважаючи далі інші по-
треби населення, уважаємо нестерп-
ним провозгласити управління держ-
авного і публічного життя. Ува-
жаємо конечним:

1) щоб підприєміття успішні за-
ряджати для охорони повної сили
закона, як найважливішої підпори
престола і авторитетної держави,
аби неухильно, для всіх рівно-
примінені закони, було уважаємо
всіма підданими нам властивими
у всіх місцевостях першим обов'яз-
ком, неухильно якого потягає за
собой законну відмінність в ко-
ждім випадку самостійного поступо-
вання, мають бути узаконені пред-
метом до узаконення правного вироку;

2) щоб поручити місцевим і мій-
ским інституціям можливо розши-
ренню уваги в адміністрації різних
галузей публічного добра, надаємо
їм в сій цілі конечну самостійність
в границях закону. Під сими умо-
вами мають бути покликані асисти-
вати всіх верств інтересованого
і місцевих справах населення, задля
можливо успішного задоволення ого
потреб. Окрім існуючих дотепер

попівних і губерніяльних земств,
мають утворити ся дальші інсти-
туції для адміністрації локальних
справ на просторах меншого обсягу;

3) щоб для стереження рівності
осіб всіх станів перед судом, стала
заведеною доконечна відність в по-
рядку судівництва держави і щоб
була забезпечена відповідна незви-
сність судових вироків і зараджен;

4) щоб для дальшого розшире-
ння вчинених нами зараджен для
охорони робітників в зарплатах і в
законній старанні ся о запо-
надити державного забезпечення ро-
бітників;

5) належить переглянути подані
за часів безпосередніх прола зло-
чинних діянь ворогів публічного
порядку кримінальні закони, яких при-
мінене в азуленні зі злитими розши-
реном компетенції адміністраційних
власностей, при чім належить старати
ся о можливе обмеження областей,
в яких мають приміняти ся ви-
сочайші постанови, як також о со-
добі виключення ними обмеження
прав приватних осіб наступало ті-
ло в цих случаях де дійсно загро-
жена безпека держави.

Для здійснення цього, в маніфесті
з 11. лютого 1903. вказаного.
неухильно бажання мого серця, що-
би успішна основними законами
держави толеранція в віроповід-
них справах була додержаною, під-
даємо ревізії закони про сектареке
право і про особи несправославних
і нехристиянських віроповідаль-
і під пору незалежності під сего ви-
даємо також під адміністраційним
зглядом відповідні зарадження для
усунення всіх неухильних вироку
в законі обмеження. Належить не-

ревизити ревізії існуючих розпо-
ряджен, які обмежують право
чужоземців, як також підданних
на деяких областях. З цього сих
постанов належить тільки сі утво-
жити в силі на будучість, які
в конечні в інтересі держави і
очевидним пожитком для російского
народа;

6) щоб в існуючих тепер розпо-
ряджен, про прасу усунено ли-
ші обмеження, щоб друковане сло-
во стало ясно означене законом,
щоб через се свої праса, відпо-
відно до поступів просвіти, назо-
вого її в сій причини значення,
жала можливість сполучення спол-
ного покликана, як правдива
гомогенність розумних змагань
пожитку Росії.

Зараджуючи на цих основах
рах великих, внутрішніх перестро-
ї, які наступити вже в найбли-
шій будучині, а часті яких після
першого видання нами вказані,
якже предметом дослідів, уважа-
ємо при важності і різноманітності
сих перестрої, конечним постано-
вити, щоб для наразі над середства-
ми для можливого старого і підко-
веного здійснення сего завдання, ста-
новити комітет міністрів. З сего
причини напозумімо комітетови міні-
стрів в кожній з наведених справ
дослідити, яким способом наші на-
міри можуть бути як найліпше
здійснені і подати нам в протязі
найкоротшого часу свої укази на
дальший розвій зарадження в ви-
писанім порядку. Про дальній
справ, що знаходяться в обраній
мас комітет доносить нам. — Під-
писав: Николай.

Юрій Жуковський.

ТІНЬ.

Переклад Франца Мухоморова.

1. Wieczorna wolno wybiła godzina...

Вечірня вільно побігла година,
несучи сонце заходить на гори —
і ширший кірей у синє море
о сну кладе ся... ніччя ся динна...

Ужран вечірній на землі кладе ся,
небо чорно падає зоряна...
рошай мені сонце!... Ти зноса в зарання
свєт!... Щаснай, хто рано діжде ся...
29. X. 1903.

2. „Stoję przed jakąś tajemniczą bramą...”

Редіною який тайна брама —
но, що туча в добіг тая швидко;
знати, чи брама ся — Моя Єзєма,
така пропасть, що і дна не видно...

Ся та зноу в думці зникла швидко,
жизні мрії і шаста відгук —
1. XII. 1904.

Ю. Жуковський роз. 14. VII. 1874. в За-
карпаттях. В шкільній Борот ніччя оту-
ї, впер учительство в Кракові. Крім студій
апокаліптичних видав: „Na straszach bazy” (1895),
„Wielki” (1897), „Rozmowa” (1901), „Rozmowa”
* (1902), „Z domu niewolny” (1902), „Opowiadania”
* (1903), „Prolegomena” (1903), „Na zewnątrz”
* (1903), „Dziś i jutro” (1903), „Wielki” (1903),
* „Z domu niewolny” та „Polska” (1903).

Франц Мухоморов.

а там до мене з задоволенням
хтось простягає свої білі руки...

3. „Wszędzie, a wszędzie w ślad się za mną skrada...”

Скразь мене, а породи за мною,
і в туру від даних при собі;
чи оспод бурі, чи оспод спового
говорять віно о смерті і гробі...

Дж мій і вже навіть не знаєш
і не дряжати вже, хоч і при собі
мне, хоч часто в'їла йому вгадає
прочитан тайни о смерті і гробі...
20. X. 1903.

4. „O nie płacz, nie płacz, królowno zaklęta...”

О, не ридай ніко царівно заклята,
не плач серденько, не ридай, дитино;
і вед-ві тайні шастай призначуть
і зміти сніжити ся та недовла клата...

Смерть пошлює тебе принятє
і візьма відом десь в країні тій
бажати — мріти — там, де зноса Печє
до жалі Єнос на тебе чекє...
12. XII. 1904.

5. „Przed oknem moim topola wyrasta...”

Край ніжа ного ростє — виростає
струнка топола, вітер її підко-
трєє... З віддалі, з міста додїтє
співє повільний годинник голос...

Віда твоє! Вихор рєє вноє,
а вона гнєтє ся, плаче, варїє...
Завоє годинник, а мєй дїє ся,
що було чути, як життя вітєє...
19. XII. 1904.

6. „Wiem, że jest pyłek w wszech- światów przestworzu...”

Знаю, а атом в асєсїтї просторі,
знаю, а хмєлє у бажєннім морі,
мє розбудити вихор с'єдє глєбїни,
а м'є блєзє, розпалєсь, гнєлє...

І гнєтє хмєлє мєбє сєн марєй,
а мєрє віно родитє вєсє новєй,
але в прєдєлє втєратє не мєжє,
отє в знаю — Я сєлєзє тебе, Вєжє!...
12. XII. 1904.

7. „Wieczór. Wiatr żaden listków drzew nie rusza...”

Вєчєр... Тєчєнє вєждє лєстє дрєнє,
лєстє жєлєзє з огорєдє злєтє ся,
а там, де тєчє лєстє по гєрєх вєтє ся
якєсь новєчєнє тєчєнє лєтєє...

Тина ся нас лєстє тайну сєзє:
вєсєнє розпалє і сєтєнє злєдє,
сєлєсє душу від розпалє, суму, —
а в бєжє сє чєсє ітє в мєгєлє...
19. XII. 1904.

8. „O, jakże piękna ta ziemia, to życie...”

О, якє гарєє тє життя на сєвєтє
і якє гарєє ті сєрє лєстєтє,

шастє, риданє і бурє рєчєчє —
жєрє шє сємєтє на душє бєлєтє.

Мєбє жєлє сєвєтє і вєсєнє-рєчєчє,
мєбє жєлє шастє, суму, сєлєсє, вєсєлє,
жєлє, до сєсє тє зєбєрє в відєлє
сємєтє — а там вєжє було вітєє бєжє вєлє...
11. XII. 1903.

9. „Niech złoty puchar winem się zapełni...”

Нехай у чаші віно зєлєтє ся,
а в там гарєє, бєжєтє пєстєтє,
шєлєтє зєчє, гєдє, віно додїтє,
нехай у чаші вєсє чєрєсєтє ся!...

Сєрєлєзє нєвєтє пємєнєтє по сєбє,
тєчє жєлє сєрє в шєлєтє сєрєчєнє вєжєчєнє
мєсє шє!... Вєжє, в прєдєлє
жєлєсє жєлє — зєвєтє бєжє в грєбє...
18. XII. 1904.

10. „Chciałem — więc dobrze! Chcia- łem żyć szalenie...”

Бажєлє в — добєрє! Я бажєлє шєлєтє
і шєлєтє чєшє вєсєтє до вєжє
і нє мєнє сє у житє рєчєчє
шєлєтє — пєлєнєтє в дєлєтє зєлєтє...
1. I. 1904.

Я жєлє шєлєтє в сєвєтє нє бєжє,
тєчє вєсє гарєє жє, нє бєжє тєчєтє
і тєчє жєлє жє, тєчє нє зєбєтє,
жєчє чєшє шастє в вєжє нє мєгє додїтє...
1. I. 1904.

не, коли під Молдавана аж до під гіркого благоденства його, минуло вже давно. Тепер зворило все, на всіх майданках докинулось: самоуправи, конституції. Під гомін вистрілів революційних, під глухий греміт арматних розриваних кораблів і тисячний стогін салдатів, конючих по за рідний край і за темполюбну клітку, за скорумповане чиновництво, за поліцейство і жандармію, і прочих стовпів самодержавія, що змором придало російську імперію — пробудила ся неугаснута російська суспільність від найвищих черетів до найнижчої аристократії, ломачучись людських прав і конституцій горюх над вчинками уряду, не дбаючи зовсім про дозвіл уряду.

Царські круги стрішені тим рухом, стали збирати ся на ради, в яких ргін вели найтемніші духи. І появил ся царський указ, що має бути ненадо офіційним замкненням неофіційної дискусії.

Сей указ є доказом, що на параді не побідили крайні реакціонери, але не побідили і прихильники правдивого конституційного життя. Подивком являє ся мін. Вітте, який у свій час з двою із Плеєм. Вітте — се поклонник світлого абсолютизму і єму, як председателю комітету міністрів, буде поручено переведення реформ, заповіданих у царському указі.

Царський указ уступає перед домаганнями суспільности на кождім кроці. На кождім кроці признає пожалування гідний стан теперішньої Росії. Але не дає нічого, крім неясних обіцянок, бо цілий указ писаний справді неуподобним підійським

Справді плучно характеризує его одна віденьська часопись, кажучи, що по ній „система остане та сама, цар остане царем. Росія Росією а Победоносцев горюю!“

Царське правительство, як Пітиль, стоїть над пропастию. Із дня прольоти йшли гази, що Дельфійську Пітию одурювали, так що вона ледве преріжні мрячі пророцтва. — За те до царського трону долітає із дня російського суспільства що раз могутіший голос: воли! який его швидше чи повільніше отверсати.

помимо занеморочувань двірської намариті.

В указі говорять цар про своє Боже пієланняцтво, про печальність, о добро підданих а рівночасно що хинлі скаже за парпан традиційного самодержавія, забуваючи, що російська суспільність перестала бути дитями, якими треба опікувати ся. Населени Росії із нового шлеху, на якім ступає борючи ся о рінносправність горюхянську, національну і піроіспонідну — не уступити. Воно ж має отсе тепер Горюхянську відноді із оповідани „Перед лицем жита“, що щастє-волю треба самому пати.

Ювілей Нечуя-Левицького.

Завтра і позавтра святкувати ми Кий ювілей творця українського роману, Нечуя-Левицького. Святкуватимемо „Літературно-артистично-товариство“, то саме, що тамтого року, якраз в тім самім часі уряджувало ювілей Лисеня. На той день в'їждь ся в вєх сторін шарової України-Руси люди, щоби пошукати Ювілейного за его неспокійну роботу для руского народу, за его тридцятилітню працю на полі літературнім, просвітнім і науковім. Що ювілей сей має велике культурне значіння для нашого народу так по сім, як по другім бої 86-руч — про се нема що й говорити. Ще до не- давна для нас Україна російська була лишнь начарованим краєм, до якого в'їхав кождий хоч трахи свідомий Русь; рідно коли пошукували ся тут наші люди а вночили там побуду і то в характері припаднім, вертали ся назад страшно прибитими, зневіреними. Тепер від шогос часу зносина з Україною російською стали живіші; наші люди беруть участь у публічних святках, де збирають ся майже всі свідомі люди, признають, що той колюс ще зовсім здоровий, не колись підірваний у основах російським режимом обрусіння і мимоволі росте у суспільности віра в будучність. Що раз переносит ся наші люди, що побуду хоч не довго на Україні російській, що обрусіє — по вертовіє, що серед інших обставин відновити ся. А такі ювілейні зносини обміну гадю, і мимоволі прискорюють процес обединення дітей той самої землі, розділених кордонами. Тому із чисто національного становища ми не можемо бути лишні чужими нашим землякам з російської України, що, відповідаючи коначним потребам патріотичного порозуміння, вибрали до того одинок, можливу тепер до того дорогу — дорогу ювілейні знамениті українські дієві, і загальні святкування національних свят.

Побіч великих святкових української суспільности для Ювілейного — ота друга мета гала велику роль у устроєнні самого ювілею. Не диво отже, що архітекти підкували его раз-по-раз, чекаючи на доміз генерал-губернатора, щоби ювілей міг відбутися ся публічно а тим самим, щоб можна було згуртувати на ній дуже велику кількість людей.

На ювілей шіхало з Галичини багато людей а і Буковину заступати не на ім др. Маковей. Від буковинських товариств передасть др. Маковей Ювілейному чудову адресу виконану на пергаменті. На першій стороні адреси, як ми вже писали, видіє чудовий образ кисти п-ни Котляревської. Образ представляє молодого гупульського дієві, у чудовім святковім одію; вона сидить на гарнім, чернім, як пугол, гупульським коні, безжурні, а колюс в дубах, іде, адяте ся, на торг, бо він обладований, обрантажоний мішлями, іде, знімаючи за собою любі гори, потони та рідну зату. Робота п-ни Котляревської вишла прекрасно. Красні дібрані чудово, гупульська дієвіна, як жина. Ціла робота надержана в частім гупульським стилі; по формах видіють ся гупульські пізрі а в кутку, обмислим заворовим листом писані написи сиво-золотою красною: „Іванови Нечуя-Левицькому від буковинських Русів“.

На другій партії сидєє сама адреса, яка звучить:

„Високоповажаному Добродієви Іванови Нечуєві Левицькому в день Ювілейного тридцятилітнього літературного і громадського діяльності складати привіт українські товариства на Буковині“.

В невідданий для нашого письменства час поступили Ви на арену. Поже розорав у свій час могутіми руками Шевченка й Куліша стануло облогом. Народна мина залуєтєла, минала ся буряном. Здавало ся, що на ній не заведеме вже ніколи українське життя, здавало ся, що буря росте не безупинно. Здавало ся, що хоч його хто й виволо, то хіба чужа рука, здавало ся, що рідку нину орить етануть чужі плуги, що чуже зерно сіють муть у овки, прошені кряку неясних батків. В той час зануєтєла, занепада і пригноблена віднава ся і Ваш голос, віднава ся відразу зміло, пробуджуючи із сну тих, що прибиті негодинами стали засніпати, додаючи охоти й духа тим, що остали ще вірні своїм думкам і природній роботі і закликаючи тих, що потонули в чужім морі, аби сляменули ся й вертали туду, до мала їх зарости їхні сумніви. І голос напівний був такий дужий і живий як серце, що робота розпочала ся знов, розпочала ся і не перериває ся і ще раз більше припала. Не описуючи рух, прикували Ви без виини, давали другим заохоту своїм трудом для народного добра. Тридцять нить літ дбали Ви без уини про те, щоб змари, сповинаючи свід вашого життя, провизало все проміне... І тих 35 літ

Вашої неспинної роботи — се найважливіші мартин історії рідного письменства, се перелив а нахасті рідного слова, нини ми горді, яких не знехтувало ні один і цілеславний нарід Європи, се ціла козичина і теперішня історія нашого народу. Бо й справді, Ви вносили перед нині очі цілу минаду і теперішню неодолю рідного краю, одялиши темні образи своїм могутім а теплим словом аю бо аю до нього, що спов, же рідне. Мои живі виступають у нашій уній данні борі за волю рідного краю, товчуть ся під аємлю духи колишніх Запорозьків, представляючи будучність народу. Тут на тій чудовій живій природі суми партії сльового, мужичого гора, осинні зраками широго неминуемого гумору, — там знов яркі образи сьмичних хоч ширіх, не дуно вчоних та теплом, зябоним овінних старих інтелігентів, що ще не зуміли звити ся з новим ладом і живуть на давній лад життям простим, спокійним, житєм на пів сльовим, на пів написаним. Тут старосвітські батюшки та митиши, там знов новіх нових, тут старі патрархальні поміщики, там нові, зяковані в новій швоі і знов їх сини з новими поглядами, з новими думками, борі за нові ідеї, там внічі засідлі в нинішніх людях, що мимомолі потонули в морю загальних думок, нини за духом часу, надаючи коліним мрій, поділині слова — а довила тих голонних осіб ціла павда різних характерів, тиві а ріжними думками, поглядами, мріями, ділами. Одним словом Ви стали творцем українського роману а суспільним піднадом, на якому пошлем майстра виведені тили українського мужичтва і інтелігенції. І не дини се. Ви старали ся нашу справу вивести на ширше поле, Ви хотіли все дати нині те, чого у нєй ще не було: тому й новелі і повісті, і історичні і мітологічні і літературні твори виходили з під Вашого пера — а як незрівняний зналець народнього бідування, знаючи, що тому народня треба, чого йому не достало, Ви старали ся засновати і ті потреби, пишучи популярні видани для него. І нині, коли наш нарід, маючи за собою тільки Вашу роботу, святкує динку Вашого Ювілею, віднавамо ся і ми а під горді Червоного із ширим привітом і ми 800.000 горетів буковинських Українців докладали Вам подину за ту роботу і зичем з новою грудю: Жийте на це довгі літа, грійте-загрівайте, веселіте розвеселійте та піднімайте своїми мислями наші серця! — Чернівці а груді 1904“.

Адресу підписали і зявили ся початки нєй червоноді товариства („Народний Дім“, „Руска Весіла“, „Русь Школа“, „Руска Рад“, „Історичне Товариство“, „Буковинський Воєн“, „Сокіл“, „Товариство Мароносців“, „Шкільна Поміч“, „Січ“, „Соба“, „Товариство Православних Школя“, „Народна Сила“, „Руска Каса“, „Селянська Каса“, „Зоря“, „Міщанська Читальня“, „Руський Міщанський Хор“, „Братство св. Тавол“, редакція „Буковини“ і писателі а на Ольга Кобальська. Ціла адреса зложена у теці аї сиво-жовтого плаву.

Про перебіг самого свята напичемо нараз, як тільки дістанем дописи нашого делегата.

Політичний перегляд.

До кріан а Австрії.

Часописи не перестають говорити про динієво др. Корбера. Для нас є се вже річ зовсім неважна, і вони нини сьмичуть за насильством, другі ще бляють у сумнівах. „Neue freie Presse“ вносить, що сьмича поришана, що др. Корберу приїждє до Львова др. Корберу а петицію вчором. Добре поінформовані круги зявляють, що кісар шє їждє ся до особи наслідника др. Корбера, але називає его зявляє ся нєй у тайні; зачувати лиш, що має наїти оди із членів теперішнього кабінету. „Neues Wiener Journal“ довідує ся зявляє, що наслідником Корбера зявляє намісник горішньої Австрії гр. Вільд-Райдт.

Із філадельфійського союзу.

Гельсінгфорський сойм їждє сьмич відпочено. На посліднім засіданні зявляє дві петиції а справі зміни правого закону а відлічі залона, який користує

11. „W północnych lodach drzymał wulkan stary...“

Посеред лодів на півночі гинув вулкан і динив ся на сніг безбережний і думав, що згинув би той сніг безмежний, елиб він на його весь огонь свій винув...

У своїй груді деє на дні, глибоко ман животворних искор многі ріпи, але жаліє їх... Гладіє гордим оком на сніг і повали сам затих на ніч... 19. XII. 1904.

12. „Niema nadziei, kto w spękaniej lodzi...“

Нема надії в того, хто без весла, воркил, пірпала в далі жєме по снізі, кого на тхті, а грієній сьмич буря в чужину чужую заносла...

Нема надії, а одиан не спачо а глузу безодню, а дини зявляє, хоч зна, що зоря йому не за'є, що по ній певно ніхто не занале... 19. XII. 1904.

13. „Pogrzeb dziś ciagnał przed oknami meimi...“

Похорон нині блядє моєй тати вшю; попи глузо сьмичає а побожно, а слова цієні хор тигнув трієжно: а мусиш вертати...“

Паша сьмичає, вихр гасє „грімичю“, а похит довгий так візю тигнує ся; аже вайшов а міста і в біє повернув ся а туюню в тху самотну каніцю... 12. XII. 1903.

14. „O matko moja! czy ty mi przebaczysz?...“

О моя мате, чи простити мені ти, що а так скоро груді твоєй пошину? — Хотай пераз і із розкоші гану, хліб мій нєсучий сьмича був позитий... 1. XI. 1903.

Весь сьмич вїшю а не навчанимсь жити, тепер вертаю і а безсидла гину — щастє не стрінув а нїде на сьмичі, відколим тільки тебе, мате винув... 1. XI. 1903.

15. „Smiałem się i płakałem wiele...“

Я сьмичав много і плавав чимало, самотний був а, хоч мене любив а дин а гарно хоч життя вїхало а щастє ридав а, сьмичав край моголи... 1. IV. 1903.

Ще амалу нині дини а лєдєв а грав на гарі, аж струня нїрвало життя, ще амалу про життя а мрія а забун у мріях, що воно минає... 1. IV. 1903.

16. „Nie pragnę życia, ani śmierci wołam...“

Не хочу жити і не вичу смерти і дин одинок а в Тебе блягаю,

Боже: в останнє хай ще засьмичаю, а потім... потім могу пачіє смерти...

Потім хай нину а, але перше хочу так вьсичпати, щоби сьмича задє стоїть і хочу хай а собою вєду людей — отсього а одного хочу... 1. XI. 1903.

17. „Przeecz Ty mnie, Panie, skazał na to życie?...“

Чому ти, Боже, казав мені жити, чом неспити ти мені дає душу, що а так вічно блягає, тужить а врянім шукати по тім сьмичі мушу?... 19. XII. 1904.

Чом показав ти мені всі вєрі, а винув в нїтму, де всі сьмича гаснуть, чому казав ти мні шукати асму дорогу а гинуть у розлуні мєрі? 19. XII. 1904.

18. „Upadam ciałe i znów się wznoszę...“

Я все впадаю і знова піднімаюсь, а так страшно мені ота дорога, що забуваю, що веде до Бога — сьмича блягаю і своєю прошу... 1. XI. 1903.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорож, п'ятниці і неділі,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при вулиці Петровицької ч. 2.
Репортажи виходять за лінійку на поперед-
ній сторінці. — Рекламні повідом-
лення віддаються під оплату поштовою.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на один рік	20 К.	—
на рік	10	—
чверть року	6	—
місяць	1	70

Поодинокі числа „Буковина“ 16 сотників.

Передплата і належність за інсератах платні в Чернівцях.

Сильва Яроческая.

НА ЗЕМЛИ МИР!...

Орієнтація під час війни. Народу
у спокій таємничий сповідаєся Гей —
а далеко в азійській сторонній землі
в струнах хрону брати неспокійні луги —
відпочиваючи швидкоплинний сонний сон —
а борець свавілля пісню: „на землі мир!“

А воли ти співаєш воронів наших роду?
А воли відітхнеш український народ?
І воли юродивий неспокій сонний
перестануть наш люд затихати до
[тими —
заробити в Ляхів, москалів та на шир?
Ах, коли засине земля руський мир?]

І воли ти відродився в нас, чоловіче,
і собі правду раз покладаєш перед очі —
розв'язав ту облогу, що сунуть
[тебе —
розв'язав всю ту лаж, що тобі гріб
[треба —
розв'язав ти на порох деспотів
[иу мир —
Чим ти серцем сотворив на
[землі мир?]

Конференції бар. Гавча.

Новий президент міністрів бере са-
мостійно до діла і виконує і в пред-
ставителів всіх білоруських парламентарних
партиях, щоб воскресити роботу цієї
парламенту, який би поузаконив
відомі державні властивості і кон-
ституційні закони держави.
Відомі державні властивості і кон-
ституційні закони держави.
Відомі державні властивості і кон-
ституційні закони держави.

Бар. Гавча думає, що в другій по-
ловині січня буде вже можливий
парламент. Проти якого небуло окре-
мості референдуму тепер рішуче засто-
риваєся, хоча в рідній парламентарно.
Завданням є, що самі партії в пере-
говори про потребу реформи референдуму,
яку також і перебудувати. Ходить чути,
що бар. Гавча вже й має проект тима-

нового референдуму, в котрім є важний
параграф, що бюджетові пропозиції і
конституційні реформи має мати після
погоди до 3 місяців а не, то вони
набирають сили обов'язково і пере-
ходять під облогу палати панів.

Д-тентеринні конференції в Чехії
і Німеччині мали газетно характер інфор-
маційний. Чехи й Німці усунули собі
проти бар. Гавча доволі прихильно, хоч
ноки що не виходять з резерви.

Провідники партійні Чехії заявили,
що вони бар. Гавча вимагають трудностей
роботи не будуть в подальшій майбутній-
шій справі державних, однак попри се
рішучо обіцяють при своїх ділах дома-
гань: внутрішньої мови урядової і дру-
гого чеського університету.

Німці заявили бар. Гавча, що він
будучи й сам Німцем проти них нічого
не задумує і не робить взагалі ні
зні односторонніх обіцянок Чехам. Із
себ конференції, у якій бар. Гавча
виступав, дуже адекватно, висловили Чехи
такі країни, що він хоче передати
довести парламент до праці. Бар. Гавча
конфорував також із послом др. Шустер-
шином, яко представителем парламенту
Словаччини, який заявив, що вони що захо-
плять резерву, ждучи появи нового на-
бінету.

Вчора конференції бар. Гавча також
і з пос. Іваном Васильком. Сво під-
мити міністерської кризи не було у Відні, тож
поїхав туди аж після того, як озвучив
на позиві двох німців до нього до
Чернівців (пос. Н. Василько конференції
в німців виступав руський а передовсім
буквинський.)

Як бачимо новий прем'єр хоче ці-
лком бачити Русь і Буковину, і на-
дійшло, що для обох цих чинників було
не гірше від д-ра Кербора, який щиро
співчував Буковині, а й до Руськи
відносився дуже симпатично передовсім
з повагою, доки не пішов в відставку.
Від нього було, котре йому в критич-
ну хвилину не багато допомогло.

Бар. Гавча се давній руський знайо-
мий. Будучи на становищі міністра
просвіти відносився до нас доволі при-
хильно і до словаческих народів, що

добріли із великим трудом робити здо-
бутися на поля шалашів.

Руськи запланували йому передовсім
то, що після Minoritätsratum проєс д-ра
Стопного рішався завестися йому право-
пис по шкільній і урядовій. Про вагу сего
важко, про сего величезний вплив на
наш виступ в подальшій релігійній і
культури. Але і се не завадило згадати, що
в 90. рр. було ще дуже багато навіть
передовсім, які висловили йому правдиво-
сти на часі, що проти неї виступали всі
три галицькі ординари. За часів Гавча
одержали значні здобутки і Руськи гали-
цькі, як руські галицькі в Перемішан-
і Коляний, впродовж шкільної семінарії
і руську катедру історії на львівській
университеті.

Сподівається можна, що і на будуче
обов'язки виконати не погіршають. Сво
наміри для Буковини не без значення
було те, що після Н. Василько і др. А.
Омчула в учених бар. Гавча із торе-
знавством, із акції вже тепер відходить в
близькій згоді. Се повинно спричинити
ся до остаточного укріплення миру на
Буковині і там, відки мирова акція
повинна була вийти т. є. в червні, яка
в кінці кінців богослуження акцентує „мир-
но чаші і благоволення“.

КАПУЛЯЦІЯ ПОРТУ АРТУРА.

За Безаконієм, коли посіб Ма-
паров із Петропавловськом прихо-
дить до Росії переживати не менше
сумне Різдво. В святощесну хви-
лю, не стане там в тисячах родин
сина і батька, а порожнє місце
при столі наведе сльози на очі
всіх присутніх. В той час погалас
кожний про портартурських недо-
бачків, що пішли в Японську ве-
вою та про Порт Артурські мури,
політи скарлатною кров'ю, засіяні
безліччю костів „муштрованих лю-
дей“. — І за що йшли ті люди на

смерть за що різав брат брата?
Деж той мир і „благоволення“, що
принесло на землю Христове Різдво?

В житті велика сила іронії. Ось
на Порт Артурських мурах, на ман-
джурських просторах ллється у пра-
тиська кров в обороні російського
деспотизму, що так важко при-
дани наш народ. Ллється са кров у
борбі із силами країни сходно-
слова, що знона на спільку із
скорумкованим чиновництвом, на-
ляють основи російського чиновни-
ства... Порт Артур пані! Могучість
Росії на далекім сході зломлена на
довгі часи. Японці мають, швидко
ого відбудувати, щоб знона колись
полювати ого кровню людською. Мо-
лох шийн буде ще мати своє життя.

Те що Японці злобули таку
сильну і так хоробро боронену твер-
данню як Порт Артур — се не один
доказ, що над усім немислимою
мугутійна любов рідного краю,
патриотизм і погорда життя, коли
воно має внасти для добра вітчизни
а що найважливіше високий про-
світний статус, найширших верств
народних.

Історія — каже — є вчи-
телькою життя, розкриємо і її кни-
ги перед нашими очима.

Хід облоги.

Облога Порту Артура тривала
загалом 156 днів. Російсько-япон-
ська війна розпочала ся — як змі-
сно — д. 8. лютого 1904. атакуючи
японські кораблі на російську
ескадру в Порті Артура. Від сеї
пори концентрували Японці всі свої
зусилля, щоб добути твердиню. Доли
російської флотії зазнала вже тоді
рішучого удару. Жертвою навалу

Олег Сатур.

СВЯТА.

Свята... Ну що ж, свята — ду-
же мила річ; передовсім для тих,
хто їх не справляє, а радше той,
за чий гроші їх не справляє ся.
І якщо не мають вони бути милою
річчю, як на свята нема роботи,
чи там нічо не робить ся, (бо ро-
боти є все доволі), а до того чоло-
вік ще й забуває ся добре! За-
бави є, яка хто любить, чи то при-
шестя, чи при яких „смілах“,
які кінце треба „вижити“, хіба що
хто є такий сьмілий і важить ся
паразитувати на гнід домотори „сиріч-
господині“ дому.

І виходить доволі цікава історія:
свята а передовсім Різдво і Ве-
ликодні мають бути хвилиною, коли
людська душа повинна вглубитися
у величчя побіди свята праці
і людяності над темрявою і канто-
ватою лютістю всякого рода Фари-
сеї. Свята повинні бути хвилиною,
у якій би зійти нам на саме дно
сердця наших і підкріпити може
погаслою іскрою віри у висхід
людськості із пут неволі, що све-
чили в нас Лянономними обіймами,

щоб зміцнити віру в немирну
силу повелювання а воскреслих
народів — а тим часом стають по-
ни навіть не відпочинком для уто-
мленого тіла, але порою, коли люди
у святоточній затурбованості затроюють
ся різними солодощами й несоло-
дощими алькоголами а часами ще
й переладують „налевище чолові-
чої машини“ так, що треба не мало
посвятоточного часу з'ужити на те
щоб ту машину привести до ладу.

От бачите за „вистіями й пи-
тіннями“ промовчав я ще одно свя-
точне заняття нашого „народу“ —
інтелігенція так і мужицтва, що
а свята люблять „клясти карти“. І
в декотрих околицях грають на
тих інструментах всілякої — а пе-
редовсім „коротенького“, який без
великої втрати часу і енергії дає
найліпшу нагоду зробити „поваж-
нішу фінансову“ маніпуляцію в
виді „обцупав“ свого друга.

І не один, що на свята „пішов
круж“ — мусить відтак цілими
місяцями „донести“ на домашні
потреби. Се — бачите — лишся ся
у него тривкий спомина святоточної
забави.

Чиж се не пародия інтенції

свят, яку їм принесе церква, що
їх поустановлювала?

А свят тих у нас сила! І свят-
кує їх „приліжно“ передовсім му-
жикство із всею екзальтацією чо-
ловіка, що раба йти притичину
до того, щоб „відпочинати“. Муж-
ки крім всіх святкових і не святкових
празників, святкують безліч свят
церковних а до того ще й самі уста-
навляють собі свята, що належить
передовсім до „фаху“ Гуцулів, які,
як на те, живучи порозкидані в го-
рах, свої церкви не дуже часто
й відвідують, а за те поустанав-
ляють у себе свята ізва різних
„околиць“. У них, то й виходить,
швидко а мішка себто їхній мотів
святкування, бо піле воно обмежу-
ється тільки на тім, що побожний
народець „оразники ради“ зармує або,
що ще гірше, озвонаджує його
у коршніні.

Що то все не має ніякого сен-
су а до того веде прямо лінії на-
слідки — нічого й спорити, Дав-
ний „лад, дами значаї мусять при-
коронювати ся до новітніх еконо-
мічних вимогів, що менше більше
звешлюють загальний рівень куль-
тури.

В добі величезної екстензивно-

сти праці, в хвилині, коли робоча
людська олімпія прямо не гола
поєднати в своїй праці за легот ма-
шинних коліс — ніяк марнувати
час на надмір святоточних днів.

Сама установка „сабату“ в Мой-
сейм законі мала величезно ра-
ціональну ціль — дати для чоло-
віка сему дню відпочинку по-
шестіох днів праці. Установлене
сабату у Жидів а неділі у Хри-
стіян мало далекосягале суспільне
значіння головню через те, що да-
вало пильний час убогим, повнемо-
ним, які при. в Римі все мали тру-
дити ся для панів, що за весь той
час дарували. У святоточні дні
подавало по синагогах та церквах
корм для душі: учено писати та
голошено жити мораль, що й по-
велеваних робила „людьма“.

Тепер по упливі многих сто-літ
взяла охорону робітників держава,
заводили недільний відпочинок, який
у Англії доходить до того, що в не-
діль не функціонує ні пошта ні же-
лізниця.

Та велика й свята ідея — як ви-
ше К. Євч в своїй розвідці про свята
— не визнає ніколи повного й
цілковитого сповнення. Поза неділю
зростає число свят передовсім

японських торпедовців впади „Рет-нізан“, „Царевич“ і „Палада“, а „Полтава“, „Діана“, „Аскольд“ і „Новік“ зазнали значних ушкоджень.

Ситуація російської флоти стала ще більше важка, як Японцям по кількох невдалих пробах удалося „запорокувати“ порт, затопивши в его гирлі брандери серед печуваного героїства їх залогі дні 25. лютого. В два дні після того оголошує ген. Штесель денний приказ, в яким залишає один ніхія: бороти ся до скоу, щоб ратувати честь Росії, полинувши пої надії на відворот. І залогі захоронені на диво сильними укріпленнями, приказ свого команданта сповнилася, не маючи й хвилини спокою ні в день ні в ночи. Японці взяли ся дуже практичного способу, драгувати залогі без вплину, кружляючи недалеко пої із своїми кораблями, а від часу до часу бомбардуючи порт і кораблі, які в нему находили ся. Надзвичайно завязаті бомбардовані припали на час від 10—12 марта, які навесили й містони великі шкоди. Дні 21. і 22. виконали японські торпедовці сильний атак на порт, підпливши до него дуже близько. Нове затарасоване в'їзду брандерами д. 27. погіршило російські вигляди ще більше. Щоби із сего прикрого положення виратувати ся, пробувала російська флота, очистивши в'їзд, виплисти на повне море. Але се не повело ся, смілий план прийшло ся оплатити д. 13. марта затопленем найбільшого російського корабля „Петропавловська“ wraz з смертю адм. Макарова, що припало саме перед Великоднем.

Бомбардовані понавляло ся із що-раз більшою силою і то майже в правильних відступах часу, а дні 3. мая по третє замкнули брандери доступ до Порту Артура із боку моря.

За те сухопутна комунікація пригнобленої твердині не зазнавала ніяких перепоп. Аж битва під Язю із 30. чвітня і 1. мая загрозла Порту Артура також із боку сухопуту. Переражений Алексеев утік із тенет в останній момент, як Японці причаливши під Біженю

сім в ніках середних що раз більше і більша, а сплинула сей нездоровий зріст аж реформація. У церквах східних / число свят далеко більше, що незвичайно лихо відбиває ся на селянським добробуті. Над справою редукції свят у православної церкві радили недавно й петербургський синод. Робить ся головне так, що багато свят перемінює ся на виключно церковні а при тім робітні, а другі переносять ся на неділі.

Ся справа буде мабуть поступати в тім напрямі що раз більше під латиском економічних умов, серед яких прийшло ся нам жити. Країною, де сей процес пішов найбільше, в Америка, де Різдво і Великдень тривають лиш один день а інші святі зредуквані ад мінімум. Стало ся се головне тому, що тут не потребувала новітня суспільність боротьби ся із давними традиціями, а ладнала своє життя після суб'єктивних потреб.

Поки до сего прийде, не надію побести святковані всьляких свят красивим шляхом, щоб справді зазнавати веселих, шалених свят.

(в ночи із 4—5) заволоділи жезі-ничим шляхом, що вів до Порту Артура.

День 5-го мая треба впажати початком облоги із боку суші.

Здавало ся однак, що на суші Японці Росії не одоліють, та що із того боку не грозили твердині така велика небезпека. Тимчасом крована борба під Кінчу, що сплинула ся остаточно д. 26. V. побідою Японців, уможливила генералови Оку заняти город Дзіншань, збудований коштам російських міліціонерів у 18-ти кілометровім віддаленні від Порту Артура. Здавало ся, що зараз після того наступить і упадок обложеної твердині. Але знатоки повни смислом печуваного укріплення сеї твердині заклали, що одбуту еї можна лиш правильною облогою. Російські-ж генерали прямо заклали, що нова недобудуна. І японська сухопутна армія взяла ся до сего діла з рівночасно не дармуван і Того і виманивши російські кораблі із пристані, завдав їм 28. червня остаточний удар, по яким їм не судило ся вже двинутись.

На суші поступала облога неправді пинило, але все таки поступала. Кров лила ся обильними струями, десятки тисячів жовнів гинло під страшних вибухів мін та граватів. Погибші вкривали собою цілі поля, даром ждучи похоронів навіть у гуртових могилах. Штурм ішов за штурмом, деколи йшов бій у рукопаш на шаблі й ножі а рівночасно оповивали Японці твердиню пеначе політ підземними ходами. І по безліччю героїських зусиль удало ся Японцям взяти д. 28. листопада „гору 203 метрів“. Японці заявляли, що 30 проц. обложеної праці вже завершено. Воно так і сталося, дарма, що Росіяни із прежнім завязом бороли ся із своїх форти нованих у скелі, та виснажуючих із пац армат смертоносний агінний дощ. Внутрішні російські форти дістались тепер під японський огонь, який знищив вперед останки російської флоти, а відтак уможливив заняти форти Ерлунгшан і Шаншуншан. Форти стали падати один за другим. І неустрашимий генерал Штесель, не бачучи надії на який небудь ратунок рішив ся капітулювати, місто наражати всіх на безцінну нехитну смерть.

Капітуляція.

Іншого виходу як капітулювати не було. Посланий до облоги перемінали Порт Артура в чисте пекло. Гук японських вистрілів, грескіт зускаючих гранатів був такий, що годі було почути й словесно. Не було місця, доб не падав огінний дощ гранатів, сіючи всюди руїну і скопи. Із тим мішав ся войк раних, яких було тільки, що не стало для них бандажів. Навіть у шпиталю не було ахвисту і там вбухали гранати. Хорі зводили ся в ліжок і покази ся світлом на мури а не маючи зброї кадали в Японців камінем борючись із ними ад кулаки, доки не гинли, або не діставали ся в полон. Із 35.000 гарнізону погинуло підчас облоги 11.000 мужа, 16.000 лежить раних по шпиталях а з прочих 8000 остало тільки 6000 спосібних до бою. В неділю рано відбула ся в Порті Артура воєнна нарада, якої післядом було — постанови капітуляції. В слід за тим послав ген. Штесель відомий лист до ген. Ногі, на який

він і пристає, іменуєчи своїм повновласником ген. Ідзичі. Огонь застановлено. В понеділок стали конференції обохсторонні парламентарі, які й довели до довершеня капітуляції. За Штеселя, який лежить хорий, підписав капітуляцію ген. Смірнов.

Капітуляції докочано по тихих услівках, що російські офіцери за свою хоробрість дістали дозвіл вийти із шаблями і приматним майном, зложивши слово честі, що більше не будуть повставати, а проте російське військо пішло в японську неволю. Санітарну службу російську задержано до обслуговуваня рос. раних. Крім сего музли Росіяни виходити всю амуніцію, кораблі, плани залогі із зазначеним уміщених мін, сине військо і все державне майно. Замітне, що цар полишив Штеселя, щоб офіцери робили, що їм подобає ся. Вчора вмішували вже Японці до Порту Артура, займаючи форти, а рівночасно вийшли російські офіцери серед почесного шпаліру японських жовнів.

Між побідженими і побідниками настали тепер дружні зносини. Японці заосмотрюють Росію засобами поживи і лікарствами. Хоробрість Росії знайшла у них перше признание, починаючи від Мікада, який велів окремо вислонити ген. Штеселя своє признание. Ось так скінчив ся ще один акт кровавої драми — війни — але чи він буде у ній останній?...

Іван Діброва.

Різдво сироти.

*Засяють ласі свічки по штах,
Забють ся людські груди дружно —
Мені одному тужко на душі.
На серці сумно, тужко, тужко...*

*Шляють ся звуки зов святих пісень —
Зворушить груди побожена муга —
Лиш я один, одним можати му,
Во мов пісня торжеску!*

*Засиде члалдь, діти і брати
Вечерять вирод стого — без суму —
Мені одному ось аїд тиною тим
Вовієть „диля“ безжурну душу!
28. 12. 1904.*

НОВИНКИ.

Чернівці, 6. січня 1905.

Із нагоди свят бажаємо нашим співробітникам, передплатникам і читачам веселих і щасливих свят!

В честь н. віцемаршала д-ра Стефана Смаля Стоцького будуть в понеділок (на св. Стефана) вечером в готелю „Централ“ товариські сходина, на які червоносі товариства запрошують всіх Русинів і Русинів!

Великий вечір з танцями, який уладжують усі товариства в Чернівцях відбуде ся дні 2. лютого н. ст. в залі музичного товариства. Стрій на вечір для панів народний або балеет, для панів фрак. Комітет жваво заохочує ся, щоб вечір вийняк як найкращий вийняк.

На Різдво обдаровують себе також монархи. Оригінальний дарунок дістав на сі свята король англійський Едвард VII. від свого свина, цесаря Вільгельма II. Се є величезний зов величезного дитя. Падивши его до етоза на відповідний приладження в дитині — на свинячій приладженій до того мисці. Король Едвард віддаєчу ся віцецесарю цесарю виспаном добрістю півзаси та дитині і розбаву. Від цари Ніколи II. одержує Вільгельм II. на Різдво бачиву найкращого кавару.

Коляди, якими заговорили ним вечером пана землиця мають свою давню історію. Вже старинні Римляни називали перший дощ кожного місяця calendas. Отим те й Новий Рік святковано під сою півною душе величю. Середні пім називали Новий Рік на 24. грудня, а традиції європейських народів перебрали до своїх мов змінене трохи латинське слово calendas, прилучуючи его до Різдвянїт свят та до дарунків, якими тоді взаїмно обдаровували ся також і на Русі. У нас перекочало ся багато старосиних колад, і з яких деякі ситанть нижжї часів. Вони виступали поводи поганьскіх піснї, які народ сїліан зміняв під тї пору, додаючи до них приспівку „Лад-лад“, так що може й се дало привід до новітня назви колад.

Святочний струдець на 2.600 айних аланд на латинське Різдво один некар в Римон. Струцїли важить злине 3.500 фунтів. Крім цього моря лань поглатили він 225 фунтів масла і тільки купру, 230 фунтів сирону, 340 фунтів мукі 100 фунтів мігдалів і 160 фунтів цитронади. Розумієть ся, що сей артистр кулінарної штуки продавав він не на гурт а кусками.

Із університету. Міністер просвіти і народношкільн іменував унїв. професора д-ра Кароля Алаєра заступником председателя комісії при правничо-історичнім ієнїті.

Митрополита консисторії ім. славян консисторією офіціалом Теофілом Томащевим і Цимомеєм Росії похваліли призначив за рівне співзвучні обовязки.

Надавє стипендій. Краєвий през. надав дві опоронні стипендії державні, призначені для руських академіків на 210 кар. студентам філософії червоно-го університету Володарова Костюмю і Павлом Магалою.

Із кругів скарбових. Міністер фінансів видав класерови правного уряду платничого Адельови Клейном VII. рангу а контролєрному товю уряду Ах. Любімови VIII. рангу. Президи скарб. дирекції в Чернівцях іменував рахункового правничого М. Константинівича рахунковим вистеатом, а уніченого гімназіста М. Бонковича рах. практикантом а шакм. жанд. Емеля Іноша ставив адвкатом а XI. рангі.

Із кругів судейських. Львівський вистий суд правий червої судоних кандидатів Петра Поповска із Сучава до Чернівців. Герберта Гудельсберга із Вашківців до Радівців, А. Зімбера із Селетина до Вашківців а Костяна Якубовича із Селетина до Сторожинців і іменував судовими кандидатами підсуд. рахункового з 9. н. п. Б. Фрайберга в Сторожинцях, рах. підсуд. 30. стрі. 6. Якова Шішара і рах. підсуд. 66. н. п. Сид. Мата обох в Селетині.

Тов. „Руска православна шакхта на Буковині“. Загальні збори товариства відбудуть ся в дні св. Стефана т. н. 9. січня в 11. годині в залі „Народного Дому“ в Чернівцях. Відомим на провінції розповідають ся запрошення, тих других членів товариства ся лиш сою дорогою. — За Вади: Миколай Влад т. р., Намг. Кляк секретар.

Набуване насіння. Рада культури краєвої буде продавати в 1905. р. значним господарам насіння збіжжя, конюшини, трав, кукурудзи, льну, буряків і городини по значених цінах, що ето до ті можливо через обрані міністерскої стипендії. Та що 60 проц. тари-фону винищу за пороби насіння можна одержати лиш тоді, коли можна вважати задовільні замовлення, проте господарі, що хотілиби спроваджувати насіння через раду правної культури, мають ся як найкраще погодити з неїтових товариствах господарів, або в шакт райадміністрації, так щоб рада культури правної мала пої тої мисли в своїх руках до кінця січня с. р. Господарі, що мають добре насіння на продаж, мають подати свої описи заосмотрі приїзним радї правної культури, а вона готова посередничати при продажі.

Операції замість лизингів. Одна англійська часовня доносить про таку подію, яка дучила ся в Лондоні: Чернд судим ставив підкашаність і лизинг, що ними молодого віку буи

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорожній, щоденний і неділий,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при вулиці Петровича ч. 2.

Ручкою заперта на замку на номері
на заставці. — Рішеннями по
чатами відділу від однієї пошти.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік	20 К.	—	с.
„на рік“	10	—	с.
„чверть року“	5	—	с.
„місяць“	1	70	с.

Подання чисел „Буковина“ 16 сотників.

Передплата і наданість за історією
платні в Чернівцях.

Вражіння з Київів.

Три дні був я у Києві, а три дні в дорозі туди і назад, бо поїзди спійнялися ся і треба було чекати на станіях та нудити ся. У Києві першого, другого і третього січня, під час мого побуту в сім місті, були люті морози. По вулицях горіли ватри день і ніч, щоб бідніші люди трохи загріли ся (намохом одягненим, се значить при-мітивний спосіб помогати бідним), а багаті ходили по вулицях у таких величезних та багатих кожухах, яких на вулицях Чернівців ніколи не можна побачити. Через ті морози годі було й походити собі спокійно по місті і всі дівчата, що приїхали з Галичини і Буковини на ювілей Івана Лавицького, авсказували бажави, щоб подібні сніг-та устроювало в літі. До Києва дорога не близька, щеода марнувати нагоду і не поглядати всього, як треба. А Київ місто прекрасне і для нас з кожного боку дороге. Є в ньому що бачити і не годить ся його так тільки переїхати.

Делегати з Галичини і Буковини на ювілей Печуї приїхали кільканадцять. Се вже третій раз таке більше число австрійських Русинів зїхало ся разом на Україні (перший раз в Полтаві, а другий раз торік на ювілей Лисенка). Такі зїзди австрійських Русинів з Українцями дуже потрібні і користні і тому з нашого боку треба обміняти все, що дало би російському урядови причину, заминути перед нами границю. Тимчасом бувають між нами люди, котрі сего не пам'ятають... Жива розмова має

великий вплив, свої люди пізнають ся між собою і учать ся одні від других. Поки що ся розмова часом дуже куріозна, так і видно, що зійшли ся люди неоднакових поглядів, вихованих у різних школах життя. Галичани оновіли на приклад, що австрійська конституція се така хитра штука, що признає тобі право до всього, але ти се право мусиш собі здобути; Українці на те айтхає і бажави собі хоч такої кунної конституції, каже: „се так у нас було“. Але при тім бажави і він деяких обмежень в конституції, н. пр. для Жидів, бо се народ, що вже перед тисячами років був культурним і коли ми ще тому з двіста років бороли ся против Турків і інших ворогів за найпростіше право до родинного життя, то Жиди уже ніколи жили разом і тому й перемагають розумом наш нарід... Галичани привозять на Україну думку про будову театру у Львові і гадає, що ся дума так само одушевить там усіх; Коли чує, а Українці каже, що великий театр — се простий інтерес; коли може сам заробити на себе, то нехай живе, а коли не може, то нехай вибачає...

Деякі Галичани, що у своїй Коломийщині або Тернопільщині великі люди, на слух вмовляють в Українців свої погляди; той нарікає на галицьких поїв, хоч можна би собі навіть дуже бажати, щоб ми на Україні мали болей таких селянчиків, як маємо в Галичині; сей знову трагічним голосом співає Українцям вічну пам'ять, бо у київській сцені підігнали ему по російськи на его українські слова...

Так як би у Львові і досі не відповіли по польськи Русини... А я пересвідчив ся, що і перекій кунець у Києві намагав ся домати по нашому, коли я приймав рублі з портмонетки... Що тут можна говорити на підставі сего чи того неодногого вражіння? Українцям треба пожити у нас довше, а нам у них, і тільки тоді судити, хто у кого має вчити ся і чого. Певна річ, ми в Австрії перейшли добру школу державного життя, але про те і в нас дуже багато досвідів зовсім недосвідених, а ще більше досвідів пішло і йде на марно, нам треба добре пізнати Українців і їх обставини і добре обдумати, яким нашим досвідом з ними діяти ся.

Академія на честь Лавицького робила гарне вражіння. Дивним дивом і тепер російський уряд позволив усім, хто хотів, читати українські адреси і телеграми (отже і Українцям). Зібрана публіка слухала з увагою української мови і вбухала окликами та оплесками при кожнім живішим слові. Студенти на галерії грали ту саму роль, що у нас на віках або в театрі і слова „вольна Україна“ виводили їх зовсім з рівноваги. Поміж адресами найгарячіша була така наша з Буковини. У великій залі з півночі, з сивоюментам верхом і монограмом „І. Л. 1904“, були дві поргаменові карти. На першій карті чудовий образ артистки А. Кохановської, що представляла прегарну Гудуку на коні на тлі гірського краєвиду; до того орнаментика з килимів, мережок, писанок і насічок на топірках та посіята ювілейом під буквиць-

них Русинів; а на другій карті друкована адреса і підпис старини черновецьких товариств з печатками. Адреса загально дуже сподобала ся. Так она, як і інші величезні заслуги Печуї і заразом відносилась в гору духа вібраних.

В суботу, в неділю і в понеділок була гостина, на котрій можна було вібраним вибачити ся. Сю потребу вговорити ся відчували Українці більше як ми, і такі гостини за запросинами у них, як і в півдні Росії, заступають наші ніч і весні збори. Сам разом я заважав у промовах Українців більше „реальної політики“ ніж даявніше; скористано просто з нагоди, щоб подати до міністра резолюцію про австрійське указу з 1876 р., а не обертали ся по давньому значаю у сферах теорії. Чи буде що із сеї резолюції чи ні, а подати її до міністра треба. На те всі згодили ся. Попри те робили вражіння на Українців особливо сеї промови Галичан, у котрих було доволі „великих слів“; молодше покоління, видно, ще чує потребу таке чути і гадає собі, що вже ними щось осигає ся.

Сам ювіліт, Іван Лавицький, здаєть ся, найбільший порог „великих слів“. Коли йому прийшло ся відповідати на прийті під час академії і обіду, то він — сей великий майстер слова — відповів так анічайно, що нам, приїхалим до глядних, блискучих промов усяких ювілітів, було аж дивно. Але се вже, видно, така удача сего симпатичного письменника. У всім він скромний, тихий та щирий. Невеликого росту, сухорлявий професор гімназії на пенсії, Іван Лавицький, а ще

Н. Юна.

БУЛАНІЙ.

— „Вію, буланій! вію! Ще сей раз тай до дому. Будеш повеселити цілу ніч“. От-так приговорював мужик до коника свого буланого. Цялий день від раннього ранку коник в роботі, а то вже на вечер збирав ся. І господареві самому вже бажало ся зити на сучасно. Але треба було позвати весь гній на поле. А тепер як раз добра пора. Дорога галаслива, сніг примора, легко коників тигнути. Як сонечко пригрів і сніг потане, тоді тяжко в поле дістатися ся. Ні возом, ні санями не має відтак їдти. Ішов коло саянок і підганяв коня. Не сівав на сани, бо йому було жалко кончини. Не тому жалував він коника, що се була його власність, а таки з доброго серця. Коник анда свого господаря, по порозі ся ніколи, як то чинить інші коні, тигнув, кілька разів сів. А прийшло ся коника потягнути тягар у гору, коник тигнув щиро, хотів поставити часто. Господар не був. Почокло хвалити і — вію, буланій! — а сам так і трючав плечима, щоб коникі легше.

І коник так зник до господаря, що навіть анда, коли він веселий, а коли смутний. Увійде веселий до стайні, то буланій так і заїрже, а як чогось гадає сумув, то коників дала ся одразу очей гей би людий. Такий був буланій Петра Горбатого. Його діло, так повіда-

ють, працював при будові церкви, у нас зі своєю і, показавши собі хребет, дістав горб, тому і се їм. Він, Петро не був горбатий. Його знало хто й влізав по призначу, в селу знаним був під назвою „громадський Петро“, а то тому, що був вибраним до уряду громадського за злишся, як то в відзначеному повіті називають громадських радних.

Він один із перших галасів від свого села.

Сьогодні довозував гній. Се останній раз їхав.

Тепер навірну на гостинець, як то в нас кажут, на цесарську дорогу, бо має їхати кунець дороги і сам шляхом. Дорога ніхана, сани самі під себе сунулись. Петро сів, а буланій поїхав.

Вже й не вгадали його. Сидів і думав. Про що? — Бог знає. Можна й про те, чи збере ся до весни достаточна кількість навозу, щоб міг погнотити другу зиму.

Сонечко освітлює, усміхало ся до білої землі, що перелазь гарним білим килимом. А сніг подичував ся — вомов усміхав ся також. Приїхав така їзда. Так тихою неюди. Чути тільки дивичок, що приваляний на шні буланого, та стукіт коників. Де-коли захракають ворони, що їх сполошати коники. Оні тепер бігають по шляху та вибарають погублені зернина і тако вильов, і дуже сердять ся, навали їх хто згонять з дороги.

Задумавий Петро аж злякав ся, почувши людський голос. Оглянув ся, аж

тут на шляху вилась баба, по виду жидівка, мала на нього рукою.

— Чуєш, бачиш, чуєш!

— Пр-р-р! — і ставув. Жидівка прийшла до саянок. Груба, аж бридло дивити ся на неї, а лице певно також не гарне. Заванта була в хустину, видно було тільки частину носа, що витавдала як отвір на пятака.

— Чуєш, бачиш, куди їдемо? вилала жидівка.

— А ти, нехристе, не видив, куди? От возу гній в поле. Чого тобі? — відповів Петро і хотів підняти конину, але жидівка держала його за рукав.

— Може би ви повезли мене до Заліччя? Я така на краю села, не можу дійти, а підводи нема. Повесіть, а заплачу як сльід.

— Та я маю гній на саянці. А я конина голодна, умучена. Де-ж, від рані в роботі, а то вже вечер. Не можу. Прийшла би ся вертати нізном нічною, бо то туди й назад цілий міст має. Не повезу. — І знов хотів підняти коня, жидівка приговорювала.

— Дам леза!

— А гій! За леза вежи кониницю під саянці! А се зарібок?

— Дам два! Дам три! Вірно дам три, лиш вейти, — просила жидівка.

Петро не приймав ся ніколи возати нікого і тому надумував ся, чи згодити ся з жидівкою чи ні. — Три лези се гарний грій! — думає собі. — От вже сьогодні вечер за два дні, треба буде до що цукати на саянці, а гроша готового дасть Біг. І дня не утраву. Хотів

вже далі й вечер, то все таки на ніч верну. Дорога гадала, бача, а три лези здадуть ся.

А далі й вказу:

— Ну, поїхав би вже, але гною з саянці не сівну на дорож, мунду відвезти на коню.

— Добре, и зачешу. А далше наше поле? — вилала жидівка.

— От буде ще так до двайцять раз будем по нашому конити, — відповів Петро.

— Я буду чекати. Дам три лези, біг-мо дам!

Петро поїхав.

Знов навірну на бік, на шлішу дорогу. Та він поспівнішав. От і роздумує він собі тепер, чи везти єї, жидівку, чи ні. — Що се за жидівка? Може се вже нешаста? А той голос! — то голос, хіба єї, не жидівка, гей за грубий, за черствий.

З такими думками приїхав аж на свою ниву. Коникі ставув. Сидів Петро гній, сів на сани і їхав домі. Щось вже шептало йому в ухо, щоб їхав другою дорогою. Їхав дуже повільно. А на доріг ставало чим раз холодніше і темніше. Сонечко вже сховало ся за білу хмару, та вже й не показало ся, то напущив хмару, затопав ся за гори, а олівці внаде в море, глибоко море. Ще тільки небо червонілось і нахмурило хмари.

Шляхом тосє їхав як раз в напрямі до Заліччя. Петро аж легко стало на душі. — От сиди на сї сани і поїде. Коні як видно бистрі.

ДИРЕКТОРИ

Адо́льфіни Стратийчукової,

управительки дівочі школи в Кіцмани

Кіцмань, 3. січня 1905.

Ілярій Стратийчук,

н. к. повітовий інспектор шкільний.

Подяка.

Єротеї Пігуляк.

Спішіть ся з купном Календара

„Рускої Весіли“

~~~~~ Бо наклад небавом розійде ся. ~~~~~

Набути его можна в друкарні „Рускої Ради“
Чернівці улица Петропавла число 5.

Ще не вмерла Україна!

Щісні патріотичні і народні, зложив на фортепиані

Денис Січинський.

Часть I-а: Музика. Часть II-а: Текст 152 пісень!

Накладом книгарні і складу порт А. ГАУДАХЕРА і СПІЛНИ в Станиславові.

Ціна 6 коп.

Набути можна у накладців, в своїх книгарнях і через дилерну "Русної Ради" в Чернівцях. (ул. Петровича ч. 2.)

Склад товарів Б. Балініестра молодшого

Чернівці, вулиця Голуба-Енценберга ч. 3.

Товари з бронзу найкращого виробу : Столики на чотирьох ніжках, стільці і на чотирьох ніжках, табуретки до приймання гостей, Ніжні і т. п. Альбони і шпори і паїну, необхідні для пана і його, ножовки на листі, пустих на чотирьох ніжках і титині, ножовки на ручці, альбони альбонати.

Товари шкіряні дамак торбонка, касети на листи і намотані і без намотів, кукли на тютюн і стуї на підфарі і шавіроок, зубовки на янтра, стуї на віштові карті, альбоми з відданами або без них, зявотки і пенари до надорони.

Товари обувані. Совет, щоб продати обуви в Госудбанкості в бранных Ф. А. Шенері і в магазині одяжних фабрик як Антон Чехов у Відні і т. д. Найбільш фабриката на ниму. Червоні, суворі одяжки лінійні, Белліт і Шенерелі в місто-кожних шпінках і чирітованих широким для шпінків для дітей. Чоботи одяжки для шпінків і хлопців, суворі і в талачоті шпінків, чоботи до шпінків (ручка робота), червоні дімкові і різні найкращі шпінки для шпінків і для їх талачоті червоні до шпінків і шпінків.

Артикули до полованя і до подорожи. Ресурсери, думали, найрізко-
вішій конструкції і амбуляції. Палю-
чі і червоні до сіву пайзівних виробів. Тамки є олівцями або без них, заліз, пудова
на жовтій, пудра, мішочки на кіл, парасоль, косинки на плечі, шапки, шапки і т. д.
нашім товари.

Кофеткня діточих убрать як: шаші-дзюк длі пані, шаші, хітай, хомат, до тата шаші і пенні.

Товари футурні. Великий вибір замовлях бок, за того апаратування (журні) і шпильки. —
Убрани футурні для замовлях і дивити різного роду. Ніс & К. невеличкі
ак за модифікації.

[illegible]

Краватки і білі — цілий набір найвищої якості шовку. Горішки, мушкет, білі і в різні кольори краватки найкращого роду, а також, білі, червоні і т. н. моделі повсякденні, шкільні і святкові для юнаків.

Капелюхи для панів і хлопців відомі, а згодом і паниші й найкращий вибори.
Самостійно продає капелюхи з н. ж. підписами
свободи І. Пейза ітн у Римі: Josef Pishler, SSSR в Гракці, Р. Lachkine i SSNS u Відня,
Rosario Giuseppe Frabrizio Alessandro i Грації. — Найвищий цимчасово і мавка.

Кальюші і Черезики до снігу найліпшої серії і найкращих зображень.

Склад ц. к. упрвіліюваної фабрики товарів аль-паки і хіньського срібла В. Бахмана і спілки у Відни.

Назва товариства „Руска Рада“ – Чернівецькі

б друкарні товариства „Рускої Ради“; Чернівцях під заголовком Івана З. х. р. 1881.

6. negation signifying lack of